

A kettős állampolgárságról

II. rész

Magyar Szó, 2003. augusztus 23-24.

MÁSOK SZEMÉVEL

Brüsszel, Knin, Temerin

A mai Európában éppen nem szokás, hogy egy ország állampolgárságát mindenestül & csoporatív osztogassák, ráadásul etnikai alapon—Teofil Pančić írása a Vremében

Nem vagyok éppen egy jeles magyar—e szép és dallamos nyelvnek a legjobb esetben is kb. kétszáz—háromszáz összetallózott szavát ismerem, meg nem is igen kedvelem a csípőset a hosszúlépéshez --, de ha valaki felajánlaná a Magyar Köztársaság nevemre szóló útlevelét, aligha lenne szívem elutasítani. Ez az úti okmány ugyanis akadálytalan, vagyis vízummentes belépést tesz lehetővé a tulajdonosának minden európai országba, és bizony távolabb is. Uff, ez kevés lenne? Különösen, ha összehasonlítjuk annak az országnak az útlevelével, amely pillanatnyilag (még hogy pillanatnyilag—tartósan!) azt sem igen tudja, mi a neve, hát még valami bonyolultabbat ennél. S amellyel nyugodtan és gond nélkül csak Babušnicára utazhatsz; azzal, hogy Babušnicára éppúgy elutazhatsz nélküle is.

Temerinben, ebben a festői bácskai városkában nemrégiben összegyűlt a vajdasági magyar populáció teljes politikai elitje—öt-hat párt vezérei, akik különben rutinszerűen össze vannak veszve és nem férnek meg egymással, mint a mondásbeli csutkák a zsákban --, amelynek csodák csodájára sikerült egyetértenie legalább egy közös proklamáció kérdésében: a követelésben, hogy a Magyar Köztársaság hatóságai tegyék lehetővé a vajdasági magyaroknak a kettős állampolgárságot, merthogy ez—vélekednek a temerini találkozó részvevői, és alighanem igazuk van—lényegesen javítaná a vajdasági magyarok biztonságérzetét és kilátásait, miután frusztráltakká váltak a „schengeni fal” miatt, amelyet hamarosan felemelnek a két ország közé, amelyben élnek, illetve amely „etnikai anyaországuk”. Ó, hát egészen érthető ez a frusztráció: én is érzem, hát hogy ne éreznék azok, akik számára Budapest természetes módon és okkal a kultúrájuk, nyelvük, identitásuk központja! Akarom mondani: e kérdéssel egyáltalán nem lehet élcelődni vagy lebecsülni azt. Ebben a karantén-országban élve—anélkül, hogy jómaguk bármivel is hozzájárultak volna ahhoz, hogy ezzel váljon, sőt—az itteni „etnikai magyarok” lenyeltek már éppen elég meg nem szolgált kellemetlenséget és problémát; az, hogy már néhány hónapon belül vízumra lesz szükségük, hogy átutorjanak Szegedre vagy Bajára pálinkáért és néhány könyvért, tényleg több a soknál. Ha így nézzük, mi sem logikusabb annál, hogy a Frusztráló Értelmetlenség elől a menekvést és megoldást a kettős állampolgárság elnyerésének lehetőségében keressék. Az ő helyükben ez a szükséghelyzet valószínűleg engemet is ugyanerre a lépésre kényszerítene. Na már most, miért talált ez a temerini követelés/feljajdulás olyan hűvös fogadtatásra a hivatalos Budapesten, és valójában miért vonatkozik mindannyiunkra ez a kis legalista thriller, még ha az említett Babušnicán is élünk, és az egyetlen magyar szó, melyet ismerünk, a város? Azért, mert ez a formálisan magyar történet tulajdonképpen egy kiváló szerbhórvát zsánerhez tartozik, amelyet a kilencvenes években Felbecsülhetetlen Hazafias Elvvé léptettek elő. De menjünk sorjában.

A Magyar Köztársaságban, amely ország, mint a tranzíció büszkesége és a legszembeötlőbb mitteleurópai success story, közvetlenül az Európai Unióba való belépés előtt áll, ma a balközép pártok vannak hatalmon; miniszterei és diplomatái ezekben a napokban óvatosan, de félreérthetetlenül megmagyarázták, hogy ebben a hön áhított Európában éppen nem szokás, hogy egy ország állampolgárságát mindenestül & csoporatívén osztozkodják, ráadásul etnikai alapon: ez a hozzáállás ellentétben állna magának az állam és a (politikai) nemzet modern értelmezésének az alapjaival, mert ezek nem a származás, a vér és a nyelv közösségeként jelennek meg, hanem sokkal inkább az alkotmányos hazafiasság kategóriáján keresztül: egy ország állampolgára az, aki legálisan él ott és dolgozik egy meghatározott számú éven keresztül, tiszteletben tartja a törvényeit és rendszeresen fizeti az adót. Ezt és az ilyen egyént befogadják az említett politikai közösségbe—hacsak már születése óta nem része --, és hívják bár Lászlónak vagy Milenkónak, mindegy. Másképpen tényleg nem megy, kivéve ott, ahol az állam csupán a törzsi közösség dilettáns álneve: egy ilyen államban persze hogy elég volna azt mondani—ó, véreim, magyar vagyok, látjátok, milyen szépen beszélek magyarul, és most szépen adjatok munkát és útlevelet! Kissé karikírozom, de lényegében ez van.

No de ez a temerini-pesti történet tulajdonképpen miért részlet a szerbhorvát zsáner „költői” produkciójából? Azért, mert az itteni magyarok aktuális politikai elitje az állam, mint „etnikai törzskar” elavult felfogását tulajdonképpen a délszláv szomszédaitól tanulta. Nem érvényes-e Horvátországban a törvény, hogy mindenki, aki a fülénél fogva hoz két tanút, akik megerősítik, hogy az illető horvát & római katolikus, megkaphatja, sőt meg kell kapnia a Horvát Köztársaság állampolgárságát? De bizony érvényes... Hát Szerbia? Formálisan ugyan inkább polgári állam, de mindannyian jól tudjuk, hogy a gyakorlatban minden etnikai szerb— a világmindenség bármely pontjáról sodródott is ide—igenis méltó az állampolgárságára (még ha valamicske alkalmi bürokratikus gyötrés után is), míg Azoknak a Másoknak, akik jöttek, ez véletlenül sincs garantálva; itt már nagyban működik a szelekció, nem pedig az állítólagos természetes jog. A festői balkániai ilyen vidám törzsi társaságától körülvéve, Manitura mondom, nem csoda, hogy a Temerini Bölcsék Köre is elhatározta, hogy kipróbálja ugyanezt a receptet—hát nem bizonyított, hogy hat?! A gond az, hogy, hajjaj, Pest minderre közömbös: Pest ugyanis máris a (szép) Új Világban él, annak minden szabálya szerint: a testvér, az testvér, de a pénztárcánk (és úti okmányunk) mégsem közös. Ebben alapjában egyetért az ottani bal- és a jobboldal, azzal, hogy a jobboldal a rá jellemző álszentséggel lép fel: kvázi támogatja a testvéreket, vakargatja őket, ahol a legjobban viszket, és hamis reményekkel áltatja, de mindig, amikor hatalmon van (kétszer négy évig 1989 óta) szintén nem tesz szinte semmit szentimentális hazafias balladáinak valóra váltásáért. Brüsszel és Temerin között a prioritást válogatva minden magyar hatóság nyíltan vagy suttyomban az elsőt választja. Miért? Azért, mert ez áll leginkább (ha tetszik—legőnzőbb) érdekében azoknak, akik a választásain leadják szavazatukat, és fizetik neki az adót. Ez pedig, kedveseim, több, mint tanulságos magatartás. Ha Szerbia 1991-ben Brüsszel és Knin közül az elsőt választotta volna, ki tudja, ma hol tartana? Így távol maradt egyiktől is, másiktól is. Arról nem beszélve, hogy következményképpen most már Knin sem hasonlít önmagára, sem földrajzilag, sem amúgy... A magyar hatóságok tehát okultak valamelyest a traumatikus „trianoni leckéből”; hogy Szerbia milyen tanuló történelemből, az majd csak eztán derül ki. A vajdasági szerb nacionalisták hagyományosan bizalmatlanok a „madzsarokkal” szemben: vajon mire készülnek, álmodoznak-e az elszakadásról, miért nem beszélnek szerbül, hogy az egész világ megértse őket?! Micsoda ostobaság, micsoda tévedés: „velünk” élve a helyi magyar elit, hajjaj, úgy látszik, a legjobb úton halad afelé, hogy politikai szerbbé váljon.

Magyar Szó, 2003. augusztus 23-24.

Párbeszédet két olyan fontos témában, mint amilyen a kettős állampolgárság és az autonómia

„A kormányzati mellébeszélés magasiskolája”

A Fidesz a kettős állampolgárságról—Ágoston András levele Németh Zsoltnak

Hírösszefoglaló

Az elmúlt két hónapban a kormányzati mellébeszélés magasiskolájával találkozhattunk, a kormány bizonyosságát adta annak, hogy lemondott a határon túl élő magyarokról—mondta Németh Zsolt fideszes politikus pénteken Budapesten tartott sajtótájékoztatóján.

A magyar parlament külügyi bizottságának elnöke kifogásolta, hogy a szerb miniszterelnök által a vajdasági magyaroknak felajánlott kettős állampolgárságról Medgyessy Péter kormányfő „hallgat, mint a sír”.

Németh Zsolt közölte: támogatják az SZDSZ javaslatát, hogy a lengyel—ukrán példa alapján az Ukrajnában és a Szerbiában élő magyarok ingyenesen juthassanak tartós vízumhoz. Hozzáfűzte: támogatják azt is, hogy a kormány haladéktalanul kezdjen tárgyalásokat a vajdasági magyarok kettős állampolgárságának bevezetésével kapcsolatban is, írja az MTI. Közben—mint ismeretes—a Vajdasági Magyar Demokrata Párt javaslatot tett a Magyar Állandó Értekezlet összehívására. A cél ugyanis, hogy megkezdődjön a párbeszéd két olyan fontos témában, mint amilyenek a kettős állampolgárság és az autonómia, tartalmazza egyebek között Ágoston András levele Németh Zsoltnak. A kettős állampolgárság megvitatását a VMDP szerint az indokolja, hogy a schengeni szigort előrevetítő vízumkényszer bevezetése hosszú időre az anyagi helyzethez, valamint más rajtuk kívül álló súlyos feltételekhez köti a vajdasági magyarok és a magyarországi rokonaik, ismerőseik közötti kapcsolattartást, áll a levélben. Sajnos a súlyos helyzet ellenére nincs megbízható információ arról, mi várható a nemzet határok feletti integrációjának ügyében, s félő, hogy a bizonytalanság és szorosabb kapcsolattartási alkalmak megritkulása újabb, nem kívánt folyamatokat indíthat meg, részletezi a levél. Felgyorsulhatnak az asszimilációs folyamatok, másrészt a tehetősebb kisebbségi magyarok magukat, de főleg gyermekeiket igyekeznek átmenteni Magyarországra.

A Máért ülésén nemzeti szintű eszmecsere indulhatna Magyarország fenntartható fejlődésének egy olyan feltételéről, ami nem mellőzhető, írja Ágoston András Németh Zsoltnak. Olyan foglalkoztatási modellre lenne szükség, amely figyelembe veszi a határon túli magyar közösségek rejtett tartalékait úgy, hogy abból haszna legyen mind az anyaországnak, mind pedig a vendégmunkásként megjelenő kisebbségieknek. Ezt a lehetőséget meg kellene világítani a politika, a szociológia és a gazdaságpolitika eszközeivel.

Az elmúlt több mint egy évtized fontos tanulsága, hogy autonómiák nélkül nincs távlatosan is jó együttélés a kisebbségi közösségek és a többség között. A Gross-jelentés nyomán világossá vált, hogy a csatlakozó balkáni, valamint a csatlakozásra váró országok esetében az autonómiák ugyanúgy hasznos intézmények lehetnek, mint a nyugati világban. Eljött az ideje, hogy nemzeti szintű eszmecserét nyissunk az autonómiákról, hangoztatja a levél. Annál inkább, mivel az általuk biztosítható demokratikus, kettős kapcsolatrendszer a kettős állampolgárság nélkül megszakadhat, elsekélyesedhet a határmódosítás nélküli nemzeti integráció folyamata, írja Ágoston, aki szerint az EU-tag Magyarországnak át kell tekintenie a

nemzet állapotát, s ebben az eszmecserében szerepük van a kisebbségieknek is. A nemzeti oldalhoz tartozó politikai szerveződések minap Nagyváradon megtartott eszmecseréje, különösen e szerveződéseknek a kettős állampolgárság ügyében kialakult álláspontjai is arra utalnak, hogy szélesebb eszmecserére van szükség. Szerencsés körülmény, hogy a Fidesz-MPSZ és az MDF már támogatásukról biztosították a nemzeti párbeszéd megindítására vonatkozó kérelmünket, írja Ágoston és kéri Németh Zsolttól, hogy lehetőségeihez mérten járuljon hozzá a Máért ülésének összehívásához, illetve az azt megelőző eszmecsere megindításához.

*

A VMDP internetes hírlevele ugyanerre a témára írja: Nem a jogi érvek súlya alatt görnyedve védi a magyar politikai elit hatalmon levő része, jobban mondva a Magyar Külügyminisztérium, a status quót, s ellenzi a kettős állampolgárságot. A Népszabadság című kormánylap egyik korábbi száma világosan fogalmaz: „A pro és kontra érvek mögött kitapintható a vita fő tétje: a kettős állampolgársághoz kapcsolódó esetleges itthoni szavazójog.” Hát ez világos. A „fő tét” nem az Orbán-kormány által kötött megállapodás, hanem a szavazati jog. De hogy a most már valóban mellékesnek tűnő jogi érvelés se maradjon viszontválasz nélkül, erről gondoskodott Szalma József újvidéki egyetemi tanár, aki a minap alapos tanulmányt írt a témáról, melyben rámutat: a kettős állampolgárságról a Kárpát-medencében Csapó József írt még tanulmányt. Ő is a kettős állampolgárság ügyének védelmében. Ellene—ha nem számítjuk Korhecz Tamás cikkét a HVG-ben—senki. Véletlen lenne mindez? Aligha. Jó tudni, hogy jobb meggyőződésük ellenére most már csak keveseket lehet rávenni „tudományos” megnyilatkozásra. Nem kevésbé azt, hogy a határon túli magyar politikai szervezetek képviselői mind felsorakoztak a kettős állampolgárságról szóló kérelem mellett.

Magyar Szó, 2003. augusztus 25.

Mesić a kettős állampolgárságról

A horvát elnök montenegrói látogatásának visszhangja

Felvetődött a horvát-montenegrói kettős állampolgárság kérdése is Stjepan Mesić horvát elnöknek a Mina montenegrói hírügynökség számára adott interjújában. A Vjesnik című zágrábi lap szerint, amely az interjút idézte, Mesić elmondta, hogy péntek délutáni néhány órás katori látogatásán nem volt ugyan szó erről, de korábbi találkozóin tárgyalt a kérdéssel Filip Vujanović montenegrói államfővel és Milo Djukanović miniszterelnökkel. A nyitott kérdések egyike ez, és minél előbb megoldódik, annál könnyebb lesz a kommunikálás – szögezte le a horvát államfő. Hangsúlyozta, hogy a határoknak nyitottaknak kell lenniük, hiszen Európa is megnyitja őket. Mesić a horvát-montenegrói kapcsolatokról adott értékelésében kiemelte, hogy folyamatosan javulnak a térség országainak kölcsönös kapcsolatai, de a délszláv háborúnak vannak még nem teljesen tisztázott terhelő kérdései, ha nem a politikában, akkor az emlékezetben. A kikényszerített háborúért Slobodan Milošević téves politikájára hárította a felelősséget. „A háborúban mindenkinek, így a szerbeknek is káraik voltak. Ez sokáig terhelni fogja a kapcsolatokat, de nem lehetünk (az emlékek) rabjai, hanem meg kell oldani a mai kérdéseket, hogy ne maradjanak a következő nemzedékekre” – idézte a Vjesnik az államfőt.

Magyar Szó, 2003. augusztus 26.

Kettős állampolgárság, vízumkényszer

Az Ukrajnában és Szerbia-Montenegróban élő magyarság számára a két ország vízummentesítése az igazi perspektíva, és ez a magyar kormány stratégiai célja is—jelentette ki Udvardi Iván, a magyar külügyi tárca helyettes államtitkára tegnap Orosházán. A magyar kormány Szerbia-Montenegró és Ukrajna számára is felajánlotta az EU-integrációs tárgyalásokon szerzett tapasztalatait azért, hogy e két szomszédos ország is minél hamarabb lekerüljön a vízumkötelezett államok listájáról, így a vajdasági és kárpátaljai magyarok—hasonlóan az erdélyi magyarsághoz –, vízum nélkül látogathassanak az anyaországba—mondta az Ifjúság és az Európai Unió című egyhetes szemináriumot megelőző sajtótájékoztatón a külügyi helyettes államtitkár.

A vajdasági magyarok kettős állampolgársági igényével kapcsolatban elmondta, hogy Kovács László külügyminiszter már jelezte tárgyalási készségét a magyar szervezetekkel, hogy közösen vizsgálják meg a kínákozó megoldási lehetőségeket.

A helyettes államtitkár emlékeztetett arra, hogy a kettős állampolgárság mint intézmény az állampolgársági törvény szerint ma is létezik. „A most felmerülő kettős állampolgársági igények azonban nem erre vonatkoznak, hanem arra, hogy a határainkon túli magyarság mint tömb kapja meg a kettős állampolgárságot”—tette hozzá, jelezve: ezt a magyar törvényi szabályozás és az ország nemzetközi szerződése nem teszik lehetővé.

Az Ukrajnával és Szerbia-Montenegróval novembertől bevezetendő vízumkényszerről szólva közölte, hogy „a két országgal a végső stádiumban tartanak a tárgyalások, és jó esély van arra, hogy olyan megoldást fogadjunk el, amelyik nem teszi nehezebbé a vajdasági és kárpátaljai magyarság számára a szükségesnél jobban a magyarországi beutazást”. (MTI)

Magyar Szó, 2003. augusztus 26.

Van kettős állampolgárság!

**A magyar miniszterelnök nyitott a tárgyalásokra a kettős állampolgárság kérdésében—
nyilatkozta Varga Imre, a HTMH felelős osztályvezetője**

A jubileumi székelytalálkozó Hertelendyfalván megtartott pénteki megnyitóján meghívott vendégként jelen volt Varga Imre, a Határon Túli Magyarok Hivatalának a délvidéki, vagy ahogyan pontosított: az egykori Jugoszlávia területén élő magyarsággal megbízott felelős osztályvezetője. Tény, hogy Bálint Pataki József, a HTMH elnöke is bejelentette érkezését, de egy sajnálatos haláleset miatt nem tudott megjelenni.

Varga Imre az ünnepségen megtartott üdvözlőbeszédében Medgyessy Péter magyar miniszterelnök személyes álláspontját idézve kitért a kettős állampolgárság témájára is. Felkértem, hogy nyilatkozzon erről a Magyar Szónak: -- Először is sajnálatomat fejezném ki, hogy erről Önöknek nem a HTMH elnöke beszél, mert az ő szavainak érthető okokból sokkal nagyobb lenne a súlya. Persze ez nem azt jelenti, hogy én elzárkózom a nyilatkozattól. Nos, mint ahogyan arról feltételezhetően önök is tudomást szereztek, néhány nappal ezelőtt Medgyessy Péter miniszterelnök, találkozáskor a nemzeti ünnep kapcsán a határon túli magyar közösségek első számú vezetőivel, köztük Józsa Lászlóval, Bunyik Zoltánnal és Ágoston Andrással, elmondta, hogy ő hogyan látja a kettős állampolgárság kérdését. Úgy vélem, egy örömdetes hírt tudok most közölni az itteni közösséggel: a magyar miniszterelnök ezen a viszonylag szűk körű, de mindenképpen nyilvános megbeszélésen azt mondta, hogy személy szerint elkötelezett és nyitott arra, hogy kezdődjenek meg a tárgyalások, vagyis—és ezt nagyon szeretném kihangsúlyozni—kezdődjék meg az, amit az öt magyar politikai párt vezetője által aláírt levélben a közösség kért. Mert ezt kérte!

Ezek szerint a vajdasági magyar pártvezetők „csupán” tárgyalásokat kértek?

Így van. Hogy pontosan fogalmazzak: abban a Mádl Ferencnek, Szili Katalinnak és Medgyessy Péternek elküldött levélben, amit itt már nagyon sokan oly sokféleképpen idéztek, nem az a kérdés, hogy adják ide a kettős állampolgárságot, hanem az a kérdés van megfogalmazva, hogy ülünk le tárgyalni, aminek az eredménye akár a kettős állampolgárság jóváhagyása is lehet. Ez egy nagyon lényeges különbség! Nos, erre reflektált a miniszterelnök úr, amikor néhány nappal ezelőtt arra való elkötelezettségéről és nyitottságáról biztosította a fentebb megnevezett vajdasági magyar vezető személyiségeket, hogy mielőbb kezdődjenek meg a megbeszélések...

Megbeszélések a kettős állampolgárság intézményének bevezetéséről?

Adott esetben, ha ez mindenki érdekeinek megfelel, a megbeszélések eredményeként akár odáig is eljuthatunk, hogy a jelenlegi jogszabályozásnál, mondjuk, egy rugalmasabb, engedékenyebb szabályozás legyen. Szeretném ugyanis nyomatékosan hangsúlyozni: van kettős állampolgárság!

Megkérhetném, hogy ezt egy kicsit részletezze?

Tehát: aki azt mondja, hogy most kell követelni a kettős állampolgárságot, az nem mond igazat. A jelenleg hatályos magyar állampolgársági törvény nemhogy megengedi, hanem jóváhagyja, hiszen 1880 óta létezik a kettős, sőt többes állampolgárság intézménye. Meggyőződése, hogy tízezres nagyságrendben, de amiért száz százalékgig felelősséget vállalok, az az, hogy ezres nagyságrendben van vajdasági magyaroknak is magyar állampolgárságuk. De a Kárpát-medencében élő magyarok esetében biztos, hogy tízezrekről van szó...

Akkor hát mit gondol, mi áll a vajdasági kérdés háttérében?

Nekünk Magyarországon akceptálnunk kell, meg kell értenünk, hogy ez egy érzelmi kérdés. Ez azt jelenti, hogy a kérdés háttérében az áll, hogy ne a jelenlegi hatályos jogszabályozás szerint kapja meg az igénylő az állampolgárságot, hanem úgy, ahogyan azt egyesek—nem akarok neveket mondani—megfogalmazták: őseink jussán, alanyi jogon... tehát

automatikusan. Szóval, ezekről a dolgokról kellene beszélgetni, és akkor majd a tárgyalássorozat valahová elvezet minket...

Ön szerint tehát a jelenlegi magyar kormány nem ellenzi a kettős állampolgárságot?

Ahogy mondtam is, a jelenlegi magyar kormány nem zárkózik el ettől a lehetőségtől. Arra a legitim kérésre, amit az öt magyar politikai párt egy közös levélben a magyar közjogi méltóságoknak megfogalmazott, a magyar kormány teljes mértékben nyitott. Még egyszer hangsúlyozom: tárgyalni lehet és kell is...

Mit gondol, milyen eredménnyel zárulhatnak ezek a megbeszélések?

A megbeszélések végeredményét végképp nem szeretném prejudikálni, mert egy tárgyalási folyamatról, amely még meg sem kezdődött, nem lehet megmondani, hogy hová fog kifutni, mi lesz a vége... Nem szájbarágás végett, de még egyszer nyomatékosan megismétlem: van kettős állampolgárság! Tudomásunk van olyan egyénekről, magyar etnikumú és nemcsak magyar etnikumú szerb-montenegrói állampolgárokról, akik nemcsak hogy magyar, de német állampolgársággal is rendelkeznek... És ezt a magyar jogszabályozás megengedi. És még valami: nincs Európában egyetlen olyan ország sem—a 15-ből 11 ismeri a többes állampolgárság intézményét --, amelyik ezt kollektíve, alanyi jogon adná. Kizárólag egyéni kérelem, illetve folyamodvány alapján lehet állampolgársághoz jutni.

CSÍK NAGY Ferenc

Magyar Szó, 2003. augusztus 26.

Méltatlan vita a kettős állampolgárságról

Ágoston András levele Medgyessy Péternek

Ágoston András, a VMDP elnöke levelet intézett Medgyessy Péter magyar miniszterelnökhöz a kettős állampolgárságra vonatkozó vajdasági kérés kapcsán. A levelet az alábbiakban ismertetjük.

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Az elmúlt hetekben a kettős állampolgárságról szóló vita bizonyos vonatkozásait és hangnemt tekintve kezd méltatlanná válni mindazokhoz, akiknek valami közük van hozzá. Az elhangzott érvek, ellenérvek s a riogatások ellenére a vitában két tény vitathatatlanná vált. Az egyik az, mi a minimum, a másik, hogy mi a maximum.

A minimumot a Kárpát-medencében élő magyarság, s annak szervezetei fogalmazták meg: a magyar állampolgársággal járó útlevelel az, amivel a magyar politikai elit hozzájárulhat a kapcsolattartás jelenlegi szintjének a megőrzéséhez.

A maximumot azok akarják a határon túli magyarok nyakába varrni, akik ezzel kívánják elriasztani a magyarországi magyarokat az általunk kért minimumtól is.

A magyar politikai elit tudja, hogy Magyarországnak a rossz demográfiai mutatók ellenére meg kell teremtenie a fenntartható fejlődés feltételeit, s hogy ebből kifolyólag érdeke fűződik a kettős állampolgárság intézményének rugalmasabb kezeléséhez. Döntést azonban a magyar politikai elit nem hozhat.

Ebben a helyzetben csak a magyar kormány dönthet. Azt kell eldöntenie, hogy sok más európai országhoz hasonlóan akar-e magyar állampolgársággal járó útlevelet adni azoknak, akik a határon túli magyarok közül ezt igénylik, vagy nem. Ha a döntése pozitív lenne, amit mi, a közvetlenül érdekelték szívből kívánunk, csak akkor kerülhet sor az Országházban—egy új nemzeti konszenzus eredményeként—a kettős állampolgárság tartalmának pontos megállapítására.

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

A Vajdasági Magyar Demokrata Párt szerint az új nemzeti konszenzus alapelvei a következők: a határmódosítás nélküli nemzeti integráció immár visszafordíthatatlan folyamatának továbbvitele, a nemzetként történő elhelyezkedés az EU-ban, a kisebbségi autonómiatörekvések határozott támogatása, a Kárpát-medencében élő magyarság nemzeti érdekeinek meghatározása a demográfiai mutatók által diktált körülmények között, s a szülőföldön való boldogulás dogmájának felülvizsgálata.

Ha a magyar kormány az alkotmánynak megfelelően politikáját a további gyors gazdasági felemelkedés jegyében, s a trianoni traumát meghaladva akarja alakítani, a kettős állampolgárság segítségével lehet a munkaerő-gazdálkodás, s a nemzet egészének demográfiai mutatóival összefüggő szociális gondoskodás új eurokonform modelljének megalkotásában. Abban a reményben, hogy lehetséges az új nemzeti konszenzus, s a magyar kormány számunkra kedvező döntése megszületik, tisztelettel: Ágoston András

Magyar Szó, 2003. augusztus 27.

Kettős állampolgárság

Mádl Ferenc jogtudósokkal konzultál

A kettős állampolgársággal kapcsolatos lehetőségek megvizsgálására konzultációt kezdett Mádl Ferenc magyar köztársasági elnök neves jogtudósokkal—tájékoztatta az államfő hivatala kedden közleményben az MTI-t.

A közlés szerint „a nemzetközi és az európai jogot, valamint az alkotmányjogot kiválóan ismerő jogtudósok” között van Herczegh Géza, a hágai Nemzetközi Bíróság volt bírāja, Zlinszky János volt alkotmánybíró, Király Miklós, az ELTE Nemzetközi Magánjogi és Európai Gazdasági Jogi Tanszékének vezetője, valamint Martonyi János volt külügyminiszter. Az államfői hivatal közlése szerint a jogászok felvázolták azokat a kérdéseket, „amelyek alapos feltárása szükséges a megalapozott döntéshez”.

„Ezek között szerepel a vonatkozó nemzetközi egyezményekből és a nemzetközi szokásjogból eredő kötelezettségek elemzése, az európai közösségi jog vonatkozó szabályainak értelmezése, a csatlakozási szerződéssel vállalt kötelezettségeink körének pontos feltárása, valamint a hatályos magyar állampolgársági törvény esetleges módosításának mikéntje” – áll a közleményben.

A hivatal tájékoztatása szerint a vizsgálódás eredményeiről az államfő tájékoztatni fogja a közvéleményt.

A közlemény szerint a konzultációt azt követően kezdeményezte Mádl Ferenc, hogy öt vajdasági magyar párt és mozgalom közös levélben fordult hozzá. A levél írói arra kérték a köztársasági elnököt, segítse elő egy olyan döntés meghozatalát, melynek eredményeképpen a vajdasági magyarok közül mindazok, akik igénylik, letelepedési engedély és áttelepülés nélkül megkaphassák a magyar állampolgárságot.

A Vajdasági Magyar Szövetség, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt, a Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége, a Vajdasági Magyar Polgári Mozgalom, valamint a Kereszténydemokrata Európa Mozgalom korábban közös levélben kérte Mádl Ferenc köztársasági elnököt, Szili Katalint, az Országgyűlés elnökét és Medgyessy Péter miniszterelnököt, vessék latba befolyásukat annak érdekében, hogy azok, akik ezt igénylik, megkaphassák a kettős állampolgárságot.

Az államfő korábban a kettős állampolgárság ügyét a magyarság rendkívül fontos kérdésének nevezte.

„Rendkívül fontos kérdése ez Magyarországnak és a határokon túli magyarságnak. Végül is beletorkollik az Európai Unió egységet teremtő, határokat feloldó filozófiájába és politikájába”—hangsúlyozta a kettős állampolgárság kérdéséről korábbi nyilatkozatában Mádl Ferenc.

Magyar Szó, 2003. augusztus 27.

Nem hagyjuk cserben a délvidéki magyarokat!

Üzente Székelykevéen Bálint-Pataki József, a HTMH elnöke

Szûknek bizonyult a székelykevei Zarko Zrenjanin Általános Iskola előtti tér vasárnap este, az al-dunai székelyek letelepítésének 120. évfordulója alkalmából megrendezett záróünnepségén. A bukovinai székelyek találkozájának központi ünnepségét a hazai, magyarországi és romániai hagyományokat ápoló művelődési egyesületek fellépése mellett (akik előző két nap Hertelendyfalván és Sándoregyházán vendégszerepeltek), az iskolában megrendezett kézimunka-kiállítás kísérte. A vasárnap esti ünnepségen jelen volt Bálint-Pataki József, a Határon Túli Magyarok Hivatalának elnöke, Egeresi Sándor, a Vajdasági Képviselőház és a VMSZ alelnöke, valamint a Bukovinai Székelyek Országos Szövetségének, a belgrádi magyar nagykövetségnek és a tartományi jogalkotási, közigazgatási és nemzeti kisebbségi titkárságnak a képviselője.

Bálint-Pataki József a Magyar Köztársaság kormánya nevében köszöntötte a Kárpát-medence legdélebbi részén élő székely-magyar testvéreket. Mint mondta, ezekben a napokban az őseinkre és Szent István királyunkra emlékezünk, ugyanakkor pedig tisztelgünk a nemzet eme kis része előtt, amely meg tudott maradni a történelem forratában. Az a kitartás, az az életerő, amelyet itt tapasztaltam, példaképül szolgálhat bármely magyar közösségnek a Kárpát-medencében, hangsúlyozta a HTMH elnöke. A továbbiakban kitért az otthonkeresés útjára, erényként emelve ki az ittélő népek földhöz, családhoz, múlthoz való ragaszkodását, egyházainkra való támaszkodását.

Magyarország EU csatlakozásáról szólva Bálint-Pataki József hangsúlyozta, jelen pillanatban úgy tűnik, ami a nemzet egyik részének előnyt, jobb lehetőséget biztosít, az a másik hányadának pillanatnyi nehézséget jelent. Együttesen azonban leküzdhetők az akadályok, és a magyar kormány ebben mindenkor partner lesz, fűzte hozzá, majd külön kitért a vízum és a kettős állampolgárság kérdésére:

A magyar állam a vízum ügyében nem kíván lebecsátani semmilyen schengeni vasfüggönyt, nem kívánja akadályozni a magyar-magyar kapcsolatokat, és végül: semmiképpen sem fordít háttér a vajdasági magyar közösségnek. A vízum egy kényszerű, de megkerülhetetlen lépés. A szerb féllel előkészítés alatt álló kétoldalú megállapodás során figyelembe vesszük a vajdasági magyar szervezetek által megfogalmazott igényeket, a vajdasági magyarok álláspontját... Szeretném jelezni, hogy a magyar közjogi méltóságok nyitottak a kettős állampolgárságról való párbeszéd előtt. Reményeim szerint már a közeljövőben megteremtődnek a körülmények ahhoz, hogy a magyar kormány és a vajdasági magyar pártok képviselői leüljenek tárgyalni erről a kérdéssel. Szeretném, ha tudatában lennének a magyar kormány szilárd és egyértelmű álláspontjának, hogy messzemenően megérti és átérzi a vajdasági magyar közösség problémáját, és kész minden tőle telhetőt megtenni a gondok orvoslása érdekében. Nem hagyjuk cserben a délvidéki magyarokat!

Üdvözlő beszédében Egeresi Sándor is utalt az utóbbi hetek legidősebb kérdésére. Úgy véljük, eljött az ideje annak, hogy az anyaország a határon túli, így a délvidéki magyarok valódi érdekeinek a megvalósítását segítse, mondta, majd felvette a kérdést, vajon megvan-e a politikai akarat az anyaország részéről e kérdés rendezésére. További felszólalását gyakran szakította meg az ünneplő közönség tapsa.

Megvan-e az anyaországi média részéről az akarat arra, hogy alábbhagyjon a hisztériakeltéssel, amely a kettős állampolgárság kérdése körül kialakult? S fel kell tenni a kérdést, ki akar innen szociális védelmet, egészségügyi- vagy nyugdíjbiztosítást kapni Magyarországon? Senki! A vajdasági magyarság nem kiskorú, hanem érett nemzeti közösség. S nem kell vele riogatni az anyaországi magyarságot, mert mi innen nem akarunk elmenni, nem akarunk mások terhére lenni, de szabad emberként, a szabad Európa részeként magyar útlevelemmel igenis szeretnénk rendelkezni, amely szimbolizálná a magyarság együvé tartozását és egyetemes európai szellemiségét! Mi nem akarjuk pártcsatározás színhelyévé tenni a magyarországi közvéleményt. A magyar-magyar párbeszédet szorgalmazzuk, miközben tisztában vagyunk azzal is, hogy az Európába vezető úton szükséges a magyar—szerb párbeszéd is, mondta végezetül Egeresi Sándor.

O. K.

Magyar Szó, 2003. augusztus 29.

A vízumkönnyítésről közösen

Szabó Vilmos, a Magyar Köztársaság Miniszterelnöki Hivatalának politikai államtitkára ígéretet tett Kasza Józsefnek, hogy a VMSZ tagjait is bevonják a vízumkedvezmények kidolgozásába

Tegnap Szabadkán a Vajdasági Magyar Szövetség vezetésével tárgyalt Szabó Vilmos, a Magyar Köztársaság Miniszterelnöki Hivatalának politikai államtitkára. Három fontos kérdés szerepelt napirenden: a kettős állampolgárság és a vízum bevezetése, valamint a magyar

miniszterelnök szabadkai látogatása alkalmával tett ígéreteinek beváltása, amelyek a Vajdaságba irányuló magyar befektetésekre vonatkoztak.

Kasza József, a VMSZ elnöke a zárt ajtók mögött folytatott tárgyalásokat követő sajtótájékoztatón elmondta, nagy örömmel nyugtázza, hogy a megbeszélés tárgyilagos és baráti hangnemben zajlott. Ugyancsak elégedettségét fejezte ki, hogy a magyar kormány megértette a délvidéki magyarság kettős állampolgárságra vonatkozó követelését, és hajlandóságot mutat ennek megvitatására. Az erről tervezett tárgyalások több szinten folynak majd. Szakmai szinten, ezenkívül szükség van a politikai egyeztetésre is, ám a VMSZ elzárkózott a külön folytatott tárgyalásoktól. Kasza József hangsúlyozta, hogy a politikai egyeztetés kizárólag a követelést aláíró öt párttal történhet.

Szabó Vilmos kiemelte, hogy szabadkai látogatása része a két párt hagyományos tárgyalásainak, megbeszéléseinek. Mint mondta, egyetértene abban, hogy az öt párttal tárgyaljanak a kettős állampolgárság kérdéséről. Igaz, hogy kezdetben érezhető volt némi bizonytalanság a magyar kormány képviselői részéről a kettős állampolgárság ügyében, ám ez nagyon rövid ideig tartott, és mégiscsak a rendszerváltás után ez lesz az első magyar kormány, amely alaposan megvizsgálja a kettős állampolgárság ügyét, bevonva ezekbe a tárgyalásokba a határon kívüli magyarság képviselőit is.

Szeretnénk, ha a magyarországi politikai elit megfelelő komolysággal kezelné ezt a kérdést, s ne terhelne meg politikai viták, hanem nemzeti kérdésként viszonyulna hozzá mindenki – mondta a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára.

A vízumkényszerre vonatkozóan Szabó Vilmos elmondta: teljes mértékben támogatják a VMSZ követelését, hogy a délvidékiek a lehető legkönnyebben, legolcsóbban és legrövidebb időn belül hozzájussanak a vízumhoz. Konkrétumokat a vízumügyben azért nem tud még mondani, mert folynak a tárgyalások. A VMSZ kérésére ennek a pártnak a képviselői is helyet kapnak abban a munkacsoportban, amely a vízumkiadás feltételeit dolgozza ki. A délvidékiek megnyugtatóra mondta, hogy a szerb kormány részéről nincsenek olyan ellenvetések, amelyek megakadályoznák a könnyített vízumkiadást. A tárgyalások—melyeknek befejezése szeptemberre várható—ilyen irányban folynak. Az államtitkár jogosnak tartotta a délvidékiek kérését, hogy szeretnének tájékozódni, milyen feltételek mellett utazhatnak majd az anyaországba a vízumkötelezettséget követően, s ígéretet tett, hogy tájékoztatni fogják a tárgyalások eredményéről a Vajdasági Magyar Szövetséget.

Medgyessy Péternek a magyar tőke vajdasági beáramlására, illetve a délvidéki magyarság gazdasági alapon történő megsegítésére vonatkozó ígéretével kapcsolatban az államtitkár kijelentette, hogy őszre sorra veszik az ígéreteket, és megvizsgálják bevalthatóságukat, hogy mielőbb életre keljenek az intézkedések.

KABÓK Erika

Magyar Szó, 2003. augusztus 29.

A Délvidék többet érdemel

A kettős állampolgárság kérdése immár vitathatatlanul a magyarországi politikai csatározások eszközévé vált. Szabadkán egymást érik a magyarországi pártok képviselőinek látogatásai. Szerdán Németh Zsolt, a magyar parlament külügyi bizottságának elnöke járt Szabadkán,

tegnap pedig Szabó Vilmos, a HTMH politikai államtitkára, az MSZP politikusa kereste fel a délvidéki magyar pártokat. Minden alkalommal a két legfontosabb kérdésről, a vízumkényszerrel, illetve a kettős állampolgárságról folytak a megbeszélések. Németh Zsolttal beszélgettünk szabadkai látogatása alkalmával ezekről a kérdésekről.

A magyarországi ellenzék álláspontját már ismeri a délvidéki magyarság mind a kettős állampolgárság kérdésével, mind a vízumkényszerrel kapcsolatban, de az, hogy Önök bírálják a kormányt, mit sem ér nekünk, akikre két hónap múlva vízumkényszer vár, s azt sem tudjuk, milyen vízumot kapunk, mennyit kell érte fizetnünk...

A Magyar Szocialista Párt választási szlogenje az volt, hogy Magyarország többet érdemel, én most azt mondom, a Délvidék is többet érdemel. Minősíthetetlen és elfogadhatatlan, hogy a kormány az érintettek, nevezetesen a határon kívüli magyarok bevonása nélkül, az ő fejük felett tárgyal a vízumkényszer bevezetéséről. A Fidesz—Magyar Polgári Szövetség teljes mértékben támogatja a Vajdasági Magyar Szövetség követeléseit, miszerint a lehető legrövidebb úton beszerezhető, a legolcsóbb és többszöri beutazásra feljogosító vízumot kérnek. Ez tulajdonképpen nem más, mint az ukrán—lengyel szerződés alkalmazása a délvidékiekkel szemben. Úgy gondolom, hogy a határon kívüli magyarság megmaradásának akkor van esélye, ha kialakul a közösségi autonómia. A vajdasági modell ilyen szempontból példaértékű lehet a Kárpát-medencében. Magyarország feladata, hogy felvállalja ezeket a törekvéseket, de sem az autonómia, sem a kettős állampolgárság kérdését ez a kormány nem vállalta fel. Úgy gondolom, hogy a nemzet határokon átvélő újraegyesítése megtorpant.

Nem az fáj a délvidéki magyarságnak, hogy most rögtön, azonnal nem kapnak kettős állampolgárságot, hanem az a viszonyulás, ami ennek a kérdésnek a kapcsán megnyilvánul. Valahogy úgy tűnik, mintha bizonyyságot nyerne, hogy a délvidékiek mostohagyerekei az anyaországnak...

Úgy gondolom, joggal érzi a délvidéki magyarság mostohagyereknek magát. S ez nem is a kettős állampolgárság okán jutott kifejezésre, hanem első jele talán az volt, amikor Zoran Djindjic miniszterelnök temetésére a szomszédos országok közül egyedülként a magyar miniszterelnök nem talált időt és módot, hogy jelen legyen. Köztudomású volt, hogy Zoran Djindjic mennyire becsülte a vajdasági magyarságot. Magyarországnak fontos szerepe volt a milosevici rezsim megdöntésében, a szegedi folyamat során nemcsak Orbán Viktor akkori miniszterelnököt fűzték baráti szálak Djindjic miniszterelnökhöz, hanem már Zivkovicot is mint szellemi partnert tisztelte Magyarország akkori miniszterelnöke. A két ország kapcsolata felfelé ívelt. Ezt tették tönkre azzal, hogy Djindjic temetésén nem jelent meg a miniszterelnök, a belügyminiszter pedig még a szertartás megkezdése előtt távozott. Csak zárójelben jegyzem meg, Orbán Viktor jelen volt a temetésen. Ennek a viszonyulásnak messzemenő következményei vannak. Jól látja a délvidéki magyarság, hogy a jelenlegi kormány bátortalan. Nemcsak a kettős állampolgárság ügyét nem hajlandó felvállalni—ember legyen a talpán, aki el tud igazodni a magyar kormány idevágó álláspontján --, de nem vállalja fel az aradi szabadságszobrot sem, továbbá semmi olyasmit, ami esetleg feszültséghez vezethet a szomszédos országokkal. Ha ez így van, akkor ennek szinte logikus következménye, hogy egyfelől demonstrálja azt, hogy mossa kezeit a kényes kérdések ügyében, másfelől növeli a feszültséget a kisebbségek irányában a szomszédos országok kormányai részéről, s ez kihat a térség stabilitására is.

Azt tudjuk, hogy a Fidesz is meg a MDF is támogatja a határon kívüliek kettős állampolgárságra vonatkozó követelését, de mit tesz a Fidesz, hogy ez megvalósuljon?

Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy a magyar kormány az EU-ra próbálja rákenni a kettős állampolgárság elutasítást. Az EU-ban elfogadott gyakorlat a kettős állampolgárság. Nekünk mint ellenzéki pártoknak az a feladatunk, hogy kikényszerítsük a kormány egyértelmű álláspontját. Szociális demagógiát súroló álláspontok azok, miszerint a nyugdíjrendszert, valamint a szociális rendszert megterhelné, sőt összeroppantaná a hárommillió határon kívüli magyar beáramlása. Ez ugyanolyan ijesztgetés, amit már megéltünk a 23 millió románnal való fenyegetéssel. A Fidesz támogatja Ágoston András kezdeményezését, hogy a Máért foglalkozzon ezzel a nagyon fontos kérdéssel. A kormány feladata, hogy vegye emberszámba és fogadja el partnernek a határon kívüli magyarok azon legitim képviselőit, akik tagjai a Máért-nak. A politikai mellébeszélés magasiskoláját tapasztaltuk ez ideig, s a délvidéki magyarság joggal érzi bántónak, hogy a külügyi tárca vezetője gyermetegnek nevezte a kérdést. Ez felér egy sértéssel. Engedje meg, hogy az eddigi negatív jelenségek mellett utaljak arra a pozitív jelenségre, ami itthon, Önöknél történt a kettős állampolgárság kapcsán. Nagy dolognak tartom, hogy e kérdésnek sikerült egységesítenie az egyébként megosztott politikai színteret. Ez számomra egy váratlan politikai fordulat. A kérdés fontosságát tekintve azonban érthető és nagy megelégedéssel tölt el, hogy a Délvidéken immár 25 000 aláírás gyűlt össze annak a követelésnek az alátámasztására, hogy a magyar kormány tűzze napirendjére, vitassa meg a kettős állampolgárság kérdését.

KABÓK Erika

Magyar Szó, 2003. augusztus 30-31.

PALÁNKA

Aláírásgyűjtés a kettős állampolgárságért

A VMSZ palánkai alapszervezete is aláírásgyűjtést szervezett a kettős állampolgárság megszerzéséért. Az alapszervezet elnök, Toma János véleménye szerint a sikeres akció hozzájárulhat olyan határozatok meghozatalához, amelyek elősegíthetnék a kettős állampolgárság megszerzését. Az aláírásra mindenkinek joga van, aki személyi igazolvánnyal rendelkezik, és magyar nemzetiségűnek vallja magát. Az akció szervezői felkeresik az érdekelteket. Mivel a VMSZ palánkai alapszervezetének nincs saját irodája, a Vecsera Sándor MME helyiségében is fogadják az érdeklődőket vasárnap kivételével minden nap 9-től 12 és 17-től 20 óráig. Az aláírási akciót a Palánkához tartozó helységekre is kiterjesztik.

Magyar Szó, 2003. augusztus 30-31.

Megoldáskeresőben

A kettős állampolgárság helyben tartaná a vajdasági magyarokat—Interjú Illés Zoltánnal, a Fidesz országgyűlési képviselőjével

Tudósítónktól
Budapest, augusztus 29.

Vajdasági származásuként és Magyarországon aktív politikusként ön minden bizonnyal többféle megközelítés, de mindenképpen két közösség átfogóbb ismeretével tekinthet a kettős állampolgárság kérdéskörére...

Szeretném leszögezni a magam részéről, mint magyar országgyűlési képviselő, s tényleg bácskai születésű szabadkai, akinek a szülei ma is ott élnek: a kettős állampolgárság egy támogatandó intézmény, s egy olyan eszköz, amely a vajdasági magyarság és az anyaország közötti viszonyt egyszer s mindenkorra rendezné. Azért hangsúlyozom a vajdasági magyarság felé ezt az eszközrendszert, mert úgy látom, a határon kívül élő magyarsággal kapcsolatos nemzetpolitika nagyon sok esetben lehet általános, tehát mindenkit érintő, ám akadnak olyan helyzetek, amikor egy-egy relációban van mód és lehetőség segíteni a határon túl élő magyarság százezreit. Ez most az a helyzet.

Nevezetesen?

Új fejleményként Zivkovic szerb kormányfő csak a közelmúltban tett egy olyan kijelentést, hogy ő nem látja akadályát a kettős állampolgárság intézményének bevezetésére. Sietve megjegyzem, mindannyian tudjuk, hogy jelenleg is sokan rendelkeznek kettős állampolgársággal, Szabadkán, Zentán, Kanizsán, Kikindán, Temerinben... Akik ott élnek, Bácskában vagy Bánátban, Szerbia és Montenegró-i állampolgárok, de ugyanakkor magyar állampolgárok is, megvan a magyar útlevelük. Viszont aki jelen pillanatban megpróbálkozik a magyar útlevél és állampolgárság megszerzésével, olyan feltételeknek kell megfelelnie, amelyek ezeket az embereket a Vajdaságból való eltávozásra kényszeríti. Magyarországon kell tartózkodnia, nem beszélve a bürokratikus tortúráról és az anyagiakról, itteni munkahelyet kell felmutatni stb. Ezért azt gondolom, változtatni kell az eddigi gyakorlaton. Hangsúlyozni szeretném továbbá, hogy most a magyar kormánynak kiemelten a vajdasági magyarokkal kell foglalkoznia (a kettős állampolgárság Romániában diszkriminatív intézkedéseket vonhat maga után, e megoldást az ukrán törvények egyenesen tiltják, a felvidéki magyarok viszont Magyarországgal együtt lépnek be az EU-ba). E történelmi pillanatban és helyzetben tehát nem általánosságban kell beszélni a kettős állampolgárságról, hanem Szerbia és Montenegró és Magyarország, a vajdasági magyarság és az anyaországi magyarság relációjában.

Milyen hatással lenne ez a migrációra?

Vajdaságot folyamatosan járva tapasztalom, s nemcsak politikusokkal, hanem átlagemberekkel is beszélve, mindenki elmondja, a vajdasági magyaroknak nem azért kell a magyar állampolgárság, hogy azzal áttelepüljenek Magyarországra. Az más, hogy a milosevici vérvizataros időkben sokan eljöttek a Vajdaságból (katonai behívók, egzisztenciális okok miatt stb.), s azoknak egy része nem ment vissza. Viszont azt állítom, hogy aki eddig el akart jönni, bármilyen okból, az eljött. (S nem is csak Magyarország felé vette az irányt, hanem Ausztráliába, Kanadába vagy más befogadó ország felé.) Nos, mindezek után: amennyiben az anyaország nem segít a vajdasági magyarságnak olyan tekintetben, hogy megmaradjon saját szülőföldjén, akkor sok vajdasági magyar új hazát keres majd magának. Éppen ezért állítható biztonsággal, hogy a kettős állampolgárság odaítélése, illetve annak könnyebben történő megszerzése nemhogy eltávolítja Vajdaság területéről a magyarokat, hanem helyben tartja!

Mi tehető hozzá ehhez?

Még egy dolgot érzek nagyon fontosnak: a nemzeti önbecsülést. Tehát én becsülöm a másik nemzetet, bármelyik is legyen az, de elvárom, hogy az én nemzetemet is becsüljék. A nemzeti önbecsülésnek az az egyik eszköze, hogy én szabadon vallom magamat annak, aki vagyok, ugyanakkor ezért engem nem ér hátrány. A saját nemzetem részéről sem. Sorban állni a vízumért? Vegyük szemügyre a horvát példát: az a személy, aki a horvát jogszabályok szerint Szerbiában magát hivatalos dokumentumok (anyakönyvi kivonat, katonakönyv stb.) felmutatásával horvátnak tartja, megkapja a horvát állampolgárságot. Ám egy horvát sem akar elmenni Zágrábba vagy Splitbe élni, de érthető is a dolog; nem kívánja elhagyni a szülőföldjét, ami mondjuk Szabadka, Bajmok vagy Zombor környéke, nem akarja otthagyni a földjét, családját, rokonságát, barátait—a múltját, a gyökerét. Egyfelől tehát abszurdok azok a kijelentések, melyekkel azt próbálják alátámasztani, hogy a kettős állampolgárság révén a magyarság eljönne a Vajdaságból, másfelől: meg vagyok róla győződve, hogy a kettős állampolgárság elnyerésének megkönnyítése mind a két ország (Magyarország és Szerbia és Montenegró) uniós csatlakozását segíti. Szerb oldalról például ez már annak bizonyossága, hogy olyan európai módon kívánják kezelni a szomszédos országokkal való viszonyt (ezen belül akár a kisebbségi kérdéskört), amely révén joggal számíthatnak a mielőbbi európai uniós tagságra.

A hivatalos Budapest kezdetben mereven elzárkózott a téma elől, később már valamelyest más hangnemet ütött meg. Hogyan lehetne kilábalni ebből az egyik fél számára sem megnyugtató helyzetből?

Minden magyar politikus felelőssége szolgálni a határon túl élő magyarok érdekeit. Ez esetben a Vajdaságban élőkét. Miért? Mert ugyanolyan magyarok, mint a Magyarország területén élők. Ez nem a szerbek diszkriminációját jelenti, hanem azt, hogy segítem a sajátjaimat. Ezért én azt mondom, hogy nem pusztán a magyar állampolgárság elnyerését kell megkönnyíteni a vajdasági magyarság számára, hanem legalább ilyen fontos húsz-harminc milliárd forint biztosítása a magyar kormány részéről a vajdasági pedagógusképzésre, az ottani iskolarendszer támogatására és a Vajdaságban zajló privatizációs folyamatokban való magyar részvételre. Mert jó ugyan, ha egy zentai rendelkezik magyar állampolgársággal, gyereket azonban helyben szeretné magyar iskolába járatni, ehhez kell a magyar tanár, s ezt valakinek finanszíroznia kell. És persze munkahely is kell, kellő megélhetési feltételek. Szerbia szűkös anyagi eszközökkel rendelkezik, Magyarországnak sincs több, de Magyarországnak kell hogy legyen olyan kevés, ami Vajdaságban sokat jelent segítség formájában. Mindebből természetesen a szerbek is részesülhetnek, hiszen a magyarok a

Vajdaságban nem izoláltan élnek... Én különösen a magyar tőke jelenlétét tartanám fontosnak, mindenekelőtt a munkahelyek és az oktatás szempontjából. Ezt egyébként eddigi tárgyalópartnereim, szerbiai és vajdasági felelős vezetők kivétel nélkül támogatták. A minap Németh Zsolt társaságában kiemelkedő vajdasági magyar politikusokkal szintén e témákról beszélgettünk.

Közben a vízumkényszer bevezetésének időpontja egyre fenyegetőbbben közeleg. Mi várható?

És mi a Fidesz álláspontja?

A jelenlegi magyar kormány elmulasztotta legalább fél évvel ezelőtt a kényszerű vízum esetében az ukrán-lengyel modell lehetőségéről szólni (két vagy több évre szóló ingyenes vízum), s még most sem tudni pontosan, a szocialisták milyen megoldás mellett döntenek. Nos, tudni való, hogy november elsejéig a kettős állampolgárság kérdése nem lesz rendezve, ezért mi a Fideszben azt akarjuk, hogy Szerbia ne vezessen be a magyar állampolgárokkal szemben vízumkényszert, Magyarország pedig adjon ingyenes vízumot minimum két évre minden szerbia és Montenegró-i polgárnak, akár magyar az illető, akár nem. Menet közben, tehát ezzel a párhuzamosan pedig Magyarországon igenis szülessen meg az a politikai döntés, hogy könnyítsék meg a Szerbia és Montenegró területén élő magyarok számára a magyar állampolgárság megszerzését. Kompromisszumos megoldásként időnként elhangzik a külhoni állampolgárság intézménye is, átmeneti időszakra szólóan, a szocialisták ezt is fontolóra vehetnék (ez nem tartalmazza a szavazati jogot). Személy szerint ezt nem szorgalmaznám, de mindenképpen megoldást kell találni.

A kérdéskör megérne egy Máért-ülést?

Még a vízum bevezetése előtt a Magyar Állandó Értekezlet összejövetelét meg kell tartani. Ebben a témában azonban a magyar kormánynak egy az egyben kell fölvennie a kapcsolatot a vajdasági magyar politikai pártok vezetőivel.

SINKOVITS Péter

Magyar Szó, 2003. augusztus 30-31.

Első helyen nemzetünk érdeke

A Szociáldemokrata Párt állásfoglalása a kettős állampolgárságról

Az SZDP vezetősége sajnálkozását fejezi ki a kormánynak a kettős állampolgárság kérdésében tanúsított tehetetlenkedése miatt. Ez a magatartás és nagyon is közép-szerű külpolitika újfent azt mutatja, hogy álságos a miniszterelnöknek az az igyekezete, mely szerint a nemzeti közép-kormányának próbálja beállítani neo- és balliberális csapatát.

A Medgyessy-kormány valóban nemcsak érzéketlen a nemzeti kérdések iránt, hanem egyszerűen nincs álláspontja ezekben, sőt hiányzik nála az elemi akarat a cselekvésre, most például a kettős állampolgárság dolgában. Holott a magyar kormánynak igazából nem is annyira a kettős állampolgárság tekintetében kell eligazodnia és döntenie – ha ez olyan nehéz dolog –, hanem egyszerűen abban, hogy az EU-ba való belépés révén kialakuló új helyzetben és a határokon átívelő magyar-magyar újraegyesülés nevében megadja-e a magyar állampolgárságot, illetve biztosít-e kedvezményes vízumrendszert azoknak a Kárpát-

medencei határon túli magyaroknak, akik ezt kérik. Az állampolgárság megadása pedig nemzeti hatáskörbe tartozik, annak nemzetközi jogi akadálya nincs. Mi több, a szerb kormány maga is zöld utat jelzett a vajdasági magyarok kérésének teljesítése előtt.

Itt tehát komolyabb politikai probléma sem merülhet fel. Most pedig – az úgynevezett schengeni határrend bevezetése előtt—éppen annak az elrendezése a legsürgetőbb feladat, hogy a délvidékiek a magyar állampolgárság megszerzésével, a kárpátaljaiak pedig kedvezményes (például ingyenes) vízumrendszer révén a jövőben is zökkenőmentesen tarthassanak kapcsolatot az anyaországgal, pontosabban a Magyar Köztársaságban élő rokonaikkal, s annak szellemi, kulturális és gazdasági életével, mert összetartozunk, egy nemzet vagyunk. Így kevésbé merülhet fel a tömeges áttelepülés kényszere is. A kialakult helyzetben a Szociáldemokrata Párt szükségesnek tartja egyértelműen kinyilatkoztatni:

támogatja a Kárpát-medencei magyarok azon szándékát és törekvését, hogy folytatódjék a határokon átívelő nemzeti újraegyesülés és összefogás, s ebben a folyamatban ne képezhessen leküzdhetetlen akadályt az úgynevezett schengeni határrend bevezetése;

támogatja a határon túli magyar és hazai szervezetek kezdeményezéseit a magyar-magyar kapcsolatok fenntartására és fejlesztésére, beleértve a Fidesz-MPSZ javaslatát a Máért-ülés összehívására és az MDF aláírásgyűjtési akcióját;

felszólítja a kormányt, hogy ne tébláboljon, hanem felelősséggel cselekedjék, gyorsítsa meg a szükséges előkészületi munkákat az állampolgársági kérdésben és a kedvezményes vízumrendszer tekintetében, s folytassa le a szükséges politikai egyeztetéseket, hogy megtalálhassa a legjobb megoldásokat.

A Szociáldemokrata Párt nevében ismételten hangsúlyozzuk, amit mindig is tettünk, hogy az EU-beli tagságunknak akkor van igazán értelme és értéke, ha általa népünk boldogulása, nemzeti érdekeink és értékeink jobban érvényesíthetők, mint nélküle. A fenti kérdések kezelésében és rendezésében is első kell legyen népünk és nemzetünk érdeke, nem pedig az, hogy miként néznek erre, vagy általában ránk az Európai Unióban, illetve az Európa Tanácsban a közép-kelet-európai népek történelmét nem ismerő tisztviselők.

Ebben a történelmi helyzetben az országnak népért küzdő és nemzeti elkötelezettségű kormányra van szüksége.

Az állásfoglalást dr. Szűrös Mátyás, az SZDP általános elnöke, Sztankovánszki Tibor ügyvezető elnök és Bácskai Sándor főtktár írta alá.

Magyar Szó, 2003. szeptember 1.

Kettős állampolgárság a határon túli románoknak

Csaknem százezer moldovai állampolgárnak adták meg a román állampolgárságot az elmúlt tizenkét évben, és közülük 27 ezren román útlevelet is kaptak—írta pénteki számában a Krónika című erdélyi közéleti napilap hivatalos román forrásokat idézve.

A kettős állampolgársággal rendelkező határon túli románok szavazati joggal is rendelkeznek Romániában - közölték az illetékesek.

A Krónika által a román belügyminisztériumtól kapott hivatalos adatokból kiderült: a határon túli románok számára a lehetőséget első alkalommal felkínáló 1991. évi 21. számú román törvény elfogadása óta a Moldovai Köztársaság 93 902 állampolgára folyamodott román állampolgárságért, s közülük 93.342-en meg is kapták azt. A fennmaradó 560 kérés többségét azért kellett elutasítani, mert az igénylők nem tudták igazolni román eredetüket—idézte a Krónika a hivatalos román adatokat, amelyek szerint a román állampolgárságot szerzett csaknem százezer moldovai állampolgár közül 27.253-an román útlevelet is kaptak. Közülük 15.746 moldovai polgár viszont megőrizte a moldovai állandó lakhelyét. „A belügyminisztérium kérdéseinkre azt is leszögezte – írta a Krónika –, hogy valamennyi román állampolgár, így a román okmányokat szerzett moldovaiak is, rendelkeznek szavazati joggal a román választásokon.

Magyar Szó, 2003. szeptember 1.

Vajdaság: kettős állampolgárság

VMSZ kontra VMDP

Kasza József interjúja az MTI-nek

Kasza József szerint pártja, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) és a Vajdasági Magyar Demokrata Párt (VMDP) között komoly politikai nézetkülönbségek vannak a kettős állampolgárság kérdését illetően.

Kasza szerint az Ágoston András vezette VMDP szerint a magyar és Szerbia és Montenegró-i állampolgárságra az útlevél és a magyarországi demográfiai tényezők javítása miatt van szükség, vagyis a párt tulajdonképpen a délvidéki magyarok elköltözését szorgalmazza.— Ezzel szemben a VMSZ úgy látja, hogy a délvidéki magyarok helyben maradását és biztonságát kell szolgálnia a kettős állampolgárságnak. Ez óriási különbség, és homlokegyenest eltérő politikai álláspont—mondta az MTI-nek a legnagyobb délvidéki magyar párt elnöke. Kasza szerint mindezt semmi szín alatt sem lehet azt állítani, hogy a kettős állampolgárság ügye megváltoztatta a viszonyokat a vajdasági magyar pártok között, s a VMSZ nem közeledhet olyan pártokhoz, amelyek nem szavahihetők, s mindent megtesznek, hogy lejárassák pártját, még elvtelen koalícióktól sem riadnak vissza (Kasza arra utalt, hogy a szabadkai képviselő-testületben a VMDP a VMSZ ellenében lépett koalícióra a Szerbiai Demokrata Párttal és a Népi Demokrata Párttal).

László Gyula, a VMDP politikusa a Nedeljni telegraf című belgrádi hetilapnak nyilatkozva súlyos vádakkal illette a VMSZ-t és elnökét. Azt állította, hogy Kasza a vajdasági magyarok felé tett megnyilatkozásaiban szélsőséges nacionalista, de a szerbek irányában más arcot mutat. Szerinte a VMSZ kisajátítja a magyarországi kormánysegélyeket, és elzárja a vajdasági magyar médiákat a politikai közélet többi szereplője elől. A VMSZ még három hónapja örülteként tekintett a VMDP-re amiatt, hogy szorgalmazza a kettős állampolgárság bevezetését, de amikor azt látta, hogy drasztikusan csökken a népszerűsége, csatlakozott a VMDP kezdeményezéséhez, és most úgy állítja be, hogy ő képviseli a kettős állampolgárság ügyét – mondta László Gyula.

Kasza szerint a VMSZ nem kívánja kifogni a szelet senki vitorlájából, de tisztában kell lenni azzal, hogy mely párt milyen politikai erőt képvisel.

A VMSZ politikai súlyánál fogva állt a kettős állampolgársággal kapcsolatos kezdeményezés élére, s ezután be is indult a folyamat - mutat rá Kasza. Szerinte a VMSZ addig nem erőltette a kettős állampolgárság kérdését, amíg nem teremtette meg Szerbiában ehhez a feltételeket, nem készítette fel erre a szerbséget, s nem volt biztos abban, hogy a kettős állampolgárok nem fognak hátrányos megkülönböztetést szenvedni. A VMSZ elnöke szerint pártja munkájának eredménye volt Zoran Zivkovic szerb kormányfő nyilatkozata, miszerint nincs semmi ellenvetése a kettős állampolgárság ellen.

Miután Szerbiában létrejöttek a megfelelő körülmények, a VMSZ azonnal lépett az anyaország felé is, és ekkor kapott a kérdés tényleges hangsúlyt. Ezzel szemben—mondta Kasza—a VMDP már akkor is szorgalmazta a kettős állampolgárság odaítélését, amikor pszichikai nyomással akarták kiüldözni a magyarokat a Vajdaságból. Életveszélyes volt felvetni a kettős állampolgárság kérdését, amikor Vojislav Seselj csetnik vajda kitelepítésekkel fenyegetőzött—mondta a VMSZ elnöke megemlítve, hogy Korhecz Tamás kiváló jogtudós csak amiatt nem lett a szerbiai alkotmánybíróságnak tagja, mert kettős állampolgár.

Magyar Szó, 2003. szeptember 1.

A kettős állampolgárság és a magyar (perszonális) autonómia

Ágoston András beszéde a szatmárnémeti polgári fórumon

Tisztelt jelenlevők, kedves barátaim!

A Vajdasági Magyar Demokrata Párt programpárt. Azért jött létre, mert a szerb igazságügy-miniszteri végzéssel elvették tőlünk a szintén általunk létrehozott történelmi VMDK-t. Induláskor három programcél rögzítettünk: a kettős állampolgárság iránti igény bejelentését és politikai menedzselését; a magyar (perszonális) autonómia általunk kidolgozott modelljének szorgalmazását és addig, amíg nem kapunk autonómiát, azt, hogy a szerb parlamentbe előre meghatározott számú magyar képviselőt juttathassunk be többpárti alapon. Ez 1997 februárjában volt.

A kettős állampolgárság ügyében már 1997. március 28-án levélben kerestük meg Kovács Lászlót, aki akkor is külügyminiszter volt.

A jugoszláv rendezés folyamata új szakaszba érkezett – állt a levélben. Rámutattunk, hogy a nemzetközi közösség megkezdte a háború után kialakult államokban rekedt délszláv nemzetrészek helyzetének gyakorlati, méltányos rendezését. Ez egyben kezdete lehet a többi kisebbség nyílt és megoldatlan helyzete hasonló rendezésének is. A kettős állampolgárság intézménye, amelyet a nemzetközi közösség képviselőinek ajánlatára a jugoszláv és a horvát kormány, az ellenzék nagy részének támogatásával, most a horvátországi szerbek, illetve a szerbiai horvátok részére kétoldalú szerződésbe kíván foglalni, megfelelne a vajdasági magyarságnak is. A vajdasági magyarság a jugoszláv államtól a személyi elvű kisebbségi önkormányzatot, a magyar államtól pedig a kettős állampolgárság intézményének bevezetését

várja.

Azóta a VMDP legalább tíz dokumentumban kereste meg nemcsak a mindenkori magyar kormányt, hanem a parlamenti pártokat. Ezzel is hozzájárult ahhoz, hogy a kettős állampolgárságra vonatkozó kérés fenntartható legyen a nemzetközi politikai színtéren.

Milyen eszmei keretek között képzeljük el a kettős állampolgárságot a Vajdaságban és a Kárpát-medencében?

Annak, hogy most először a többi magyar párt, majd a magyar és Kárpát-medencei magyar közvélemény is felfigyelt a VMDP kérelmére, legalább három oka van.

Az első és legfontosabb az, hogy ebben az ügyben most valóban esedékes a döntés. Tudjuk mindannyian, hogy a vízumkényszer annak, akivel szemben alkalmazzák, rossz megoldás. Az sem titok, hogy Szerbia legfeljebb valami különös isteni kegyelem folytán kerülhet le a vízumkötelezettek listájáról. Ha Magyarország komolyan gondolja a kapcsolattartást a vajdasági magyarsággal, ezt csak a kettős állampolgárság útján teheti meg.

A VMDP szerint a Kárpát-medencében élő magyarok határmódosítás nélküli politikai integrációjának folyamatát – s hogy erre szükség van, nem lehet kétséges, hiszen csak ennek eredményeként oldódhat fel a trianoni trauma—a kettős állampolgárság eszközének alkalmazásával lehet továbbvinni. Közös ügyünket csak így lehet kivonni az EU fennhatósága alól.

Másodszor, Magyarországnak az EU-ban meg kell teremtenie a fenntartható fejlődés feltételeit. A rossz demográfiai mutatók miatt akarva-akaratlan szembekerül a foglalkoztatási modell kérdésével. Ahhoz, hogy a közös nemzeti ügyet a kölcsönös haszon reményében vigyük előre, fel kell tárnunk belső tartalékainkat. A megoldásokat könnyebb lesz megtalálni, ha a kettős állampolgárság eszköze is rendelkezésre áll.

Végül, de nem utolsósorban, miután a magyar politikai elit egészében oldódik az EU-csatlakozási görcs, szükségessé vált az új nemzeti konszenzus kialakítása. Ebben Magyarország fenntartható fejlődésének biztosítása központi kategória. A kettős állampolgárság eszközének alkalmazásával létrehozott kölcsönösen hasznos munkaerő-foglalkoztatási modell olyan feltétel, amely nélkül aligha képzelhető el a nemzet egészének felemelkedése.

Szerintünk az, hogy aki a Kárpát-medencében élő magyarok közül ezt kéri, megkaphassa a kettős állampolgárságot, nagyban kihat a közösség helyben maradására. A kettős állampolgárság biztonságot ad. Olyan politikai pluszként jelenik meg az adott ország közéletében, amely a szerbség körében tiszteletteljes irigységet kiváltva, a magyar közösségnek segít leküzdeni a kisebbségi státussal járó hátrányos megkülönböztetésből adódó nehézségeket. A magyar közösség tagjai számára növeli a helyben való elhelyezkedés esélyeit, hisz sok munkakörben a kettős állampolgársággal járó mozgási szabadság bizonyítható előnyt jelent. Ugyanakkor a kisebbségi közösség azon tagjai számára, akik személyi ambícióikat követve a más országokba való kivándorlás gondolatával foglalkoznak, a kettős állampolgárságra épülő nemzeti foglalkoztatáspolitikai modell egy új alternatívát biztosít. A vendégmunkási státus beiktatása arra készítheti a kisebbségi közösségben kivándorlás gondolatával foglalkozó egyéneket, hogy helyzetüket még egyszer átgondolják. Úgy keressék és találják meg a boldogulásukat, akár a határ másik oldalán, hogy közben megőrzik magukat és családjukat a kisebbségi közösségben, amelybe beleszülettek.

3. A VMDP évek óta szorgalmas tevékenységet fejt ki a kettős állampolgárság és a magyar (perszonális) autonómia ügyében. Nemcsak a Vajdaságban, hanem Magyarországon, és íme, a határon túli magyar közösségekben is.

Politikai célunk az, hogy a magyar (perszonális) autonómia keretein belül olyan kettős kapcsolatrendszer létrehozatalát kezdeményezzük, amely a vajdasági magyarok számára—közösségként és Szerbia polgáraiként is—lehetővé teszi a kettős politikai identitás általunk fontosnak tartott formában történő megélését.

Közösségként értelmezve a vajdasági magyarságot, autonómia útján szeretnénk megfelelő közjogi kereteket biztosítani számára mind a magyar állammal, mind pedig a szerb állammal épülő kapcsolatait fejlesztéséhez.

Eszerint a vajdasági magyarok közösségként, intézményes formában, a kettős állampolgárság eszközének igénybevételével kívánnak kapcsolódni a magyar nemzet egészéhez, s kívánnak részesei lenni a Kárpát-medencében élő magyarok határmódosítás nélküli nemzeti integrációjának. Másrészt, közösségként a jogszabályalkotási és végrehajtási jogosítványokkal is rendelkező magyar (perszonális) autonómia adta közjogi keretben legális és legitim közképviselő megválasztásával, mindenkori szerb hatalommal partneri viszonyban szeretnénk élni a nemzetközi dokumentumok által biztosított kollektív jogainkkal, s kívánjuk megteremteni e jogok érvényesítésének anyagi feltételeit.

Ugyanakkor, s ez a kettős kapcsolatrendszernek a vajdasági magyarokat egyénileg, a szerb állam polgáraként érintő része, a magyar (perszonális) autonómia közjogi keretei között minden szerbiai magyar polgárnak lehetővé kell tenni, hogy amennyiben ezt igényli, megtalálhassa a helyét a szerbiai politikai színtéren is.

Akár úgy, hogy szerb pártban politizálva a többpárti demokrácia általános elvei alapján, személyes adottságait gyümölcsöztetve váltsa valóra személyes ambícióit, akár úgy, hogy az önkormányzati választások során a magyar (perszonális) autonómiát is működtető valamelyik vajdasági magyar párt tagjaként vesz részt a megfelelő szintű szerbiai hatalmi struktúra kiépítésében és politikai tevékenységében.

Elképzeltető, hogy egy jól működő demokráciában, a jól működő magyar (perszonális) autonómián kívül, nem lesz majd szükség arra, hogy az autonómiát működtető magyar pártok részt vegyenek az országos választásokon is. Ettől azonban még messze járunk, hiszen jelenleg van egy a szerb hatalom és vele koalícióban levő magyar párt által létrehozott legális, ámde nem legitim nemzeti tanács, melynek „hídszerepben” az a feladata, hogy a mindenkori szerb kormány közvetett és közvetlen ellenőrzése alatt, politikailag emészthetővé tegye a szerb nemzeti érdekeket a vajdasági magyarok számára.

Érthető, hogy a hídszerepnek is vannak bajnokai. De ez már abból a tényből fakad, hogy a vajdasági magyar politikai elit kétpólusúvá vált. Van egy helyi többségi hatalommal együttműködő, az egyéni és csoportérdekeket szorgalmazó, s van egy másik, nemzetben gondolkodó, autonómiakövetelő szárnya. Reményeink szerint a pillanatnyi nehézségek ellenére távlati esélyei a nemzetben gondolkodó magyaroknak vannak. S ezek előbb-utóbb a szavazók között is 60--65 százalékos többségbe kerülnek.

Magyar Szó, 2003. szeptember 2.

Legyen nemzeti kérdés

Szabó Vilmos a kettős állampolgárságról

Úgy hiszem, a vízum bevezetésének kérdésével kapcsolatos érzelmi hullámnak különböző fázisai voltak. Az első hírek hallatán megdöbbszünk, majd belegondoltunk, és megijedtünk, később beletörődtünk, most pedig, hogy egyre közeledik a november elseje, úgy gondolom, joggal vagyunk egyre türelmetlenebbek, néha mérgesek is, hogy semmi konkrétumot nem tudunk. A napokban Szabadkára látogatott Szabó Vilmos, a Magyar Köztársaság Miniszterelnöki Hivatalának politikai államtitkára. Nagy várakozással tekintettünk e látogatás elé, hiszen abban bízunk, hogy az államtitkár nem jön üres kézzel, ami érdekel minket ennek kapcsán, arra választ kapunk. Nem így történt.

Teljes mértékben megértem, hogy tudni szeretnének minden részletet, amíg azonban a tárgyalások folynak, addig nem mondhatok semmi bizonyosat. Azt mindenképpen el kell mondanom, hogy egyetértünk a Vajdasági Magyar Szövetség által megfogalmazott követelésekkel, hogy rövid időn belül beszerezhető, kevés kiadással járó és többszöri beutazásra feljogosító vízumot kapjanak a vajdasági magyarok. A jövőben minden ezzel kapcsolatos kérdéssel tájékoztatjuk a Vajdasági Magyar Szövetséget, és a vízumkönnyítések kidolgozásába ennek a pártnak a tagjait is bekapcsoljuk. Az államközi tárgyalások befejezése szeptember végére várható, de annyit máris elmondhatok, hogy a tárgyalások olyan irányban folynak, hogy ez a Magyarország számára nagyon fontos, könnyített vízum lépjen életbe. Az államközi tárgyalásokat hátráltatta előbb Zoran Djindjic miniszterelnök halála, később az, hogy nevet változtatott az ország. Ilyen változások mellett értelemszerűen időben elhúzódtak a tárgyalások.

Elképzelhető-e, hogy a délvidéki magyarok az ukránokhoz hasonlóan ingyenes vízumot kapjanak?

Jelenleg a magyar kormány a csekély kiadással járó vízum kieszközlésén munkálkodik. Nem látom a realitását annak, hogy ingyenes vízumról beszéljünk, de biztosíthatom Önöket, hogy csekély kiadással fog ez járni. Egyébként pedig nemcsak negatív vonatkozásai vannak Magyarországnak EU-s csatlakozásának, mint amilyen a vízumkényszer. Gondoljunk csak arra, hogy azzal, hogy Európa határai egybeesnek Vajdaság északi határával, milyen gazdasági előnye származik a régióknak ebből. Egyfelől a regionális gazdasági együttműködések, másfelől látni kell, hogy megkezdődött a multinacionális cégek kivonulása Magyarországról. Nyilvánvaló, hogy miután Magyarország EU-tag lesz, megszűnnek az adókedvezmények és egyéb olyan, a vállalkozók számára pozitív folyamatok, amelyeket mint tranzíciós országban élveztek. Most kivonulnak, és újabb teret keresnek, ahol olcsóbb a munkaerő, ahol a tőke több profitot termel. De nemcsak ezekre lehet számítani, hanem különféle EU-s befektetésekre is. Továbbá olyan nemzetközi pályázatokra, amelyekre Magyarország közösen pályázik a vajdasági régióval, vagy említsük az euroregionális együttműködés előnyeit. Ez viszont arra fogja ösztönözni a szerb politikai elitet, hogy mindent megtegyen az ország mielőbbi felzárkóztatásáért. Ha Románia meg tudta teremteni a csatlakozás feltételeit, akkor nem hinném, hogy Szerbia olyan nagyon messze lenne ettől, hiszen a két ország között nem olyan nagy a különbség. Mi Szerbiát ebbéli törekvésében, mint szomszédos országot, pártfogoljuk.

» A kettős állampolgárság kérdésének újbóli felvetése, illetve a vajdasági magyar pártok által megfogalmazott ide vonatkozó követelés óta Ön az első kormányzati politikus, aki a Délvidékre látogat. Az elmúlt hetek magyarországi politikai történéseit tekintetbe véve mi innen úgy látjuk, sajnós a kettős állampolgárság politikai csatározások eszközévé vált.— Sajnálattal állapítjuk meg mi is, hogy ez így van, s ez egyrészt jellemzi a magyarországi politikai állaspontokat, nevezetesen, hogy még a határon túli magyarokat érintő nemzetpolitikai ügyben sem tudunk magyar nemzeti egyetértést kialakítani. Ebben a mostani ellenzék nem partner. A kérdés különböző területeket és mélyrétegeket érint, történelmi, politikai és érzelmi hullámokat gerjeszt. Ezért kell némi önkorlátozás a kérdés kezelésekor. Nem akarunk ugyanis érzelmeket felkorbácsolni. A magyar nemzetnek vannak közös politikai érdekei, a jelenlegi anyaországnak is van politikája, s ez a kettő nem minden esetben vág egybe. Fontos, hogy az államisággal rendelkező politika ezt jól kezelje, és ne vetítse ki a határon kívüli magyarokra, sem a szomszédos országokra.

A délvidéki magyarság lebecsülést, sőt sértést érzett abból, ahogyan egyes kormánypolitikusok nyilatkoztak a kettős állampolgárságról. Övön aluli ütésnek tartom ezt annak a kormánynak a részéről, amely a nemzetben való gondolkodást tűzte zászlajára.

Valóban övön aluli ütés lenne ez, ha igaz lenne. Én úgy gondolom, hogy a vajdasági magyarság ezt nem is igazolná vissza, hogy megsértette őket a magyar kormány. A kettős állampolgárság kérdésének konkrét felvetésekor valóban voltak bizonytalan és ellentmondásos kijelentések, de amikor megismerkedhettünk a konkrét délvidéki kérdéssel, akkor egyértelmű volt az álláspontunk, hogy ezzel a kormánynak foglalkoznia kell. Sem sértésről, sem lebecsülésről nem volt szó. A kezdeti bizonytalanság mellett is le kell azonban szögezni, hogy a rendszerváltás óta a jelenlegi kormány lesz az első, amely alaposan megvizsgálja a kettős állampolgárság kérdését mind politikai, mind szakmai szempontból. A nemzetben való gondolkodást ez a magyar kormány felvállalta, s így is cselekszik. A magyar kormány összehangolja azt a tevékenységet, amit Mádl Ferenc köztársasági elnök és Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke javasolt, s szakértői tárgyalásokon vitatjuk meg a kettős állampolgárság kérdését, természetesen a délvidéki magyar politikai pártok képviselőit sem hagyva ki ezekből a tárgyalásokból. Ezek a megbeszélések több szinten folynak majd, s amikor elérkezünk a politikai nézetek egyeztetéséhez, akkor a követelést aláíró pártokkal is egyeztetünk. Azt szeretnénk elérni, hogy a magyar politikai elit a kérdésnek megfelelő komolysággal kezelje a kettős állampolgárság ügyét. Nem szerencsés dolog, ha politikai viták terhelnek egy ilyen kérdést. Nemzeti kérdésnek tekintjük a kettős állampolgárság kérdését, és együtt kell fellelnünk a megoldást.

KABÓK Erika

Magyar Szó, 2003. szeptember 2.

Új szakasz a vitában

A VMDP értékelése a kettős állampolgárságra vonatkozó kérés fejleményeiről

A Vajdasági Magyar Demokrata Párt szerint a kettős állampolgárság ügye a magyar-magyar politikai színtéren napirendre került. Változhat a vele kapcsolatos vita politikai intenzitása, de maga a megadni, vagy nem megadni politikai dilemma most már megkerülhetetlen mindaddig, amíg az ügyben pozitív döntés nem születik.

A második szakasz mindenképpen Mádl Ferenc köztársasági elnök által felállított nemzetpolitikai—szakmai bizottság állásfoglalásával indul.

Amíg várunk a vita második szakaszát indító mérvadó politikai-szakmai véleményre, jó lenne tisztázni azokat a figyelmeztetéseket, amelyek a kettős állampolgárság csendes ellenzői részéről elhangzanak. Azt, hogy a kettős állampolgárság és az autonómiakövetelések „ütik” egymást. Vagy, hogy ha csak a szabad mozgás a kettős állampolgárságra vonatkozó kérelem alapja, akkor megteszi a kedvezményes vízum is. Meg azt, hogy a kettős állampolgárság intézménye csak addig lehet érdekes, míg Szerbia is be nem kerül az EU-ba. A VM DP vitában áll ezekkel az állításokkal, sőt a kettős identitás kulturális tartalmakra redukált liberális változatával is. Szerinte a Kárpát-medencében élő magyarság politikai elitjének a 21. század elején a legfontosabb dilemmája az, szükség van-e a határmódosítás nélküli nemzeti integráció eszméjének érvényesítésére vagy sem?

A VM DP a magyar (perszonális) autonómia keretein belül olyan kettős kapcsolatrendszer létrehozatalát kezdeményezi, amely a vajdasági magyarok számára—közösségként és Szerbia polgáraiként is—lehetővé teszi a kettős politikai identitás megélését.

Közösségként értelmezve a vajdasági magyarságot, autonómia útján szeretne megfelelő közjogi kereteket biztosítani számára mind a magyar állammal, mind pedig a szerb állammal épülő kapcsolatait fejlesztéséhez.

Eszerint a vajdasági magyarok közösségként, intézményes formában, a kettős állampolgárság eszközének igénybevételével kívánnak kapcsolódni a magyar nemzet egészéhez, s kívánnak részesei lenni a Kárpát-medencében élő magyarok határmódosítás nélküli nemzeti integrációjának. Másrészt, közösségként a jogszabályalkotási és végrehajtási jogosítványokkal is rendelkező magyar (perszonális) autonómia adta közjogi keretben legális és legitim közképviselő megválasztásával, mindenkor szerb hatalommal partneri viszonyban szeretnének élni a nemzetközi dokumentumok által biztosított kollektív jogainkkal, s kívánjuk megteremteni e jogok érvényesítésének anyagi feltételeit.

Ugyanakkor minden szerbiai magyar polgárnak – s ez a kettős kapcsolatrendszer második dimenziója – lehetővé kell tenni, hogy amennyiben ezt igényli, megtalálhassa a helyét a szerbiai politikai szintén is.

Reményeink szerint a pillanatnyi nehézségek ellenére távlati esélyei a nemzetben gondolkodó magyaroknak vannak. S ezek előbb- utóbb a szavazók között is 60-65 százalékos többségbe kerülnek.

Magyar Szó, 2003. szeptember 3.

Ljubljana nem akadályozza a kisebbség igényét

Politikai, nem pedig jogi kérdés

A szlovéniai magyar közösség vezetője a kettős állampolgárságról

Politikai és nem jogi kérdés a kettős állampolgárság ügye—vélte Tomka György, a szlovéniai magyar közösség vezetője a Lentiben tartott, az MDF megyei szervezete által rendezett sajtótájékoztatón kedden.

A Muravidéki Magyar Nemzeti Önkormányzati Közösség elnöke szerint a kisebbségben élő szlovéniai magyarok elvárják, hogy támaszuk legyen az anyaország. – „Ennek fontos, az európai jogot is követő, együvé tartozást, megnyugvást és gazdasági fejlődésünket is erősítő megnyilvánulása lenne számunkra a magyar állampolgárság el-, illetve visszanyerése is” – hangsúlyozta Tomka György.

A muravidéki önkormányzati közösség vezetője közölte: Pozsanyec Máriával, a szlovén parlament képviselőjével együtt írásban javasolták a magyar kormánynak a Máért rendkívüli ülésének összehívását, többek között a kettős állampolgárság napirendre tűzésével. Tomka György a szlovén belügyminiszterre hivatkozva elmondta: Szlovénia nem akadályozza a kettős állampolgárságot.

A sajtótájékoztatón Schmidt István, az MDF Zala megyei elnökségének tagja közölte: a trianoni határok által elválasztott magyarok, így a muravidékiek kettős állampolgársági igényét is támogatják. Ezért is csatlakoztak az MDF szegedi szervezete által ez ügyben indított aláírásgyűjtéshez, amelyet Zalában augusztus végén kezdtek el.

Magyar Szó, 2003. szeptember 4.

A kedvezményes EU-vízum nem megoldás

A Vajdasági Magyar Demokrata Párt nagy figyelemmel kíséri mindazt, ami Magyarország 2004-ben esedékes EU-csatlakozása nyomán megnehezítheti a vajdasági magyarok kapcsolattartását az anyaországgal.

Most lényegében változatlan formában kerül az illetékes kormányok elé az Európai Bizottság tavalyi, a schengeni rezsimtől enyhébb, egységes kishatárforgalmi vízumrendszerre tett javaslata. Az EU kormánya szerint a kishatárforgalmi vízum—figyelembe véve bővítést is—még szavatolja az EU-országok védelmét, s megkönnyíti a kívül maradt, harmadik országok egyes polgárainak az EU új határainak az átlépését.

Főszabályként, az Európai Bizottság javaslata az érintett harmadik országok állampolgárai számára térítésmentesen vagy csökkentett illeték fejében új típusú, olcsóbb beutazási engedélyt biztosít.

Enyhül tehát a schengeni vízumrezsím, de nem mindenki számára és nem feltételek nélkül. A javaslat nem vonatkozik Romániára és Bulgáriára, mert nincsenek a vízumkötelezett országok listáján. Az Európai Bizottság javaslata értelmében a „speciális utazási engedély” kiadására csak indokolt esetekben, szigorú feltételek teljesülése, s megfelelő ellenőrzés után kerülhet sor. A kedvezményezett személyek a határmenti térségek lakói, akik munkájuk, vagy más fontos ügyeik intézésére szándékoznak az EU területére átlépni.

Eszerint a kedvező vízumot Szerbia és Montenegró azon polgárai igényelhetik, akik a határhozetben laknak, és igazolni tudják, hogy érvényes indokaik vannak a határ gyakori

átlépésére.

A VMDP szerint a most megjelent végleges javaslatban ugyanazok a megoldások jelentkeznek, amelyeknek a káros hatásaira a VMDP már egy évvel ezelőtt rámutatott, s a kifogásairól tájékoztatta a magyarországi illetékeseket is.

Mert mit jelentenek ezek az európai „engedmények” nekünk, magyaroknak? Ne vessük fel a diszkrimináció kérdését, szóljunk csak a leglényegesebb gondokról!

Először is, ha Magyarország nem akar maga is ütköző zónává válni, vagy óriási költséggel a saját határain belül 50 kilométeres határsávot létesíteni, s annak ellenőrzését is megszervezni, akkor csak a szigorú schengeni rendszerben megszervezett határforgalom lebonyolítását vállalhatja. Ez azonban a magyar nemzet szempontjából nem teljes megoldás. Ami a vajdasági magyarokat illeti, őket az EU-javaslatban körvonalazott, „kedvezményes” kishatárforgalmi vízumrendszer igen súlyosan érintené. Elgondolni is rossz, hogy az EU „kedvezményes” bevezetése esetén pillanatok alatt megváltozna a határmenti magyar többségű közösségek nemzetiségi összetétele, a gyors és nem kívánt változások minden általuk már megtapasztalt következményével együtt. Mert nemcsak a „határzónán” kívül eső vajdasági magyarok igyekeznének legalább közigazgatásilag beköltözni a „határzónába” és kedvezményezetté válni, hanem mindazok, akik érdekeltek Szerbia és Montenegró egész területéről. Egy ilyen magyarországi megoldás jelentősen csökkentené a vajdasági magyarság közösségként való megmaradásának esélyét, s növelnék a végleg áttelepülők számát. A VMDP szerint a kiút Magyarország EU-csatlakozása után a kettős állampolgárság és a schengeni vízumrendszer együttes bevezetése. Ez a nemzeti érdek.

Családi Kör, 2003. szeptember 4.

Aktuális

Kettős identitás – Kettős állampolgárság*

A vajdasági magyarok a schengeni függöny leereszkedése előtti utolsó pillanatban, a szerb miniszterelnök elejtett félmondatától felbuzdulva kettős állampolgárságot követelnek a magyar kormánytól. Tépeldhetünk a miértjén. Lehet, hogy elkeseredésből, kilátástalanságból, vagy tiltakozásból. Nehéz meghatározni, miről van szó, hiszen politikai vezetők mindeddig nem győzték hangoztatni, hogy ők a „legjobb európai kisebbségi törvényt” verekedték ki számukra, meg hogy politizálásuk eredménye rendkívül gyümölcsöző; azután az autonómiáért való harcban is élen járnak a Kárpát-medence magyarjai között stb. Egyszóval elégedett lehet a kisebbségi nép, hiszen „forradalmi vívmányok” részese lett. Ám az önelégült retorika intenzív áttelepülési mozgalmat, felgyorsult asszimilációt rejteget. Valójában nem új jelenségről, hanem régi törekvéstről van szó, amire számítani lehetett. Az újdonságot csupán az jelenti, hogy a mozgalom annyira felpergett, hogy a kisebbségi politikai pártok (a Vajdaságban 5 van belőlük) is kénytelen-kelletlen magukévá tették. Ez nem vonatkozik a VMDP-re, amely megpróbálta ebbe az irányba kiigazítani anno a hatalmon levő Fidesz határon túli kisebbségpolitikáját, de süket fülekre talált.

Bármelyik szempontból is vizsgálódunk, a kettős állampolgárság követelése a vajdasági magyarság válságos állapotát jelzi. Íme a tények! Ha azt tartjuk szem előtt, hogy 1992-ben a

260.000 választópolgárból 140.000 vajdasági magyar választópolgár szavazott kisebbségi pártra, 1996-ban azonban már csak 80.000, akkor a számok tükrében érzékelhetjük a válság forrását. Ezt a tragikus zuhanást nem állította meg a Milošević feletti győzelem eufóriája sem. Ekkor a „legnagyobb párt”, a VMSZ – Szabadkán! – már csak 18.377 szavazatot kapott (miközben a részvételi arány nagyobb volt, mint 1996-ban), ami nagy visszaesés az 1996-os visszaeséshez képest, amikor 32.236-an voksoltak rá. E tények alátámasztják Hódi Sándor felmérését, mely szerint a magyarok kétharmada rosszabbnak tartja jelenlegi helyzetét, mint Milošević idejében, egyharmada pedig nem érez javulást. A kettős állampolgárság követelése tehát ebbe a kontextusba helyezhető. Ha a kezdeményezés sajnálatos módon kudarcba fullad, számítani kell a Magyarországra vagy más nyugati országba való további kivándorlásra. Ezúttal azonban komoly megpróbáltatásokkal, mert a kevésbé tehetősek vannak soron. Az elvándorlást nem lehet megakadályozni, egyrészt azért sem, mert Szerbia gazdasági átalakulásának nagy vesztesei éppen a kisebbségben élő magyarok. Nemcsak a privatizáció etnocentrikus jellege miatt, hanem azért is, mert a magyarság tökeerős rétege már évekkel ezelőtt áttelepült az anyaországba. A válság nagy, a helyzet vészes, az elvándorlás veszélye fokozódik, fel kellett tenni tehát a kérdést, mi a teendő. A maradás lehetőségében bizakodó vajdasági magyarok jó érzékkel a kétlakóság szalmaszálába kapaszkodtak volna, de nagy kérdés, hogy létezik-e ez a szalmaszál.

Esélyeik nem nagyok, mivelhogy az anyaország a rendszerváltás utáni több mint tíz esztendőben nem tudja, hogy valójában mit kezdjen a határon túli magyarokkal. A bombasztikusan meghirdetett státustörvény után a kiindulóponton kanyarodtunk vissza, mert az agyondicsért törvény a legfontosabb kérdéseket hagyta megválaszolatlanul. Az EU-tagországokban a kisebbségi polgárok személyes döntései kiléptek a státustörvény kereteiből, az EU küszöbén álló országokban viszont perifériakussá válik, míg az EU-csatlakozásra huzamosabb ideig várakozó államok magyar kisebbségeinek életében a törvény jelképes szereppel bír, arról nem is szólva, hogy főleg a kisebbségi klientúrát fogja megszilárdítani.

Nemzeti színű agyelszívás

A kettős állampolgárságról folytatott vitából levonható a következtetés, hogy nem a politikai jóakarattal van baj, hanem az alapelvekkel. Tévedés lenne heves nemzeti indulatoktól vezérelve, érzelmes szövegekkel fűszerezve akár a jelenlegi, akár az előző kormányt rosszakarattal, nemtörődomséggel vádolni. Ez tényekkel cáfolható. A tények arról beszélnek, hogy az egymást váltogató magyar kormányok szem előtt tartották a határon túli magyarok létét, csak az a baj, hogy nem sikerült egységes rendszerbe terelni a külhoniak ügyét, továbbá európai diskurzusba beépíteni azt. Bizonyos retorikai különbségek ugyan felmerültek a pártok között, de egyaránt meghatározta őket az, hogy nem tudták átfogóan, modern XXI. századi jelenségeként, európai kontextusban értelmezni és kezelni a határon túli magyar kisebbségek státusát.

Mi az oka ennek a fiasónak? Mi az oka annak, hogy a magyar közélet jeles képviselői időnként úgy gondolkodnak, mintha Szerbiában csak magyarok élnének, a másik pillanatban pedig úgy, mintha nem is léteznének. Miért nem lehet egységes képben látni a kettőt? Bizonyára közrejátszik a Trianon utáni korszak traumája is, amely a határon túli magyar kisebbségről vagy nem akart tudomást venni, vagy pedig olyan romantikus célzatú eszmerendszerrel vette tudomásul, amelynek értékében immár azok sem hisznek, akik hirdetik. Ebben az ellentmondásban sikkadt el a modern kisebbségpolitikai stratégia esélye. De mindez még nem eléggé kielégítő magyarázat. Véleményem szerint sokkal inkább arról van szó, hogy a mintaszerű rendszerváltás után Magyarország robbanásszerűen lépett az

európai modernizáció útjára, a felgyorsított, szükségszerűen túlfeszített európaizálódásban nem tudta új helyzetének szellemében újrafogalmazni a határon túli magyarokkal kapcsolatos stratégiáját. Következésképpen ellentmondásos viszonyba került a kisebbségi közösségek nemzeti identitásának megőrzése és az európai normák érvényesítése.

A régió azon országaiban, amelyekben a „terhes múlt” kisebb szerepet játszott, a rendszerváltási folyamat sem mutatott fel kiváló eredményeket. A kormányok csendben, kevésbé látványosan, de annál célratörőbben és eredményesebben, a hagyományos nemzetideológiai retorikától kevésbé átítatva rendezték határon túli kisebbségeik státusát. A horvát kormány pl. minden horvát származású polgárnak állampolgárságot adott, egy szót sem szólt a „nemzetegyesítésről”, ám rövid idő alatt leállította a horvátok elképesztően intenzív kivándorlását a Vajdaságból, az elkövetkező időszakban pedig lehetővé teszi a vajdasági horvát közösség gazdasági revitalizációját is. Erről nem szabad elfeledkezni, mindannak ellenére, hogy a döntést Tudjman saját pártpolitikai táborának növelésére használta fel. A szlovák „státustörvény” nem működtetett drága státusírodákat, nem nyomtatott díszes státusigazolványokat, de sokkal liberálisabb procedúrát biztosított a vajdasági szlovákok szlovákiai tartózkodása, munkavállalása, vízumigényeinek biztosítása érdekében, mint a magyar. Ha ezt nem is nevezik kettős állampolgárságnak, akkor is feltűnő, hogy a szlovák kormány lefektette a külhoni állampolgárság jogi alapját, amelyet az EU-csatlakozás után könnyű lesz „tökéletesítenie”, hiszen Brüsszel már elfogadta az alapokat. Ennek következtében a vajdasági szlovákok létszámcsökkenése százalékokban kifejezve sokkal kisebb, mint a magyaroké, akik minden eddigi rekordot megdöntöttek, s Szerbiában vezető helyre kerültek!

Erről tanúskodnak az adatok a magyaroknál és – másoknál. Azonban ha tovább vizsgáljuk ezeket a tényeket, akkor fontos különbséget észlelünk egyrészt a magyar, másrészt a horvát és a szlovák modell között. A szlovák státustörvény és a horvát kettős állampolgársági törvény ugyanis a kettős identitás akceptálására és jogi kodifikálására törekszik. Nem „horvát jogról” vagy „szlovák jogról” beszél, hanem a kettős identitás jogáról, amely felöleli a horvátokat vagy a szlovákokat (is). Ez a nem csupán terminológiai, hanem szemléletbeli különbség szerencsésen összefonódik az európai multikulturális eszmékkal. A modern, kozmopolita, európeér dimenziókkal rendelkező trendet ismerték fel az említett államok politikusai, annak ellenére, hogy – minő paradoxon! – belpolitikájukban nacionalista álláspontot képviseltek. A magyar nemzetpolitika eközben a nemzeti alapokon nyugvó előnyös megkülönböztetés és az európai normák inkompatibilis mivoltáról elmélkedett. Ha így tesszük fel a kérdést, akkor a válasz magától értetődik. Megbocsáthatatlan vétek lenne bármelyik kisebbség érdekében Magyarországot szembeállítani Európával, hiszen akkor – a státustörvény után – még egy árnyék vetődne rá, s az megnehezítené a kisebbség helyzetét is. De ugyanakkor kritikusán kell szemlélni a jelenlegi magyar politikai antinómiákat is, amelyek a kettős állampolgárság ürügyén, mint annyiszor eddig, újból felmerültek. Ha a szalmaszálat a fal elé helyezzük, akkor magától értetődően nem lehet átugrani. De nagy kérdés, hogy van-e a szalmaszálnak máshol helye? Vajon a pilátusi politika helyett nem kellene-e felismerni az élet különböző területén tapasztalható és a másféle államlogikát feltételező kettős identitás új dimenzióit és esélyeit? Mindeddig a magyar politikai élet (e tekintetben a politikusok sokat tanulhatnak a magyar íróktól) nem kísérelte meg a kettős identitást a törvényhozás kereteibe beemelni. Példaértékű illusztráció a kisebbségi oktatás támogatása. Tudniillik a magyar kormány a „szülőföldön maradási” hirdeti, miközben olyan oktatási támogatási rendszert stimulál, amely a nemzeti identitás megőrzésének nemes szándékával, az agyelszívást érvényesíti. Ennek alárendeltje azután az ösztöndíjpolitika, továbbá csak a magyar nyelvű oktatásra alapozó oktatási intézmények, az úgynevezett kisebbségi egyetemek létesítése.

Nem vitás, hogy az egynyelvű oktatás körülbástyázza, védelmezi a nemzeti identitást, csak hogy ezek az egynyelvű diákok többnyire versenyképtelenek az illető ország – ez esetben Szerbia – munkaerőpiacán. Lehetséges-e az integráció, az egyesülő Európa korszakában efféle zárt identitáspolitikát? Nincs abban semmi meglepő, hogy ezek a fiatalok végül (anyaországi diplomával) áttelepülni kényszerülnek. Az agyelszívás szükségszerű következménye pedig a maradók asszimilálódása. Struccpolitikára nincs idő, nyíltan ki kell mondani, aki az agyelszívást megszervezte, az felgyorsította az asszimilációt. Ha nincs más út, akkor ezt ki kell mondani, az igazságot nemzeti pántlikákkal nem kell elfátyolozni. Abszurd az a politika, amely az egynyelvű oktatást támogatva – ami logikus következményként az áttelepülés irányába vezet – akadályokat teremt azon az úton, amelyet maga jelölt ki, mondván, hogy a kitűzött nagy cél a szülőföldön maradás. Végső ideje tehát, amennyiben a szülőföldön maradás programját bárki is komolyan gondolja, elfogadni a régióhoz kötődő többnyelvűség (az angolt is beleértve) paradigmáját, vagyis a szintézis útját. Erről azért is érdemes gondolkodni és megfelelő jogi formákba önteni, mert ez a folyamat ilyen formában az EU-tagországokban is jobb visszhangra találna.

A kisebbség vadkapitalista megrostálása

Ugyanez az ellentmondás húzódik meg a kettős állampolgárságról szóló vita háttérében is. A rendszerváltás utáni időszakban a magyar kormányok nem léptek a Tudjman- vagy a Meëiar-féle nacionalizmus útjára, de a határon túli magyarok kettős identitásának tudatát, kettős kötődésének paradigmáját nem érzékelő hagyományos államnemzeti paradigmákban gondolkodtak. Ha a kettő szintézisére törekedtek volna, akkor fel sem merült volna az igény, hogy a határon túli magyar kisebbség tagjai alanyi jogon kapják meg az állampolgárságot, mivelhogy a törvényhozás a kettős identitás elismerését szem előtt tartva nem az etnikai diszkriminációra alapozó, hanem a kettős identitásból fakadó mércék szabályozásával nyitotta volna meg a kettős állampolgárság kapuját. Ez nem a jogászok feladata, hanem a politikusoké, és a közvélemény-formáló értelmiségé. Ehelyett azonban a törvények gyakorlatilag elzárkóztak ettől. A dramatikus következményekkel tehát számolni kell. Mi is történt valójában Vajdaságban 1990 óta? A néhány nemzedéket érintő rendes sorkatonai szolgálattól való menekülés, de mindenekelőtt a kétségbeejtő gazdasági helyzet, a jobb élet reményébe vetett hit beindította a vajdasági magyar kisebbség exodusát az anyaország felé. Az áttelepülők emlékezetében a hatvanas-hetvenes évek németországi munkavállalása élt, és többnyire ezen a nyomvonalon kívántak elindulni. A magyarság is kivette részét az ideiglenesség jegyeit magán viselő munkaerő-vándorlásból még akkor is, ha ez részben állandónak bizonyult. Viszont tény, hogy többnyire ideiglenes maradt; akik elmentek, többnyire visszajöttek, új szakmai ismeretekkel, modernizációs tőkével, amivel ma is ügyesen feltalálják magukat. A magyarság szociális helyzete nem romlott. Ellenkezőleg. Fellendült, mert a Nyugaton dolgozó vendégmunkások spontán szociális programot teremtettek. A kivándorolt fiatalok szülei a módosabbak közé tornázták fel magukat, megtakarított pénzükből a szülőföldön ingatlant vásároltak, a kisebbség ebben az időszakban gazdaságilag felvirágzott. A magyar többségű vidékeken nem zuhant a lakások, a házak és a termőföld ára, mint a 90-es években, hanem Vajdaság más részeihez viszonyítva növekedett. Miért? Mert a magyarság jelentős vásárlóerővel rendelkezett.

Nem így történt 1990 után. Elsősorban azért nem, mert a magyar törvények drákói feltételekhez kötötték a magyarországi tartózkodást és munkavállalást, s ezáltal ellehetetlenítették a kétlakiséget. Hogy az előírásoknak eleget tegyenek, a vajdasági magyarok tömegesen árusították ki az áttelepülés anyagi feltételeit biztosító ingatlanjaikat. Ennek a feltételnek természetesen csak a módosabb magyarok tudtak eleget tenni, vagy pedig

azok, akik valamiképpen be tudtak kapcsolódni a klientúrába. Nem véletlenül számít hétpecsétes titoknak, hogy ki rendelkezik ma magyar útlevéllel: ugyanis nem a szerb hatóság előtt kell titkolni, hanem a magyarok titkolják a magyarok előtt. Viszont egy biztos: a magyar törvények vagy-vagy helyzet elé állították az áttelepülőket, figyelmen kívül hagyták a kettős kötődés, a kettős identitás, a megosztott lojalitás dimenzióját, aminek következtében a vajdasági magyarok között végzetes következményekkel járó szociális kataklizma lépett fel. A többségében magyarul beszélő közösségekben a tartomány szerb többségű vidékeihez képest erősen zuhant az ingatlanok ára, ami vonzóan hatott a horvátországi szerb betelepülőkre, akik egyébként megkapták, vagy hetek kérdése, hogy megkapják a kettős állampolgárságot, ami tovább növeli anyagi erejüket. (Ennek köszönhetően Vajdaságból az alanyi jogon járó horvát-szerb kettős állampolgárság révén megszerzett útlevéllel megközelítőleg annyi nem magyar polgár utazhat vízummentesen Magyarországra, mint ahány magyar él a Vajdaságban.) Hajmeresztő dolgok játszódtak le: a családcentrikusság megőrzését hirdető nemzeti pártok tétlenül nézték a vajdasági magyar családok teljes felbomlását a vadul burjánzó, minden szociális és szocializációs program nélküli áttelepülés során. A magyar törvények által diktált tőkeátvándorlás a szerbiai átalakulások legérzékenyebb szakaszában a vajdasági magyarságot páriasorsra ítélte. Nem vállaltak külön szerepet a szolidaritásra alapozó baloldali pártok sem, amelyek a minimális esélyegyenlőséget semmibe véve a „legvadabb kapitalizmus” irányelveit szabták az állampolgárság elnyerésének mércéjéül.

Zárt és nyitott identitáspolitika

Mindezek után feltehető a kérdés, hogy továbbra is a jelenlegi törvények által szabályozott a vad, kaotikus, klientúrákkal, protekcióval, törvénytörésekkel, a jóindulatú urambátyámos politikával kell-e közelíteni a kérdéshez, vagy pedig a szemléletváltás árán új törvényeket alkotni. Ez a magyarországi adófizető polgár szempontjából is megfontolandó, hiszen, végső fokon az ő pénzéről (is) van szó. Ki kellene mondani végre, hogy a jelenlegi támogatási rendszer a részfeladatokat (elsősorban az elitkultúrában) eredményesen oldotta meg, de kudarcot vallott, amikor a kisebbségi társadalmak oktatási rendszereit támogatta. A szociális, gazdasági rendszerről pedig szó sem lehetett. Másképpen nem is történhetett, hiszen ehhez Magyarország gazdasági erejét meghaladó erőforrásokra lett volna szükség. A sok bizonytalanság és kódosítás után egyszer majd a magyarországi adófizető polgár megelégedi az örökös pátyolgatásra szoruló kisebbségeket, aminek következtében a választási küzdelembe induló pártok lemondanak majd a kisebbségtámogató programokról. Sok érv szól tehát a szemléletváltásból fakadó törvénymódosítások mellett. Olyan törvények kellenek, amelyek lehetővé teszik, hogy a kisebbségi polgárok az európai integrációba belépő anyaország versenypályájára kerüljenek. Ez a versenypálya, a rugalmasabb, nyitottabb munkaerőpiac, a szellemi piac, Magyarországra vár, függetlenül attól, hogy léteznek-e a határon túli magyarok vagy nem. A kisebbség bevonásával „csak” stabilizálja saját erőforrásait, a kisebbségi polgár viszont esélyegyenlőségre tesz szert. Motiváltan, vagy ne szégyelljük kimondani: érdekből marad a szülőföldön, hiszen az átjárhatóság, a dupla versenypálya révén, saját államában is növekszik a versenyképessége, ami megfelel az anyaországi polgárok érdekeinek is. Ezen a ponton válik a zárt identitáspolitika nyitott identitáspolitikával. Így kellene értelmezni a vajdasági magyarok állampolgársági követelését, ami semmiképpen sem nevezhető maradi nemzetprogramnak, hanem az európai integrációs szemlélet tartozéka, amit nem helyettesíthet a „nagylelkű ígéret”, miszerint olcsóbban, kisebb sorállás árán jut majd vízumhoz a vajdasági magyar, hogy meglátogassa rokonait. Ennek érdekében az anyaországnak sürgősen módosítania kell eddigi szemléletén. Ne csak arról beszéljen, hogy mit lehetetlenít el az Európai Unió, hanem arról is, hogy milyen új lehetőségeket tár fel. Igaz, nem „csak” a nemzeti, hanem a többkultúrájú kisebbségi identitás

nevében. Az Európai Unió tagországainak ugyanis van némi tapasztalata a nyelvi és a kulturális identitás rugalmas értelmezésében. Nem leszünk mi EU-mintadiákok, legfeljebb csak stréberek, ha csak az EU-kódex egyes (megszorító) fejezetét olvassuk el, s nem fordítjuk le az egészet a saját nyelvünkre.

VÉGEL László

* Megjelent Budapesten, az Élet és Irodalom c. hetilap idei, 33. számában

Magyar Szó, 2003. szeptember 5.

A románok kettős állampolgársága

Tömegesen kérik, tömegesen kapják a moldvaiak

Tömegesen kérik és kapják meg a kettős állampolgárságot Romániában a Moldovai Köztársaság-beli románok. A kérvényezők száma főként azt követően nőtt meg ugrásszerűen, hogy a moldovai törvénykezés immár nem tiltja a kettős állampolgárságot.

A román Belügyminisztérium hivatalos adatai szerint eddig közel 100 ezer moldovai szerezte meg a román állampolgárságot, közülük több mint 27 ezren román útlevéllel is rendelkeznek. A nagy érdeklődés oka az, hogy a román útlevél szabad utazást biztosít a schengeni térségben. Ez magyarázza azt is, hogy alig 11 ezer moldovai kettős állampolgárnak van állandó romániai lakhelye. A kettős állampolgár a román állampolgárral teljesen azonos jogokat élvez, szavazati joggal is rendelkezik, a bukaresti hatóságok azonban az otthon maradást támogatják. Az áttelepülők például négy éven át csak hazautazásra használhatják a román útlevelet. A román állampolgárságot más országban levő lakhellyel rendelkező személyek is megkaphatják. A román állampolgárságukat 1989. december 22-e előtt akaratukon kívül elveszítő személyek és másodfokig terjedő leszármazottaik a költségek alól is mentesülnek. A kérelmezőknek viszont bizonyítást kell tennie román nyelvtudásáról, ennek elbírálásánál azonban nincsenek pontos szabályok. Újabban állampolgári esküt is le kell tennie, mielőtt átvehetné a román állampolgársággal járó, teljes jogkört biztosító, fényképes állampolgársági igazolványt.

Magyar Szó, 2003. szeptember 6-7.

A kettős állampolgárság a magyar kormány ügye

Újságírói kérdésre, hogy fűzzön bővebb magyarázatot a vajdasági magyarok kettős állampolgárságával kapcsolatos korábbi nyilatkozatához, Zoran Zivkovic kijelentette, hogy nem látja, mit kellene még pontosítani a beleegyező álláspontján, illetve miben kellene hazánknek hozzájárulnia a kettős állampolgárság jogának megvalósításához. Szerinte a vajdasági magyarok kettős állampolgárságának jóváhagyásáról a magyar kormánynak kell döntenie. Szerbia és Montenegrónak nincs is módjában, hogy beavatkozzon ebbe a folyamatba—mondta a miniszterelnök.

Magyar Szó, 2003. szeptember 8.

Kettős állampolgárság, MSZP—SZDSZ és a bányabéka

Magyarország uniós csatlakozásának közeledtével, minthogy a délvidéki és a kárpátalji magyarság hamarosan csak vízummal utazhat az anyaországba, ismét napirendre került a kettős állampolgárság kérdése. A XIV. Bálványosi Nyári Szabadegyetemen ezzel kapcsolatban Orbán Viktor, a Fidesz-MPSZ elnöke elmondta: „A kettős állampolgárság az Európai Unióban teljesen jogszerű, a szerb kormány is jelezte, hogy kész tárgyalni. A magyar kormány viszont ellenzi a kérést. Nincs a világon olyan nemzet, olyan ország, amely hasonló helyzetben így cselekedne. Ennél mélyebbre nehéz lenne süllyedni.” Az MSZP-t, az SZDSZ-t támogató sajtó persze támadásba lendült, föltéve a kérdést, miért nem tett semmit e téren akkor, amikor hatalmon volt?

A bértollnokok által a Fidesz elleni hadjárat 1998 tavaszán a Fidesz és szövetségesei kormányalakítása után kezdődött. Az elvtársak nem tudták elviselni, hogy annyi évtizednyi hatalombitorlás után kivették a csicset a szájukból. Az 1998-as változás az 1990-esnél is komolyabb veszély volt számukra, hiszen fiatalok foglalták el a helyüket, akik mentesek voltak a kommunista mételytől, akik tiszta kézzel láttak a kormányzáshoz. Nem tudták és nem tudják megbocsátani nekik azt, hogy sem haszonélvezői, sem fenntartói nem voltak a bukott parancsuralmi rendszernek, hogy egyetlen boldoggá, szentté, szüzzé avatandó pufajkás, vezető pártkader, titkosügynök, ávós verőlegény-csemete meg más válogatott hétpróbás sincs közöttük. Így, kellő „vezetői tapasztalat” hiányában, nem ülhetnek a magyar nép vezetésére egyedül és örök időkre felkent elvtársak helyébe.

Voltak hibái a Fidesznek, tagadhatatlan. Például az, hogy a négy év alatt nem támasztott elég erős, a kádári agyellepő ködöt elfűvő üde, tavaszi szellőt. Hogy teendői között nem hozta tető alá a határon túliak számára a kettős állampolgárságot. De hibái ellenére nagy lendülettel látott hozzá a sárba taposott nemzeti tudat élesztéséhez, a nemzet egységének a határok fölötti megteremtéséhez, s a kádári elnemzetlenítés után felvállalta a határon túli magyarsággal való összetartást. Így került sor például az Erdélyi Magyar Tudományegyetem létrehozására, a kedvezménytörvény kidolgozására, a csángók ügyének felvállalására, a határon túliak minden eddiginél hathatósabb támogatására.

Meg kell adni, a Horn-kormány is „odaadón” ügyködött érettünk. A kormányfő 1994 és 1998 között, különböző ürügyekre hivatkozva, többször fölvetette a határon túliak számára a vízumkényszer bevezetését, „anyagi okok” miatt a Kossuth rádió teljesítményének a csökkentését, a Duna TV felszámolását stb. Kovács László, a magyar—román alapszerződés előkészítése hevében kijelentette: nem kívánja feláldozni Magyarország tíz és fél millió lakosát a határon túli kétmillió (!) magyarság vélt érdekeiért. És egyik engedményt a másik után tette, s amint az aláírás után kiderült, a szerződés előzetes szövege nem volt azonos az aláírttal. Ezután többször hangoztatta, hogy „a magyar kormány nem hagyta cserben, nem árulta el a romániai magyarságot”.

1997 januárjában, amikor a romániai kormánycsere után úgy tűnt, itt az idő a Bolyai Egyetem újrалétesítésére, az SZDSZ-es Törzsök Erika, a Határon Túli Magyarok Hivatalának akkori igazgatója, kifejezetten ellenezve ezt, sípot adott az egyetemet ellenző romániai körök

szájába. Néhány budapesti ismerősöm szerint: „minek az nektek, hisz Romániában éltek, ott románul kell tudni”. Akkor minek a magyar közép- és elemi iskola, óvoda, és egyáltalán miért akarunk magyarok maradni, kérdeztem. A magyar útlevélről így szóltak: „csak nem a mi pénzünkön akartok utazgatni?”. Íme, a több évtizednyi nemzeti tudatsorvasztás— „nemzetköziség”, a határon túliaktól való elfordulás, a magyar történelem elhallgatásának—eredménye.

1997 őszén a magyar kormány Kovács László külügyminisztert bízta meg azzal, hogy aláírja az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése által kidolgozott Európai Egyezményt az Állampolgárságról. Ennek 3. cikkében ez áll: „1. Minden állam saját joga szerint határozza meg, kik az állampolgárai. 2. Az ilyen törvényt más államok kötelesek elfogadni, amennyiben az összhangban áll a vonatkozó nemzetközi egyezményekkel, a nemzetközi szokásjoggal és az állampolgárság tekintetében általánosan elismert jogelvekkel.” A katonai kötelezettségről 21. cikke kimondja: „1. Két vagy több aláíró állam állampolgárságával rendelkező személynek csak az egyik aláíró államban kell kötelező katonai kötelezettséget teljesíteni. 2. Az ilyen személy abban az aláíró államban köteles katonai kötelezettségét teljesíteni, amelynek területén folyamatosan tartózkodik.”

Ennek alapján javasolta 1998 április elején az MVSZ, hogy a magyar kormány adjon magyar állampolgárságot a határon túli magyarság részére. Amelyhez joga van, hiszen nem önszántából került az utódállamokba. Az akkori MSZP-SZDSZ kormány ezt ellenezte. Az egyezményt aláíró Kovács László nem átalította föltenni a kérdést: a kettős állampolgársággal rendelkezők melyik országban teljesítenek majd katonai szolgálatot, hol fizetnek adót, hol vesznek részt a választásokon? Mintha nem tudta volna, hogy mindenki ott katona, ahol lakik, ott fizet adót, ahol dolgozik, lakhely nélkül senkit sem vesznek rendőrségi nyilvántartásba, senkinek nem lehet személyi igazolványa, senkit nem lehet a választói névjegyzéken. Szent-Iványi István, az SZDSZ országgyűlési csoportjának vezetője arra hivatkozott, hogy a határon túli magyarok kettős állampolgársága megrontaná a szomszédos országokkal való kapcsolatot.

A kettős állampolgárság tervét a Független Kisgazdapárt mellett a Fidesz-MPP és az MDF is fölkarolta. A kettős állampolgárságnak az MSZP és az SZDSZ által kifogásolt elemeit kiiktatandó, az MVSZ 2000 májusában a külhoni állampolgárságot javasolta, amely biztosítaná a magyar útlevelet, de letelepedést, szavazati jogot nem. A kormány ezzel szemben kidolgozta az ún. státustörvényt, amelyből a legfontosabb, az útlevél, kimaradt. Miért hátrált meg akkor a Fidesz? Az MSZP—SZDSZ bértollnokai szerint azért, mert 1998 tavaszán csupán választási ígéretként karolta föl, anélkül, hogy a kérdést orvosolni akarta volna. Ez persze nem igaz, mert a kádári szellemben neveltek jelentős része a határon túliakat egyszerűen nem tekinti magyarnak. Ezeket nem hatja meg a kettős állampolgárság ígérete. Egy akkori közvélemény-kutatás szerint a lakosság többsége ellenezte is ennek megadását. Ilyen ígéret alapján tehát a Fidesz aligha számíthatott szavazatokra. Nos, ha a magyar közvélemény többsége nem hajlandó a zsebét fenyegető „fölösleges” kiadásokat támogatni, akkor hogyan lehet a kettős állampolgárságot a választási sikerek érdekében felhasználni? Hülye lenne az, aki effélével kísérletezik, hacsak nem előre megfontolt szándékkal a saját bukását tervezi.

Talán leintette őket az Európai Unió? Nem valószínű, mert az ugyancsak az Európai Unióba igyekvő lengyelek lengyel kártyával szabad belépést, külhoni lengyel állampolgárságot biztosítottak a litvániai, a fehér-oroszországi és az ukrainai mintegy kétmillió lengyelnek. Románia—az ukránok, oroszok, gagauzok kivételével—megadta a román állampolgárságot a

Pruton túli moldovaiaknak. Horvátország állampolgárságot, útlevelet biztosított az országon kívüli horvátoknak.

Az Orbán-kormánynak, úgy tűnik, azért kellett meghátrálnia, mert a törvénynek az országgyűlésben való megszavazásakor nem számíthatott az MSZP és az SZDSZ képviselőinek a szavazatára. Az állampolgársági kérdést rendező törvény országgyűlési elfogadtatásához, sarkalatos törvény lévén, a képviselők szavazatának kétharmados többségére lett volna szükség, s ez nem volt meg.

Az akkor még Román Társadalmi Demokrácia Pártja nevű Szociáldemokrata Pártnak a kérdés rendezése elleni tiltakozása, a románságnak a kettős állampolgársággal való riogatása sem volt kedvező jel. RTDP-ék egyik „súlyos” kérdése az volt, hogy hol fognak bevonulni a kettős állampolgársággal rendelkezők, ha ne adj’ Isten a két ország katonai összeütközésbe keveredik? De úgy tűnt, inkább attól tartottak, hogy hirtelen kiderül, kies hazánkban jóval több magyar él, mint amennyit a hivatalos adatok „kimutatnak”.

A kettős állampolgárság után az MSZP kezdettől ellenezte a státustörvényt is. Utólag ugyan elfogadta, de amint kiderült, falból, mert amikor az Orbán—Nastase egyezmény létrejött, bár előtte való nap egyértelműen támogatta, elszabadította a 23 millió románvaló ijesztgetést. És ez hozzá is járult választási győzelméhez.

Miután a tavaly ismét az MSZP—SZDSZ alakított kormányt, az új kormányfő azzal kezdte, hogy az Orbán-kormány „túlszerette” a határon túli magyarságot. Kormány, nem tagadva meg előző önmagát, miközben azzal hitegette, hogy mivel a státustörvény csak az ország területén érvényes, ebbe nem szólhat bele a szomszédos országok egyetlen kormánya sem, ügyesen kibelezte a törvényt, majd megígérte a román félnek, hogy az új magyar igazolványokon már nem lesz rajta a magyar korona. Mert ez sérti a románokat. Mintha igazolványát mindenki a homlokára tűzve sétálgatna. (Bennünket bezzeg nem sért a sajtóban, tévében ránk zúdított sok mocsok.)

Most, hogy a délvidékiek ismét magyar állampolgárságot követelnek, s miután a szerb kormányfő jelezte, hogy ennek semmi akadálya, Kovács László és munkatársai kijelentették, hogy erről szó sem lehet. Mert tiltják a szerb törvények (!), mert ha belemennek, a kárpátaljiak, a felvidékiek, az erdélyiek is kérni fogják, és akkor mi lesz? Az országnak nincs anyagi lehetősége, hogy a hárommilliós határon túli magyarságnak állampolgárságot adjon. Ejha, az elutasítás hevében most hárommillióra duzzadt az 1996-ban csupán kétmilliónak tartott határon túliak száma.

De mi történt, hogy Kovács László nagy hirtelen tárgyalni hajlandó? Csak nem adta föl a határon túli magyarságot leíró kádári hagyományt? Csak nem tűntek el egyszeriben az eddig hangoztatott akadályok? Az európai uniós aggályok? Az európai jogrend szembenállása? A szomszédos országok érzékenysége? Ellenállása? Csak nem változott meg, valamilyen csoda folytán, az MSZP—SZDSZ nemzeti, azaz nemzetietlen politikája? Hogy saját árnyékukat átlépve, a Kárpát-medencei magyarság jövőjének a biztosítékai legyenek? Csak nem azonosultak Schöpflin Györgynek a Kossuth rádióban nemrég elhangzott álláspontjával, amely szerint a trianoni határok nyomán kialakult állampolgárságon változtatni kell, és lehet is? Hiszen a határon túli magyarság a megkérdésezése nélkül és akarata ellenére lett az utódállamok állampolgára, a mai európai helyzet pedig igenis lehetővé teszi a kérdés rendezését.

Mindezek után úgy tűnik, a bányabéka hátsó fele, az MSZP—SZDSZ-nek a kettős állampolgársághoz való hozzáállásával szemben, a Himalája csúcsa.

ASZTALOS Lajos

Magyar Szó, 2003. szeptember 9.

Ingyenes vízum

Bársony András bejelentése a budapesti Hungexpón

Bársony András politikai államtitkár a Hungexpón bejelentette, Magyarország a díjmentes vízumok ügyében tárgyal, cserébe Szerbiától és Montenegrótól, illetve Ukrajnától elvárja, hogy a magyar állampolgárok vízummentesen utazhassanak ezekbe az országokba. Magyarország az új vízumrezsimben nem kíván vízumdíjat felszámolni a vízumkötelezett országok polgárainak, de ezért cserébe azt várja el Szerbia és Montenegrótól és Ukrajnától egyaránt, hogy a magyar állampolgárok, akárcsak az EU tagországainak állampolgárai, vízummentesen utazhassanak ezekbe az országokba. Ez azonban csak a nemzeti vízumra vonatkozik, hogy mi lesz a schengeni vízumrendszer bevezetésekor, az majd még kiderül—mondta Bársony András a magyar külügyminisztérium politikai államtitkára a IV. Hungexpo keretében megrendezett Médiatalálkozáson. Mintegy 95 határon kívüli újságíró vett részt a magyar világkiállítás keretében megtartott Médiatalálkozáson, amelyen Bársony András mellett Szabó Vilmos politikai államtitkár és Bálint Pataki József, a HTMH elnöke válaszoltak az újságírók kérdéseire.

Bársony András a vízum bevezetésével kapcsolatban elmondta, hogy mind a schengeni vízumokról, mind az év elején beszüntetett kishatárforgalmi engedélyekről most folynak a tárgyalások Brüsszelben. A jelenlegi EU-s jogszabályok nem ismerik a kishatárforgalmi engedélyeket, ám olyan irányba folynak a tárgyalások, hogy a schengeni határokon kívüli 50 kilométeres övezetben ismét vezessék be a kishatárforgalmi engedélyeket. Emlékeztetett, hogy 2001-ben, amikor az Orbán-kormány aláírta a schengeni vízum bevezetését, akkor már eldőlt, hogy ezzel a két országgal szemben vízumkényszert kell alkalmazni, csak éppen nem beszéltek erről. A kérdéses okmány aláírásakor a magyar kormány nem kért semmilyen kivételezést.

A kettős állampolgársággal kapcsolatban sok újságírói kérdés hangzott el. Az államtitkár ezekre válaszolva elmondta, a délvidéki pártok nem rögzítették a magyar közjogi méltóságoknak eljuttatott levelükben, hogy milyen feltételek mellett kérik a kettős állampolgárság bevezetését, s ez nem véletlen, hiszen összetett kérdésről van szó. Azokra a vádakra válaszolva, hogy a magyar kormány nem akart a kérdéssel foglalkozni, Bársony András azt mondta, hogy Magyarországon létezik már kettős állampolgárság, s ez azt jelenti, hogy a kérdéssel nem érdemes foglalkozni. Mint kiemelte, a magyar kormány megvizsgálta az összes példát, amit a kampány során felhoztak a kettős állampolgárság ügyében, s annak a követelésnek, ami ebben az ügyben megfogalmazódott, nincs jogi támpontja.

Az EU hatóságai tudomására hozták Magyarországnak: nem fogják megengedni, hogy az EU határain kívül eső állampolgárok számára úgy biztosítson EU-s állampolgárságot, hogy magyar állampolgárokként kezeli a határon túli magyarokat. Magyarországot felvették az EU-ba, más országokat pedig nem. Meg kívánják akadályozni, hogy a hátsó kapun keresztül

hozzunk be több százezer magyart az EU-ba—mondta Bársony András és hozzátette: -- Megvizsgálva a kampány során felhozott országok jogszabályait állítom, hogy egyetlenegy országban sem képzelhető el az, hogy valaki felad egy táviratot otthonról, hogy adjanak nekem állampolgárságot, mert én magyar vagyok, magyarnak vallom magamat. Lehet a kettős állampolgárság ügyében hosszú távon változást elérni, de most két meghatározó feltétele van a magyar állampolgárság megszerzésének: az egyik a letelepedés, a másik pedig a közvetlen felmenők alapján, a magyar állam ugyanis senkitől sem vonta meg a magyar állampolgárságot, és ha valaki egyszer állampolgár volt, azok gyerekeit is annak tekinti—mondta az államtitkár.

A Magyar Szó kérdésére, hogy eddig hány határon kívüli magyar kapott visszahonosítással állampolgárságot, illetve hány kérelmet utasítottak vissza, Bársony András elmondta, hogy a Trianoni szerződés után a határon kívül rekedt magyaroknak választaniuk kellett. A szerződés értelmében elvesztették korábbi jogaikat, állampolgárságukat is. A második világháborút követően a Párizsi békeszerződés aláírásával hatályon kívül helyezték a Münchener és a Bécsi szerződéseket s ezzel elvesztették korábbi jogalapjukat az állampolgárságra. Magyarán nem jogosultak a határon kívül rekedt magyarok mint egykori állampolgárok a visszahonosításra, ezzel a joggal az ötvenhatos magyarok élhetnek.

A médiafórumon szó esett még a nemzet és az állam viszonyáról, a kettős állampolgárság kérdéséről mint a közösségi érdek, illetve az egyéni érdekek ütközéséről.

KABÓK Erika

Magyar Szó, 2003. szeptember 10.

Kárpátalja

A KMKSZ üdvözli a magyar javaslatot vízumügyben

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) üdvözli a magyar kormány azon ajánlatát, amely szerint az ukrán állampolgárok ingyenesen juthatnának magyar vízumhoz. A KMKSZ elnöksége által hétfőn kiadott, az MTI ungvári tudósítójához is eljuttatott nyilatkozat szerint a magyar kormány ajánlata összhangban van a kárpátaljai magyarság jogos igényeivel és a Szövetség többször hangoztatott javaslataival.

A KMKSZ irányító testülete reményét fejezi ki, hogy a vízum kérdéséről folytatott ukrán-magyar tárgyalások eredményeképpen olyan megállapodás jön létre, amely bürokratikus akadályoktól mentesen biztosítja a kárpátaljai magyar közösség számára az ingyenes, hosszú lejáratú (5 évre szóló) vízumhoz való hozzájutást.

Magyar Szó, 2003. szeptember 10.

Belgrád: etnikai alapon nem lehet kettős állampolgárságot adni

Külügyi vezető tájékoztatta erről tegnap Bársony Andrást, a magyar külügyminisztérium politikai államtitkárát

Szerbia és Montenegró álláspontja szerint a kettős állampolgárságot etnikai alapon nem lehet megadni. Erről egy belgrádi külügyi vezető tájékoztatta tegnap Bársony Andrást, a magyar

külgyminisztérium politikai államtitkárát, a magyar külügyi szóvivő tájékoztatása szerint. „Belgrád szerint a kettős állampolgárság megadását csak kétoldalú tárgyalásokat követően, egy Szerbia és Montenegró, valamint Magyarország közötti megállapodás keretei között lehetne elképzelni”—mondta Tóth Tamás az MTI-nek.

Hozzátette: a szerb álláspont az, hogy ha a két ország megállapodást kötne, akkor annak—ugyanúgy, mint ahogy Szerbia és Montenegró meg Bosznia-Hercegovina között történt—nemzeti hovatartozástól függetlenül a két ország minden lakójára ki kellene terjednie. Tóth Tamás nem kívánt kitérni arra, melyik belgrádi külügyi vezető adta ezt a tájékoztatást Bársony Andrásnak.

A külügyi államtitkár korábban azt mondta, a Szerbia és Montenegróban jelenleg érvényes törvények kizárják a kettős állampolgárság lehetőségét, így a vajdasági magyaroknak le kellene mondaniuk szerb állampolgárságukról ahhoz, hogy magyar útlevelet kaphassanak. Medgyessy Péter miniszterelnök júniusi szabadkai látogatása idején Zoran Zivkovic szerb miniszterelnök kérdésre válaszolva azt mondta, Belgrádnak nem lenne semmilyen ellenvetése, ha a vajdasági magyarok megkapnák a kettős állampolgárságot.

Magyar Szó, 2003. szeptember 11.

„Egy belgrádi külügyi vezető” (?!)

A Magyar Szó megpróbálta leellenőrizni annak az információnak a hitelességét, mely szerint Szerbia és Montenegrónak az az álláspontja, hogy „a kettős állampolgárságot etnikai alapon nem lehet megadni”.

Mint ismeretes, Tóth András magyar külügyi szóvivő MTI-nek adott nyilatkozata szerint erről az álláspontról „egy belgrádi külügyi vezető” tájékoztatta Bársony Andrást, a magyar külgyminisztérium politikai államtitkárát. A szóvivő azonban „nem kívánt kitérni arra, hogy melyik belgrádi külügyi vezető adta ezt a tájékoztatást”.

Ugyanezt tegnap a Szerbia és Montenegró-i külgyminisztériumban sem tudták megmondani, azaz a hírt, amely szerint tényleg ez lenne a belgrádi álláspont, sem megerősíteni, sem cáfolni nem tudták.

Magyar Szó, 2003. szeptember 11.

A VMSZ üdvözli az ingyenes vízumot

A Vajdasági Magyar Szövetség Elnöksége megvitatta a magyar kormánynak azt az ajánlatát, amely szerint a vízumkényszer bevezetése után a Szerbia és Montenegró-i, valamint az ukrainai állampolgárok ingyenes vízummal utazhatnak Magyarországra, s üdvözli ezt a bejelentést, valamint a Magyar Köztársaság és Szerbia és Montenegró közötti tárgyalások eredményességét ebben a számunkra rendkívül fontos témában

A VMSZ Elnöksége emlékeztet arra, hogy a Vajdasági Magyar Szövetség a vízumkényszer bevezetése hírülvételének első pillanatától kezdve a leghatározottabban szorgalmazta az

ingyenes, hosszú lejáratú, korlátlan be- és kiutazásra jogosító vízum megadását, amely a délvidéki magyarok számára továbbra is lehetővé teszi az anyaországgal való zavartalan kapcsolattartást, s ennek érdekében minden tőle telhetőt megtett: egyebek között a Magyar Nemzeti Tanáccsal közösen levelet írt Medgyessy Péter miniszterelnöknek, a kérdés megoldására sürgős tárgyalásokat szorgalmazott—így a magyar kormány minapi bejelentését az általa képviselt nemzeti közösség érdekében elért saját eredményének is tekinti. Az elnökség álláspontja változatlanul az, hogy a vízumigénylési kérelmeket a vajdasági magyaroknak a jól felszerelt, képzett munkatársakkal rendelkező információs (CMH) irodákban is át lehessen adni.

Az ily módon kiadott ingyenes, hosszú lejáratú, korlátlan be- és kiutazásra feljogosító vízum megítélésünk szerint teljesen fölöslegessé teszi a kishatárforgalmi engedélyek újbóli bevezetését.

A VMSZ ugyanakkor a többi vajdasági magyar párttal és civil szervezettel egyetemben változatlanul szorgalmazza a kettős állampolgárság bevezetését, ami a schengeni határok meghúzása után is szavatolná a magyar nemzet együvé tartozását, a délvidéki magyar közösségeknek az anyaországgal és a Kárpát-medencében élő rokonaival, nemzettársaival való zavartalan kapcsolattartást, ezért a kettős állampolgárságért indított aláírásgyűjtést egészen szeptember 30-áig folytatják—áll a VMSZ Elnökségének közleményében.

Magyar Szó, 2003. szeptember 11.

Kedvező reagálás

A vajdasági magyar pártok az ingyenes vízumról

A vajdasági magyar pártok üdvözlik Magyarország szándékát, hogy ingyenes vízumot kíván biztosítani a Szerbia és Montenegró-i állampolgárok számára, ugyanakkor egyöntetűen azon a véleményen vannak, hogy ez nem szoríthatja háttérbe a kettős állampolgársággal kapcsolatos igényüket.

Üdvözljük Budapest szándékát, ugyanakkor tartok attól, hogy ezzel háttérbe szorulhat a vajdasági magyarok kettős állampolgárságával kapcsolatos igényünk. Még véletlenségből sem lenne szabad kapcsolatba hozni a vízumkérdést a kettős állampolgárság igényével—közölte az MTI-vel Egeresi Sándor, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) alelnöke.

Korhecz Tamás vajdasági kisebbségügyi titkár, a Vajdasági Magyar Szövetség tisztségviselője szerint ez a legtöbb, amit Magyarország a jelen pillanatban tehetett. Ily módon az áttérés a vízummentességről a vízumköteles rendszerre fájdalommentes lesz az államközösség valamennyi polgára számára, véli a Beta hírügynökségnek nyilatkozó tartományi funkcionárius. Kifejezte meggyőződését, hogy a vízumkérdés 2005-ig megoldódik, amikor is szerinte Szerbia és Montenegró rákerül az úgynevezett fehér schengeni listára, tehát nem kell vízumot váltaniuk az EU országaiba utazó polgárainak.

Ágoston András, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt (VMDP) elnöke szerint pártja „támogatja és indokoltnak tartja” Budapest szándékát, hogy a Szerbia és Montenegró-i állampolgárok ingyen juthassanak hozzá a vízumhoz. Ágoston azonban ugyancsak arra

figyelmeztetett, hogy az ingyenes vízum nem helyettesítheti a kettős állampolgárságot. Magyarország és Szerbia és Montenegró kedden Budapesten előzetesen megállapodott abban, hogy Magyarország valamennyi Szerbia és Montenegró-i állampolgár számára ingyenes vízumot biztosít, s ennek fejében Belgrád lehetővé teszi, hogy a magyar állampolgárok a jövőben is vízum, illetve minden korlátozás nélkül utazhassanak be az ország területére. A keddi tárgyalások után Tóth Tamás magyar külügyi szóvivő úgy nyilatkozott: egy belgrádi külügyi vezető arról tájékoztatta Bársony András politikai államtitkárt, hogy Szerbia és Montenegró álláspontja szerint a kettős állampolgárságot etnikai alapon nem lehet megadni, s a kettős állampolgárság megadását csak kétoldalú megállapodás keretei között lehetne elképzelni.

Ezzel szemben Zoran Zivkovic szerb miniszterelnök korábban azt mondta, Belgrádnak nem lenne semmilyen ellenvetése az ellen, hogy a vajdasági magyarok megkapják a kettős állampolgárságot. Zivkovic a minap, mintegy megerősítendő korábbi nyilatkozatát, kijelentette, hogy „a vajdasági magyarok kettős állampolgárságának jóváhagyásáról a magyar kormánynak kell döntenie, Szerbia és Montenegrónak nincs is módjában, hogy beleavatkozzon ebbe a folyamatba”.

Magyar Szó, 2003. szeptember 12.

Külügy kontra Živković?

A szerb miniszterelnök megerősítette: Szerbia és Montenegrónak nincs kifogása az ellen, hogy a vajdasági magyarok kettős állampolgárságot kapjanak

Miután Kovács László magyar külügyminiszter a napokban úgy nyilatkozott az M-2 magyar televízió Napkelte című műsorának, hogy Szerbia miniszterelnökének kijelentése, miszerint „semmi kifogása az ellen, hogy a vajdasági magyarok kettős állampolgárságot élvezzenek” (Zoran Zivkovic Szabadkán, a Medgyessy Péter magyar miniszterelnökkel való találkozója alkalmával jelentette ezt ki—ami ráadásul egy újságírói kérdésre hangzott el), még nem elég ok arra, hogy a vajdasági magyarok kettős állampolgárságot kapjanak, bizonytalanság lett úrrá a vajdasági magyarok körében. Vajon nem lehet megbízni Zoran Zivkovic nyilatkozatában? Vagy Kovács László tud valamit, amit Zivkovic miniszterelnök nem tud? Illetve újabban, amit egy „magát meg nem nevező belgrádi külügyi vezető” jobban tud, azazhogy „Szerbia és Montenegrónak az az álláspontja, hogy a kettős állampolgárságot etnikai alapon nem lehet megadni”, időszerűvé vált megkérdezni ismét Zoran Zivkovicot, megerősíti-e Szabadkán tett kijelentését.

Habár a szerb miniszterelnökhöz intézett kérdésünk nagybecskereki látogatása alkalmával előbb hangzott el, mint ahogy a „névtelen” belgrádi diplomata hivatkozott volna az etnikai szempontra, mégis félreérthetetlennek tűnik: -- Nem értem, hogy az én kijelentésem miért akadályozná ezt a folyamatot—válaszolt kérdésünkre Zoran Zivkovic.—A kettős állampolgárság kérdésében ugyanis kizárólag Magyarország illetékes, hiszen a magyar kettős állampolgárságról van szó. Az én nyilatkozatomnak az volt a célja, hogy utaljak arra, Szerbiának és Montenegrónak semmilyen ellenvetése nincs az ilyen kezdeményezéssel kapcsolatban. De hogy aztán ez megvalósul-e, az kizárólag a magyar kormánytól, az ő érdekeitől és az ő álláspontjától függ. Ebbe a folyamatba én nem avatkoznék bele. Szerbia miniszterelnöke tehát megerősítette korábbi nyilatkozatát, hogy Szerbia és Montenegró nem kifogásolja a vajdasági magyarok kettős állampolgárságát. A zavarkeltés

talán velejárója egy olyan történelmi kezdeményezésnek, amely érdekében Vajdaságban és Magyarországon ezrek írják alá a nyilatkozatot, hogy a délvidéki magyarok magyar állampolgárságot akarnak. Az, hogy a külügyminisztériumból valakinek ezzel, vagyis a szerb miniszterelnökkel ellentétes álláspontja van, az már a „felsőbb körök” gondja.

POLYVÁS József

Magyar Szó, 2003. szeptember 12.

Kovács és Bársony álhírekkel hiszterizálja a közvéleményt

Az MDF a kettős állampolgárság bevezetését sürgeti

A Magyar Demokrata Fórum örömmel vette tudomásul az ingyenes beutazási vízum bevezetését Szerbia és Montenegróval és Ukrajnával szemben, de felszólítja a kormányt, hogy a határon túli magyarok jogos igényének megfelelő kettős állampolgárság bevezetését tekintse végcélnak. Almássy Kornél, az MDF elnökségének tagja csütörtöki sajtótájékoztatóján Budapesten kijelentette: Kovács László és Bársony András álhírekkel tudatosan hiszterizálja, megtéveszti a közvéleményt a kettős állampolgárság intézményével kapcsolatban, és szembefordítja az anyaországi magyarokat a határontúliakkal. Az MDF-es politikus az Európai Állampolgársági Egyezményre hivatkozva elmondta, hogy a dokumentum szerint „minden állam saját joga szerint határozza meg, hogy kik az ő állampolgárai”.

Magyar Szó, 2003. szeptember 12.

Már elemzik az európai gyakorlatot

Bársony András és Patrubány Miklós a kettős állampolgárságról

Magyarország csak 2004 májusától vethetné fel az Európai Unióban az állampolgársági rendszer megváltoztatásának kérdését—fejtette ki a Krónika című lapnak Bársony András, a külügyminisztérium politikai államtitkára.

A kolozsvári magyar nyelvű politikai napilap csütörtöki számában megjelent interjújában Bársony András elmondta: a külügyminisztérium szakértői szinten már elemzi a kettős állampolgárság európai gyakorlatát. Elkészült a tizenöt európai uniós és a kilenc, Magyarországgal együtt csatlakozó ország erre vonatkozó jogszabályainak összesítése. Ebből kitűnik, hogy az illető országokban van-e kettős állampolgárság, és ha igen, milyen módon szerezhető az meg.

Bársony hangsúlyozza: Magyarország nem tekinthet el attól a tényről, hogy az uniós csatlakozási szerződéssel kötelezettségeket vállalt. A csatlakozás folyamatában hátrább álló országokat ilyen kötelezettségek még nem kötik. Az egyes országok megengedőbb gyakorlata az eltérő jogkörnyezet miatt nem feltétlenül példamutató Magyarországra számára—fogalmazott.

Bársony cáfolta, hogy ebben a kérdésben nincs egységes álláspont a magyar kormányon belül. Arról van szó csupán—mondta --, hogy a kettős állampolgárságra vonatkozó igény

megfogalmazása egyszerre volt tárgyyszerűtlen és információhiányt tükröző. Amikor valaki bedobta a köztudatba, hogy kettős állampolgárságot kell adni a határon túli magyaroknak, azt az információs alapot sugallta, mintha a magyar jogban nem létezne a kettős állampolgárság. Márpedig ez létező intézmény. Ha az igénylő nem részletezi, hogy milyen feltételek mellett kívánja ezt, nem lehet a dologban érdemi vitát folytatni—mutatott rá az államtitkár. Az Európa Tanács által elfogadott állampolgársági keretegyezmény, amelyet Magyarország is aláírt, megerősíti: az állampolgárság egy állam és egy polgár egymáshoz fűződő jogkötelékének a meghatározása. Az állam és egy polgár viszonyát szabályozza tehát, tekintet nélkül az utóbbi nemzetiségére—hangsúlyozta Bársony András a Krónikában.

Patrubány Miklós, az Magyarok Világszövetségének (MVSZ) elnöke a Szabadság című kolozsvári napilap hasábjain úgy vélte: a határon túli magyarok kettős állampolgárságának ügye lassan dűlőre jut, hiszen a magyarországi parlamenti pártok között már kezd kialakulni valamiféle hallgatóságos konszenzus ezzel kapcsolatban. Patrubány szerint a kettős állampolgárság ügyében a kormánypártok részéről egyféle nyitottság mutatkozik, miközben az ellenzék is meghatározó gesztusokat tett ebben az ügyben.

Az elnök egyúttal sajnálatosnak tartja, hogy az ellenzék a kettős állampolgárság megadásának ügyét is a kormány elleni támadásokra próbálja felhasználni. Úgy vélte, a mai ellenzéki pártoknak őszintén szembe kellene nézniük önmagukkal, hiszen néhány évvel ezelőtt, amikor hatalmon voltak, egyöntetűen elutasították az MVSZ törvénytervezetét a külhoni magyar állampolgárságról.

Magyar Szó, 2003. szeptember 15.

CÁFOLJÁK BUDAPESTET

Belgrád nem ellenzi a kettős állampolgárságot

Aleksandra Joksimovic külügyminiszter-helyettes nyilatkozata az Újvidéki Televízió magyar műsorának

Aleksandra Joksimovic Szerbia és Montenegró-i külügyminiszter-helyettes cáfolta, hogy Belgrád ellenezné a vajdasági magyarok kettős állampolgársághoz való hozzájutását.

„E kérdés elsősorban a magyar államra tartozik. Ez azt jelenti, hogy ha Budapest meg akarja adni a kettős állampolgárságot, a mi törvényeink ez elé nem gördítenek semmilyen akadályt” – közölte szombaton este Joksimovic asszony az Újvidéki Televízió magyar nyelvű műsorában.

Bársony András, a Külügyminisztérium politikai államtitkára a minap a Beta belgrádi hírügynökségnek a Szerbia és Montenegró-i Külügyminisztériumból származó információkra hivatkozva azt mondta: Belgrádnak az a hivatalos álláspontja, hogy a kettős állampolgárságot nem lehet odaítélni etnikai alapon, s csakis kétoldalú tárgyalások után kötendő kétoldalú megállapodás alapján tekinti ezt elfogadhatónak. Bársony példának hozta fel Szerbia és Montenegró, valamint Bosznia megállapodását, amelynek alapján a kettős állampolgárság intézményének fel kell ölelnie a két ország összes lakosát, etnikai hovatartozásukra való tekintet nélkül.

Aleksandra Joksimovic szerint Szerbia és Montenegró valóban aláírt a kettős állampolgárságról megállapodást Boszniával, és ez az egyezmény a végrehajtás szakaszában

van.

„Nincs akadálya annak, hogy valamilyen hasonló megállapodást aláírjunk Magyarországgal is, de ez nem feltétlenül fontos”—idézte a Beta a helyettes államtitkár nyilatkozatát. Medgyessy Péter miniszterelnök júniusi szabadkai látogatása alkalmával Zoran Zivkovic szerb kormányfő úgy nyilatkozott, hogy Belgrádnak nem lenne semmilyen kifogása az ellen, hogy a vajdasági magyarok megkapják a kettős állampolgárságot. Zivkovic nemrégiben ezt azzal toldotta meg, hogy a vajdasági magyarok kettős állampolgárságának jóváhagyásáról a magyar kormánynak kell döntenie, s Belgrádnak nincs is módjában beleavatkozni ebbe a folyamatba.

Bársony András a szerb miniszterelnök nyilatkozatáról azt mondta, hogy azt „nagyon komolyan kell venni”, jöllehet a nyilatkozat nem „jogi forrás”, mert nem tartalmazza a kettős állampolgárság igénylésének feltételeit.

Josip Ivanovic, a Szerbia és Montenegró-i Horvát Nemzeti Tanács (HNT) elnöke az MTI-nek nyilatkozva közölte, hogy a vajdasági horvátok tizenkét éve igényelhetnek horvát állampolgárságot, és Zágráb etnikai alapon ítéli oda az állampolgárságot. Horvátország azonnal a függetlenség kikiáltása után, 1991-ban rögzítette alkotmányában, hogy a határon túli horvátokat megilleti a horvát állampolgárság, és Zágráb egyoldalúan hozta meg ezt a döntést – mondta Ivanovic.

Vajdasági Magyar Demokrata Párt

Érthetetlen álláspont

A Vajdasági Magyar Demokrata Párt megütközéssel veszi tudomásul Bársony Andrásnak a kettős állampolgársággal kapcsolatban a Kossuth rádió mai Déli Krónikájában elhangzott vélekedését.

A Külügyminisztérium politikai államtitkára korábban azt állította, hogy Szerbia és Montenegró meg nem nevezett „külügyi vezetője” (amint ez később kiderült, Aleksandra Joksimovic külügyminiszter-helyettesről volt szó, aki a vízumügyekről tárgyalt Budapesten) szerint Szerbia és Montenegró álláspontja az, hogy a kettős állampolgárságot etnikai alapon nem lehet megadni, s hogy Belgrád a kettős állampolgárság megadását kétoldalú megállapodáshoz köti, úgy, hogy egy ilyen megállapodásnak a nemzeti hovatartozástól függetlenül a két ország minden lakójára ki kellene terjednie.

Bársony állításait a külügyminiszter-helyettes asszony mind megcáfolta. Aleksandra Joksimovic úgy nyilatkozott, hogy „ha Budapest meg szeretné adni a kettős állampolgárságot, a mi törvényeink ez elé nem gördítenek akadályt. Ebből kifolyólag—folytatta a külügyminiszter-helyettes—annak sincs akadálya, hogy Belgrád hasonló megállapodást írjon alá Budapesttel, de ez sem feltétlenül szükséges, ha Magyarország meg kívánja adni a kettős állampolgárságot”.

Ahelyett, hogy a Magyar Külügyminisztérium második embere elismerné a „tévedés”-ét, újólag megállapítja, hogy „a Külügyminisztérium nem a sajtóban megjelent nyilatkozatok alapján alakítja ki álláspontját”.

Bársony szerint a „kérdés csak az, hogy Szerbia és Montenegró állampolgárai milyen feltételekkel kaphatják meg ezt (a kettős állampolgárságot): Szerbia tudomásul veszi-e Magyarország esetében egyes állampolgárainak addicionális, tehát hozzáadott magyar állampolgárságát? Erről kell, ha a szerbek ezt szükségesnek tartják, velük megállapodni.” Érthetetlen. A VMDP megállapítja: a kettős állampolgárság kérdésében Szerbia és Montenegró álláspontja világos és megengedő. Most már arra lenne szükség, hogy a sok félreértésre alkalmas megnyilatkozás után a Magyar Külügyminisztériumnak is legyen a kérdésben világos, reményeink szerint szintén megengedő álláspontja—szögezi le a VMDP közleménye.

Magyar Szó, 2003. szeptember 15.

Mit szól hozzá?

E heti internetes körkérdeésünk:

Ha Önön múlna, milyen magyar vízumot választana?

egy évre szólót, ingyenesen: 160 (46%)

öt évre szólót 10 euróért: 31 (9%)

vízum helyett kettős állampolgárságot: 156 (45%)

Szavazat: 347

Emlékeztetjük olvasóinkat, hogy szavazni csak itt, honlapunkon lehet. A szavazás eredményét kilenc nap múlva, keddi számunkban tesszük közzé.

Magyar Szó, 2003. szeptember 15.

TÉMA A MAGYAR SAJTÓBAN

Délvidékiek tükre

**Szent-Iványi István: A kettős állampolgárság nem etnikai diszkrimináció—
Autonómiakérdésben Vajdaság példa is lehet
(Tudósítónktól)**

Budapest, szeptember 14.

Figyelemre méltó interjút adott a Heti Válasz c. hetilap számára Szent-Iványi István, s ebben érintette többek között a határon túli magyarok kettős állampolgárságának ügyét is. A szabad demokrata politikus úgy véli, az Európai Unió—azon túl, hogy megköveteli bizonyos elvek betartását, például tiltja az etnikai alapú diszkriminációt—nem szabályozza az egyes országok állampolgársági politikáját, „a határon túli magyaroknak biztosított kettős állampolgárság pedig nem etnikai diszkrimináció”. Majd hozzáteszi: „Ha ugyanis abból indulunk ki, hogy ők—származásuktól függetlenül—csupán visszaszerzik azt a magyar állampolgárságot, amelyet tőlük vagy felmenőiktől egykor elvettek, akkor az európai alapelvekkel összhangban állónak látom a kezdeményezést.” Fontos szempontnak tartja ugyanakkor, hogy a honosításnak még az sem feltétele, hogy valaki Magyarországon éljen. Jogilag tehát nem kivitelezhetetlen az ötlet, s meg kell vizsgálni a lehetőségeket, amelyek ez idő tájt a vajdaságiak számára adva vannak. „Külön méltánylandó szempont egyébként—folytatja --,

hogy az elmúlt évtizedben ők szenvedtek a legtöbbet, beleértve a fizikai fenyegetést és az anyagi veszteséget.” A beszélgetés során Szent-Iványi elmondta, álláspontját az SZDSZ ügyvivői testülete elfogadta, pártja tehát elsőként a könnyített vízumhoz jutás lehetőségét szorgalmazza, de nem zárkózik el attól sem, hogy terítékre kerüljön a kettős állampolgárság kérdésköre is. A politikus végül úgy fogalmaz, hogy a könnyített vízum nem oldja meg a problémák egészét, hiszen az érintettek közül nem mindenki (csak) Magyarországra akar jönni, a máshová utazásban (is) támogatásra szorulnak. E vonatkozásban az angol példára emlékeztetve említi: a hasonló elvek alapján megadott brit nemzetközösségi állampolgárság is jogot ad arra, hogy az egykori angol gyarmatokon élők vagy leszármazottaik a világ bármely pontján brit útlevelet használjanak, London diplomáciai védelmét élvezzék—ugyanakkor ez még önmagában nem jelenti azt, hogy letelepedhetnének vagy szavazhatnának Nagy-Britanniában.

A legutóbbi napok fejleményeivel kapcsolatban Pataky István a Magyar Nemzet hasábjain szóvá teszi, hogy az ingyenes és hosszú lejáratú vízum felajánlása üdvözlendő ugyan, de lényegében „annyi történt csupán, hogy Budapest így próbálta lefegyverezni a kettős állampolgárságot egyre eltökéltebben követelőket”. A kormánynak azonban nem jött be a „valamit valamiért” taktikája, a vajdaságiak ugyanis nem mondtak le a szülőföldön való maradást, a nemzethez és az anyaországához való tartozást célzó korábbi követelésükről, tehát a kettős állampolgárságról. A „cserében kompromisszum” így elmaradt, ily módon „folytatódik a külügyminisztérium elszánt harca a kettős állampolgárságot szorgalmazó délvidékiek ellen”. Pataky mindazonáltal megállapítja, hogy a kettős állampolgársággal kapcsolatos erőteljes elutasító külügyminisztériumi magatartás ellenére a vízumügy azt sugallja, kitartó nyomásgyakorlással nemzeti kérdésekben hatni lehet a kormányra, „pontosabban fogalmazva, csak nyomásgyakorlással lehet eredményt elérni nemzeti kérdésekben a jelenlegi kabinetnél”.

Egészen más vonatkozásban térképezi fel tartományunk múltját és jelenét Harrach Gábor írása a Heti Válasz legutóbbi számának két teljes oldalán. A szerző a bevezetőben megállapítja ugyan, hogy „Vajdaság még csak most járja be azt az utat, amit Dél-Tirol már a hatvanas, Katalónia pedig a hetvenes években megtett”, majd visszapillantójában szól a délvidéki szerbek önrendelkezési törekvéseiről a XIX. század közepén, aztán elemzi az 1974-es alkotmánymódosítás révén kiteljesedett valódi autonómiát, amelynek a milosevici rendszer vetett véget, kiépítve Európa egyik legcentralizáltabb államát. Harrach természetesen szemügyre veszi a történelmi VMDK, majd a VMSZ hárompilléres autonómiakonceptióját, majd különös figyelmet fordít a változások utáni időszakra (omnibusztörvény-csomag, a nemzeti kisebbségekről szóló törvény, a Magyar Nemzeti Tanács megalakulása stb.). A cikkíró végül így jegyzetel: „Bár a hármas autonómia témakörét pillanatnyilag háttérbe szorította a kettős állampolgárságról folyó diskurzus, a regionális, illetve nemzeti alapon biztosított önrendelkezési formák—még jelenlegi állapotukban is—precedenst teremthetnek a Kárpát-medencében. Ami több mint egy évtizeden át elképzelhetetlennek tűnt, most megtörtént: éppen a szerb decentralizációs és kisebbségpolitika lehet az, amely muníciót és hivatkozási alapot szolgáltathat a Kárpát-medence más régióiban tevékenykedő magyar érdekvédelmi szervezetek számára.”

SINKOVITS Péter

Magyar Szó, 2003. szeptember 15.

AZ ÉLET PEREMÉN

Aláírásgyűjtés Szegeden

Ülök egy padon a Kárász utca végén. Elöttem a hatalmas szökőkút. Tikkadt meleg van, a szél rámfújja a friss vízcseppeket. Pásztázom a déli látványt, a siető járókelőket, sörivókat a közeli lacikonyhában. Egy ősz asszony és egy férfi bukkan fel összehajtott asztallal a kezében. Egy pillanat alatt leteszik a közelemben, és kiragasztgatják az oldalát feliratokkal: – Aláírásgyűjtés a délvidéki, felvidéki, kárpátaljai és erdélyi magyarok kettős állampolgársága érdekében.

Máris az asztalon hevernek az aláírási ívek, ceruzák. Felvillanyozottan figyelem, mi történik az orrom előtt. Öt-tíz perc múlva egy csoport fiatal irányt vesz az asztal felé. Mosolyognak, nevetgélnek, és zsebükből, táskájukból veszik elő személyazonossági igazolványukat. Közben beszélgetnek, nevetgélnek, viccelnek. De amikor a kézjegyüket otthagyják a kérdőíven, megkomolyodnak. Egy kislány megkérdi az ősz asszonyt, aki az aláírásgyűjtő helyet vezeti: Hányan írták már alá?

Eddig már kétezren—válaszol az asszony.

Eljött az ideje, hogy én is érdeklődjek. Kinek a nevében gyűjtik az aláírásokat?

Az MDF szegedi szervezete nevében—mondja az asszony.—No, írja alá maga is—nyújtja a ceruzát.—Vagy ön csak provokátor? Mert velük is találkoztunk már itt többször. Küldenek bennünket arra délre, meg emlegetik, hogy a határon túli magyarok rengeteg gyógyszert elhordanak tőlünk. Na és! Azok is a mi nemzetünkhöz tartoznak, különben sem hordanak el annyit, hogy nekünk ne maradjon. Tessék, tessék csak aláírni! -- pereg a nyelve, egy újabb csoport közeledését látván.

Lányok, fiúk, középiskolások, egyetemisták. Mennyi fiatal járul aláírni a határon túli magyarok kettős állampolgárságára vonatkozó ívet! Ez a legmeglepőbb számomra, és megfordul a fejemben, hogy lám, fordult a világ. Mert honnan szorult volna ennyi bölcsesség ilyen suttyom lányokba, fiúkba, hogy fel tudják becsülni, mit is jelent a határon túli magyarok számára a kettős állampolgárság. Azt hittem, ez csak az idősebb korosztályban érhet meg, amely jóval többet tud a múlttól és jelenről, mint a mai fiatalok.

Idegenként, óvatosan megkockáztatom a kérdést: -- Fiatalember, bocsásson már meg, miért gondolja, hogy alá kell most írni ezt a kérdőívet? -- Miért, azt gondolja talán, hogy nem kellene?!

Kapásból ezt válaszolta a gyerek, s elsietett. Na tessék, helyretettek! Még hogy kérdezni mertem ilyesmit! Közben az ősz asszony levegőhöz jut.—Nos, provokátor-e az úr, mert ha az, hát menjen innen—emeli fel a hangját.—Elegünk van a kommunistákból, de tőlem beszélhet, amit akar... Alig tudom helyretenni a dolgokat. Nem, asszonyom, én csak egy érintett vagyok éppen a határon túlról, akikért gyűjtik itt az aláírásokat. Vajdaságból...—Nos, akkor írjon ide alá gyorsan! -- Várjunk csak, asszonyom, én már aláírtam Újvidéken... Ne csaljunk, ha lehet... Rám hagyja, igazam van. S kiáltozza, tessék aláírni, tessék aláírni... Ezek után már beszélgetésbe elegyedek az aláírókkal. Másfél óra alatt, míg ott üldögéltem, csak az ifjúság járult az asztalhoz. A felnőttek közül senki sem. De az asszony megnyugtatót: aláírt sok felnőtt is... Ne féltse őket, jönnek azok!

Olvastam egy könyvben és hallottam egy szegedi előadáson, mi mindent tettek önökkel ott, Bácskában. Meg a németekkel. S valóban, léteztek ott gyűjtőtáborok is?... Nézze, most már nem lehet kódósítani, elégünk van azokból, akik valamikor azt hirdették, tejjel-mézszel folyó Kánaán volt az a Délvidék...

S elbaktat. Órája van, mondja. Nekem jó utat kíván az ősz asszony, és azt üzeni, ne higgyük, hogy cserbenhagytak bennünket. Vannak ott még sokan, akik nem értenek egyet a magyar kormányzattal. S egyre többen lesznek, akik azt szeretnék, hogy megkapjuk a magyar állampolgárságot.

Az Élet peremén? Dehogy. A közepén.

POLYVÁS József

Magyar Szó, 2003. szeptember 13-14.

A vajdasági magyar pártok további reagálásai

Kettős állampolgárság és nemzeti integráció

Nem szakmai, hanem politikai döntésre van szükség

A VMDP megállapítja: a kettős állampolgárság kérdése döntésre érett.

A Bársony András által idézett belgrádi „külügyi vezető”-t Belgrád nem vállalta s Budapest is hallgat róla. Kútba esik tehát a neki tulajdonított állítás, miszerint a vajdasági magyarok csak akkor kaphatnak kettős állampolgárságot, ha erre lehetősége nyílik a szerbeknek és a montenegróiaknak is. A szerb kormányelnök újól megerősítette: a kettős állampolgárság a magyar kormány ügye. Ezzel a kérdés Szerbia és Montenegróban lezárult, szögezi le a VMDP. Ha a kettős állampolgárságra vonatkozó magyar-magyar párbeszédből kiiktatjuk a belgrádi intermezzót, s az átmenetileg kedvezően rendezett ingyenes vízumot, eljutunk a párbeszéd politikai lényegéhez.

A kérdés az, vállalja-e a magyar kormány, vállalják-e a magyar parlamenti pártok a határmódosítás nélküli nemzeti integráció folyamatát, s ennek a legfontosabb eszközét, a kettős állampolgárságot, vagy sem. A kettős állampolgárság ügye nem szakmai kérdés, hiszen a magukra valamit is adó független szakértők közül egy sem akadt, aki ellenezné, s aki vállalta volna annak ódiumát, hogy odaálljon a kisebbségi közösségeket hídszerepbe taszító politika mellé. Ismeretes, hogy ezt az elavult szocialista találmányt a Vajdaságban már csak azok szorgalmazzák, akik most is szívesen vállalnák a közvetítő anyagilag előnyös szerepét. Kinek a pártjára áll hát a magyar kormány? Azokéra-e, akik közvetítőként vállalják a szerb nemzeti érdek elfogadtatását a vajdasági magyarokkal, ellenezve közben mind a végrehajtó és jogszabályalkotási funkcióval rendelkező magyar (perszonális) autonómiát, mind pedig a kettős állampolgárságot? Vagy inkább azok mellé, akik többet akarnak: nemcsak az ingyenvízumot, hanem a Kárpát-medencében élő magyarok határmódosítás nélküli politikai integrációját, s a trianoni trauma meghaladását?

Ennek az utóbbinak az eszköze a kettős állampolgárság.

Mivel a Kárpát-medencében élő magyarok óriási többsége ott akar maradni, ahol jelenleg is él, a kettős állampolgárságnak arra a formájára lenne szükség, amelyet letelepedés nélkül is megszerezhetne az, aki ezt igényli. Ilyen jelenleg Magyarországon nincs.

Ezért folytat a VMDP aláírásgyűjtést, s ezt akarják azok is, akik Magyarországon kezdtek aláírásgyűjtési akciót, az MDF és a Magyarok Világszövetsége is, amely referendum kiírását követeli Magyarországon. Ha a magyar kormány a kettős állampolgárság ügyében pozitív döntést hoz, azt a parlament megszavazza. A Fidesz-MPSZ ugyanis már korábban közölte, támogatna egy ilyen kormányjavaslatot.

A kifárasztásra irányuló manővereket a legjobb lenne most már befejezni. Hozza meg döntését a magyar kormány, s felemelt sisakrostéllyal álljon ki vele a Máért elé. A VMDP szerint erre az ülésre meg kellene hívni a kétpólusúvá vált határon túli magyar politikai elitek mindkét szárnyának képviselőit.

A VMDP véleménye az, hogy ezt a döntést az EU-csatlakozás görcsében el lehetett húzni, még most is el lehet odázni, csak megkerülni nem lehet.

A VMPPM üdvözlí az ingyenes vízumot

A VMPPM vezetése üdvözlí a magyar kormány ajánlatát, amely szerint a november elején bevezetésre kerülő vízum Szerbia és Montenegró polgárai számára ingyenes lesz, ám a párt továbbra is a kettős állampolgárságban látja a megoldást, és ezért a többi magyar párttal együtt folytatja az aláírásgyűjtést. Úgy véljük, hogy azok a levelek, amelyet pártjaink és a Magyar Nemzeti Tanács a legfelelősebb magyarországi vezetőkhez intéztek, megtették hatásukat, mert mint azt dr. Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke hozzánk eljutatott levelében jelzi: „Az Országgyűlés elnökeként a magam eszközeivel én is segíteni kívánom a mindannyiunk számára legjobb megoldás kidolgozását”—hangoztatja a VMPPM, s javasolja egyúttal, hogy a kérdést felvető és kérelmet aláíró pártok képviselői mielőbb üljenek össze az akció értékelésére, és a további teendők meghatározására, hogy elkerüljük az egymással való versengést és nézeteltérést.

Magyar Szó, 2003. szeptember 16.

Köszönet Zoran Živkovićnak

A Hajrá, Magyarország! Mozgalom közleménye

Köszönetnyilvánítás Zoran Živković szerb miniszterelnök úrnak

Mi, a magyar nemzet tagjaiként, Magyarország egyszerű, de büszke polgáiraiként, a magyarság minden tagjáért felelősséget érző emberekként, Közép-Európa nemzeteinek közös boldogulásában bízó magyarokként köszönetünket kívánjuk kifejezni Excellenciád felé. Tekintve, hogy Magyarország 2004-ben az Európai Unió tagjává válik, a határainkon kívül élő magyar politikai pártok és társadalmi szervezetek komoly erőfeszítéseket tesznek azért, hogy az anyaországgal való kapcsolattartás lehetőségeit megőrizhessék. E fontos és kitartó küzdelmük során azonban keserű tapasztalatként élík meg, hogy törekvésükhöz Magyarország jelenlegi hivatalos vezetőitől hiába várnak támogatást. Ám nemcsak a természetesnek hitt

támogatás hiányzik, de újabban azt kell megtapasztalniuk, hogy a budapesti kormány kínos teherként kezeli őket.

A határon túli magyarságnak évtizedek óta nem volt része olyan megalázó bánásmódban, mint a kettős állampolgársággal kapcsolatos mai magyar kormánypolitika.

Az elmúlt hetekben azt láthatták: Szerbia miniszterelnöke több jóindulattal viseltetik e fontos magyar ügy, a kettős állampolgárság megadása iránt, mint a magyar külügyminiszter, aki kifogásokat keresve, gondolkodás nélkül elutasította azt!

Szeretnénk tehát megköszönni, hogy a nemzeti kisebbségek iránti türelem, a kölcsönös megértés és az államférfiúi bölcsesség jegyében a Szerbiában élő magyar emberek kettős állampolgárságának lehetőségéről kedvezően és nyitott szellemben nyilatkozott.

A Hajrá, Magyarország! Mozgalom nevében Hende Csaba, a Polgári Körök koordinátora

Budapest, 2003. szeptember 15.

Magyar Szó, 2003. szeptember 16.

Tiszta kitalálás, tiszta valótlanág

Dr. Várady Tibor reagálása Ágoston Andrásnak a belgrádi külügyminiszterhez írt levelében foglaltakra

Dr. Várady Tibor jogászprofesszor valótlanágnak nevezte Ágoston Andrásnak, VMPD elnökének a Goran Svilanovic Szerbia és Montenegró-i külügyminiszterhez írt levelében foglaltakat. Nem kevésbé az utalást, hogy az a bizonyos belgrádi külügyi vezető (akire hivatkozva állította a magyar külügyminisztérium, hogy Belgrád ellenzi a kettős állampolgárság megadását etnikai alapon) nem más, mint a belgrádi minisztériummal munkakapcsolatban álló Várady Tibor.

„Amit Ágoston András állít egyszerűen nem igaz. Amit nekem tulajdonít, nem mondtam. Nem mondtam Bársony Andrásnak semmi hasonlót sem. Másnak sem. Bársony Andrásnak semmit sem mondtam, mert nem beszélgettünk, nem is találkoztunk. Így sajnos, azt kell megállapítanom, hogy amit Ágoston András állít nem is félreértés, még csak nem is félremagyarázás vagy csúsztatás, hanem tiszta kitalálás, tiszta valótlanág”—hangoztatta Várady. „Azt sem egészen értem, hogyha Ágoston Andrást vagy a sajtót az érdekelné, és azt igyekezne megtudni, hogy én mit mondtam vagy mit nem mondtam, akkor ennek miért az a módja, hogy Ágoston András Svilanovicnak ír levelet, az újságíró pedig a Bársony Andrást kérdezi. Egyszerűbb lenne engem kérdezni (vagy legalább engem is megkérdezni), ha rólam van szó”—rója fel.

„Hadd mondjam el még azt, hogy a kettős állampolgárság kérdése komoly kérdés. A vajdasági magyarok nagy része tartja fontosnak. Sokan szívügyüknek tartják. Ez tiszteletet érdemel. A kettős állampolgárság igénye nem lehet pártintrikák vagy politikai ripacskodás tárgya”—áll rövid reagálásában. „Ide tartozik még az is, hogy semmi alapja nincs annak, hogy elleneznem a perszonális autonómiát. A VMSZ autonómiakonceptiójának lényeges eleme a perszonális autonómia. A koncepció kidolgozásában részt vettem. Részt vettem a megvalósításban is. Az új jugoszláv és vajdasági jogszabályok lehetőségeket nyitottak. Itt sok

még a tennivaló. Talán ezzel kellene foglalkoznunk”—szögezi le a jogászprofesszor. Bársony András magyar külügyi államtitkár ugyancsak cáfolta az Ágoston-levél tartalmának vitatott részét. Későbbiekben maga a VMDP elnöke is az egyik közleményében közvetve elismerte, hogy „amint ez később kiderült, Aleksandra Joksimovic külügyminiszter-helyettesről volt szó, aki a vízumügyekről tárgyalt Budapesten”. Joksimovic asszony azonban a minap az Újvidéki Televízióknak nyilatkozva cáfolta, hogy ellenezte volna a kettős állampolgárságot.

S.

Magyar Szó, 2003. szeptember 19.

Mit szól hozzá?

E heti internetes körkérdeésünk:

Ha Önön múlna, milyen magyar vízumot választana?

egy évre szólót, ingyenesen: 170 (28%)

öt évre szólót 10 euróért: 62 (10%)

vízum helyett kettős állampolgárságot: 383 (62%)

Szavazat: 615

Emlékeztetjük olvasóinkat, hogy szavazni csak itt, honlapunkon lehet. A szavazás eredményét kilenc nap múlva, keddi számunkban tesszük közzé.

Magyar Szó, 2003. szeptember 19.

Kettős állampolgárság, hitelesített ívek

Hitelesítette a határon túli magyarok kettős állampolgárságának megadását célzó népszavazás íveinek mintapéldányát tegnapi ülésén a magyarországi választási bizottság. A határon túli magyarok kettős állampolgárságának ügyében a Magyarok Világszövetségének (MVSZ) népszavazási kérdése: „Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy kedvezményes honosítással—kérelmére—magyar állampolgárságot kapjon az a magát magyar nemzetiségűnek valló, nem Magyarországon lakó, nem magyar állampolgár, aki magyar nemzetiségét a 2001. évi LXII. tv. 19. paragrafus szerinti magyarigazolvánnyal vagy a megalkotandó törvényben meghatározott egyéb módon igazolja?”

Az OVB határozatait a Magyar Közlönyben történt közzétételt követő 15 napon belül támadhatja meg bármely magyar állampolgár, illetve szervezet az Alkotmánybíróság előtt—mondta az ülésen Ficzer Lajos, a bizottság elnöke. (MTI)

Magyar Szó, 2003. szeptember 22.

A KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁGRÓL

Személyi igény alapján

A kettős állampolgárságról, a perszonális autonómiáról és az időszerű belpolitikai kérdésekről beszélt a hét végén tett óbectesi látogatása alkalmából Ágoston András, a VMDP elnöke. A Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben mintegy 40 polgár, többnyire a párt tagjai, illetve a kettős állampolgárság bevezetéséért folyó aláírásgyűjtési akcióban részt vett személyek jelentek meg.

Miután Varnyú Ilona, a helyi szervezet elnöke és Farkas Béla, a pártvezetőség tagja üdvözölte a vendégeket és a jelenlevőket, Ágoston András meglegedését fejezte ki, hogy a kettős állampolgárságért folyó aláírásgyűjtés nagy visszhangra talált itthon, és a külföld is jónak minősítette, hogy ebben a kérdésben a vajdasági magyar pártok képviselői is azonos állásponton vannak, és az anyaországi politikai támogatás is mind nyilvánvalóbb.

A VMDP végig következetes politikai célkitűzéseiben. A kettős állampolgárságot kezdettől fogva kérjük a magyar kormánytól, mert ez a magyar közösséghez való tartozásunkat erősíti meg, elősegíti a határmódosítás nélküli nemzeti integrációt. A kettős állampolgársággal is ott akarunk élni, ahol eddig. Ezért követeljük itt a perszonális automómiát -- mondta. Hangsúlyozta, hogy a mostani Magyar Nemzeti Tanács, noha legális, nem lehet legitim képviselője a vajdasági magyarságnak, megfogalmazása szerint a mostani szerb politikai elit eszköze.

A hazai politikai helyzetről szólva megállapította, hogy 2000. október 5-én sajnos, csak félfordulat következett be, hiányzott az erő ahhoz, hogy a volt rendszer valamennyi kiszolgálójával, az általa létrehozott maffiával is leszámoltak volna, aminek igen tragikus következményei lettek, és egyre összekuszáltabb a helyzet. A legmagasabb szinteken is mind több a törvényszegés, a hatalmi pozícióban levők a saját zsebükre privatizálnak. Ebben a hatalomban szerepet vállalt magyar politikai elit néhány tagja rész vesz -- mondta, és utalt a törökbecsei Gyöngysziget (Sokolac) birtok privatizálására.

A pártokról, illetve a választásokról szóló törvény kapcsán kifejtette, hogy a VMDP szerint az lenne az elfogadható, ha a nemzetiségi pártok számára nem lenne választási küszöb, hanem az egymás közötti versengésben a magyar szavazópolgárok akaratával juthatnának képviselői helyekhez. Megítélése szerint ez a VMDP-nek kedvezne, hiszen a legutóbbi választásokon a magyar választók szavazatainak 33 százalékaival rendelkezett.

Az előadás során lakossági kérdésekre válaszolva Ágoston még egyszer leszögezte: a VMDP soha nem kért alanyi jogon járó kettős állampolgárságot, hanem azért száll síkra, hogy azok a magyarok, akik a trianoni szerződés következtében kikerültek az országból, ha igénylik megkaphassák azt, anélkül, hogy az anyaországba telepednének át.

1. gy.

Magyar Szó, 2003. szeptember 23.

A NAP TÉMÁJA

Visszakövetelhető állampolgárság

Henry Pozzi szavai szerint a trianoni békeszerződés volt "az erőszak békéi között a legaljasabb és a legostobább. Az 1920. június 4-én aláírt békediktátum alapján Magyarország területe 282.000 négyzetkilométerről 93.000 négyzetkilométerre zsugorodott. Lakosainak száma 18,2 millióról 7,6 millióra csökkent. Ugyanakkor a szomszédos államok gazdagodtak: a szerb területek például ötszörösére gyarapodtak, az ország lakosainak száma pedig 4 millióról 13 millióra nőtt.

Egyes kutatók szerint olyan történelmi igazságtalanság történt az első világháborút követően, ami csak ritkán fordul elő a történelemben. A magyar népet megalázták. S megalázták a békekonferencia magyar küldöttségét is. Hiába igyekezett gróf Aponyi Albert magyar küldöttségvezető rámutatni a történelmi, gazdasági és földrajzi igazságtalanságokra, meg sem hallgatták. A magyar küldöttség kezdeményezte a népszavazás megtartását az elcsatolt területeken. A korabeli feljegyzések szerint gróf Aponyi a következőket mondta: "Magyarország jogosan akarja azokat megtartani, amiket szomszédai különféle ürüggyel el akarnak venni tőle, legyenek tehát azoké, akikhez tartozni akarnak." Elvetették a népszavazás lehetőségét is. Egyetlen város, Sopron esetében engedélyezték ezt, s ott a lakosság 65 százaléka a Magyarországhoz tartozásra voksolt, a maradék pedig az Ausztriához való tartozást látta jobb megoldásnak. A népakarat döntött. A trianoni békeszerződés aláírásának percében Magyarországon 10 percre leállt a közlekedés, az iskolák, intézmények bezártak, és megkondultak a harangok. Az ország gyászolt.

A magyar külpolitika a két világháború között a trianoni békeszerződés felülvizsgálását szorgalmazta. Ezen belül az elszakított területeken a népszavazás megtartását kezdeményezték. Ez akkor nem sikerült. Most, nyolcvanhárom év után, Patrubby Miklós, a Magyarok Világszövetségének elnöke jelentette be, hogy az 1920-ban elmaradt népszavazást kiküszöbölendő, a kettős állampolgárság felkínálásával a magyar állam lehetőséget adhat, hogy az elszakított nemzettest magyarjai nyilatkozzanak: magyar állampolgárok is kívánnak-e lenni vagy sem. Visszaadhatná az anyaország azt, amit a trianoni békeszerződés, majd a párizsi békeszerződés elvett tőlük, nevezetesen a magyar állampolgárságukat. E nemzetközi dokumentumok értelmében ugyanis nemcsak területeit veszítette el Magyarország, hanem az egykori magyar állampolgárokat megfosztották volt állampolgárságuktól. Aki az elcsatolt területen maradt, az elvesztette valamikori állampolgárságát. Nem lehet tehát arra hivatkozni, hogy őseink magyar állampolgárok voltak, és az sem tekinthető kellő érveknek, hogy a nagyapa a magyar hadseregben harcolt. Nincs múltunk, ha az állampolgárságot tekintjük. Elvették tőlünk.

A vajdasági magyar pártoknak a magyar közjogi méltóságokhoz intézett kérése a kettős állampolgárság kérdésének megvizsgálására lehetőséget nyújt arra is, hogy most rukkoljon ki a magyar kormány a nyolcvanhárom évvel ezelőtt történt igazságtalanságokkal, s immár egy demokratikus európai vezetést emlékeztessen arra, hogy milyen kár érte az anyaországot és a kisebbségi sorsba kényszerített magyarokat is. Érv lehetne ez a magyar kormánypárti politikusoknak a kezében, amikor azt hangoztatják, hogy Európa nem tűri az etnikai alapon való megkülönböztetést. Kérdés viszont, hogy élni kíván-e az anyaország jelenlegi kormánya ezzel az érveléssel. Csak annyit kellene tenni, hogy az egykor volt állampolgárságot elismerni hatályosnak. S lehet erről Európát tájékoztatni, de ez, mint állampolgársági kérdés, Magyarország belügye.

Eddig több mint ötvenezer aláírás gyűlt össze a kettős állampolgárság kérdésének támogatására a Délvidéken. Az aláírásgyűjtés szeptember 30-áig tart. Internetes körkérdésünkre, hogy olvasóink milyen vízumot választanának, a válaszadók 66 százaléka

arra szavazott, hogy a vízum helyett kettős állampolgárságra lenne szükség (482 szavazat). A válaszadók 24 százaléka, összesen 176-an úgy vélik, az egy évre szóló, ingyenes vízum felelne meg a legjobban, a szavazatadók 10 százaléka, illetve 71 szavazat pedig arra a felkínált válaszukra érkezett, miszerint 10 euróért öt évre szóló vízum kiváltására lenne lehetőség.

A két kérdés összevonása egyáltalán nem véletlen, hiszen a kettős állampolgárság kérdése akkor vett igazán lendületet, amikor kiderült, hogy a vízumkényszer miatt a jövőben akadályokba ütközik a kapcsolattartás az anyaországgal.

A magyar kormány tagjai nem győzik hangoztatni, hogy nem kell megijedni a vízumkényszersztől, hiszen ha kedvünk tartja, akár egy szegedi halászlére is átugorhatunk a szomszédba, a magyar kormány mindent megtesz annak érdekében, hogy minél könnyebben bejussunk az anyaországba. Ez végeredményben egyre hihetőbb, hiszen ha ingyenes lesz a vízum, akkor valóban nem lesz akadálya az átruccanásnak. Csak éppen előtte sorba kell állni. Természetesen igaza van annak a magyar diplomatának, aki azt vallja, nem a vízumkényszer és az azzal járó gondokat kell agyonírni és agyonmagyarázni, hanem talán onnan kellene kezdeni a kérdés megvizsgálását, miért nincs még mindig Szerbia és Montenegró a vízummentes országok listáján, illetve mit tesz meg ez az ország annak érdekében, hogy ezt elérje. Való igaz, hogy a kérdés eredője ebben keresendő, de mivel a vízum bevezetése halaszthatatlan, az országok felvétele a vízummentesek sorába viszont időigényes, s tudják ezt jól a most csatlakozó országok, nyilván a legégetőbb kérdéssel kell foglalkozni. Többször elhangzott az érv: Magyarország azért nem adhat kettős állampolgárságot a határon kívüli magyaroknak, mert Európa nem engedi meg, hogy a kiskapun keresztül több millió olyan állampolgárt csempésszen be Magyarország az EU-ba, akik egyébként nem lennének az európai országok családjához tartozók. Ugyanez az Európa kényszerítette kisebbségi sorsba azokat a magyarokat, akik most kettős állampolgárságot kérnek. Csak bátran a szemébe kellene most ismét mondani Európának, milyen igazságtalanság történt a trianoni békeszerződéssel. Nos, amennyire Szerbia jelenlegi helyzete a vízumkérdés eredője, a kettős állampolgárság kérdésében annyira eredőnek tekinthető a legaljasabb békeszerződés is.

Kabók Erika

Magyar Szó, 2003. szeptember 23.

A KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁGÉRT

Félmillió aláírást szeretne összegyűjteni az MVSZ

"Elcsatolt magyar testvéreinkről lemondani sohasem fogunk"

A Magyarok Világszövetsége (MVSZ) két hónap alatt 500 ezer, a kettős állampolgárság megadását támogató aláírást szeretne összegyűjteni, aláírásgyűjtésük október 23-án indul -- mondta el Patrubby Miklós, a szervezet elnöke hétfői sajtótájékoztatóján. Az aláírásgyűjtésre az október 1-jén kezdődő "Újra együtt" című kampányukkal hívják majd fel a figyelmet Magyarország megyeszékhelyein. Patrubby Miklós hangsúlyozta: az MVSZ "nem revízióra törekszik, de legyen világos, hogy elcsatolt magyar testvéreinkről lemondani sohasem fogunk".

Azért tűzték ki 500 ezer aláírás összegyűjtését, hogy minden kétséget kizáróan meglegyen a szükséges 200 ezer aláírás.

Az elnök közölte, hogy az MDF hasonló témában indított aláírásgyűjtése károsan hat a népszavazás esélyeire, ezért újabb levelet ír ez ügyben Dávid Ibolya pártelnöknek. Az Országos Választási Bizottság szeptember 18-án hitelesítette a népszavazási aláírásgyűjtési ív mintapéldányát.

A pozsonyi Új Szó szerint fontos lépés, hogy a Magyarok Világszövetsége (MVSZ) népszavazás útján kívánja felmérni, van-e Magyarországon társadalmi igény és akarat ahhoz, hogy a határon túli magyarok kettős állampolgárságot kapjanak.

A lap cikkírója hasonlóan fontosnak tartja, hogy az Országos Választási Bizottság hitelesítette az aláírásgyűjtési ívek mintapéldányát. Ha sikerül összegyűjteni a népszavazás kiírásához szükséges 200 ezer aláírást, akkor kiírják a népszavazást, s ha az eredményes lenne, akkor az Országgyűlésnek kellene szakmai és politikai szempontból is teljes mértékben megalapozott döntést hoznia. Így végre kiderülhetne az is, melyik anyaországi párt és civil szerveződés viseli valóban szíven a határon túli magyarok ügyét, s melyik használja fel ezt a kényes kérdést saját, önző céljaira -- írja.

Az Új Szó emlékeztet rá, hogy öt éve szintén felmerült a kérdés. Az 1998-as választási kampányban elsősorban a Fidesz karolta fel, de miután győzött és meghatározó kormányzati tényező lett, a kettős állampolgárság kérdését szép csendben levették a napirendről. "Cserébe kirukkoltak a státustörvénnyel, amelynek szomorú története szemünk láttára, olykor a hátunkon csattanva pereg mindmáig" -- mutat rá. "Ugyanilyen vargabetűket ír le mostanság a Medgyessy-kormány is, amely először valósággal lesöpörte a vajdasági magyarok kezdeményezését, majd a hazai ellenzék és a külhoni nemzetrész nyomására hozzálátott a kérelem szakmai elemzéséhez, amire nagy szükség van, hiszen Magyarországot már az uniós szerződés is köti" -- fogalmaz a lap főszerkesztője.

A kérdés magyarországi megközelítésében jelentkező különbségekre rámutatva úgy ítéli meg: legfőbb ideje rendet vágni ebben a politikai és jogi dzsungelben. Csitulnia kellene a hangzavarnak is, hogy "ezúttal és sokadszor ne legyünk túsza a magyarországi belpolitikai csatározásoknak" -- fejezi be az Új Szó cikkírója és hozzáteszi: az MVSZ kezdeményezése meghozhatja a remélt tisztulást.

Hét Nap, 2003. szeptember 23.

Nem kellünk

Nem kellünk. Kedves véreim itt a Bácskában és a Bánságban, nem kellünk. Hogy miért mondom? Mert erre a következtetésre jutottam a kettős állampolgárság körül folyó hercehurcából. Nem kellünk, le vagyunk írva, nem is létezők. Súlyos szavak ezek, tudom. S jogosan merül fel az emberben a kérdés, hogy ha ott nem kellünk, és bizony itt sem nagyon kellünk, akkor egyáltalán van-e értelme a létünknek? Kik vagyunk mi? Emberek, élőlények, egy náció, nemzet? Vagy még azok sem? Érvek és ellenérvek sokaságát hallottuk az elmúlt hónapokban. Hogy miért kell, és hogy miért nem kell a kettős állampolgárság. Meg azt, hogy miért lehet, s miért nem lehet. Eddig azonban a „miért nem?” került ki a vitából győztesen. Nem kellünk. De miért nem?

Az önzőség miatt, a szűklátókörűség miatt, a proletár internacionalizmus miatt, az egységesülő Európa miatt? Miért nem kellünk sem itt, sem ott? Örülnék, ha végre választ kapnék erre a kérdésre. Eddig ugyanis nem kaptam. Csak sok-sok sárdobálást, hazudozást, populista kifogásokat. Azt azonban nap mint nap. Kedves véreim, nem kellünk. S jogosan merül fel a kérdés, hogy a történelemben bármikor is kellettünk-e egyáltalán valakinek. Kik vagyunk mi egyáltalán? Eszkimósorsra jutottunk itt Európa kellős közepén. Majdcsak elfogyunk, az idő kegyes: lassan, de biztosan dolgozik ezen. Meg a körülmények, meg a saját véreink. A százéves macskakő is lassan-lassan elkopik a kocsikerek terhe alatt. Árkok és barikádok húzódnak a Kárpát-medencében. S ezeken a barikádokon valahol mi is ott vagyunk. Megfogyatkozva, megtörve, leírva, elfeledve. Egy játék részesei vagyunk, mely játék azonban nekünk a pusztulást ígéri: nincs arra már erőnk, időnk, hogy végigjátsszuk. Vonuljunk el, lépünk le a történelem színpadáról? Sokan szeretnék. A véreink, a saját véreink közül is sokan. Mózes hazát adott a népének, utat mutatott nekik, s Isten kiválasztott népe megfogadta a tanácsát: évezredek sem voltak képesek elpusztítani. De mi kire hallgassunk, kit kövessünk, merre menjünk? Egyesek örülteknek, mások gyermetegnek tartanak minket. És ezt a képünkbe is mondják. Nem tudom, hogy van vele a kedves olvasó, de én nem tartom sem önöket, sem magamat gyermetegnek vagy örültnek. Ámbár lehet, hogy egy messzi földről jött pszichológus mindezt könnyedén megcáfolná. Nem érdekelnék a pszichológusok, a lélekbúvárok, elvégre a messziről jött ember azt mond, amit akar. Hetente rovom Szeged és Budapest utcáit, hetente találkozom különféle emberekkel. Hol az iskolában, hol az utcán, hol a szerkesztőségekben, hol a kocsmákban. S ezek az emberek, akárhol vannak is, nagyjából úgy vélekednek a világ dolgairól, mint jómagam. Továbbmegyek: író barátaim hatására az utóbbi időben egyfajta „ki a faluba!” hangulatban vagyok: járom a Délvidék, Erdélyország, Magyarország, Kárpátalja és a Felvidék poros dűlőit, elhagyatott útjait. Van valami szép ebben: letűnt korok emlékei tűnnek fel a látótérben itt is, ott is, és sok-sok egyszerű emberrel elegyedem beszélgetésbe. A poros, kies tanyákon, az al-dunai székely világban - a Szakadónál, a Csallóközben, a mesés Hargitán, sárból épült viskókban húzom meg magam kedves ruszin ismerőseimnél a Verecke alatt, tót barátaimnál Csongrádban az egykori Viharsarokban, vagy a zalai parasztnál iszom a jóféle borokat. S ki tudja, miért, de ezek az emberek, ezek az egyszerű, szorgos parasztemberek iskola, televízió, internet, sajtó nélkül is szintén úgy vélekednek azokról a dolgokról, amelyek engem foglalkoztatnak, mint én. Nekik kellünk, s ők is kellenek nekünk! Valahogy ebben a nyakatekert világban, ezek között az emberek között érzem igazán jól magam: távol a civilizáció áldásától, távol az urbánus világtól. Ki a faluba! - mondhatnám, s valóban ennek a társadalomnak erre van szüksége: öntisztulásra, amit csak az érintetlen táj, a magyar ugar adhat vissza. S mily furcsa, nem tagadhatom meg magam, visszatérve az urbánus világba akaratlanul is a számítógép elé ülök, s e-maileket böngészek. Egy ilyet most leírok. Engedjék meg, hogy ezzel untassam önöket, de rövid lesz, megígérem. „A kettős állampolgárságot nem tartom jogosnak az Önök részére, mert nem itt élnek, nem itt adóznak, és nem tettek ezért az országért annyit, mint az itt élők, csak a hasznát akarják lefölözni. Egyes pártoknak csak a szavazataik miatt kellenek. A jog nem tesz különbséget állampolgárok közt, ha ezt megkapják, ugyanolyan jogúak lesznek, mint az itt élők. Ezt nevezik élőködésnek” (sic!). Jól van - mondom magamban, ezek szerint már férgek és élőködők is vagyunk. Kedves levélíró, nem írom ide a nevét, de azért így a nyilvánosság előtt röviden válaszolnék Önnek amolyan Pilhál Gyuri bácsi módjára, mint a Tollhegyenben - bár biztos vagyok benne, hogy ezt a rovatot nem nagyon olvassa a Magyar Nemzetben. Szóval, nem tettünk ezért az országért semmit.

Honnét veszed ezt az ostobaságot, kedves levélíró? Tanultál te történelmet? Mert akkor tudnod kéne, hogy ki kit hagyott ott annak idején, tudnod kéne, hogy itt félszázezer embert lőttek le, mint a rühös kutyát 44-ben, tudnod kellene, hogy százezreket üldöztek el az elmúlt nyolcvan évben, tudnod kellene, hogy Bács-Bodrog vármegye mennyi adót fizetett egykoron. Élősködők? Mi, akik közül annyian a fél lábunkat, a fogukat hagytuk ott a Piave és a Don partjánál? Gyere ide, kedves levélíró, élj közöttünk, vagy menj Kárpátaljára, s élj meg ötezer forintból, s közben küzdj a magyarságodért, tanítsd gyermekeid a szép magyar anyanyelvre, nézd, ahogy megveretve, sírva jönnek haza az iskolából! Nézd, ahogy fogynak, veszünk, pusztulunk. Nézd, ahogy gyermekeinket téves helyen, téves csatatérre hurcolták. Egy században, a XX. században. Élősködők? Mi vagyunk az élősködők? És te ott Budapesten mi vagy? Hogy jössz ahhoz, hogy a tipp-topp villádból, távol a csatatértől minket itt kioktass? Előbb tanuld meg az édes anyanyelv helyesírását, s csókolod meg a parasztember kérges kezét, aki számodra veritékes munkával a mindennapi kenyeret előteremti! Te, te... Finom leszek: te mendrovác!

Jól van, helyre tettem. Biztosan nem fogja elolvasni. Jobb is így. Legalább köztünk marad az ügy, kedves Olvasóm. Köztünk, gyermetegek, örültek és férgesek között. Hanem, úgy érzem, van még annyi időm, hogy elmondjam Önöknek, hogy mivel foglalatostok az utóbbi időben. Olvasok. Márait, bár ez közhely. Meg parlamenti beszédeket, 1867-től napjainkig. Sokat lehet azokból tanulni. Ki is másolok most ide egyet, amit Andrássy Gyula mondott el 1917-ben a Tisztelt Házban (abban, amit a mi adónkból is építettek többek között). Így hangzik: „A t. miniszterelnök úr köti magát egy olyan rendszerhez, mely fenn nem tartható, mely össze fog esni és vele az utolsó reménye annak, hogy konzervatív szempontból bizonyos fokig korlátozott reform legyen megalkotható... Roppant veszedelmesnek tartom, ha kizárjuk az alkotmány sáncaiból azokat, akiknek van politikai szándékuk, politikai neveltségük és érdekük, mert ha féltünk is az országot az ő befolyásuktól, jobb ha szavazati joggal bírnak, és így próbáljuk őket leküzdeni, mintha kizárjuk őket ebből a jogkörből, odadobjuk őket a végletes elkeseredésnek és az állam alapjait ássuk alá... Ha a kormány és a vezető körök azt hiszik, hogy nem kell egy egészen új szellemű szociálpolitikát követni és annak már ma megcsinálni az első lépését, akkor igenis forradalom lesz.” Ennyit a beszédből. Miért írtam ide? Mert Andrássy Gyula jól látta: változtatásokra van szükség annak érdekében, hogy a lényeg változatlan maradjon. Nem hallgattak rá. A történet folytatását feltehetőleg ismerik. De vajon jól látják-e most az illetékesek, hogy mit kell tenni? Tanultak-e a múltból, vagy az ismétli meg majd önmagát valamilyen formában? Előhozakodhatnak egy másik indítvánnyal, beszéddel is, melyet 1889-ben Tisza Kálmán miniszterelnök terjesztett be az I. állampolgársági vita alkalmával. (Vélhetőleg ez a mostani lesz a történészek számára néhány évtized múlva a második.) Nem teszem, majd máskor. Felesleges. Szavunk nem hallatszik el messzire, nincs, aki megértse. Felesleges. El kell mennünk. El, messzire. Ki a faluba, el a civilizációtól, el a társadalomtól, el ettől a romlottságtól, önzőségtől, gonoszságtól. Ahol friss és tiszta levegőt lehet szívni, ahol nem kell politikáról beszélni, ahol a magyar tájat magyar ecsettel festik meg. Ki tudja, egyszer talán megteesszük. Megtegyük? Márait tartom a kezemben. Nem, nem a verseskötetet, hanem az Egy polgár vallomásait. A korabeli Kassa képe tárul elém. A múlt. Elvágódok. Egy szebb és jobb világba, itt valahol Európában. Ahol sem féregnek, sem élősködőnek, sem örültnek, sem gyermetegnek nem tartanak se engem, se a népemet. A saját véreim, meg az idegenek. Megtalálom-e valaha? Megtaláljuk-e valaha? Nem tudom. Miként azt sem, hogy ezzel bármit is megoldanánk-e, kedves Olvasóm, mert a költő is megírta:

*„És Jenő nem adta vissza a Shelley-kötetet
 És már nincs, akinek a hóhér eladja a kötetet
 És elszáradnak idegeink, elapadt vérünk, agyunk
 Látjátok, feleim, szemtekkel, mik vagyunk
 Íme, por és hamu vagyunk"*

Bizony, kedves Olvasóm: elszáradtak idegeink, elapadt vérünk, agyunk, s bizony
 immáron por és hamu vagyunk.

DÉVAVÁRI D. Zoltán

Magyar Szó, 2003. szeptember 23.

Ötvenezer aláírás

Eddig csaknem 50 ezren írták alá a határon túli magyarok kettős állampolgárságát szorgalmazó íveket. Az aláírásgyűjtést kezdeményező Balogh László, MDF-es országgyűlési képviselő az MTV-nek elmondta, hogy tovább folytatják akciójukat. Dudás Károly kijelentette, a kettős állampolgárság bevezetésével nem vándorolnának el szülőföldjükről az ott élő magyarok. A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség elnöke elsősorban azért tartja fontosnak a magyar állampolgárság megszerzését, hogy ezzel könnyebben tudjanak kapcsolatot tartani a Kárpát-medencében élő magyarokkal. Szerinte a ingyenes vízum önmagában nem oldja meg gondjaikat. -- Semmiféle ilyen szándék nincs a délvidéki magyarokban, hogy áttelepüljenek, nyilván ilyen félelmek vannak az anyaországban, hangoztatta Dudás. Balogh László továbbra is azt tartja a legfontosabbnak, hogy minden magyart megillessen az állampolgárság, függetlenül attól, hogy hol él. Hozzátette: támogatja a Magyarok Világszövetségének a kettős állampolgársággal kapcsolatos népszavazási kezdeményezését.

Magyar Szó, 2003. szeptember 24.

Aláírásgyűjtés a hét végéig

A magyarkanizsai községben eddig mintegy háromezren írták alá a Vajdaságban élő magyarok kettős állampolgárságának alanyi jogon való megszerzését célzó íveket. A legeredményesebb a VMSZ horgosi szervezete, amelynek aktivistái ezer aláírást gyűjtöttek össze. A politikai szervezet körzeti elnöksége hétfőn este úgy döntött, hogy a hét végéig azoknak a termelőknek a körében is megszervezi az aláírásgyűjtést, akik a helyi irodák előtt az ingyenes búzavetőmagról szóló igazolásra és az üzemanyagjegyekre várnak.

/ro/

Magyar Szó, 2003. szeptember 24.

"Nem halaszthatjuk el a történelmi lehetőséget"

Napirend előtti vita a magyar Országgyűlésben a kettős állampolgárságról

Balogh László (MDF) kedden a parlamentben, napirend előtt ismét sürgette a kormányt, hogy hozzon döntést a kettős állampolgárság ügyében. Bársony András külügyi államtitkár felhívta a figyelmet: nem lehet etnikai alapon diszkriminációt alkalmazni az állampolgárság esetében. "Nem halaszthatjuk el azt a történelmi lehetőséget, amelyet a szerb kormány ajánlott fel, miszerint a magyar kormány azonnal és egyoldalúan megadhatja a délvidéki magyarok számára a magyar állampolgárságot" - mondta Balogh László. Az ellenzéki képviselő úgy fogalmazott: a jelenlegi kabinet az unió elvárásaira hivatkozva elégíti ki a román és a szlovák kormány "egyre agresszívabb követeléseit". Úgy vélte: a Medgyessy-kormány a szomszédságpolitikában folyamatosan hátrál, feladja az előző kabinet által elért eredményeket. Balogh László felszólalásában kitért arra is, hogy Románia "késlelteti a magyar egyházi ingatlanok visszaadását, rendőri nyomást alkalmaz a csángó gyerekekkel szemben, állampolgárságot ad a határon túl élő románoknak". Megjegyezte, sok szó esik a nemzeti minimumról, ennek kapcsán kijelentette: a magyar állampolgárság visszaadása a határon túli magyarok számára az igazi nemzeti minimum.

"Adjuk meg végre az elcsatolt területeken élő magyarjainknak jogos igényüket, örökölt jussukat, a magyar állampolgárságot!" - hangoztatta Balogh László. Elmondta azt is, hogy ebben a kérdésben pártja támogatta a vajdasági magyar pártok petícióját, kezdeményezte a Magyar Állandó Értekezlet rendkívüli ülésének összehívását, konzultációt a határon túli magyar pártokkal.

A felszólalásra reagáló Bársony András külügyminisztériumi politikai államtitkár kijelentette, a szerb kormány nem ajánlott fel semmit a kettős állampolgársággal kapcsolatosan. Mint mondta, "szemenszedett hazugság" a képviselőnek az az állítása, hogy Szerbiában a magyar az egyetlen kisebbség, amely nem kapott az anyaországtól állampolgárságot. Hangsúlyozta, hogy az Európa Tanács határozata kimondja: nem lehet etnikai alapon diszkriminációt alkalmazni az állampolgárság esetében.

"Szerbia nem ellenzi a kettős állampolgárságot, ha a két ország között létrejön egy megállapodás" - mondta az államtitkár, hozzátéve: ha létrejön egy ilyen megállapodás, abban Szerbia ahhoz ragaszkodik, hogy a kettős állampolgárságnál ne legyen etnikai alapú diszkrimináció.

Magyar Szó, 2003. szeptember 25.

KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁG

Kezdődhet a szakmai egyeztetés

Kovács László és Kasza József megbeszélései a magyar külügyminisztériumban

Tudósítónktól

Budapest, szeptember 24.

Komoly várakozás előzte meg Kovács László magyar külügyminiszter és Kasza József VMSZ-es elnök mai budapesti találkozóját, s biztató jel, hogy azt mindkét fél eredményesnek

minősítette.

A sajtó szép számban megjelent képviselői előtt a magyar külügyi diplomácia vezetője arról számolt be, hogy megbeszélésük tárgyát a vajdasági magyarság, valamint Magyarország kapcsolattartása képezte, Budapest erre a Magyarország és Szerbia és Montenegró közötti kapcsolatrendszer részeként tekint. Kovács szerint Magyarországnak nem érdeke, hogy választóvonal jöjjön létre a két ország között, ilyen értelemben már korábban is voltak tárgyalásaik a Vajdasági Magyar Szövetséggel. A diplomata a továbbiakban kifejtette, hogy a jelenlegi állás szerint Magyarország térítmenymentes, korlátlan beutazásra szóló (egyes kategóriáknál ötéves időtartamú) vízumot ad Szerbia és Montenegró minden állampolgárának, Belgrád pedig eltekint a vízumkötelezettségtől a magyar állampolgárok esetében. Ezt a két kormánynak kell majd jóváhagynia. Mindez azonban -- folytatta Kovács -- csak a schengeni szabályok életbe lépéséig érvényes, s hogy idővel ez ne okozzon gondot, a vajdasági magyar pártok ezért tettek javaslatot a kettős állampolgárságra. Egyetértettünk abban a mai megbeszélésünkön, hogy ez fontos kérdés, a témát a magyar, valamint a vajdasági magyar pártokat képviselő szakmai csoportok tisztázzák le, az így összeállt javaslatot aztán meg kell vitatni még Szerbia és Montenegró kormányával, s ki kell kérni a nemzetközi szervezetek (például az EU) véleményét is.

Kasza József mindenekelőtt örömét fejezte ki, hogy most komoly előrelépés történt, s a domináns téma, a kettős állampolgárság vonatkozásában sikerült elhárítani a félreértéseket. A vajdasági magyar politikus szerint közösen kell ügyködni a megoldási módokat, figyelembe véve Magyarország lehetőségeit, s úgy, hogy a Vajdaságban élő magyarok is elégedettek legyenek. A skála igen széles, a csak az utazási lehetőségtől a szavazati jogot, egészségügyi ellátást és több más téren is egyenrangúságot biztosító teljes érvényű állampolgárságig terjedően. Mindenképpen az olyan elképzeléseket támogatjuk -- mondta Kasza József --, amelyek hozzásegítenek a szülőföldön való maradáshoz, ez a VMSZ határozott álláspontja, ennek érdekében szükséges a biztonság a kapcsolattartásokban és az együttműködés. Mindezek vonatkozásában ma kellő fogadtatásra találtunk, s immáron semmi akadálya, hogy a témakörrel kapcsolatban megkezdődjék a szakértők egyeztetése. Kasza végül elmondta, a kérdés előbb-utóbb a magyar országgyűlés elé kerül, ezért szintén fontosnak tartja a parlamenti pártok vezetőivel való konzultációkat, ennek jegyében iktatódott mai programjába az Orbán Viktorral (Fidesz) és Dávid Ibolyával (MDF) való találkozó is.

SINKOVITS Péter

Magyar Szó, 2003. szeptember 25.

KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁG

Az MDF aláírásgyűjtésének nincs jogi súlya

A Magyarok Világszövetségének közleménye

Amit kevesen tudnak: az MDF aláírásgyűjtése a kettős állampolgárságért közjogi értelemben semmis. A Magyarok Világszövetségének szeptember 22-ei sajtótájékoztatóján elhangzott, hogy az MVSZ furcsállja a Magyar Demokrata Fórum által a kettős állampolgárság támogatására ötletszerűen elindított aláírásgyűjtést.

Az MVSZ vezetői azért hozták szóba a sajtóban egyre nagyobb teret kapó demokrata fórumos akciót, mert megtapasztalták, hogy a magyar közélet számos szereplőjét, közöttük városi MDF-vezetőket és polgármestereket súlyosan megtévesztett az ellenzéki párt aláírásgyűjtése: valamennyien azt hitték, hogy az MDF aláírásgyűjtő ívére adott aláírásuknak közjogi értelemben vett következménye lehet. A valóság ezzel szöges ellentétben áll.

Az az ötvenezer magyar állampolgár, aki eddig kézjeggyével látta el a demokrata fórum aláíróívét, teljességgel hiába várja, hogy kétszázezer aláírás összegyűlte után az Országgyűlésnek ezzel a kérdéssel foglalkoznia kellene. Az MDF-nek az Országos Választási Bizottságot megkerülő furcsa eljárása következtében az Országgyűlésnek még népszavazást sem kell elrendelnie.

A Magyarok Világszövetségének elnöksége 2003. augusztus 18-án döntött arról, hogy a kettős állampolgárság ügyében népszavazást kezdeményez. A Magyar Demokrata Fórum e hír közzététele után kezdett országos szintű aláírásgyűjtésbe.

Miután az OVB hitelesítette az MVSZ népszavazási kezdeményezését, és az aláírásgyűjtést várhatóan október 23-án el lehet kezdeni, a Magyarok Világszövetségének vezetői bíznak az MDF józanságában. Bíznak abban, hogy legkésőbb akkor, amikor az MVSZ népszavazási aláírásgyűjtése elkezdődik, az MDF haladéktalanul leállítja a maga akcióját, és felszólítja aktivistáit és híveit, hogy írják alá a népszavazási kezdeményezést is.

Magyar Szó, 2003. szeptember 26.

Kárpát-medencei párbeszédet!

Tanácskozás a kettős állampolgárságról, a kedvezménytörvényről, az EU-s alkotmányról az MDF szervezésében

A kettős állampolgárság bevezetéséről, a kedvezménytörvényről és az Európai Unió alkotmánytervezetének kisebbségeket érintő fejezetéről tanácskoznak Budapesten az MDF meghívására a határon túli magyar szervezetek vezetői szeptember 26-án -- jelentette be Viniczai Tibor szerdai budapesti sajtótájékoztatóján.

A Kárpát-medencei párbeszédet címmel megtartandó konferenciára a Magyar Állandó Értekezleten képvisellel rendelkező határon túli magyar szervezetek vezetőit hívták meg -- közölte az MDF elnökségének tagja.

A tanácskozás célja, hogy a magyar közvélemény megismerhesse a Kárpát-medencei magyarság politikai vezetőinek a kettős állampolgárság bevezetésével és intézményesítésével kapcsolatos véleményét, elképzeléseit, javaslatait.

Viniczai Tibor megfogalmazása szerint "úgy tűnik, időről időre néhány magyar politikai irányzat nem kezeli a helyén a határon túli magyarság ügyét, amely 80 éve rendezetlen, és nem lezárt" -- írja az MTI. Ezzel kapcsolatban Almássy Kornél, a pártelnökség külügyekkel foglalkozó tagja azt hangsúlyozta: a demokrata fórum szerint a kormányváltás óta "a kabinet nem tekinti fontosnak a határon túli magyarok ügyét".

Magyar Szó, 2003. szeptember 26.

MINDEN ÉSSZERŰ MEGOLDÁSNAK HELYE VAN...

"Jogi kérdésnek kell tekinteni"

Bársony András: az EU jogrendjét figyelembe kell venni a kettős állampolgárság ügyében

Minden ésszerű megoldásnak helye van a kettős állampolgárság elérési lehetőségeinek esetleges kiszélesítése kérdésében, de csak az Európai Unió jogrendszerét figyelembe véve -- jelentette ki Bársony András, a Külügyminisztérium politikai államtitkára csütörtökön a Médiahajó 2003 című rendezvényen.

"Hihetetlen feszültségeket jelentene Magyarország és szomszédai együttélésében az EU-n belül és azon kívül egyaránt, ha az európai intézményekkel szerződésben vállalt jogi megoldásokat úgy kezelnénk, mintha azokat szabadon, bármikor megváltoztathatnánk" -- mondta Bársony András a kettős állampolgárságról szólva.

Hangsúlyozta: rendkívül káros az a törekvés, hogy egyes politikai erők "a magyar belpolitika hullámaait próbálják átvinni a határon túli magyarság belső struktúráira". Az államtitkár szerint a témát jogi kérdésnek kell tekinteni, meg kell vizsgálni a lehetséges megoldásokat. "Kiemelt feladat, hogy az Európai Unióban minél jobban kiteljesítsük saját nemzeti érdekeinket" -- tette hozzá. Bársony András elmondása szerint utóbbi egyik fontos pillére lesz az új magyar külpolitikai filozófiának, amelyet a kormányzati ciklus végéig terveznek kialakítani.

Mint elhangzott, az új filozófia tükrözi majd az EU létrehozandó közös kül- és biztonságpolitikáját és azt is, hogy "10-15 éven belül egy kivételével valamennyi szomszédunk EU-tagga válhat". A külügyi államtitkár úgy vélte, az EU-ban fontosak lehetnek Magyarország közép- és kelet-európai tapasztalatai.

Magyar Szó, 2003. szeptember 27-28.

Kárpát-medencei párbeszédet!

Üzenetértékű határozat

Az MDF által szervezett konferencián támogatták a kettős állampolgárság odaítélését a határon kívüli magyaroknak

Tegnap Budapesten az Magyar Demokrata Fórum szervezésében Kárpát-medencei párbeszédet! címmel a kettős állampolgárság bevezetéséről, a kedvezménytörvényről, valamint az EU-s alkotmányról tárgyaltak a Máért-képvisellel rendelkező határon túli magyar szervezetek, illetve magyarországi politikusok.

Egeresi Sándor, a VMSZ alelnöke kérdésünkre elmondta, üzenetértékű határozatot fogadtak el az egybegyűlteket, hiszen egyhangúlag támogatták a kettős állampolgárság bevezetésének szükségességét. Mint a vajdasági politikus kiemelte, ez az üzenet nemcsak a határon kívüli magyarok számára fontos, hanem az anyaországiak számára is, hiszen tisztázódní látszik annak a hisztériakeltésnek a forrása, amelynek tanúi lehettünk az utóbbi hónapokban.

-- Jó érzés volt látni az egyhangú döntést -- mondta a délvidéki politikus --, ehhez nagyban hozzájárult Kasza Józsefnek, a VMSZ elnökének és Kovács László külügyminiszternek a napokban folytatott tárgyalása. Én úgy vélem, az MDF azzal, hogy megszervezte ezt a megbeszélést, nagyon fontos lépést tett, mert megfogalmazhattuk aggályainkat is, és most már úgy tűnik, a kérdés elmozdult a holtpontról. Második lépésként egy magyar--magyar megbeszélésre lesz szükség. Felszólalásomban elmondtam, hogy a VMSZ szükségét látja annak, hogy sor kerüljön egy magyar--szerb megbeszélésre is, hiszen történelmi pillanat ez, amikor szerb részről fogadókészség tapasztalható a kérdés iránt. Reméljük, hogy az anyaország is él majd ezzel a lehetőséggel, és államközi szerződés lesz majd ennek a végeredménye -- mondta Egeresi Sándor.

KABÓK Erika

(A Kárpát-medencei párbeszédet! konferencia zárónyilatkozatát teljes egészében a következő lapszámunkban, a hétfői Kitekintőben ismertetjük.)

Magyar Szó, 2003. szeptember 27-28.

Elmozdulás

A magyar parlamenti pártok támogatják a kettős állampolgárság kérdésének megvitatását -- A VMSZ küldöttségének budapesti látogatásáról

Kasza József, a VMSZ elnöke, valamint Pál Károly, a párt alelnöke a hét elején Budapesten a magyar parlamenti pártok vezetőivel tárgyalt a kettős állampolgárság kérdéséről. Mint Kasza József a pénteki szabadkai sajtótájékoztatón elmondta, a Kovács Lászlóval, Orbán Viktorral és Dávid Ibolyával folytatott megbeszélésen a délvidéki magyar pártok ide vonatkozó kérése elmozdult a holtpontról.

A VMSZ képviselői rámutattak arra, hogy a régióban és Európában gyakorlattá vált kettős állampolgárság intézménye szükségszerű a délvidéki magyarság szülőföldön tartásához. Azt is kérték a magyar politikusoktól, mondta Pál Károly, hogy vessék latba tekintélyüket, és segítsék Szerbia és Montenegró európai uniós csatlakozását.

Budapesti látogatásunk után, úgy vélem, megteremtődtek a feltételek ahhoz, hogy megkezdődhessen a szakértői megbeszélés a kettős állampolgárságról és arról is, hogy milyen jellegű állampolgárságra van lehetőség, mert akár a horvátországi, akár a nagy-britanniai példát vesszük alapul, különböző megoldásokat látunk. Tudjuk jól, hogy ez megterhelné a magyar költségvetést, és hogy választójoggal is jár az állampolgárság, ezért jól meg kell vizsgálni a kérdést, és elő kell készíteni az államközi szerződést Magyarország és Szerbia és Montenegró között, majd a magyar alkotmány módosítását, ha erre szükség mutatkozik -- mondta a pártelnök.

Kasza József kiemelte, a kettős állampolgárság kérdése nemzetstratégiai kérdés, s annak ellenére, hogy kezdetben a magyar parlamenti pártok különféleképpen viszonyultak a kérdéshez, mostanra már egyetértés született az ügyben, hogy erről tárgyalni kell. -- Most rajtunk van a sor, hogy kijelöljük azt a tárgyalócsoporthoz, amely részt vesz majd a szakértői tárgyalásokon -- jelentette be a VMSZ elnöke, s hozzátette, hogy a jövő héten ezt meg is teszik.

Magyar Szó, 2003. szeptember 27-28.

Figyelmet kér a Délvidék

Megengedhetetlen, hogy a környező országok gyakorlatára hivatkozva hiúsuljon meg a kettős állampolgárság kérdése, mondja Kasza József, a VMSZ elnöke

A kettős állampolgárság kérdése elérte immár azt a fokozatot, amikor a délvidéki magyarság inkább indulatba jön hallatára, mintsem aggódva tekint arra, vajon hogyan oldották meg a vajdasági magyar politikai pártok által megfogalmazott kérdést. A múlt héten Kasza József, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke és Pál Károly, a párt alelnöke Budapesten a magyar parlamenti pártok képviselőivel a kettős állampolgárság kérdéséről folytattak tárgyalásokat. Először került sor ilyen jellegű megbeszélésre. A pártelnöktől azt kérdeztük, milyen tapasztalatokkal tért vissza erről a megbeszélésről.

Sajnálom, hogy nem sokkal előbb került sor erre a megbeszélésre, akkor ugyanis teljesen más mederbe terelődött volna a kettős állampolgárságról szóló vita. Elkerülhettük volna a nézeteltéréseket és korrigálhattuk volna az ellentéteket.

» Ez azt jelenti, hogy immár egyetértés van a magyar politikai pártok körében a kettős állampolgárság ügyében?

Sajnos mi is tapasztaltuk, hogy egy időben az anyaországban politikai csatározások tárgya volt a kettős állampolgárság. Kiemeltük, megengedhetetlen, hogy ez így legyen, hiszen nem pártközi birkózások kérdése ez, hanem nemzetstratégiai kérdés. Úgy érzem, elmozdulás van e tekintetben, hiszen Kovács Lászlóval, Orbán Viktorral és Dávid Ibolyával folytatott megbeszéléseink után mindegyik parlamenti párt vezetője azt szorgalmazta, üljünk le, és beszéljük meg a kérdést.

» Eddig a kormánypárti politikusoktól jobbra csak olyan kijelentéseket hallottunk, hogy miért nem lehet kettős állampolgárságot adni, azt nem, hogyan lehetséges a kérdést megoldani.

A Vajdasági Magyar Szövetség álláspontja a kezdetektől fogva az, hogy az anyaország ne a határon kívüli magyarok problémájaként kezelje kérésünket, és ne kerüljön le napirendről azzal a megindoklással, hogy az egyik vagy másik szomszédos országban emiatt vagy amiatt nem lehetséges a kettős állampolgárság odaítélése. Évek óta azt hallgattuk, hogy a délvidéki magyarság azért nem kaphat ilyen vagy olyan támogatást, mert Milosevic van hatalmon, s nem támogatnak egy ilyen rendszert. Ezt el is fogadtuk. Most azonban más a helyzet, éppen ezért szeretnénk, hogy most már velünk foglalkozzon az anyaország. Ha ezt megteszi, akkor látnia kell, hogy nálunk a legfontosabb kérdés a kettős állampolgárság kérdése. Ennek híján ugyanis a kitelepülés tovább folytatódik. Meggyőződésem, hogy a külön helyzeteket külön kell kezelni, s ez ilyen kérdés. Elvárjuk, hogy az anyaország a délvidékiekkel is foglalkozzon, úgy, ahogyan támogatta a más szomszédos országokban élő sorstársainkat.

»A kettős állampolgársággal kapcsolatos sajtóüzengetések meglátásom szerint oda vezettek, hogy már szégyelljük magunkat, mennyire nem kellünk az anyaországnak. Elég rossz érzés

ez.

Valóban azt láthatta a délvidéki magyarság, hogy idegennek, sőt nemkívánatosnak tartják, és ez joggal sértette vérig a délvidéki magyarságot. De nem kell kishitűnek lennünk, mert mi is adtunk az anyaországnak értékeket. Gondoljunk csak arra, hogy az utóbbi években 50 000 vajdasági magyar távozott el az országból. Képzett, fiatal, tőkeerős réteg ez, aki magával vitte szellemi és anyagi tőkéjét egyaránt. Kész szakemberként színészeink, újságíróink és pedagógusaink gazdagítják most az anyaországot. Nem a mi hibánkból húzták meg ott a határt, ahol meghúzták. Emelt fővel mondhatjuk, hogy kisebbségi létünkben eddig is megmaradtunk, s magyarok maradtunk. Én úgy látom, a nemzeti öntudat itt nálunk sokkal magasabb fokok áll, mint az anyaországban magában. Én elítélem a kormánytisztviselők megnyilvánulásait, amelyek űrt, szakadékot teremtettek a nemzettestben azzal, hogy felkorbácsolták az anyaország közvéleményét olyan kérdésekkel, milyen jogon akarunk mi állampolgárságot. Nem kívánunk a magyar adófizetők terhére lenni, ezt előrebojsájtjuk. Nagy-Britanniában 18 féle állampolgárság van, a szomszédos Horvátország, jóllehet sokkal rosszabb a gazdasági helyzete, mint Magyarországé, mégis alanyi jogon megadta minden horvátnak az állampolgárságot. Azt szeretnénk elérni, hogy legyen ez a mi gondunk olyan lényeges gond, hogy végre tárgyaljunk róla, s találjunk az Európában, illetve a régiókban is alkalmazott megoldások közül olyat, ami megfelel nekük is meg az anyaországnak is.

» Most a délvidéki tárgyalófél van lépésen: ki kell jelölni a tárgyalócsopórtot...

- A jövő héten meg kell határozni a tárgyalócsopórtot, és kezdődhet a szakértői megbeszélés. Számunkra ez nemzetstratégiai kérdés, s mint ilyen, csak közösen dolgozható ki, oldható meg. Ezért folytattunk tárgyalásokat mind a négy parlamenti párt vezetőjével. A kettős állampolgárság mellett azonban nagyon fontos, hogy a magyar miniszterelnök által ígért anyagi támogatás is megérkezzen. Erre ismételten emlékeztettem beszélgetőtársainkat, hiszen a magánosításon kívülrekedt, elszegényedett vajdasági magyarság egy része előbb-utóbb vándorbotot vehet a kezébe, de ha van miből megélnie, lát perspektívát, nem fogják tömegesen elhagyni hazájukat sem a fiatalok, sem a középkorúak. Újfent kértem a magyar kormányt adjon támogatást a magyar befektetőknek, hogy megjelenjenek a mi gazdasági életünkben. Erre most ismételten ígérletet kaptam. Úgy gondolom, hogy ez a kérdés most már nem tûr halasztást, hiszen a privatizáció nagyban zajlik, a magyar vállalkozóknak pedig anyagi segítségre, hitelekre, illetve üzlettársakra lenne szükségük.

KABÓK Erika

Magyar Szó, 2003. szeptember 27-28.

Kérték a kettős állampolgárságot

A horvátországi magyarok szervezete cáfolja Kovács Lászlót

A Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége (HMDK) cáfolja Kovács László állítását, amely szerint "a horvátországi magyarok részéről nem vetődött fel a kettős állampolgárság igénye". Közlésükben a külügyminiszter szerdai, Kasza Józseffel közösen tartott tájékoztatóján elhangzottakra reagálva mellékelték a magyar közjogi méltóságokhoz írt levelüket. Ebben arra kérik a címzetteket: szorgalmazzák a lehetőség kidolgozását, hogy letelepedés kötelezettsége nélkül magyar állampolgárságért folyamodhassanak.

Magyar Szó, 2003. szeptember 29.

Most a kettős állampolgárságért vívunk

A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség Rákóczi-emlékzászlót kapott

A Rákóczi-emlékzászló azt jelképezi, hogy az adott közösség számára a szabadság a legdrágább kincs, mindenek felett álló érték. A Magyarok Világszövetségének e zászlaját Rácz Sándor tiszteletbeli elnök péntek este adta át Szabadkán Dudás Károlynak, a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség elnökének, mégpedig a VMMSZ-nek a Rákóczi-szabadságharc 300. évfordulója kapcsán a szabadkai Városháza dísztermében megtartott emlékműsorán.

Dudás Károly arról beszélt, hogy mint ahogyan a Nagyságos Fejedeleme zászlót bontott 300 évvel ezelőtt a szabadságért, most mi is szabadságharcunkat vívjuk. Azért küzdünk, hogy ne vízummal, pénzért tudjunk majd az anyaországunkba utazni, ezért a jelmondatunk: Kettős állampolgárságot. Mint megemlítette, nemrégiben a felvidéki Kassán, ahol Rákóczi hamvai nyugodnak, egy összejövetelen szóba került, hogy egyes politikai körök gondolkodásmódjának logikája szerint még a Nagyságos Fejedeleme sem számítana magyar állampolgárnak, pedig az volt, mint ahogy az aradi 13 vértanú is. Dudás reményét fejezte ki, hogy a kettős állampolgárságért vívott küzdelmünket siker koronázza. Ígéretet tett arra, hogy a VMMSZ az elkövetkező években is tiszteleg a Nagyságos Fejedeleme és 8 évig tartó szabadságharcának emléke előtt.

Rácz Sándor arról szólt, hogy a magyarországi országos választási bizottság elfogadta a Magyarok Világszövetsége kezdeményezését, hogy az anyaországban tartsanak népszavazást a kettős állampolgárságról.

A jelenlegi hatalom átmeneti megoldásokat keres, ezt a legtermészetesebb tennivalót szeretné elkerülni. Ha a történelmi idő lehetőséget teremtett, a magyar politikai hatalomnak kötelessége ezt megadni a határon túli magyarságnak -- mondta egyebek között Rácz Sándor. Megjelent vajdasági honismereti szemlénk, a Bácsország különszáma, amely 100 oldalon foglalkozik Rákóczi szabadságharcával. Ezzel Ricz Péter, a szerkesztőbizottság elnöke ismertette meg péntek este a közönséget.

Az ünnepségre a Vajdasági Magyar Ünnepi Játékok keretében került sor, amelyen a VMMSZ évről évre megemlékezik a magyar történelem egy-egy jeles évfordulójáról: az idén természetesen II. Rákóczi Ferenc szabadságharcáról. Értékes fotó- és dokumentumkiállítás nyílt ebből az alkalomból, s pénteken este volt a vajdasági bemutatója a Cum Deo... című műsornak is, amelyben a veprődi magyar művelődési egyesület kórusa, a szabadkai Ballangó együttes és a Juhász zenekar lépett fel. Zárószámként elhangzott Bogdán József Fohász a déli végeken című verse, amelyet Szöllősy Vágó László zenésített meg, s amelyet óriási tapssal köszönt meg a publikum.

m. k.

Magyar Szó, 2003. szeptember 29.

Könnyebben magyar állampolgársághoz?

Az MDF módosítaná az állampolgársági törvényt

A Magyar Demokrata Fórum parlamenti képviselőcsoportja a héten benyújtja az Országgyűlésnek az állampolgársági törvény módosításáról szóló javaslatát, amely azt szolgálja, hogy "jogrendszerünk befogadó legyen a kettős állampolgársággal szemben" - mondta Dávid Ibolya pártelnök pénteken Budapesten.

A javaslat értelmében kimaradna az állampolgársági törvényből az egyéves magyarországi lakhellyel való rendelkezés, valamint a megélhetés és a lakhelybiztosítás követelménye Magyarországon -- közölte a Magyar Demokrata Fórum elnöke a Kárpát-medencei párbeszéd címmel megrendezett konferencia utáni sajtótájékoztatón.

A pártelnök elmondta: azért kérte a határon túli magyar pártok és szervezetek vezetőinek véleményét a javaslatról, valamint a kettős állampolgárság intézményéről, hogy ne szülessen olyan előterjesztés, amely a határon túli magyarságot érinti, de megvitatásában nem vettek részt az érintettek.

Arra az újságírói kérdésre, hogy milyen esélyt lát a beterjesztett törvényjavaslat elfogadására, Dávid Ibolya azt válaszolta: biztató jelnek tartja Kasza József és Kovács László pár nappal ezelőtti tárgyalását, és optimista abban, hogy ez egy olyan kérdés, amelyben meglesz a konszenzus a magyar Országgyűlésben.

Magyarság és Európa

A "Kárpát-medencei párbeszédet!" konferencia zárónyilatkozata

A Kárpát-medencében működő magyar pártok és szervezetek megjelent vezetői és képviselői egyetértének abban, hogy a határon túl élő magyarok hátrányos helyzetének megoldása nem a kivándorlás és nem az asszimiláció, hanem a szülőföldön történő boldogulás elősegítése. Ugyanakkor a nemzeti identitás, valamint a lakó- és munkahely szabad megválasztásának európai elve azt is igényli, hogy a magyar állampolgárság megszerzésének bürokratikus akadályai enyhüljenek, kivált azok számára, akik vagy akiknek felmenői egykor magyar állampolgárok voltak. Ez a magyar kormány és Országgyűlés felelőssége. A többes állampolgárság ma világtendencia, számos Magyarországgal szomszédos ország elfogadja és követi ezt az elvet. A magyar állampolgárság felvételének lehetősége megoldaná azoknak a magyaroknak a kapcsolattartását családjaikkal, az anyaországgal, akiknek országa egyelőre nem számíthat az Európai Unióba történő felvételre és annak területén a vízummentes utazásra.

Az Európai Unió küszöbönálló bővítését e konferencia résztvevői azért is üdvözlik, mert ezzel közelebb kerülünk egy régi álom, egy nemes cél megvalósulásához: hogy Közép-Európa népei konfliktusok helyett egymással szövetségben éljenek. A bővítéssel az immár nyolc országban, egymástól elszakítva élő magyar nemzet határmódosítás nélküli egymásra találását is jelenti, erősítve az európai békét és stabilitást. Európa nyugati felében a decentralizáció, a helyi demokrácia, az autonómia ma mindennapi gyakorlat. Az Európa Tanács ez év júniusában határozatban javasolta a nemzeti kisebbségek jövőjét biztosító autonómia

bevezetését. Az európai demokratáktól azt várjuk, hogy szorgalmazzák a nemzeti kisebbségek helyzetének az európai elvek és gyakorlat alapján történő javítását a földrész valamennyi országában, kivált Közép- és Délkelet-Európában.

Az MDF megoldást kínál

A határon túli szervezetek képviselői egybehangzóan üdvözölték az MDF kezdeményezését. Markó Béla, az RMDSZ elnöke azt emelte ki: soha nem volt akkora szükség a konszenzuseresésre, mint most, a határon túli magyar közösségek ügyében. Hangsúlyozta: szükséges, hogy az állampolgárság megszerzésének jelenlegi kritériumai változzanak, és ezáltal azok a határon túli magyar személyek, akik ezt kérik, könnyebben juthassanak magyar állampolgársághoz.

Kovács Miklós, a Kárpátaljai KMKSZ elnöke az MDF döntését fordulópontnak tartja, és úgy véli, a törvényjavaslat benyújtása "színvállásra fogja készíteni a meghatározó magyarországi politikai erőket". Hozzátette: reméli, hogy a kettős állampolgárság témája "visszakerül a státustörvény rituális legyilkolása által keletkezett mélypontról", és megfelelő helyre kerül a magyar közgondolkodásban.

A vajdasági magyarok képviselői üdvözlrik a Magyar Demokrata Fórum elnökének, Dávid Ibolyának a bejelentését.

Ha sor kerülne a törvény módosítására, az, aki ezt igényli, úgy kaphatná meg a magyar állampolgárságot, hogy az eljárásban többé nem kellene bizonyítania sem azt, hogy már egy éve letelepedett Magyarországon, s azt sem, hogy rendelkezik az eddig megkövetelt anyagi tartalékokkal, írja a VM DP a bejelentésre reagálva. A kisebbik ellenzéki párt kezdeményezése kiküszöböli a vízumkényszer által okozott nehézségeket, s alapot ad arra, hogy a vajdasági magyar, aki ezt óhajtja, személyesen is bekapcsolódhasson a nemzet határmódosítás nélküli integrációjába. Az állampolgársági törvény csak kétharmados többséggel elfogadható módosítását célzó javaslatával az MDF egy csapásra a kettős állampolgárságról szóló vita központi szereplőjévé válhat. Mert a kérdés -- a VM DP erre már többször rámutatott -- máris a túltárgyaltság állapotában van. Hetek óta ugyanazok az érvek és ellenérvek hangoznak el mind a két oldalon. Ebből kifolyólag minden további szószaporítás -- a Kovács--Kasza megállapodásban korábban jelzett maratoni tárgyalási sorozat is -- a kettős állampolgárság ügyének most már inkább árt, mint használ. Dávid Ibolya és az MDF javaslata a kettős állampolgárság kérdését kiveszi a külügyminisztérium hatásköréből, s áthelyezi azt a belügyminisztériumba, illetve oda, ahova eredetileg is tartozik: a magyar Országgyűlésbe. S az általa megteremtett nyilvános döntési kényszer arra készítheti a magyar politikai színtér résztvevőit, hogy asztalra tegyék kártyáikat, értékel a párt. Ha az MDF javaslatát az Országgyűlésben megszavazza a Magyar Szocialista Párt, s a Szabaddemokraták Szövetsége is -- a Fidesz-MPSZ már korábban jelezte, hogy rászavaz a kettős állampolgárságra --, a kisebbségek Trianon után először letelepedés nélkül is megkaphatják a magyar állampolgárságot. S a kérelmek benyújtása akár egy-két hónapon belül megkezdődhet. A nemzetben gondolkodó kisebbségek számára -- s ez talán a Kárpát-medencei magyar politikai elit egésze szempontjából sem mindegy -- az MDF-nek a kettős állampolgárság megszerzését leegyszerűsítő kezdeményezése egy új, régen várt gyakorlat kezdetét jelentheti. Mert az elmúlt tíz-egynéhány év zátonyra futott vagy futtatott politikai akciói régen bebizonyították: a nemzet szempontjából fontos döntések meghozatala a magyarországi

parlamenti pártok felelősségi körébe tartozik. A nemzet szempontjából fontos döntéseket a magyarországi pártoknak egymással együttműködve, konzultálva a kisebbségekkel is, de önállóan kell meghozniuk. Nem lehet egyik vagy másik kisebbségi vezető, vezetők mögé bújva politizálni. Mint ahogy nem hárítható át rájuk a döntéssel járó felelősség sem.

Magyar Szó, 2003. szeptember 29.

Autonómia keresztúton

A határon túl élő magyarok megszerveződésének esélyei

Tudósítónktól

Budapest, szeptember 28.

Magyar területen az első autonómiatörvény még 1224-ben született meg, az itt élő százszok érdekében. Igaz, csak néhány mondatról van szó, azóta azonban a magyarok autonómiapártiak, ez tradícióvá vált, míg az évszázadok során más népek másként szocializálódtak, mások a hagyományaik. Ma az a nagy kérdés, hogy a határon túl élő magyarok életét a jövőben lehetséges-e autonómiák formájában megszervezni. Mindezt Duray Miklós felvidéki politikus mondta azon a pénteki tanácskozáson, amelyet Autonómia keresztúton címmel szervezett a budapesti Benczúr Házban a Kisebbségekért--Pro Minoritate Alapítvány és a Budapest Analyses. Résztevéőként, üléslevezetőként Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi bizottságának fideszes elnöke előljáróban úgy vélekedett, a magyar nemzetpolitika öt éve nem látott mélypontra süllyedt, a külügyi vezetést az alkalmazkodási kényszer és a koncepció hiánya jellemzi, ez követhető nyomon a kettős állampolgársággal kapcsolatos kommunikációban is. A vita során egyébként pró és kontra érvek hangzottak el arra vonatkozóan, hogy hármában a magyarigazolvány, az autonómia és a kettős állampolgárság egymást erősítik vagy éppen gyöngítik-e, azaz milyen mértékben kompatibilisak.

Az itteni, valamint a határon túlról érkező politikusok, kisebbségkutatók, egyetemi tanárok és jogászok a tényleges autonómiakoncepciókkal a délutáni ülészak keretében foglalkoztak, az első szó joga ekkor Józsa Lászlót (Vajdaság) illette meg, aki a Magyar Nemzeti Tanács elnökeként már a magvalósulás kezdeti lépéseiről számolhatott be. Józsa rámutatott arra, hogy sajnálatosan a Jugoszláviában lezajlott súlyos és tragikus válságok is "kellettek" ahhoz, hogy egy kisebbség ebből "profitálhasson". Megalakulását követően az MNT-nek először is be kellett ágyazódnia a belföldi jogrendbe, úgyszintén az anyaországi kapcsolatrendszerbe, ennek nyomán láthatott hozzá a valódi tevékenységhez a meghatározott keretekben. "Mi csak a magunk szeletét tudjuk vállalni a demokratizálódásban" -- tette hozzá. Duray Miklós (Szlovákia) azt fejtegette, hogy szülőföld, autonómia és állampolgárság vonzatában mindeddig a szülőföldön való maradás élvezett prioritást, ami helyénvaló. Elgondolkodtató viszont egy minapi szlovákiai felmérés, amely azt firtatta a polgároktól, az ország EU-ba való belépése után vállalnának-e külföldön munkát. A megkérdezettek 27 százaléka válaszolt igennel, arányban azonban a magyarok háromszoros "túljelentkezési kedvét" mutatták a számok. Megfigyelhető továbbá már huzamosabb ideje, hogy akik Magyarországon folytatják tanulmányaikat, túlnyomó többségük nem tér vissza a Felvidékre. Átfogó stratégiára van tehát szükség, hangsúlyozta Duray, a ebben olyan magyarországi állami politikára, amely markánsan síkraszáll az autonómiáért. A politikus sajnálattal állapította meg, hogy eddig voltaképpen egy olyan egységes autonómia-elképzelés sem fogalmazódott meg, amely mögé

felsorakozott volna az adott környezet magyarságának minden rétege, másfelől, a 90-es évek közepétől, ahogyan haladunk előre az időben, úgy távolodunk az autonómialehetőségektől (kivéve a vajdaságiakat, de ott a titói korszakban is más volt a közgondolkodás a többi közép-kelet-európai országokhoz viszonyítva). Duray Miklós végül leszögezte, az autonóm megszerveződés (integráció) célja az egyed megőrzése, a továbbiakban tehát el kell dönteni: az autonómia létkérdés vagy (csak) vitakérdés. Az Erdélyből érkező Bakk Miklós egyetemi tanár szerint a 90-es évek elején az autonómia igényének megfogalmazása a kisebbségi jogok kiteljesítésének lehetőségeként jelentkezett, egy mostani, eséllyel rajtoló forgatókönyv szerint azonban mindez immár nem annyira a kollektív jogokhoz, mintsem inkább az Európai Unió regionális koncepciójához köthető, amely Romániában gyorsan meghonosodott. Amolyan szerencsés csillagállásról beszélhetünk tehát, amelynek során bebizonyosodhat: hozzávarrható-e az autonómia a regionalitáshoz. Bakk professzor úgy véli, Romániában valószínűsíthetően aszimmetrikus regionalizmus alakul majd ki, eltérő jogokkal; a területi autonómia viszonylatában így módon a Székelyföld kerül előtérbe. Hatásos és nem kevésbé szórakoztató előadását Kovács Miklós (Ukrajna) azzal kezdte, hogy az Újvilágban hangoztatott emberi jogok voltaképpen nem léteznek (történetükkel ezt az amerikai négerrek tudnák igazán alátámasztani), inkább a középkori definíciókhoz kellene visszatérni: státusok, privilégiumok, szabadságok. "Nekünk tehát -- tette hozzá -- ki kell harcolnunk, hogy valami járjon." A 150 000-es kárpátaljai magyarság azonban ehhez kevés, szükséges Budapest hathatós támogatása. Addig is megpróbálnak valamiféle közigazgatásként működni, elkötelezetten szem előtt tartva a Kárpátalján élő magyarok célkitűzéseit.

SINKOVITS Péter

Magyar Szó, 2003. október 1.

Pártközi egyeztetés Zentán

A Vajdasági Magyar Polgári Mozgalom dr. Medgyessy Péter Magyarország miniszterelnökének levele kapcsán, melyet szeptember 16-án intézett a vajdasági magyar pártokhoz, miszerint szeptemberben vagy októberben kezdjék el szakértők és pártvezetők által a kettős állampolgárság lehetőségeinek értékeléseit, azt javasolja, hogy az első ilyen jellegű találkozó Zentán legyen október 3-án. Ezen a megbeszélésen Böröc József, a VMPM elnöke szerint meg kellene választani a szakértői csoportot, valamint javasolni kellene a magyarországi tárgyalófélnek egy időpontot, amikor megkezdhetnék a tárgyalásokat.

Sz

Magyar Szó, 2003. október 1.

A MAGYAROK VILÁGSZÖVETSÉGE NÉPSZAVAZÁST KEZDEMÉNYEZ A KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁGRÓL

Félmillió aláírás?

A referendumot felvezető kampány nyitánya ma délután négy órakor lesz Szegeden, az Aradi vértanúk terén -- Lapunknak Patrubby Miklós, az MVSZ elnöke nyilatkozott

-- A Magyarok Világszövetsége úgy ítélte meg, eljött az ideje annak, hogy a magyar nép szempontjából kulcsfontosságú kérdésben magához ragadja a kezdeményezést. A Magyarok Világszövetsége hét éve próbálkozik évről évre a politikai akaratformálás, befolyás, a szakmai felkészülés minden eszközével arra késztetni a magyar politikumot, hogy tegye elérhetővé a magyar állampolgárságot minden magyar számára, aki arra igényt tart, bárhol éljen a világon. Mindaddig azonban nem sikerült a magyar politikum köszívét meglágyítani, ezért az MVSZ elnöksége és védnöki testülete augusztus 18-án az MVSZ megalapításának 65. évfordulóján úgy döntött, hogy népszavazást kezdeményez a kettős állampolgárság ügyében. Az országos választási bizottság jóváhagyta a kérelmünket, és amint lejár a fellebbezés határideje, elkezdhetjük az aláírásgyűjtést, hogy 500 000 magyar állampolgár aláírásával rávegyük a magyar politikumot, rendelje el az ügydöntő népszavazást ebben a kérdésben. Szegeden találkozunk október 1-jén, szerdán délután négy órakor az Aradi vértanúk terén, ahol a népszavazást felvezető kampány nyitányát rendezzük meg. Szeretnénk, ha a népszavazás sikeres lenne, és semmi sem kérdőjelezné meg. Meg vagyunk győződve, hogy ez a népszavazás lesz a referendum, amelyet a nagyhatalmak 1919/20-ban megtagadtak a magyar nemzettől. Abban is biztosak vagyunk, hogy ezzel a népszavazással helyreállítjuk a magyar nemzet egységét, mégpedig határokon átívelő módon, és visszaadjuk a nemzet méltóságát. Ezért hívom Szegedre mindazokat a délvidékieket, akiknek a kettős állampolgárság szívügye, ezért kérem Öket arra, hogy buzdítsák a Magyarországra áttelepedett testvéreiket, barátaikat, ismerőseiket, hogy jöjjenek el, és közösen indítsuk útjára azt a népszavazási kezdeményezést, amelynek sikeres befejezése után másként néz majd ki a magyar nemzet -- nyilatkozta a minap Budapesten Patrubány Miklós, az MVSZ elnöke a Magyar Szónak, a Szabadkai Rádiónak és más médiumoknak.

Az MVSZ elnöke kijelentette továbbá, hogy az Újra együtt -- Magyar állampolgárságot minden magyarnak elnevezésű kampány után az aláírásgyűjtés október 23-án déli 12 órakor kezdődik Magyarország minden településén. Az MVSZ bízik abban, hogy két hónap alatt sikerül összegyűjteni a félmillió támogató aláírást, örömteli, szép karácsonyt szerezve ezzel a világ magyarságának. A népszavazásra 2004. március 15-én kerítenének sort. A szegedi találkozón és a kampány során 20--25 ezer aláírásgyűjtőt kérnek fel a munkára, ugyanakkor együttműködési megállapodást kívánnak kötni mindazokkal a szervezetekkel és polgári körökkel, amelyek támogatják a magyar állampolgárság kiterjesztését. Ennek fő célja a kampány hatékonyságának növelése és a kettős állampolgárság ellen zajló, az aktuális hatalom által gerjesztett diverzió elhárítása.

Rácz Sándor, az MVSZ tiszteletbeli elnöke egyébként arra kérte a magyar választópolgárokat, hogy forduljanak el azoktól a pártoktól, amelyek nem támogatják fenntartás nélkül a kettős állampolgárságot, mert szavai szerint: "Igaz ugyan, hogy a magyar jog ismeri a kettős állampolgárságot, de eddig abban csak azok részesülhettek, akik a hatalom mellé szegültek -- cselédnek!"

RÖHRIG Ottó

Magyar Szó, 2003. október 1.

KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁG

Nastase az Európa Tanács elé vinné a kérdést

A román kormányfő felszólalása a Parlamenti Közgyűlés őszi ülészekán

A kedvezménytörvényről szóló megállapodás fontos diplomáciai győzelem mind Románia, mind Magyarország számára -- jelentette ki tegnap Strasbourgban Adrian Nastase román kormányfő, aki az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének őszi ülészekán mondott beszédet. Ugyanakkor a kettős állampolgárság kérdését úgy ítélte meg, hogy az még "problémát fog okozni az Európa Tanácsban".

A román miniszterelnököt abból az alkalomból hívta meg a szervezet, hogy Románia éppen tíz évvel ezelőtt lett az Európa Tanács tagállama.

Nastase leszögezte: vitathatatlan a kisebbségi jogok fontossága egy-egy ország és az egész térség szempontjából. Kiemelte közelmúltbeli találkozóját Medgyessy Péter magyar miniszterelnökkel, és ennek kapcsán a kedvezménytörvényről szóló megállapodás aláírását. A kettős állampolgárság kérdését nem kétoldalú megállapodásokban, hanem általános normák között kell rendezni -- jelentette ki Nastase a tegnap délután Strasbourgban tartott sajtótájékoztatóján. Elismerte, hogy számos országban van erre lehetőség egyéni elbírálás alapján. A gondot az jelenti, ha egy egész kisebbségi közösségnek követelnek etnikai alapon állampolgárságot -- mondta. Nastase úgy vélekedett, hogy az Európa Tanács elé kell vinni az ügyet, és olyan általános normákat kell kidolgozni, amelyek minden országra érvényesek, és akkor minden kisebbség megkaphatja a kívánt állampolgárságot. (MTI)

Magyar Szó, 2003. október 2.

Népszavazás és kettős állampolgárság

Istennek hála, egyre nagyobb hullámokat kavart a magyarországi magyar, de a külföldi magyarság, elsősorban a délvidéki kisebbségi sorsba kényszerített magyarok közéletében a kezdeményezés, hogy valamilyen módon lehetővé kellene tenni ezen utóbbiak, tehát a kisebbségi magyarok számára is a magyar állampolgárság elnyerését, megszerzését. Magától értetődik, hogy ennek a kezdeményezésnek a megfogalmazói jól tudják, igenis létezik a magyar joggyakorlatban a kettős állampolgárság intézménye, de azt is tudják, hogy ez az intézmény a mostani alkotmányos és jogrendben köszönő viszonyban sincs a kisebbségi magyarság elvárásaival, hiszen a magyar állampolgárságot gyakorlatilag csak az áttelepülők, a szülőföldjüket elhagyók kérhetik és kaphatják meg, eléggé szigorúnak minősíthető egyéb feltételek teljesítése után. Márpedig a kisebbségi magyarok, legalábbis a délvidékiek többsége, nem az áttelepülést biztosítandó szeretne hozzájutni a Magyar Köztársaság állampolgárságához, hanem csak azoknak a lehetőségeknek az elnyerése érdekében, amelyek révén a vízumkényszer bevezetése után is akadálymentesen tarthatnák a kapcsolatot az anyaországgal.

A kérelmezett fél kezdeti érzéketlensége, mereven visszautasító magatartása, olykor már becsmérlésnek is beillő üzenetései lassanként tompultak és enyhültek, sőt a kisebbségi sorsba kényszerített délvidéki magyarság egyöntetű akaratát legkeményebben és legérthetőbben megfogalmazó VMSZ szerepvállalását követően -- kézlegyintés helyett

szakértői tárgyalások megkezdését kínálta fel az aktuális magyar hatalom. Megtörtént az elmozdulás a holtpontról, és ez akkor is reménnyel tölt el bennünket, ha nem vagyunk naivan bizakodóak. Kétségtelen, hogy hosszú, gyötrelmes és időnként nyilván idegeskedésre is okot adó tárgyalássorozat veszi kezdetét hamarosan, de...

Időközben a Magyarok Világszövetsége odaát, az anyaországban is úgy ítélte meg, hogy segíteni kell a jobb híján kettős állampolgársággal jelölt kezdeményezés elfogadtatását. Ennek érdekében hamarosan kezdetét veszi egy népszavazás kikényszerítésére hivatott aláírásgyűjtés, vagyis a félmilliónál nem kevesebb előzetes igen begyűjtésére indított akció. Látszólag minden a legnagyobb rendben, sőt még hálásnak is kellene lennünk, hogy végre Magyarországon is megmozdult a közvélemény, hogy segíteni akarják -- szerintünk -- jogos követelésünk teljesítését. Igen ám, de nem ennyire egyszerű a dolog. Elsősorban azért nem, mert még az sem egyértelműen biztos, hogy sikerül két hónap alatt összegyűjteni a népszavazás kiírását kötelezővé tevő félmillió odaáti állampolgár aláírását. Ha viszont sikerül, akkor sor kerül az ügydöntő népszavazásra. Olyan politikai, gazdasági, társadalmi és ideológiai megosztottságban, ami véletlenül sem szavatolja a biztos sikert, vagyis azt, hogy az anyaországi magyarok többsége hajlandó lesz polgártársként elfogadni bennünket. Ne áltassuk magunkat, a magyarországi politikai erők többsége majdnem nyíltan, vagy csöndös tartózkodással, de továbbra is ellenzi kezdeményezésünk elfogadását. Ráadásul a rohamosan romló odaáti gazdasági helyzet, ami az előttünk álló télvízben aligha javulhat valamicskét is, szinte paranoiás rettegést szül a munkahelyüket és megélhetésüket féltő anyaországi nemzettársainkban. Tehát abban az esetben, ha az MVSZ segítőkészsége következtében az anyaországi nemzettársak ügydöntő módon nemet mondanak a kettős állampolgárság újféle gyakorlatának bevezetésére, az éppen regnáló magyar kormány akkor sem mondhat igent, ha akarna. Szinte hihetetlennek tartom, hogy az anyaországi népszavazást kikényszeríteni szándékozó MVSZ felelős vezetői, amikor felvállalták a kisebbségi magyarok megsegítésének ezt a módját, megfeleltek volna a nagyon is valószínű visszautasítás elképesztően veszélyes következményeiről. Akkor viszont, bármennyire is szomorú, csakis azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az MVSZ is besorolt az anyaországi belpolitikai hadakozásba, és ebben a hadakozásban fogyóanyagként kezelhető muníciót látnak bennünk.

FEHÉR István

Magyar Szó, 2003. október 3.

Az ügyre káros az MVSZ népszavazási kezdeményezése

Az MDF visszautasítja a Világszövetség vádjait

Az MDF elnöksége visszautasítja a demokrata fórumot és Dávid Ibolya pártelnököt vádoló támadássorozatot, amelyet az Magyarok Világszövetsége és a hozzá kapcsolódó civil szervezetek indítottak -- nyilatkozta Viniczai Tibor az MTI-nek csütörtökön.

Az MDF elnökségének tagja arra reagált, hogy az MVSZ legutóbbi közleménye szerint "az emberek sokasága ellenzi" az általuk indított népszavazási kezdeményezés aláírását, "mondván, hogy már aláírták a Dávid Ibolyáék kezdeményezését a kettős állampolgárságról. Miután senki nem világosította fel őket, hogy az MDF aláírásgyűjtésének nincs semmilyen közjogi hatálya, a zavar nagyfokú."

Viniczai Tibor hangsúlyozta: az MDF soha nem csinált belpolitikai kérdést a határon túliak ügyéből, soha nem foglalt állást egyetlen határon túli vitában sem, és soha nem törekedett megosztásra, hanem a nemzet egységét tekintette legfőbb céljának.

"Ezért értelmetlennek és a magyarság ügyére nézve károsnak tartjuk az MVSZ népszavazási kezdeményezését, mivel hangulatot kelt a magyar nemzetrészek ellen itthon" -- mondta Viniczai Tibor.

Hozzátette: ezzel szemben az MDF aláírásgyűjtése nyomásgyakorlás a kormányra, hogy a kettős állampolgárság ügyében folytasson tárgyalásokat az illetékesekkel.

Az MDF-es politikus emlékeztetett arra, hogy a demokrata fórum által "Kárpát-medencei párbeszéd" címmel megrendezett tanácskozáson a határon túli magyarokat képviselő szervezetek vezetőinek "egyöntetűen az volt az álláspontja, hogy a kettős állampolgárság megadása nem népszavazási kérdés, hanem az Országgyűlés kompetenciája".

Magyar Szó, 2003. október 3.

Kampánynyitó Szegeden a kettős állampolgárságért

Népszavazást kezdeményez a Magyarok Világszövetsége

Szegeden október 1-jén délután elkezdődött a Magyarok Világszövetségének népszavazást felvezető kampánya. A kettős állampolgárság érdekében kezdeményezett népszavazás támogatására megjelentek és beszédet mondtak az MVSZ elnöke és tiszteletbeli elnöke, a délvidéki magyarokat képviselő közéleti emberek és Gyulai Endre Szeged-Csanád egyházmegye püspöke. Patrubby Miklós az MVSZ nevében visszautasította Adrian Nastase román miniszterelnök beavatkozását Magyarország belügyeibe, írja az MVSZ sajtószolgálat. Az Aradi vértanúk terén 16 órakor az Itt Európa közepén című kampánydallal kezdődött az a szabadtéri rendezvénysorozat, amellyel a Magyarok Világszövetsége az október 23-án kezdődő népszavazási aláírásgyűjtését vezeti fel. A mintegy háromszáz résztvevő jelenlétében, fokozott sajtóérdeklődés mellett Balog Barna kampányfőnök felolvasta az Újra együtt! Magyar állampolgárságot minden magyarnak című kampányfelhívását. Sinkovits-Vitay András művész elszavalta József Attila 17 évesen írt Nem, nem, soha! című versét. Rácz Sándor 56-os forradalmár, az MVSZ tiszteletbeli elnöke szívhez szóló megrendítő képekben beszélt arról a Magyarországról, amelyik zárva tartja ajtaját az erőszakkal elszakított magyarok milliói elől, de tágra nyitotta a börtön kapuit az ország szabadságáért és függetlenségéért felkelők előtt. Minden magyar állampolgárt arra buzdított, tekintse ezt a népszavazást, az aláírást és az igennel szavazást lelkiismereti kötelességének. Balog Barna felolvasta egy 25 éves, Pancsova mellett, Belgrádtól 15 km-re, Hertelendyfalván élő tanító megrendítő sorait a magyarság vállalásáról, a kettős állampolgárság nélkülözhetetlenségéről. "A kettős állampolgárságot nem azért kérnénk, hogy Magyarországon letelepedjünk, esetleg 'kizsákmányoljuk' a magyar adófizetők elől az előnyöket. Nekem és gondolom a legtöbb vajdasági magyarnak azért kell a magyar útlevele, hogy megmutassuk, bebizonyítsuk azt, hogy nem vagyunk elfelejtve, van, aki gondoskodik rólunk."

Rácz Szabó László, az MVSZ elnökségének Zentán élő tagja a délvidéki magyarokat az elmúlt tíz évben ért megpróbáltatásokat ecsetelte, és nyomatékkal kimondta, hogy nem kívánnak kolonc lenni a magyar adófizetők nyakán, ők a hazát keresik, amikor a kettős

állampolgárságot kérnek. Magyarország számára a magyar állampolgárságot nyerő magyarok nem terhet, hanem táguló piacokat és bővülő lehetőségeket jelentenének. Megkeseredett hangnemben kérte Magyarország állampolgárait, hogy értékeljék a külföldi magyarokat legalább annyira, mint kutyáikat, amelyeknek védelmére már összeadták a több mint 300 ezer aláírást. Végül elérkezettnek nevezte az időt arra, hogy a magyar nemzet helyreállítsa egységét, és ehhez ma elég aláírni a kezdeményezést, és igennel szavazni a népszavazáson. -- Kedves magyar testvéreink, higgyétek el, szolgáljuk mi, külföldi magyarok annyira Magyarországot, mint az EU, amelyhez való csatlakozást már népszavazáson megszavaztátok -- zárta beszédét Rácz Szabó László.

Patrubány Miklós ismertette azt az utat, amelyet a Magyarok Világszövetsége 1996 óta a kettős állampolgárság ügyét következetesen képviselve megtett. Az MVSZ felelőssége teljes tudatában és alapos megfontolás után, valamennyi szakmai és politikai feltétel ismeretében hozta meg ügydöntő népszavazást kezdeményező határozatát -- mondta az MVSZ elnöke, majd hozzáfűzte: Meg vagyunk győződve arról, hogy a magyar nép nem fogja elutasítani elszakított testvéreinek kinyújtott kezét. Hiába követett el hatvan éven keresztül mindent a nagypolitika Magyarország állampolgárainak elnemzetlenítésére: Magyarország állampolgárai felismerik még sokat szenvedett sorsú testvéreiket.

Az MVSZ elnöke politikusokra jellemző magatartásnak nevezte azt, hogy a kettős állampolgárság ügyében egyaránt aláírást gyűjtő VMDP és VMSZ vezetői, Ágoston András és Kasza József elutasította a rendezvényen való részvételt. Itt nemcsak szólamok kellenek, hanem felelősségvállalás és cselekvés.

-- Nem a mi dolgunk a román miniszterelnök strasbourgi üzengetésére válaszolni, de tartok tőle, hogy az, akinek ez feladata lenne, Medgyessy Péter kormányfő, ezt nem fogja megtenni. Vagy ha mégis reagálna az aradi Szabadság-szobor helyreállításának gyalázatos elutasítására, vagy a magyar állampolgárság ürügyén Magyarország belügyeibe való beavatkozásra -- nem jutna más eszébe, minthogy pezsgőzésre a Kempinskibe már hívtam, vadkacsára vadászni már hívtam, mi lenne, ha elhívnám a Tiszára halászni a zavarosban. Ám komolyra fordítva a szót, a Magyarok Világszövetsége a következő választ fogalmazza meg Adrian Nastase román miniszterelnök részére: Tisztelt Miniszterelnök Úr! Felhívjuk szíves figyelmét, hogy Magyarország nemcsak aláírta, hanem ratifikálta, és ezáltal saját jogrendjébe ültette az európai egyezményt az állampolgárságról. Így tehát a magyar állampolgársági törvény, mind annak jelenlegi formája, mind pedig eljövendő, az MVSZ által kezdeményezett népszavazást követő változata eurokonform. Ugyanakkor ajánljuk Romániának, amely ugyan elsőként írta alá az európai egyezményt az állampolgárságról, de ratifikálását mindmáig elmulasztotta, hogy kövesse Magyarország példáját, és igazodjék az európai követelményekhez -- monta az MVSZ elnöke a jelenlévők egyetértését kifejező taps kíséretében.

Utolsó szónokként Gyulay Endre megyés püspök lépett a mikrofonhoz, aki Koppány és István, a kurucok és labancok, az 56-os forradalmárok és ellenzőik történelmi szembenállásait emlegetve egységre hívta fel Magyarország polgárait. Mint mondta, ő támogatja a kettős állampolgárság ügyét, vagy annál jobb kezdeményezést, ha annál jobbat mondanak, de annak feltételeit haladéktalanul meg kell teremtenünk, hogy Magyarországon itthon lehessenek azok a magyarok, akik az ország határain kívül vannak otthon. Arra kérte a magyar nemzet jövőjéért felelősséget érző honfitársait, hogy támogassák a kettős állampolgárság megadására irányuló népi kezdeményezést.

A kampánynyitó rendezvény, melynek végén tömegesen jelentkeztek aláírásgyűjtők, a Himnusz és a Székely himnusz eléneklésével zárult.

*

"Magyarország népe, ha arra kerül a sor, tudja, mit jelent kezet nyújtani az elszakított magyar testvéreinknek" -- hangsúlyozta a Magyarok Világszövetségének elnöke. Patrubány Miklós meggyőződése szerint az ország választópolgárainak 80 százaléka igent fog mondani arra, hogy magyar állampolgárságot kaphassanak a külföldön élő magyarok, írja az MTI. Az elnök szóvá tette, hogy meghívta annak a két magyar pártnak a vezetőit, amelyek aláírásgyűjtést indítottak a kettős állampolgárság támogatásáért. De nem jöttek el, s "értésünkre adták, hogy nem is támogatják kezdeményezésünket" --mondta. Ezt figyelmeztető jelnek nevezte, amely jelzi a különbséget a civil, a polgár és a politikus között.

Magyar Szó 2003. október 4-5.

A KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁGGAL KAPCSOLATOS TÁRGYALÁSOKRA

Szakértői bizottság alakult

A kettős állampolgárságról esedékes tárgyalásokra szakértői bizottság alakult, tagjai: prof. dr. Szalma József egyetemi tanár, jogtudós, mgr. Miavec Béla, a nemzetközi jog magisztere, jogszakértő, dr. Végh Enikő jogszakértő és Nyilas Mihály jogszakértő. Dr. Szalma József a VMSZ-nek és a VMDP-nek a közös jelöltje a szakértői bizottságban, Nyilas Mihály a VMPPM és a VMSZ közös jelöltje, Miavec és Végh pedig a VMSZ jelöltjei. A tárgyalásokon részt vesz a szakértői bizottság, valamint a vajdasági magyar pártok elnökei. A Vajdasági Magyar Szövetség központi irodáját megbíztuk a tárgyalások technikai előkészítésével a magyar kormánnyal, illetve Kovács László külügyminiszterrel, Medgyessy Péter miniszterelnök hozzánk intézett levelével összhangban. A szakértői bizottság készen áll a tárgyalásokra, és várja, hogy a magyar kormány jelezze, mikor és hol lesz az első tárgyalás.

M. B.

Magyar Szó, 2003. október 4-5.

Honosítás a felmenők alapján

Dr. Csapody Miklós MDF-es országgyűlési képviselő szerint Trianon óta nem történt olyan fontos lépés a határon kívüli magyarság iránt, mint amikor majd módosítják a magyar állampolgársági törvényt

Egyre biztatóbb jelek érkeznek az anyaországból a kettős állampolgársággal kapcsolatban. Okot ad a reménykedésre, hogy a Magyar Demokrata Fórum pártként és Csapody Miklós, az MDF országgyűlési képviselője magánindítványként javaslatot nyújtott be a magyar Országgyűlésnek az állampolgársági törvény módosítására. Ezek szerint a képviselő az 1993. évi állampolgársági törvény módosítását a következőképpen javasolta: "3. paragrafus. Az (1) bekezdés b), d) és e) pontjában meghatározott feltételek fennállása esetén, kérelmére

kedvezményesen honosítható az a magát magyar nemzetiségűnek valló nem magyar állampolgár, akinek legalább egy felmenője magyar állampolgár volt." 2. paragrafus. Ez a törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba -- áll Csapody javaslatában. Dr. Csapody Miklós országgyűlési képviselővel a beterjesztés fontosságáról, illetve esélyeiről beszélgettünk.

>

Ez az előterjesztés azt jelenti, hogy elfogadása esetén a magyar törvénykezés a trianoni, majd a párizsi békeszerződésekkel ellentétben hatályosnak tartja az elcsatolt területeken élők egykori magyar állampolgárságát?

Ebben a módosítási javaslatban ez is benne van, de szeretném leszögezni, hogy nem kollektív állampolgárságról van szó, hanem egyéni kérelmezésre lesz szükség, aki ezzel élni kíván. A módosítás lényege, hogy töröljük azt a feltételt, hogy Magyarországon kell laknia, aki állampolgárságot szeretne kérni. Tulajdonképpen ez a módosítás, illetve az, hogy eddig eljutottunk, a vajdasági magyar pártoknak, ezen belül pedig a VMSZ-nek köszönhető. Kellett ehhez a délvidékiek folyamatos és bátor kiállása. Meggyőződésem, hogy Trianon óta ekkora eredmény még nem született. A törvénymódosítás értelemszerűen minden határon kívüli magyarra vonatkozik majd.

> A fentiekből következik, hogy az állampolgársági törvény mellett szükség lesz a kedvezménytörvény módosítására is, hiszen a kettő kizárja egymást: akinek van magyarigazolványa, nem kérhet állampolgárságot.

A kettő nem zárja ki egymást. Aki kért letelepedést, tehát át kíván költözni az anyaországba, annak nyilván nem jár a magyarigazolvány, amely a határon kívül élő magyarok dokumentuma. Ha nemzettársunk az általunk javasolt állampolgárságot kéri, és továbbra is szülőföldjén marad, akkor a magyarigazolvány mellett is kérheti.

> Tudom, hogy még nincs határozott hivatalos álláspont arról, milyen állampolgárság lesz ez, amely elfogadása esetén magyarországi tartózkodás nélkül igényelhető, de a képviselő úr hogyan látja, milyen irányban kellene erről gondolkodni?

Ez megállapodás kérdése. Ez egyelőre még képlékeny dolog, és egy tárgyalássorozat végén tudjuk csak pontosan, milyen is legyen ez az állampolgárság. Azonban már most szeretném jelezni, hogy tévednek, akik azt hiszik, hogy ha megkapják a határon kívüliek a magyar állampolgárságot, akkor Magyarországon azonnal jobboldali kormány lesz, s mert megszerzik a határon kívüliek szavazatait, idők végezetéig az is marad. Ez nem így van, ugyanis a szavazati joggal csak egy országban élhet a választó. Ha Magyarországon szavazott, akkor Szerbiában nem szavazhat. Tehát otthon nem lesz lehetősége saját pártjait bejuttatni a parlamentbe. Ha ez így lesz, akkor hiába vannak magyar iskolák, színházak, magyar sajtó és más egyéb a határon kívüli területeken, ha nincs képviselő a parlamentben vagy a politikai életben.

> Mindezek után elmondható, hogy a magyarországi politikai színtér egységes abban a kérdésben, hogy a határon kívüliek számára megadható a kettős állampolgárság?

-- Egyértelműen pozitív irányba változott a vélemény. A magyar pártok között szó sincs semmiféle licitről. Arról, hogy netalán az MDF szűkkeblű javaslatát az SZDSZ megfelné, a Fidesz--MPM egy jobb javaslattal megkoronázná, hogy erre az MSZP még rétegyen valamit. Nincs verseny és nincs pártközi feszültség sem. Tulajdonképpen nagyon sokan támogatják a

délvidékiek kezdeményezését. Az MDF a kezdetektől fogva támogatta a délvidékiek vonatkozó követelését, az SZDSZ meg a Fidesz is támogatta, s Tabajdi Csaba meg más szocialista politikusok is egyre többen azt vallják, komolyan meg kell vizsgálni ennek a lehetőségét. Most éppen helyben topogás van, mert a magyar kormány várja a délvidéki tárgyalócsoporthoz, hogy megkezdődhesse a szakértői megbeszélések. Ezekről a tárgyalásokról várhatjuk a konkrét eredményt.

KABÓK Erika

Magyar Szó, 2003. október 28.

Nem Belgrád dönt a kettős állampolgárság kérdésében

Kasza: Nagyapámtól és apámtól is elvették a magyar állampolgárságot, ezt követelem vissza -- Ágoston: A kérdést magyar-magyar viszonylatban, a magyar állampolgárság kiterjesztésével kell megoldani

A Vajdasági Magyar Demokrata Párt (VMDP) szerint nincs szükség arra, hogy a kettős állampolgárságot kétoldalú szerb--magyar vagy Szerbia és Montenegró-i--magyar megállapodással szabályozzák.

A párt vasárnapi közleménye szerint ez az út -- tekintettel a rendezetlen szerbiai és Szerbia és Montenegró-i viszonyokra -- "zsákutcába vezet, amelybe legfeljebb azok akarnak bemenni, akiknek nem szívügye, hogy a vajdasági magyarok mihamarabb megkapják a kettős állampolgárságot" -- írja az MTI.

A szerb kormányfő néhány hete azt mondta, hogy a vajdasági magyarok kettős állampolgárságának jóváhagyásáról a magyar kormánynak kell döntenie, s Belgrádnak nincs is módjában, hogy beavatkozzon ebbe a folyamatba. Keddi budapesti látogatásán viszont Zoran Živković már úgy nyilatkozott, hogy a kérdést kétoldalú tárgyalásokkal kell rendezni, s ha létrejön a megállapodás, akkor az kiterjed a két ország minden állampolgárára. Živković szerint elfogadhatatlan a kettős állampolgárság megadása etnikai alapon.

A VMDP szerint a kettős állampolgársághoz "sem az első, megengedő, sem a második, tiltó szerb megnyilvánulásnak nem volt és nincs is semmi köze". A VMDP szerint ezt a kérdést magyar--magyar viszonylatban, a magyar állampolgárság kiterjesztésével kell megoldani. Kasza József, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnöke az MTI-nek nyilatkozva leszögezte: egyetlen dolog érdekli, hogy mikor lesz a vajdasági magyarságnak kettős állampolgársága.

"Nem érdekel, hogy etnikai vagy más alapon adják meg a kettős állampolgárságot. A délvidéki magyarságot nem saját akaratára szakították el az anyaországtól. Nagyapámtól és apámtól is elvették a magyar állampolgárságot. Ezt követelem vissza. Aki számára ez nem világos, az ne foglalkozzék politikával" -- szögezte le Kasza, aki szerint sem ő, sem a vajdasági magyarság nem mond le a kettős állampolgárságról. A VMSZ elnöke nem leplezte ingerültségét a kettős állampolgársággal kapcsolatos nézeteltérések miatt.

"Ha egyszer Živković azt mondta, hogy nincs kifogása a kettős állampolgárság ellen, akkor miért kellett az anyaországnak kifogásokat emelni, s annyira feltupírozni az ügyet, hogy bebizonyítsa az ellenkezőjét" -- tette fel a kérdést az VMSZ elnöke, szerbiai miniszterelnök-helyettes.

Magyar Szó, 2003. október 29.

TÁGULÓ LEHETŐSÉGEK

Szövegbe emelt autonómia

Beszélgetés a Szerbia és Montenegró és Magyarország közötti kisebbségvédelmi egyezményről dr. Várady Tiborral

Tudósítónktól

Budapest, október 28.

Egy héttel ezelőtt írták alá a Magyarország és Szerbia és Montenegró közötti kisebbségvédelmi egyezményt, amely -- szavatolva például az önkormányzatiság, valamint a kulturális és perszonális autonómia megfelelő formáit -- számos fontos újítást tartalmaz. Ennek ellenére a dokumentum akkor mégis némiképp háttérbe szorult, Živković szerb miniszterelnök budapesti látogatása alkalmával inkább a vízummegoldások, továbbá a kettős állampolgárság kérdései kerültek reflektorfénybe. A fenti szöveghez azonban mindenképpen érdemes visszatérni, beszélgetőtársunk pedig dr. Várady Tibor, a nemzetközi jog professzora. -- Talán egy kicsit érthető, hogy ez a dokumentum miért maradt árnyékban -- mondja Várady Tibor --, egyrészt az utazás feltételeiről szóló megállapodásnak rövid időn belül lesznek gyakorlati következményei, másrészt pedig itt van továbbra is a sok, őszinte hevületet gerjesztő kettős állampolgárság témaköre, amelyről szintén nyilatkozatok hangzottak el. Tudatosítani kellene azonban, hogy történt közben valami, amit évek óta készítenek elő, s ami ezennel eredménynek számít. Amióta kisebbségi törekvéseink vannak Vajdaságban, először sikerült így dokumentumban vizionálni egyik alapvető törekvésünket, s ez az autonómia. Amivel annak idején a VMDK indult, majd később valamennyi vajdasági magyar párt a zászlajára tűzte. A kulturális és perszonális autonómia most benne van ebben az egyezményben (annak 9. szakaszában), s ez mutatja a tárgyaló felek, mind Magyarország, mind Szerbia és Montenegró hozzáállásában azt az igyekezetet, hogy a szó jó értelmében európaiak legyenek. Ez dicséri a korábbi és a jelenlegi magyar kormányt (a szövegtervezete a korábbi kormány idején született meg, a mostani folytatta), dicséret illeti a jugoszláv kormány is, amely pozitív magatartást tanúsított, hasonlóképpen a vajdasági magyar politizálást, mert mégiscsak onnan sikerült ezt megtenni. A mostani eredmény egy nagyon fontos gát ledöntése, viszont a szöveget a két ország parlamentjének még ratifikálnia kell. Az autonómia azonban mostantól egy elfogadott fogalom, amely mindkét országot kötelezi, ám a pontos jogosítványokat ez az egyezmény nem fekteti le: inkább bátorít, elfogadja az elvet, s a két ország törvényhozóira vár, hogy e szép elvnek milyen tartalmat adnak. Ez a munka tehát még előttünk áll.

A dokumentum szól a Magyar Nemzeti Tanács (MNT) és a magyarországi Szerb Országos Önkormányzat tevékenységének támogatásáról is...

A kétoldalú szerződésben ez is fontos eredménynek számít; nevesítve lett, kimondatott, hogy ezek az autonómia legfőbb szervei. Emellett az MNT-nek és a Szerb Országos Önkormányzatnak konkrét szerepe is lesz, például a létrehozandó Országközi Tanácsban, de ezeket a testületeket más összefüggésben is említik.

Talán még annyit, hogy az MNT kezdeményezte, szülessen törvény, amely a meglévőnél sokkal részletesebben pontosítaná a Magyar Nemzeti Tanács kompetenciáit a kultúra, a média, az oktatás területein és másutt. Úgy tudom, hogy Rasim Ljajić e célból egy bizottságot hozott létre, amely már a héten megtartja első ülését.

Ily módon tehát még a kisebbségvédelmi egyezmény életbe lépése előtt megindul a realizációja.

A szövegben olvasható az is, hogy az aláíró felek nem hoznak olyan intézkedéseket, amelyek a nemzeti kisebbségek által lakott területeken megváltoztatják a lakosság nemzetiségi összetételét.

Közismert ugyanakkor, hogy a háborús esztendőkből Horvátországból és Boszniából igen sok szerb menekült érkezett tartományunkba. Nos, az egyezmény utólag ilyen vonatkozásban érvényesíthető?

Úgy gondolom, nem kellene reményeket fűzni ahhoz, hogy a dokumentumnak e tekintetben utólagos hatálya lenne, egyelőre inkább az látszik fontosnak, hogy az egyezményt mielőbb ratifikálják. Várhatóan ez fél éven belül megtörténik.

Az egyezmény rögzíti többek között, hogy a Vajdaságban élő magyarság, illetve a Magyarországon élő szerbség számára folyósított támogatás legitimnek számít. Jelzi ez azt, hogy mondjuk az Illyés Közalapítvány által átutalandó összegek körül nem jelentkezik semmilyen probléma?

Ezekkel kapcsolatban nincs gond, s a státustörvény vonatkozásával szemben sem. Amennyiben tehát a kedvezménytörvény révén támogatások erednének, azok szintén -- az egyezménnyel összhangban -- jogszerűek. Természetesen ugyanígy a budapesti szerb gimnázium vagy más intézmény megsegítése a szerb állam részéről hasonlóképpen legitim.

Végül: mindez milyen további munkálatokat feltételez?

-- Némelyekről talán már szóltam is, hadd tegyem azonban hozzá, rendkívül fontos lenne, hogy az egyezmény szövegét a vajdasági magyarság ismerje. Tudnunk kell, milyen jogaink vannak ahhoz, hogy élhessünk velük. Hurraoptimizmusra semmi ok, a nevezett egyezmény azonban mindenképpen támogatja a lehetőségeket. A kisebbségi jogvédelemnek pedig roppant fontos eleme, hogy mindenki nyugodtan követelje az adott jogokat és azok alkalmazását.

SINKOVITS Péter

Magyar Szó, 2003. október 29.

Támogassák a határon túli magyarság hiteles autonómiapolitikáját!

Erdélyi felhívás Magyarország vezetőihez, a magyar kormányhoz, az Országgyűléshez, a parlamenti pártokhoz és a magyarországi egyházakhoz

A Király-hágó-melléki Református Egyházkerület (KREK) felhívással fordult Magyarország vezetőihez, a magyar kormányhoz és az Országgyűléshez, a parlamenti pártokhoz, a magyarországi egyházakhoz, a magyar közvéleményhez a határon túli magyarság támogatása érdekében.

A Tőkés László püspök és Kovács Zoltán főgondnok által aláírt, az MTI-hez hétfőn eljuttatott, de október 17-i keltezésű felhívás "a határokon átívelő nemzetegyesítés szellemében" felhívta a Magyar Köztársaság államfőjét, miniszterelnökét és a többi megszólítottat, hogy "a határon túlra szakadt magyarság ügye iránt fokozott figyelmet tanúsítsanak, és politikai, erkölcsi, anyagi támogatására az eddiginél nagyobb gondot fordítsanak".

"Mélységes meggyőződésünk, hogy ha magunkra hagynak bennünket, akkor vétkesek lesznek a mostani új, végleges Trianonban" -- fogalmazott a felhívás, amely nyomatékosan kérte a megszólítottakat, hogy "a kommunista múltból visszakísértő szűkkeblű állampolitika" helyett egy európai kitekintésű magyar nemzetpolitikát segítsenek győzelemre, mely "a nemzeti és az európai integrációt egységes módon és azonos súllyal képviseli".

"Megmaradásunk érdekében és jövőnk reményében kérjük az anyaországi politikai erőket, hogy fenntartás nélkül, félrevezető konjunkturális politikai és diplomáciai meggondolásoktól mentesen támogassák a határon túli magyarság hiteles és európai viszonylatban is megalapozott autonómiapolitikáját" -- hangzik a KREK-felhívás.

Erdély vonatkozásában a felhívás azt is magában foglalja, hogy a megszólítottak "az utóbbi időben tapasztalt rendőrségi zaklatásokkal és a folyamatosan zajló -- vértelen -- többségi agresszióval szemben" emeljék fel szavukat, és részesítsék hatékony nemzetközi védelemben a romániai magyar nemzeti közösséget.

Miután "merő hazugságnak" mondta a "példaértékű román kisebbségpolitika" általánosan elterjedt kliséjét, amely "nem tévesztheti meg továbbra is Magyarországot", a felhívás úgy fogalmazott, hogy "a magyar kormány nem hallgathat", s "indokolt számonkérésére, közbeavatkozására és védelmére" az aláírók ezután mindig számítani akarnak.

Végül -- erdélyi látogatása alkalmából -- a felhívás felkérte Magyarország köztársasági elnökét, hogy legyen a határon túli magyarság fővédnöke.

Magyar Szó, 2003. október 29.

Vízummal

Živković egészen mást mondott a vajdasági magyarok kettős állampolgárságra vonatkozó kérelméről a magyar fővárosban, mint néhány hónappal ezelőtt Szabadkán

A Vajdasági Magyar Demokrata Párt megütközéssel értesült a szerbiai kormányfő Budapesten megmásított korábbi kijelentéséről, ami a Živković-kormányra váró bizalmi szavazással hozható összefüggésbe. A VMDP, mely 1997 óta küzd a vajdasági magyarok kettős állampolgárságáért, a megoldást az állampolgárság kiterjesztésében látja -- a kétoldalú államközi megoldást nem látja célravezetőnek. A párt érthetetlennek tartja, hogy Kasza József, a VMSZ elnöke az ügyben visszafogott nyilatkozatot adott. Mivel a szerb kormányfő a magyarok érdekeivel ellentétesen nyilatkozott, Kasza József mondjon le kormányalelnöki tisztségéről, a VMSZ képviselői pedig ne szavazzanak bizalmat a Živković-kormánynak! -- véli a VMDP.

A Fidesz meglepő visszalépésről beszél. Németh Zsolt szerint Živković kijelentésével bezárult a kör: immár Szerbia is a bolondját járhatja a magyar kormánnyal. A helyzetelemzők viszont nem ennyire borúlátók: a szerbiai kormányfő... azért elutasítást nem fogalmazott meg. Kasza József reagálását lehet visszafogottnak megítélni, és lehet karakánnak -- nézőpont kérdése. De üzenetét nem lehet félreérteni, az egyértelmű: a kettős állampolgárság kérdésében nem enged.

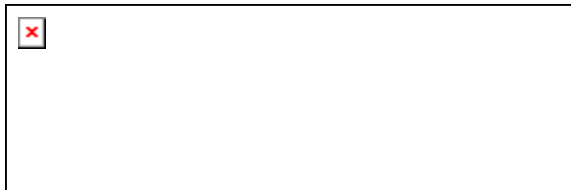
A Magyar Nemzeti Tanács szakértői bizottsága közleményt tett közzé, amely mögött a budapesti kormányfői nyilatkozatot követően is állt: "A vajdasági magyar pártok közös szakértői bizottsága 2003. október 20-án Újvidéken megtartott egyeztető ülésén megállapította, hogy Szerbia és Montenegró Államközössége, valamint a Szerb Köztársaság hatályos jogszabályai egyértelműen lehetővé teszik a kettős állampolgárságot, amit a szerbiai kormányfői nyilatkozat, valamint az Államközösség kisebbségügyi minisztere is megerősített. A szakértői bizottság egyetértően megállapítja, hogy jogszerű a vajdasági magyarok magyar állampolgárság iránti igénye egyéni kérelmek alapján, kedvezményezetten, mivel felmenőik rendelkeznek magyar állampolgársággal, és kérelmük összhangban áll az európai normákkal. A szakértői bizottság október 27-én a külügyminisztérium szakértőivel tart megbeszélését" -- olvasható az MNT szakértői bizottságának a közleményében. Lapzártakor mindehhez annyit tehetünk hozzá, hogy a bizottság tagjai elutaztak Budapestre... A szakértői csoport abból indul ki, hogy Szerbia és Montenegró jogrendje szerint nincs akadálya annak, hogy a vajdasági magyarság megkaphassa a kettős állampolgárságot, és ez Vajdaságban a magyarság közös akarata. A tárgyalások eredménye a budapesti tárgyalófél álláspontjától függ, s ez határozza majd meg azt is, hogy miről tárgyalnak a felek. Arról-e, hogy hogyan adható meg, s milyen alapon követelhető a kettős állampolgárság? Vagy mindössze azoknak az érveknek a felsorakoztatásáról lesz szó, amelyek miatt a magyar kormány ellenezni fogja a kettős állampolgárság megadását?

o.i.

Magyar Szó, 2003. október 30.

KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁG

Milyen megoldást?

Miben értettek egyet és miben nem a budapesti szakértői tárgyalásokon -- Szalma József, a vajdasági delegáció vezetője nyilatkozott a Magyar Szónak

A hét elején tárgyalások kezdődtek Budapesten a kettős állampolgárság kérdéséről a külügyminisztérium jogszakértői és a vajdasági magyar pártok által felállított szakértői bizottság között. Mire jutottak a jogászok? Erről kérdeztük dr. Szalma József jogászprofesszort, az öttagú delegáció elnökét.

Tolmácsoltuk a kettős állampolgárság megszerzésére irányuló vajdasági magyar igényt a magyar állampolgárság könnyített megszerzésére, minden vajdasági magyar számára egyéni kérelem alapján, de a fennálló korlátozások megszüntetése révén. Kérelmünk lényege, hogy a törvényhozó szüntesse meg az egyéves tartózkodásra, a megélhetés és a lakhatás feltételeire vonatkozó törvényes előírást. Elmondtam, hogy azért jöttünk, hogy kérelmünk kapcsán lehetőleg az igen-ről és nem pedig a nem-ről szeretnénk tárgyalni. Azért jelöltem meg hangsúlyosan ily módon a tárgyalás témáját, mert a magyar kormányzat eddigi nyilvános kommunikációja a "nem"-ről szólt.

Dr. Horváthné Feksz Márta, a külügyminisztérium szakértői bizottságának vezetője, mint mondta, szintén nem a "nem"-ről kíván beszélni, inkább az elfogadó álláspont modalitásairól. Bár felsorolta aggályait is.

Nem volt kifogásunk az ellen, hogy tárgyaljunk az elnök asszony által előtérbe helyezett bilaterális modalitásról -- folytatta ismertetését. -- Jómagam elmondtam, hogy ez csak akkor lehetne eurokonform, ha azt tartalmazná, hogy a magyarországi szerbek megkapnák a szerb, a vajdasági magyarok pedig a magyar állampolgárságot is -- részletezte a vajdasági delegáció vezetője, és kiemelte, hogy a délvidékiek a teljes állampolgárságot igénylik.

Szakmai nézetünk szerint a bilaterális egyezmény előnye -- folytatta a jogászprofesszor --, hogy a konzumált kötelezettségeket szabályozhatja. (Például ha a kettős állampolgár az egyik országban leszolgálta a katonaságot, ekkor ez a kötelezettség ne legyen számonkérhető a másikban. Ugyanez vonatkoztatható az egyéb kötelezettségekre, például az adófizetési kötelezettségre, a választói jogra stb. A kettős kötelezettségek konzumációs doktrínájának alkalmazása azonban hátrányt is jelenthetne. Az erre vonatkozó államközi szabályozási gyakorlat (például az 1992. évi olasz--szlovén kettős állampolgárságra vonatkozó egyezmény, amely a szlovéniai olaszok és az olaszországi szlovénok számára irányoz elő kettős állampolgársági lehetőséget) azt mutatja, hogy egyes jogok korlátozhatóak, például a választói jog. Ha valaki a kettős állampolgárok közül egyik állampolgársága szerinti országban országos parlamenti szintű választói jogát érvényesítette, már nem szavazhat a másik ország országos választási szintjén, hanem csak letelepedési helye szerinti önkormányzati választásokon. (Hasonló a magyar hatályos megoldás is a letelepedettek, de

még nem magyar állampolgárok esetében.) A vajdasági magyarok helyzete más, mert a mi kérelmünk magyarországi letelepedés nélküli megoldást irányoz elő.

A tárgyaló felek egyetértettek abban, tudtuk meg a vajdasági küldöttségvezetőtől, hogy bármelyik modalitás esetén a kettős állampolgárság nem járhat alanyi jogon, automatikusan. Csak egyéni kérelemre. Arról is szó volt, vajon a kettős állampolgárság nem vezetne-e tömeges elköltözéshez. A vajdaságiak válasza egyértelmű nem volt. Az elmúlt évtized vajdasági tapasztalata azt mutatja, hogy éppen a "zárttság" az, ami elvándorlásra késztet, mondta Szalma, aki szólt a különbségekről is. A két delegáció álláspontja ugyanis eltért abban, hogy melyik megoldás a célszerűbb, melyikkel érhető el eredmény, a törvénymódosítással vagy a bilaterális egyezményrel. A magyarországi fél az utóbbi felé hajlott (de csupán a magyarországi szerbekre és a vajdasági magyarokra vonatkozóan, olyan értelemben, hogy a magyarországi szerbek megkaphassák a szerb, a vajdasági magyarok pedig a magyar állampolgárságot. Ez lehetne az esetleges bilaterális egyezmény megoldásának személyi köre). A vajdasági magyar tárgyaló bizottság nézete pedig az volt, hangoztatta Szalma, hogy célravezetőbb lenne a belső (magyar) törvényhozási út. Ez a megoldás eurokonform, és gyorsabb megoldást is jelenthetne, nem lenne szükség a kormányközi -- esetleg elhúzódó -- tárgyalásokra.

Végül abban állapodtak meg, hogy a tárgyalásokat folytatják, ameddig csak szükséges.

(sebestyén)

Magyar Szó, 2003. október 30.

A nemzeti integráció eszköze

Ágoston András a vajdasági magyarok kettős állampolgárságáról A kettős állampolgárság eszköz, mellyel elérhetjük a határmódosítás nélküli nemzeti integrációt -- mondta Ágoston András, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt (VMDP) elnöke kedden Szegeden.

"Nem hisszük, hogy érdemes lenne olyan kétoldalú tárgyalásokat folytatni Szerbiával, melyek kimenetele a végsőkéig bizonytalan" --tette hozzá az elnök a csongrádi megyeszékhelyen tartott tájékoztatóján.

Ágoston András hangsúlyozta: a magyar kormánnyal jelenleg folyó tárgyalásokon a vajdasági szervezetek szakértői között egyetértés van abban, hogy ezt a kérdést törvénymódosítással kell megoldani, írja az MTI.

A VMDP elnöke szerint az állampolgársági törvény módosításával lehetőséget kellene adnia arra, hogy aki kéri a Vajdaságból, az viszonylag rövid időn belül megkaphassa az állampolgárságot. "Abból indulunk ki, hogy az állampolgársággal járó alapvető jog az útlevel, ahhoz szeretnénk hozzájutni, minden, ami e mellé jön, az nagyon jó, és megköszönjük" -- mondta Ágoston András. Arra a kérdésre válaszolva, hogy esetleg nemcsak magyar nemzetiségű Szerbia és Montenegró-i állampolgárok is folyamodnának a jobb utazási lehetőséget biztosító magyar útlevelért, az elnök kifejtette: a magyar belügyi szervek mindig megtalálták a lehetőséget arra, hogy megfelelő belső kritériumok alapján hozzanak döntést az állampolgársági kérelmekről.

A VMDP-nek mindig az volt a célja, hogy a vajdasági magyarság mint közösség megmaradjon, aki azonban el akarja hagyni szülőföldjét, annak nem lehet megtiltani azt -- tette hozzá.

A kettős állampolgárság megteremtése a lehetőséget arra, hogy aki mindenképp távozni akar, az Magyarországon találja meg boldogulását -- emelte ki Ágoston András.

Magyar Szó, 2003. november 1.

Vélemények az anyaországból a vajdaságiak kérelméről

Érdekmagyarok és szerbbérencek

„1989-ig nem akartak magyarul megszólalni, most meg állampolgárságért kuncsorognak”

Az egyik legolvasottabb magyarországi hírközlő honlapon érdekes olvasói kommentárokat olvashattam a minap a vajdaságiak kettős állampolgárságra vonatkozó kérelméről szóló hír mellett.

Megdöbbsentem, hogy a honlap látogatói közül mennyien ütöttek meg ellenséges hangot. Elküldtek bennünket melegebb éghajlatra -- hogy szépen fogalmazzak --, érdekmagyaroknak neveztek bennünket, és sokan régi történeteket írtak le, amelyek szerint amikor még a vajdasági magyarok szénája állt jól, és ha erre tévedt egy anyaországi magyar, és magyarul szólalt meg, akkor utánaköptek vagy lenézték, lesajnálták, illetve 1989-ig nem voltunk hajlandók megszólalni magyarul. Most pedig nem szégyellünk munkáért, orvosi ellátásért "kuncsorogni", amit a dolgozó magyar nép adójából és nyugdíjából vonnának le. "Ők már nem magyarok, Szerbia előretolt bástyái, és csak az EU-s útlevelel kell nekik, a Fidesznek meg a jobboldali szavazók" -- írta valaki.

Persze megszólalt a másik tábor is, és elhangzott a zsidók és a romák számlájára is egy-két nyomdafestéket nem tűrő kifejezés. Az internetes oldalnak van ugyan "szűrőberendezése", és elméletileg kiszűri a sértő szavakat, de a találékonyabbak pontot vagy kötőjelet tettek az egyes betűk közé, és a rendszer így nem ismeri fel azokat.

Nagy ritkán olvasható volt néhány mérsékelt és higgadt vélemény is, melyek szerint nem szabad általánosítani: "Kérem azokat a vajdasági magyarokat, akik pár hozzászóló szélsőségesen primitív hozzászólását olvassák, ne tekintsék általános jelenségnek az ilyen megnyilvánulásokat!" -- kéri tőlünk az egyik ilyen véleménynyilvánító.

Néhány vajdasági magyar is elmondta a véleményét, ezek között is voltak szélsőségesek és mérsékeltebbek is. A legjobban mégis annak a véleménye tetszett, aki ezt írta: "Vajdasági magyar vagyok, a szüleim mindig is magyarul beszéltek velem, magyarok neveltek, de nem szélsőségesnek. Magyarországon jártam iskolába, a magyar útlevelel birtokában és szaktudás birtokában állást kínáltak nekem Magyarországon, de visszajöttem a Vajdaságba. Szánalmas és szégyenletes, hogy a kedvező vízumot ekkora hercehurca előzte meg. Tanulja meg mindenki, hogy soha ne bízson ennyire vakon egyik politikai táborban sem. Nem kellene egy országnak sem egymásnak esnie csak a politikai meggyőződés miatt." Másnak is tetszhetett,

mert ezután már csak egy vélemény olvasható, méghozzá az, hogy "van némi igazságod". "Nincs szükségünk vajdasági állampolgárookra, nem kérünk belőlük" -- mondja az egyik hozzászóló. Ne általánosítsunk, csak legyünk reálisak. Ha valaki nem ismerné a jelenlegi politikai helyzetet Magyarországon, akkor is elég lenne csak néhány ilyen és hasonló oldalt felkeresnie, és azonnal látná, hogy a választások óta sem higgadtak le a szavazók, továbbra is mindenki agresszíven "kampányol" a saját politikai irányvonala mellett. A harc tehát folytatódik a szavazókért. Határon innen és túl is.

DANYI Szilvia

Magyar Szó, 2003. november 1.

Menetek szünet nélkül

Magyar közélet: politikusok ringben és naptárlapokon -- Időhúzás a kettős állampolgárság ügyében

Tudósítónktól

Budapest, október 31.

Ismét egy színesnek mondható hetet zárt a magyar politikai élet, amely elsősorban a jövő évre vonatkozó költségvetési vitában bontakozott ki, a periódus főszereplője azonban mindenképpen Gyurcsány Ferenc, a sportminiszter, Medgyessy Péter kormányfő volt (és nyilván jelenlegi) tanácsadója, az MSZP kissé hívatlan főideológusa. Gyurcsány tehát a ringbe lépett, s bokszkesztyűivel hadonászva közölte: a Fidesz árnyékállamot épít, ami kísérlet a demokratikus köztársaság hatalmi szerkezetének gyengítésére, ezzel szemben tehát minden politikai és jogi eszközzel fel kell lépni. Gyurcsány utalt Orbán Viktor október 23-i beszédére is ("ami körülvesz bennünket, az csupán ideiglenesen körülöttünk állomásozó állapot"), a volt miniszterelnök azonban -- felvéve a kesztyűt -- egy sima jobbegyenessel intézte el az ügyet, mondván, ha a kormánynak az a gyanúja, hogy valamelyik jogszabályt megsértik, akkor indítson eljárást, azontúl pedig nincs szánalmasabb, mint egy panaszkodó miniszter. Gyürk András, a Fidelitas elnöke szerint Gyurcsány csak a kétes ügyeiről akarja elterelni a figyelmet, Herényi Károly (MDF) pedig úgy fogalmazott, nagy baj, ha egy rossz politikus politológusi szerepet vállal. A Magyar Demokrata Fórum frakcióvezetője szerint Gyurcsány szavai Grósz Károly szellemét idézik, aki a nyolcvanas évek végén a fehérterrortól beszélt, majd kijelentette: ehhez hasonló fenyegetőző hangú politikusi nyilatkozat az elmúlt 13 évben nem igazán látott napvilágot. A Magyar Nemzet kommentátoraként Szerető Szabolcs mindezek nyomán azt állítja, a "téveszmék és összeesküvés-elméletek" rabjává vált sportminiszter valójában arra próbálja rávenni politikustársait, hogy eliminálják az akadályt jelentő személyeket és intézményeket. "Elszólása" nyomán a Népszabadság mai számának belső vezércikkírójaként Nagy N. Péter mindezt nevesíti is, mondván "Szász Károlynak mennie kell. Ehhez törvényt kell módosítani. Meglesz", továbbá kilátásba helyezi: "A leszavazáshoz minden héten interpellálni kell Poltot. És ez is megtörténik." A sorból a rádió első elnökét sem felejt ki, "aki védekezésre szorul a maga ügynökügyében". A hét eseményei ezt igazolják is, a parlament -- ki tudja hanyadszor -- elutasította Polt Péter legfőbb ügyész magyarázatát, a kormány pedig elvetette a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének a

Szász Károly által beterjesztett 2002-es évről szóló beszámolóját, és az intézet új felállítására tett javaslatot (egy személy helyett vezetői testület), a rádiós Kondor Katalin ellen pedig a Népszava újabb bizonyítékokkal próbált előállni.

A jelek szerint Gyurcsány Ferencnek nincs meg a kellő támogatottsága az általa kiváltott bonyodalomban, ám az MSZP-n belül is bizonyos súrlódások észlelhetők. Sajtóhírek szerint egy október közepén megtartott kormányülés után Medgyessy Péter és néhány szocialista politikus (Kovács László, Hiller István, Juhász Ferenc, Kiss Péter, Lamperth Mónika és Lendvai Ildikó) abban egyeztetett meg, hogy a Magyar Szocialista Párt 2004 vége helyett 2005 márciusában tartja meg tisztújító kongresszusát, s azon döntenek a legfontosabb személyi kérdésekről. A megbeszélésen nem volt jelen Szili Katalin, valamint az országos választmány elnökeként János György sem, aki utóbb úgy véli, a felelősséget az említett csoportnak kell vállalnia.

A helyzetet tovább bonyolítja, hogy eredménytelenül zárult a brókerbotrányt kivizsgáló parlamenti bizottság első ülése, hiába jelent meg a volt kormány fele, élén Orbán Viktor korábbi miniszterelnökkel, a testület szocialista tagjai eltekintettek az általuk felvetett hatvenegy kérdés megválaszolásától, mondván, előbb a rendőrségi jelentéseket szeretnék látni, ezért elhagyták az üléstermet. Ez viszont lényege a történéseknek: a Kereskedelmi és Hitelbank brókercégének üzelmei az elmúlt évtized legsúlyosabb kitétele, s most csak olaj a tűzre, hogy egy hetilap közzétette, határidőnaplóbeli bejegyzések szerint mely politikusok találkoztak Kulcsár Attilával, valamint a letartóztatott Rejtő E. Tibor volt bankigazgatóval. A legtöbbet emlegetett személy Baja Ferenc szocialista politikus, de ott található Lamperth Mónika belügyminiszter, továbbá Kiss Péter kancelláriaminiszter és Bárándy Péter igazságügy-miniszter neve is, míg ellenzéki oldalról Rogán Antal, Schmitt Pál és Herényi Károly a megnevezett.

Az ellentétek csatája kisugárzódik a határon túlra is. Bárhogyan is értelmezhetjük a vajdasági magyarok kettős állampolgársági igényét, annak elintézési módját -- kitapintható, hogy a magyar külügy az időhúzásra játszik, bízva abban, hogy a vajdasági magyar pártok összefogásában rés keletkezik, avagy Belgrád sem lesz egyöntetű állásfoglalásában. Mint emlékeztető, ismeretlen egyéni beadvány alapján halasztódott a Magyarok Világszövetségének aláírásgyűjtési akciója, az MDF törvénymódosítási javaslatát pedig a rendészeti bizottság utasította el (habár az indítványt szakmailag kitűnően előkészítettnek tartotta). Balogh László bejelentette: a demokrata fórum a parlamenti szavazásra meghívja a határon túli magyar szervezetek képviselőit, "derüljön ki feketén és fehéren, hogy a szocialista és szabad demokrata képviselők milyen érdekeket képviselnek". Tegyük hozzá: az MSZP képviselőcsoportja négy párti egyeztetést javasol, decemberben pedig sor kerülhet a Magyar Állandó Értekezlet összehívására.

SINKOVITS Péter

Magyar Szó, 2003. november 6.

A székelység a kettős állampolgárságért

Az SZNT által megfogalmazott nyilatkozat ad hangot a magyar állampolgárság iránti igénynek

Mi, a székelység közképviselésével felruházottak, hétszáz ezer székelyföldi magyar nevében igényeljük a nemzeti hovatartozás alapján elnyerhető magyar állampolgárságot. Ez áll abban a nyilatkozatban, amelyet a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) adott ki Sepsiszentgyörgyön.

Néhány nappal az SZNT alakuló ülése előtt a Magyar Köztársaság elnöke kijelentette egy interjúban: a magyar állam azért nem foglalkozik az erdélyi magyarság kettős állampolgárságának a kérdésével, mert a közképviselési szervezet az erdélyi magyarság nevében nem fogalmazott meg ilyen igényt. Ez után természetesnek tartottuk, hogy az SZNT megfogalmazza: a Székelyföld magyar nemzetiségű lakói szeretnék, ha kérésre elnyerhetnék a magyar állampolgárságot. Ezt az igényt az államfő tudomására hoztuk -- nyilatkozta dr. Csapó József, az SZNT elnöke a Krónikának, írja a Világszövetség Erdélyi Társaságának (VET) sajtószolgálat.

Magyar Szó, 2003. november 7.

Véget ért a vajdasági aláírásgyűjtés

Félszáz ezer aláírás

A VMDP szerdán, a VMSZ ma ismerteti az akció sikerét

A vajdasági magyar pártok mintegy ötvenezer támogató aláírást gyűjtöttek össze a magyar állampolgárság odaítéléséért.

Ágoston András, az aláírásgyűjtést kezdeményező Vajdasági Magyar Demokrata Párt (VMDP) elnöke szerdán Szabadkán még azt közölhette, hogy pártja pontosan 19.599 aláírást gyűjtött össze július vége óta, amikor megkezdődött az öt vajdasági magyar párt akciója, tegnap már újabb százakkal gyarapodott ez a szám, s meghaladta a húszezret, egészen pontosan 20.047 aláírást dokumentálhattak.

Eredetileg az volt a terv, hogy az öt párt együtt mutatja be a három és fél hónap alatt összegyűjtött íveket, de a többi délvidéki magyar párt nem jelent meg a szerdai szabadkai sajtótájékoztatón. Az MTI úgy tudja, hogy a vajdasági magyarság körében meghatározó támogatottsággal bíró Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) azért nem volt jelen, mert későn kapta meg Ágoston meghívóját.

Minden délvidéki magyar párt október végével abbahagyta az aláírásgyűjtést, ám az adatok szerdai ismertetésekor még nem futott be minden ív. Az MTI úgy értesült, hogy a VMSZ közel 30 ezer aláírt ívvel dicsekedhet. A három kisebb párt -- a Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége, Kereszténydemokrata Európa-mozgalom és a Vajdasági Magyar Polgári Mozgalom -- adatai nem ismeretesek, de becslések szerint néhány száz ívet gyűjtöttek össze, amelyekben a délvidéki magyarok kérik az anyaországtól a magyar állampolgárság

odaítélését.

Az öt párt együtt hozzávetőlegesen ötvenezer aláírást gyűjtött össze, vagyis a teljes vajdasági magyar lakosság -- beleértve a gyerekeket és fiatalokat is -- közel 17 százaléka támogatta aláírásával a magyar állampolgárság iránti igényt.

A VM DP elnöke szerint várhatóan november közepéig egybegyűjtik az aláírásokat és átadják a magyar kormány képviselőjének. Ágoston reményét fejezte ki, hogy Magyarország demokratikus államként figyelembe fogja venni a Vajdaságban élő magyarok kérését. A VM DP kezdeményezésére az említett öt vajdasági párt július végén kezdte meg egymástól függetlenül az aláírások gyűjtését a kettős állampolgárságért. A kérdőíveken a következő mondat szerepelt: "Aláírással támogatom a vajdasági magyar szervezetek arra vonatkozó kérését, hogy a Magyar Köztársaság tegye lehetővé a Vajdaságban élő magyarok számára a kettős állampolgárság alanyi jogon való megszerzését."

Magyar Szó, 2003. november 7.

Kezdeményezés a magyar állampolgársági törvény módosításáról

Négypárti egyeztetést javasol az MDF

Országgyűlés elutasító állásponton A Magyar Demokrata Fórum (MDF) országos elnöksége egyhangúlag felkérte Dávid Ibolya pártelnököt, hogy kezdeményezzen négypárti egyeztetést az állampolgársági törvény módosításával kapcsolatban -- tájékoztatta Herényi Károly az MTI-t

szerdán a testület ülését követően.

Az elnökség tagja, a parlamenti frakció vezetője emlékeztetett arra, hogy az Országgyűlés hétfői plenáris ülésén elutasította az MDF által benyújtott, az állampolgársági törvény módosítását szolgáló javaslat tárgysorozatba vételét.

A politikus elmondta azt is: az elnökség sérelmezi, hogy a tárgysorozatba vétel elutasításával a nyilvánosság előtti érdemi vita útját is elzárták.

Herényi Károly hozzátette, az elutasítást megelőzően a nagyobbik kormánypárt jelezte, hogy a szakmailag alaposan kidolgozott javaslatról hajlandók négypárti konzultáción tárgyalni. A politikus hangsúlyozta: a módosító javaslat nemcsak az uniós csatlakozásból adódó, a határon túli magyarok jelentős részét érintő vízumkénsyszer problémáját oldja meg, hanem "a 83 esztendővel ezelőtt meghozott trianoni döntés számos negatív következményét is

orvosolná".

Szavai szerint ezzel a törvénymódosítással az MDF a határon túli magyarság régi és jogos igényét kívánja orvosolni.

Magyar Szó, 2003. november 7.

AZ MVSZ A KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁGÉRT

Hamarosan elkezdődhet az aláírásgyűjtés

A magyar Alkotmánybíróság soron kívül tárgyalja a népszavazás ellen benyújtott óvást

Az Alkotmánybíróság levélben értesítette a Magyarok Világszövetségét, hogy az általa kezdeményezett és az Országos Választási Bizottság által egyhangú szavazattal hitelesített népszavazási kezdeményezés ellen benyújtott óvást soron kívül tárgyalja. A Magyarok Világszövetsége a népszavazásról szóló törvény módosítását kezdeményezi.

Az Alkotmánybíróság főtárgya, dr. Pálffy Ilona levélben értesítette a Magyarok Világszövetségének elnökét, hogy az 1997. évi C. sz. törvény rendelkezései szerint az Alkotmánybíróság soron kívül tárgyalja a népszavazási kezdeményezésekkel kapcsolatos eseteket. A levél tudatja, hogy az ügy már tárgyalóbíró kezében van. A levél aznap, október 16-án keletkezett, amikor egy harminc főből álló küldöttség negyven civil szervezet és több mint száz polgári kör nevében, közös beadványban kérte az Alkotmánybíróságot, tárgyalja soron kívül a kettős állampolgárság érdekében kezdeményezett népszavazás ellen benyújtott óvást, mert a késlekedés folytán súlyosan sérülhet a magyar nemzeti érdek.

"Örömmel nyugtázzuk, hogy az Alkotmánybíróság ügyviteléért felelős testület gyorsan cselekedett, és reméljük, az érdemi részt is heteken belül elvégzik. Ekképp népszavazási kezdeményezésünk érdekében végre elkezdődhet az aláírások gyűjtése" -- nyilatkozta az MVSZ elnöke.

A kettős állampolgárságról szóló népszavazási kezdeményezés "elakasztása" jól rávilágít annak rendjét szabályozó törvény -- az 1998. évi III. sz. tv. -- alkalmatlanságára. "Elfogadhatatlan, hogy egy háziasszony, vagy bármely laikus, jogi dolgokban járatlan polgár, aki ráadásul nem is érintett fél, felelősség vállalása és következmények nélkül megfellebbezhesse egy országos szintű igazságszolgáltató testület -- az OVB-re gondolok -- döntését" -- nyilatkozta az MVSZ sajtószolgálatának az elnök, és hozzáfűzte: "Régi, rossz emlékezetű idők hangulatát hordozza az is, hogy az ilyen, felelősségvállalás nélküli és kárt okozó beavatkozás elkövetőjének nevét védi a törvény." Miután véleménye szerint a népfelségnek, a köztársaság legfőbb hatalmának, gyakorlását inkább hátráltatja, mintsem segíti ez a törvény, az MVSZ elnöke javasolni fogja a Magyarok Világszövetsége elnökségének, hogy kezdeményezze annak módosítását.

Magyar Szó, 2003. november 8-9.

Ötvenezer aláírás

Mint mondta, bízik abban, hogy az anyaország megérti, hogy nem a pártvezetők eléképzeléséről van a szó.

-- Most már nem kérjük, hanem követeljük a kettős állampolgárságot, mert ha egész Európában más nemzeteknek erre megadatik a jog, akkor a vajdasági magyarok igényét sem kérdőjelezheti meg senki, legkevésbé az anyaország. Nem mi okoztuk a világháborúkat, nem mi sorakoztunk fel a rossz oldalra, nem mi mondtunk le róla, hanem erre kényszerítettek bennünket -- mondta. Kiemelte, hogy hazai szinten folyamatos a tárgyalás a politikai vezetéssel a két ország közötti megegyezés előkészítésére, mert -- mint kiemelte -- a vajdasági magyarság nem lehet elválasztó tényező a két ország között, hanem összekapcsoló erő. Ilyen értelemben adják át az aláírásokat. Arról is szólt, hogy a fent említett viszonyulásoktól eltekintve, továbbra is közös akciónak tartják és közösen akarnak cselekedni, mert nem akarnak megosztást ebben a kérdésben. Ilyen értelemben dolgoznak a szakértők is. Bízik benne, hogy rövid időn belül a szakma megállapodásra jut, s utána a politikai akaratot szeretnék látni az anyaország részéről. Reményét fejezte ki, hogy a jövő év elején végleges megállapodásra kerül sor.

Kasza József mellett Ricz György és Böröcz József is elítélték a VMDP "partizánakcióit", és sértőnek találták Ágostonék magatartását.

A VMSZ elnöke a továbbiakban arról is beszélt, hogy noha a szakértői csoport és az anyaországi szakértők megállapodtak abban, hogy míg folynak a tárgyalások, nem teszik közzé az ott elhazottakat -- hogy ne történjen félreértés a közvéleményben --, megrökönyödéssel vették észre, hogy az erről szóló feljegyzéseket, amelyet Szalma tanár úr készített a VMDP számára, mindenki olvashatja a világhálón. Megmellítette, hogy miért hiányzik a sajtótájékoztatóról Páll Sándor, a VMDK elnöke. Mint mondta, azért, mert a parlamentben azzal a megindoklással támadta meg a VMSZ jelölését -- dr. Korhecz személyében -- a lusztrációs bizottságba, hogy kettős állampolgár nem lehet ennek a testületnek a tagja. "Az a párt, amelynek elnöke így nyilatkozik, nem tűzheti zászlajára ezt a közös ügyet." Elítélte továbbá, hogy a VMDP pártpromócióra használta fel Újvidéken és Szabadkán is a '44-es áldozatok emlékére rendezett ünnepségeket, majd arról szólt, hogy a VMSZ a sajtóból szerzett tudomást a VMDP és a Svetozar Miletić szerb népi mozgalom "összeborulásáról". Azzal a szervezettel, amely a nemzeti gyűlölet szítását tűzte zászlajára. Szavai szerint ezt nem találta meglepőnek, hiszen Szabadkán is azzal a politikai csoportosulással működnek együtt, amely a feszültségkeltést keresi az együttműködést helyett. Már azon sem csodálkozna, mondta, ha az elkövetkező választásokon ezekkel alakítanának közös listákat. Végezetül kiemelte, hogy az ilyen megmozdulások után képtelenségnek tartja az együttműködést, de a kettős állampolgárság ügyében az akció továbbra is közös marad.

S. K. Á.

Magyar Szó, 2003. november 10.

Nem leszünk másodrendű polgárok!

Kasza József a gombosi lakossági fórumon

Pénteken este a Vajdasági Magyar Szövetség gombosi helyi szervezete lakossági fórumot tartott a tűzoltóotthon zsúfolásig megtelt nagytermében. Az összejövetelen megjelent Kasza József, a VMSZ elnöke is, megismerkedett a gombosiak valóban nagy gondjaival, és kifejezte készségét, hogy segíteni fog megoldásukban.

A VMSZ elnöke elmondta, sajnálatos módon csak panaszt hallott a faluban és kilátástalanságot tapasztalt. -- Voltak nehéz idők a történelem során, nem szabad földadni az ősi szülőföldet, védenünk kell a történelmi hagyatékot, amit örököltünk. Negyvennégyben és negyvenötben 40--50 ezer vajdasági magyart kivégeztek, és sajnos ugyanennyien költöztek el, főleg fiatalok. Próbáljunk meg szembeszállni a nehézségekkel, követeljük jogainkat, ki kell mondanunk, hogy nem lehetünk másodrendű polgárok. Elni kell a jogunkkal, hogy beszéljünk a nyelvet, védjük kultúránkat. Ha nem cselekszünk, eltaposnak bennünket. A VMSZ az elmúlt tíz évben kiállt a magyarság jogaiért. Hosszú csatározások után megalakult a Magyar Nemzeti Tanács és meg is kezdte működését, hamarosan érezni fogjuk munkájának eredményét. Kölcsönös kisebbségvédelmi megállapodás született Szerbia és Magyarország között, a kettős állampolgárság pedig a VMSZ kitartó munkájának eredménye lesz. Meglepő egyébként, hogy nem a szerb vezetés gátolja a kettős állampolgárság bevezetését, hanem az anyaország, amely lemondott rólunk 1920-ban és 1945-ben is -- mondta beszédében Kasza József. A lakossági fórumon számos olyan jelenségre mutattak rá a résztvevők, amelyek kedvezőtlenül befolyásolják a gombosiak életét, és amelyekre minél előbb megoldást kellene találni, mert ellenkező esetben beláthatatlan következményekkel lehet számolni az itteni magyarság szempontjából.

H. Á.

Magyar Szó, 2003. november 11.

A KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁG KÉRDÉSE

Félreértés és morgás

A kettős állampolgársággal kapcsolatban alighanem félreértésnek estünk áldozatul. Kötve hiszem, hogy Živković kormányfő korábbi igenlő álláspontját most kétszínűen elutasító álláspontra cserélte volna fel. Még kevésbé hiszem, hogy a magyarországi miniszterek rábeszélést tettek volna, változtassa meg a véleményét. Miért tett volna nekik szívességet azon az áron, hogy közben rossz színben tüntesse fel jómagát? Valószínűbb, hogy az eltérő válasz különböző kérdésfeltevésnek volt a következménye. Korábban alighanem másként tették fel Živkovićnak a kérdést, mint legutóbb. Ezért nem látok okot vádaskodásra és morgásra. Eredetileg a kérdés alighanem így hangzott: mit szólna Szerbia ahhoz, ha Magyarország kettős állampolgárságot adna az azt igénylő vajdasági magyaroknak? Erre a kérdésre Živković természetesen így válaszolhatott: nem volna semmi kifogása ellene. Ilyeténképpen kellett hangoznia a kérdésnek, ha Jokanović külügyminiszter-helyettes is azt válaszolhatta rá, miszerint kizárólag Magyarországnak a gondja, hogy kinek ad kettős állampolgárságot,

Szerbia és Montenegró nem kíván ebbe beleszólni. Legutóbb viszont alighanem államközi megállapodást kínáltak fel Živkovićnak arról, hogy Szerbia részéről rendben van, ha Magyarország kettős állampolgárságot ad a vajdasági magyaroknak. Erre viszont természetesen így hangzik a válasz: ha Magyarország nem saját szuverén elhatározásából, hanem Szerbia bevonásával -- államközi szerződés alátámasztásával -- kíván kettős állampolgárságot adni, akkor azt nem etnikai alapon, hanem csak a reciprocitás elvének az alkalmazásával lehet megadni. Vagyis: ha Magyarország szuverén elhatározása alapján ad a magyaroknak állampolgárságot, az az ő dolga, Szerbia tudomásul veszi a döntést. De ha Szerbiát is be akarja vonni ebbe a döntésbe, a nemzetközi megállapodás a reciprocitás elvének az alkalmazásával jár. Ez két külön dolog: más, ha Magyarország egyedül dönt, más, ha partner kell neki a döntéshez. Van példa mindkét esetre. Horvátország például azonnal megadja a horvát állampolgárságot mindazoknak, akik bármelyik követségükre papírt hoznak arról, hogy horvát nemzetiségűek. Horvátország így döntött és pontum. A vajdasági horvátok tömegesen éltek ezzel a lehetőséggel. Szerbia tudomásul vette Horvátország döntését, s nem tett semmi ellenvetést. Viszont Szerbia és Bosznia-Hercegovina államközi szerződésben szabályozták azt, milyen feltétellel adnak a két ország folyamodó lakosainak kölcsönös alapon kettős állampolgárságot. Ez más eset. Az államközi szerződésben azt is rögzítették, milyen jogok és köteleességek várnak a kettős állampolgároknak az egyik és a másik országban. Nyilvánvaló, hogy a konkrét esetben a szerződés tulajdonképpeni hasznélvezői a szerbek: a boszniai szerbek közül sokan folyamodnak szerbiai állampolgárságért, a szerbiai szerbek között is szép számban akadnak, akik megszerzik a boszniai állampolgárságot, a boszniai bosnyákok és a horvátok viszont nemigen tartanak igényt szerbiai állampolgárságra. Ahhoz, hogy nemzetközi szerződés alapján is lehessen állampolgárságot nyerni, előzőleg ezt be kell iktatni az állampolgárságról szóló törvénybe. A szerbiai állampolgársági törvény tartalmaz ilyen kitételt, a magyarországi viszont nem. Ha tehát Magyarország is hajlandó lett volna államközi szerződés alapján kettős állampolgárságot adni, ilyen értelemben változtatnia kellett volna az állampolgárságról szóló törvényén. Tüstént utána az a kérdés merült volna fel, mi legyen a reciprocitás elve. Önként adódik, hogy a két ország minden lakója folyamodhasson a másik országban is állampolgárságért. Magyarország és Szerbia és Montenegró esetében azonban ez meglehetősen tág és kedvezőtlen keret lett volna. Természetesen lehetett volna mást is reciprocitásként felkínálni. Például azt, hogy Szerbia és Montenegró minden polgára, akinek második felmenői között valaki magyar állampolgár volt, folyamodhat magyar állampolgárságért; hasonlóképpen Magyarország minden állampolgára, akinek második felmenői között valaki szerbiai állampolgár volt, folyamodhat Szerbia és Montenegró-i állampolgárságért. Ezzel már el is kerültük az etnikai alapot: vajdasági származású magyarok, szerbek, horvátok, szlovákok, románok tarthattak volna igényt kettős állampolgárságra, akárhol éljenek is ma Szerbia és Montenegró területén.

A nemzetközi szerződés alapján szerezhető kettős állampolgárságnak megvan az a nagy előnye, hogy pontosan rögzíthető, kinek mi jár, s mivel tartozik az egyik vagy a másik országban. Például a Szerbia és Bosznia között kötött szerződésben az áll, hogy a kettős állampolgárok mindkét országban rendelkeznek az állampolgárok minden jogával, kivéve azokat a jogokat, amelyekről ez a szerződés másként rendelkezik. Ezt követően a két szerződő ország mindent megtagadhat a kettős állampolgároktól, amiben egymás közt megállapodik. Például úgy rendelkezik, hogy a kettős állampolgár katonai szolgálatot abban az országban teljesít, amelyikben állandó tartózkodási hellyel vagy letelepedési engedéllyel rendelkezik. Állandó tartózkodási helye vagy letelepedési engedélye pedig mindenkinek csak egy lehet, s csupán az illető ország törvényes rendelkezései szerint szerezheti meg magának. Adót abban az országban fizet, amelyikben az adófizetésre okot adó jogviszony létrejött. Iskolai oktatásra abban az országban tarthat igényt, amelyikben az állandó lakhelye van. Választópolgári

kötelezettségét csak abban az országban teljesítheti, amelyikben állandó lakhellyel rendelkezik. Egészségvédelemre abban az országban részesülhet, amelyikben a társadalombiztosítás fizetése alapján erre jogot formálhat. A Szerbia és Bosznia közötti államközi szerződés még azt is rögzíti, hogy a kettős állampolgár egy harmadik országban mely esetben melyik államának a diplomáciai védelmére tarthat igényt.

A fentiekből jól kiszűrhető: Magyarországot anyagilag nem terhelte volna meg túlságosan, ha ezen az alapon kettős állampolgárságot adott volna az érdeklődőknek: megtagadhatta volna tőlük mind az iskoláztatás, mind az egészségvédelem, mind a nyugdíj nyújtásának a költségeit. Ha párhuzamosan egyéves, sőt ötéves vízumot is adott volna, akkor állampolgárságért alighanem csak azok folyamodtak volna, akikre megnyugtatólag hatott volna a puszta tudat, hogy magyar állampolgársággal rendelkeznek. Állampolgársággal, szunnyadó állampolgári jogokkal. A jelek szerint Magyarországon ilyen kettős állampolgárság megadására sincs politikai akarat. Ízlés dolga, hogy erre legyint-e vagy morgolódik-e az ember.

MAJOR Nándor

Magyar Szó, 2003. november 13.

"Elfogadhatatlan, ha a magyar állampolgárságot valaki nem kéri, hanem követeli"

Kovács László a határon túli magyarokkal kapcsolatos politikáról

Magyarország európai uniós csatlakozásának következményeiről és a kormány határon túli magyarokkal kapcsolatos politikájáról kérdezték egyebek között Kovács László szocialista pártelnököt, külügyminisztert az MSZP honlapján folytatott keddi online interjú résztvevői. A határon túli magyarokról kifejtette: a mindenkor magyar kormányok alkotmányos kötelessége a határon túli magyarok támogatása. Ennek célja, hogy segítse őket a boldogulásban a szülőföldjükön, valamint jogaik érvényesítésében. A Medgyessy-kormány ezt úgy teszi, hogy lépései összhangban legyenek az Európai Unió normáival, mert "akkor számíthatunk széles körű nemzetközi támogatásra", és kerülhető el, hogy feszültség alakuljon ki Magyarország és egyes szomszédainak viszonyában -- mondta a kedvezménytörvényről szólva.

A kettős állampolgárságról elmondta: ebben "egy felelős kormánynak körültekintően kell eljárnia". Hozzátette, a kormány ezért kezdett szakértői tárgyalásokat első lépésként a vajdasági magyarok pártjaival, mert tisztázni akarja, hogy pontosan mit kérnek. Elkezdődött a tárgyalás a Szerbia és Montenegró-i kormánnyal is, mert "azt is tudnunk kell, hogy ők milyen feltételekkel lennének készek erről megállapodni" -- mondta.

A külügyminiszter hozzáfűzte: figyelembe kell venni az Európai Unió és az Európa Tanács, a nemzetközi jog előírásait.

"Természetesen nem hagyhatjuk figyelmen kívül a magyar költségvetés teherbíró képességét sem. Elfogadhatatlan az, ha magyarországi ellenzéki politikusok ebből felelőtlen módon belpolitikai kampányt csinálnak, és az is, ha a magyar állampolgárság megadását valaki nem kéri, hanem egyenesen követeli." A magyar kormánytól azok követelhetnek, akik Magyarországon élnek, itt adóztak vagy adóznak, akiknek munkája, tevékenysége hozzájárult Magyarország teljesítményéhez. Mások csak kérhetnek! -- mutatott rá Kovács László.

Magyar Szó, 2003. november 14.

Kettős állampolgárság, magánosítás...

Kasza József a bácskossuthfalvi lakossági fórumon

Szerdán este Bácskossuthfalván szervezett lakossági fórumot a VMSZ, melynek elnöke, Kasza József is jelen volt, valamint Bábi Attila, Topolya polgármestere, Aleksandar Dudaš, a végrehajtó bizottság, illetve Fehér László, a párt körzeti szervezetének elnöke. A rendezvényen a vajdasági magyarságot érintő időszzerű kérdések kerültek megvitatásra, mint a magánosítás, kettős állampolgárság, vízumkényszer, életszínvonal és helyzetünk várható alakulása. A magánosítással kapcsolatban a község vezetői beszámoltak az eddigi fejleményekről, majd többen feltették a kérdést, hogy miért nem szól bele az önkormányzat a privatizációs folyamatba, mely gyakran szabálytalan, de mint a vendégek hangsúlyozták, az önkormányzatnak nincs ilyen hatásköre.

Kasza József kiemelte, hogy minden magánosításra kerülő vállalat 10-30 százaléka állami

tulajdon amit áruba bocsát, és a topolyai Žitko esetében -- amit a felszólalók felvetettek -- a dolgozók részvényei kerültek eladásra. Mint mondta, 2-3 érdeklődő volt, többek között a nyíregyházi malomipari társulás, de az utolsó pillanatban meghátrált, és a Delta korporáció nevében vásárolták meg a részvények nagy hányadát.

A munkások nem érzik, tudják vagy akarják, hogy ha összefognak, összeteszik tulajdonukat, vállálhatják, hogy részt vesznek a magánosításban. Sokan nem gondolják át részvényeik eladásának következményét. Sajnos így zajlik legtöbb helyen ez a folyamat, és kimarad belőle a vajdasági magyarság, és megveszik a talpunk alatt a földet. Bémunkások leszünk, ha megtartanak bennünket -- mondta többek között a VMSZ elnöke. -- Az a gond, hogy sem a dolgozók, sem az önkormányzat, sem a vajdasági magyarság nem rendelkezik olyan tőkével, hogy versenyre keljen azokkal, akik az elmúlt években, a háború során tőkét halmoztak fel, tudjuk, hogy hogyan, rablással, csalással, lopással. Ezekkel pedig versenyre kelni nagyon nehéz, a vajdasági magyarság esetében szinte lehetetlen. Erre a tényre több esetben felhívtam a figyelmet az anyaországban, kérve, hogy támogassák meg a vajdasági magyarságot, hozzanak létre olyan bankot, mely fölkarolja az itteni magyarságot, pénzeszközökkel támogatva segíti a privatizációt. Vagy pedig lépjenek be az anyaországi vállalkozók és vállálják a versengést. A magyar érdekeltségű bankot már idestova tíz éve emlegetem, de a füle botját sem mozgatja senki.

A kettős állampolgársággal kapcsolatban Kasza kiemelte, hogy ha szüleinknek, nagyszüleinknek az adva volt, majd később elvették tőlük, akkor a késői utódoknak vissza kell adni. Mint mondta ezt nem Szerbia ellenzi, hanem az anyaország.

-- Nálunk nem él a kettős állampolgárság, köszönve az anyaországi politikának és saját magunknak, mert amikor a parlamentben magyar képviselő felszólalásában kijelenti, hogy azért nem szavaz dr. Korhecz Tamásra, mert kettős állampolgár, akkor fölteszem a kérdést, ki az oka a huzavonának. Ennek ellenére úgy érzem, hogy jó úton haladunk, csak hosszadalmas, több hónapos vita után annyit sikerült elérni, hogy szakértők asztalhoz ültek, és az anyaországi szakértők is keresik a megoldási lehetőséget. Hiszem, hogy a közeljövőben a szakma is, és a politika is megtalálja a megoldást. Hogy erre mekkora szükség van, bizonyíték a szabadkai konzulátus előtt nap mint nap vízumra várakozók hosszú sora. Megalázó, ahogy várják, hogy beengedjék őket, elfogadják kérelmüket. Pozitív lépése azonban az anyaországnak, hogy ingyenes a vízum -- mondta Kasza megjegyezve, hogy a vízumkényszerrel egyidőben beindult egy új üzlet, megjelentek ugyanis a bérácsorgók, akik jó pénzért kívárlják a sort.

N. K.

Magyar Szó, 2003. november 15-16.

Együtt is meg nem is!

A VMSZ és a VMDP is el tudja képzelni, hogy a továbbiakban közösen lépnek fel a kettős állampolgárság ügyében Magyarországon, de ki teszi meg az első lépést?

A kettős állampolgárság intézményének bevezetése érdekében a vajdasági magyar pártok eddig egyetlen közös összefogásaként több mint ötvenezer aláírás gyűlt össze Vajdaságban. Az akció eredményéről azonban már külön-külön tartottak sajtótájékoztatót -- a VMPPM-mel és a KDEM-mel együtt -- a VMSZ és külön a VMPP. A Magyar Szó mindkét félnek ugyanazokat a kérdéseket tette fel: hogyan és mikor, vagyis együtt vagy külön-külön viszik-e fel Budapestre az aláírásokat, valamint azt, hogy miért nem tudták összehangolni a munkát? Arra is választ kértünk, hogy -- mivel nem történt meg az egyeztetés -- nem fordulhatott-e elő, hogy valakinek esetleg kétszer is szerepel a neve a listákon, pontosabban tényleges-e az ötvenezres szám, továbbá, hogy mi a véleményük arról, hogy ezek a külön utak nem válnak éppen a dicsőségünkre! **Dr. Sepsey Csaba**, a VMPP alelnöke:-- Most folynak az egyeztetések, remélem, ez még a jövő hét folyamán megtörténik. A mi eredeti javaslatunk az volt, hogy ezt egy közösen összeállított küldöttség adja át a legmagasabb magyarországi közjogi méltóságoknak, illetve a kormány képviselőinek. Ez volt a javaslatunk -- annak idején. A kezdeményezés is a mienk volt, és örülünk, hogy sikerült összehozni azt, hogy mind az öt vajdasági magyar párt támogassa az akciót, és erejéhez képest részt is vegyen benne. Nagyon remélem, hogy sikerülni fog az egyeztetés. Noha az aláírásgyűjtésnél nagyobb fennakadásokat nem észleltem, a prezentálásuk, bizony, már nem ment simán.

Mi Illés-napkor, a temerini búcsú napján kezdtük el gyűjteni az aláírásokat, az időpontokra vonatkozóan ugyanis semmilyen megegyezés nem volt. Ebben nem is látok gondot, de hogy az eredményeket nem sikerült közösen prezentálni, annak biztosan megvan az oka, de nem rajtunk múlott. Az, hogy a VMSZ nem kapta meg az értesítést a helyszínre és az időpontra vonatkozóan, nem igaz, mert kerek egy héttel a sajtótájékoztató megtartása előtt mind az öt pártot e-mailben értesítettük. Való igaz, hogy a pontos helyszín és az időpont nem volt benne, de erre vártuk a javaslatokat. Úgy gondoltuk, hogy a legmegfelelőbb Szabadka lenne, de mivel a VMPP-nek Szabadkán nincs székhelye, ezért úgy tüntettük fel, hogy ötödikén Szabadkán, de ezzel egyidejűleg írásos kérelemmel fordultunk a szabadkai önkormányzathoz, hogy találjon termet, de választ nem kaptunk, csak szóbeli ígéretet, hogy a terem szabad. A VMSZ-től semmilyen visszajelzést nem érkezett az alatt az egy hét alatt arra vonatkozóan, hogy részt kívánnak-e venni a sajtótájékoztatón. Meglepett bennünket, amikor az önkormányzat által megadott helyen és időpontban közölték velünk, előző nap úgy döntött a végrehajtó bizottság, hogy a sajtótájékoztatót az új városházában kellene megtartani, de akkorra már ott voltak az újságírók, és így meg is tartottuk a rendezvényt. -- Mivel az egyeztetés elmaradt, elképzelhetőnek tartom, hogy egy személy akár kétszer is aláírta, de mi mindenkinek, aki gyűjtötte az aláírásokat, szoltunk, hogy ha valaki egyszer már aláírt, ezt ne tegye meg még egyszer. Nem zárom ki, hogy történtek ilyen esetek, de nem hiszem, hogy ez jellemző lenne. Annyit tudok, hogy a VMPP valóban 20.045 aláírást gyűjtött. Szabadkán 3100 körül van az aláírók száma. Meggyőződésem, hogy az ötvenezres szám tényleges. Amikor elindult az akció, úgy gondoltuk, hogy ha a lakosság tíz százaléka aláírja, annak már politikai súlyának kell lennie; hát ezt túlszárnyaltuk, s ezzel a világban is ismert módszerrel politikai nyomást gyakorolhatunk a magyar köztársaság politikai elitjére, hogy tegye lehetővé a kettős állampolgárságot. Hadd emeljem ki még egyszer: az egyeztetés folyik, jó lenne, ha közösen tudnánk átadni a kérelmeket.

Kasza József, a VMSZ elnöke: -- Még nem tudjuk, hogy mikor és hogyan jutnak fel az aláírások. Jelen pillanatban ez nem prioritás a VMSZ számára, annak ellenére, hogy a kettős állampolgárság kérdése fontossági szempontból az elsők között van. Most viszont sokkal fontosabb dolgok zajlanak az elnökválasztás és az előrehozott parlamenti választások miatt. Ezt meg is kell szervezni, meg kell találni a megfelelő megoldást a koalíciós partner kiválasztása terén, de mindenekelőtt a legfontosabb, hogy sikerüljenek ezek a választások.

Emellett majd azt is megbeszéljük, hogy közösen vagy külön-külön juttatjuk-e fel a dokumentumot. Várjuk egyébként az ajánlatot. Mi hajlandóak vagyunk közösen is, de azt is elfogadjuk, ha külön-külön tesszük ezt meg. Hogy ki teszi meg az első lépést? Mi az előbbit fogjuk felajánlani, de már megszoktuk, hogy az ajánlatunkat kicselezik. Ezt bizonyították az aláírásgyűjtésnél is, hiszen egy hónappal korábban láttak neki, és egy hónappal tovább folytatták. Külön bonyolították le a sajtótájékoztatót is. Felkínáljuk, hogy vigyük együtt; ha elfogadják, akkor jó, ha nem, úgy is jó. Azt a kérdést, hogy miért nem lehetett összehangolni ezt a munkát, nem nekem kellene feltenni, mert mi ott voltunk a közös megbeszélésen, amikor úgy éreztük, hogy közös álláspontok vannak, hogy összehangolt akcióról van szó. Nem mi voltunk azok, akik ezt a megbeszélést felrúgták. Az emberek nagyon fegyelmezettek voltak, az aláírók és az aláírásgyűjtők is. Minden esetben megkérdeztük, hogy aláírták-e már másutt. Biztos vagyok benne, hogy ez az ötvenezres szám reális, annál inkább, mivel ha a VMSZ teljes erőbedobással "ráfeküdt" volna, ha több idő áll rendelkezésre, akár a százezres számot is elérhettük volna. Mi ugyanis egy hónap alatt gyűjtöttük össze a harmincezet, különösebb erőráfordítás nélkül. Ennek ellenére úgy vélem, hogy az ötvenezer aláírás kellő bizonyíték arra, hogy a vajdasági magyarság igényli a kettős állampolgárságot. A VMSZ felvállalja a vajdasági magyarság problémáinak megoldását, és ha nem is olyan gyorsasággal, mint ahogy szeretnénk, meg is oldja ezeket.

S. KISS Ágnes

Magyar Szó, 2003. november 19.

Magyar állampolgárságot az összes magyarnak

Patrubby Miklós nemzetközi sajtóértekezlete Budapesten

A kettős állampolgárság bevezetésével elkerülhető lenne, hogy a schengeni határok egy új vasfüggőnyt képezzenek Magyarország és az Európai Unióhoz nem csatlakozó országokban élő honfitársaink között -- hangoztatta a Magyarok Világszövetségének (MVSZ) elnöke nemzetközi sajtótájékoztatóján, hétfőn Budapesten.

Patrubby Miklós a "magyarkérdést" egy a szlovák--ukrán határon fekvő település példájával szemléltette, s hangsúlyozta: Horvátországhoz hasonlóan Magyarországnak is meg kellene adnia a magyar állampolgárságot a világon élő összes magyarnak.

Szelmenc községet a második világháború után szabályosan kettévágták, egyik része, Kisszelmenc a Szovjetunió, jelenleg Ukrajna, míg másik része Nagyszelmenc néven Csehszlovákia, ma Szlovákia részévé vált -- mondta el Illár József, Kisszelmenc polgármestere.

"Az évtizedek során számtalan kísérlet volt a települések újraegyesítésére, de mind kudarcba fulladtak, reméljük, hogy a demokráciát a zászlajára tűző Európai Unió végre figyelembe veszi kérésünket" -- fűzte hozzá Gilányi László, Nagyszelmenc alpolgármestere. Patrubby Miklós abszurdnak nevezte, hogy 2004. május elseje után a Kisszelmencben rekedt magyaroknak schengeni vízumra lesz szüksége rokonaik meglátogatásához.

Romániából és Szerbiából számtalan hasonló, ha nem is ennyire drámai esetről értesültünk -- tette hozzá a világszövetség elnöke.

Mihajlovics József, a Szlovákiai Magyar Föderalista Párt elnöke a szlovák kormány politikája, valamint az álláspontja szerint még mindig érvényben lévő beneši dekrétumok ellen emelt szót.

"Szlovákiában a mai napig nem tartják be az alapvető emberi jogokat, és a magyarokat továbbra is a kollektív bűnösség elvén büntetik" -- jelentette ki.

"Ennél is sajnálatosabb, hogy ehhez a szlovák kormány részeként a Magyar Koalíció Pártja is segédkezik ahelyett, hogy hitelesen képviselné a magyar kisebbség érdekeit" -- tette hozzá Mihajlovics József.

A sajtótájékoztatón bejelentették a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) létrejöttét Csapó József elnökségével.

A tanács Székelyföld autonómiájáért küzd -- mondta el Csapó József.

"A jövő kisebbségi létben csak autonómia keretein belül valósulhat meg" -- szögezte le Patrubány Miklós.

Hozzátette, az MVSZ kiegészítést készített az uniós alkotmánytervezethez, ennek sarkalatos pontja, hogy az alkotmány szövegében a nemzetiség (nationality) csak és kizárólag a nemzeti kisebbség megjelölése legyen, ne lehessen az állampolgárság szó szinonimájaként felhasználni.

Magyar Szó, 2003. november 20.

ÁGOSTON--KASZA LEVÉLVÁLTÁS

Együtt a kettős állampolgárságért

Lesz-e magyar választási koalíció?

Az eddigi kormányzó koalíció, a SZDE megszűnése és a december 28-ára meghirdetett parlamenti választások ismét válaszút elé állítják a vajdasági magyar pártokat. Körvonalazódnak a választási koalíciók, s miután a kettős állampolgárság megszerzése ügyében többé-kevésbé sikerült félretenni a politikai nézetkülönbségeket, s együtt fellépni a vajdasági magyarok közös érdekében, felmerül a kérdés, vajon a szerbiai politikai színtéren hogyan helyezkednek a magyarságot képviselő pártok. Az ezzel kapcsolatos egyeztetések megkezdődtek, tudjuk ezt abból a levelezésből, amelyet Ágoston András, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt elnöke bocsátott a rendelkezésünkre.

Ágoston a VMDP nevében november 14-én körlevelet intézett a vajdasági magyar pártokhoz, amelyben elnöki találkozót kezdeményezett a parlamenti választásokkal kapcsolatos tennivalók megvitatására. Szombaton a VMDP válaszmánya megerősítette korábbi állásfoglalását, miszerint a vajdasági magyar pártoknak együtt kell indulniuk a választásokon. A VMDP,

Ágoston leveléből ítélve, tisztában van azzal, hogy az öt százalékos választási küszöb miatt elmaradna ugyan a parlamenti mandátumok megszerzésének a lehetősége, de "a vajdasági magyarság alapérdekeinek képviselőéhez nem erre, hanem a közös fellépés és a begyűjtött magyar szavazatok adta legitimitásra van inkább szükség".

Kasza József, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke ugyanezen a napon találkozót kezdeményezett azzal kapcsolatban, hogy miután befejeződött a kettős állampolgárság intézményének bevezetésére indított aláírásgyűjtési akció, a vajdasági magyar pártok Szabadkán találkozzanak és beszéljék meg az aláírások átadásának módját és időpontját. Kasza egy másik levélben rögtön válaszolt Ágoston indítványára is: szerinte a közel ötvenezer aláírásról egyetlen napirendi pontként kell egyeztetni, a választásokról szóló megbeszélés helyszínének pedig Újvidéket, időpontjául ma délutánt javasolta.

Ágoston újabb levelében közölte, hogy ott lesz a szabadkai találkozón (ám csütörtökön elfoglalt) s egyben indítványozta, hogy a szerdai megbeszélésen legyen napirenden még két téma, és pedig (idézet a levélből): tegyünk közös javaslatot a kettős állampolgárság ügyében zajló szakmai egyeztetés folytatására, s rögzítsük még egyszer: a megoldást nem a végeláthatatlan tárgyalásokkal fenyegető kétoldalú megállapodásban, hanem az állampolgársági törvény módosításában látjuk. Továbbá, tekintettel arra, hogy a vonatkozó döntéseket már a VMDP és a VMSZ is meghozta, elvégezhetjük az elvi egyeztetést a vajdasági magyar pártok választási koalíciójának kérdésében. A részletekre a megalakítandó közös választási bizottságban térhetünk ki.

A tegnapi szabadkai találkozó előtt szerzett értesüléseink szerint Kasza házigazdaként eleget tett Ágoston kérésének, s a találkozón napirendre került minden kérdés, tehát a VMDP koalíciós javaslata is, ám az eddigiek alapján még korai lenne bármiféle következtetést levonni. Egyeztetésre (még) van idő.

gy.

Magyar Szó, 2003. november 26.

KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁG

Folytatódnak a tárgyalások

A vajdasági magyar pártok képviselőiből álló szakértői bizottság továbbra is egyöntetű állásponton van, hogy a magyar állampolgárságot a magyarországi belső törvényhozás megváltoztatása révén lehet elérni -- hangoztatta dr. Szalma József, a szakértői bizottság elnöke a testület tegnapi, Újvidéken megtartott összejövetele után.

Elmondta továbbá, hogy a kettős állampolgárságot a területhez tartozás nélkül kellene elérni. Erre vannak példák a szerbiai törvényhozásban, de más európai országok jogi gyakorlatában is. Dr. Szalma hozzáfűzte, hogy a magyar tárgyalófél eddig rendkívül korrekt volt, kisebb nézeteltérések csak a magyar állampolgárság elérésének módszerében merültek fel. A belső törvényhozás mellett ugyanis bilaterális egyezményekkel is lehet rendezni a kérdést, de dr. Szalma szerint az első megoldás előnyösebb.

Újságírói kérdésre válaszolva elhangzott, hogy Magyarországon 70.000 aláírással tudják

alátámasztani a vajdasági magyarok által kezdeményezett kettős állampolgársági kérdés rendezését. Emlékeztetőül Vajdaságban eddig 50.000-en írták alá a kettős állampolgárság kérelmezésére vonatkozó petíciót.

V. A.

Magyar Szó, 2003. november 27.

"Követelő írás sorsunkért"

Dr. Kerekes József, Szabadka (cím a szerkesztőségben). -- Van egy barátom, irodalomkritikus, szerény írásaimra meg se mukkan. Ez, ugye, egy írogató embernek nem jó jel. Viszont Kabok Erika írására és Kasza József kijelentésére kormányszintű bírálat érkezett az anyaországból. Akkor ez nekik jó jel? A Kabok-cikket mellőzném, egy számomra kétes elkötelezettsége miatt: Živković kormányfőnk állhatatos elvszerűségét tényként kezeli, úgy beállítva, hogy csak külső vagy felső (?) kényszernek enged, ami szerintem erősen vitatható. Más a helyzet a Kasza urat ért bírálattal. Ő ugyanis azt merte mondani, miután begyűlt az 50.000 körüli aláírás, hogy ezek után követelhetjük a kettős állampolgárság intézményesítését. Idézem Kovács László úr feleletét a Magyar Szó november 13-i száma alapján: "Elfogadhatatlan, ha a magyar állampolgárságot **valaki** nem **kéri**, hanem **követeli**." (Kiemelés tőlem) Ez bizony kritika a javából! Újra kérdelem, akkor ez neki jó jel? Személy szerint maradok barátja szófukar kritikus barátomnak.

Kovács László úr szavaiban nincs klisé, nincs sallang. Nincs mit lehántani róla. Direktbe vág, mellőzi a diplomácia nyelvét. -- Ha azt mondja, Kasza úr is így beszélt, azt mondom, ez idő szerint ő a követ, akit felkért az 50.000 magyar, küldene követelő írást sorsunkért, megkövetné anyaországunkat, tessék már számbavenni bennünket. Az a követ dolga, hogy követeljen. A válasz pedig azé, akit megkövettek, aminek úgy a kérésre, mint a követelésre azonosnak kell lennie, ha a követ jó helyen, megalapozottan terjesztette be követelményét. Lábjegyzetünkben pedig ez áll: ükapáink Kishegyesnél csatáztak Kossuth zászlaja alatt, nagyapáink az Isonzónál, apáink pedig a Don mentén véreztek-fagytak. Magyarországon éltünk, míg ott élhattunk, adóztunk is, míg adózhattunk, mi több, áttelepült véreink-gyermekeink által ma is ezt tesszük, számuk nem véletlenül azonos az aláírók számával. Íme követelésünk fundamentuma.

Ha azt mondja, kérjen, azt mondom, kéretlenül. Ha azt mondják, kérleljen, azt mondom, kéreget. Ha azt mondom, kéreget, azt mondják koldus. Ami jószíval igaz, pedig nem ittuk, vertük, tékoztunk el, tették helyettünk rég elhunyt királyok, miniszterek, kiknek sírhalmára sem mi, sem unokáink nem fognak leborulni. Ugye, Radnóti Miklós, felülről nézve csak térkép e táj, de fókuszoljunk csak közelebb: családnevünk eltorzítva, Török Dezső itt Terek Deze, iskoláink, kulturális intézményeink prés alá kerültek, és a Winzip 2000. októberi változata is csak kínlódva bontogatja a komprimált masszát. Anyanyelvünk a konyhába száműzetett a bögre és fazék társaságába, de azért Terek Deze szabatosan és tisztán ejti nevüket, nem mond begre-t.

Ha azt mondják, ez kevés, azt mondom, nagyon. Sekély bizony a mi szellemi talonunk,

gimnáziumaink ballagói, a szép szavak tudósai, diplomásaink szétfutottak, átfutottak. Csak ünnepelni járnak haza, -- amíg.

Ha azt mondja, valaki, azt felelem, nevük van, 50.000 magyar név. Ha azt kérdik, ez is valami? Azt mondom, jó, ám legyen, tárgyasítsunk, az alanyi már úgyis befuccsolt. Már nem fáj, mert a fájdalomküszöb felett vagyunk. Igaz ezek a "valakik" hüen őrzik emlékezetükben a megcsonkított nagycsaládhoz tartozás érzését, ám kérdés, megcsonkítottnak érzi e magát a nagycsalád? Ha azt mondják, igen, ezt igazolja a Kedvezménytörvény, azt felelem, az is valami.

Ez a kérlelés-csalódás libikókajáték egyeseket kihoz a sodrából, másokat fáraszt. Ettől csak egyvalami fárasztóbb: újra és újra előről kezdeni, tudatában annak az életbölcseességnek, hogy a csodák mindig mással történnek meg.

Magyar Szó, 2003. november 28.

Vajdasági argumentumok

Folytatódtak a kettős állampolgárságról szóló tárgyalások

Tudósítónktól

Budapest, november 27.

Második találkozójukat tartották a vajdasági magyar pártok által delegált szakértői csoport tagjai a magyar külügyminisztérium küldöttségének illetékeseivel a kettős állampolgárság ügyében. Lapunknak nyilatkozva Szalma József, a Vajdaságban élő magyarságot képviselő munkacsoport vezetőjeként elmondta, sikerült körbejárni a belső törvényi szabályozással rendezhető kedvezményi kérdéseket a honosítás esetén (társadalombiztosítási jogosultságok, katonai szolgálat, választói jogosultságok stb.). A vajdasági delegáció azt az álláspontot képviselte, hogy ezekben a témákban a kétoldalú egyezmény helyett elegendő a magyar törvényhozás illetékessége. Dr. Szalma szerint a megbeszélés baráti légkörben zajlott le, volt idő minden argumentum kifejtésére, így az anyag most már a magyar kormány, valamint a magyar parlamenti pártok elé kerülhet, s a remények szerint ott is lesz kellő fogadókészség. „A mi kérésünk az, hogy ez a téma kerüljön a magyar Országgyűlés napirendjére” -- mondta a vajdasági delegációvezető, aki a továbbiakban úgy fogalmazott, hogy a témakört ezennel lényegében kimerítették, az ügy a továbbiakban a magyar belső törvényhozásra tartozik. December 17-én lesz még egy összejövetel, amelyen megjelennek a más határon túli magyar szervezetek képviselői is. Ami egészen természetes, hiszen a kettős állampolgárság kérdése nem pusztán a vajdasági magyarokat érinti, ám tudni kell, hogy egyes más országok magyarjai számára ez most másodlagos.

S. P.

Magyar Szó, 2003. december 2.

Üzenet

Magyarország első számú közjogi méltósága gyakorlatilag támogatja a délvidéki magyarság kettős állampolgárságára vonatkozó kérelmét.

Tegnap óta ez a kijelentés immár tény. Sőt még annál is több, túlzás nélkül állítható: óriási politikai siker. Mindazok sikere, akik akár pártpolitikusként, akár független értelmiségiként, akár az állampolgárság megadását követelő ívek egyszerű aláírójaként bármilyen módon részt vettek abban az alig pár hónapos múltra visszatekintő (siker)történetben, melynek során az ügy a szabadkai, újvidéki, zentai, adai, kanizsai stb. utcákra kihelyezett aláírásgyűjtő asztaloktól eljutott a magyar köztársasági elnök asztaláig, de nem csupán eljutott, hanem ki is vívta annak támogatását. Ennek a sikernek az értékéből most még az sem von le semmit, hogy persze továbbra is nagy kérdés, mennyire segítheti elő ez a támogatás magát a gyakorlati megvalósulást. A magyarországi politikai rendszer egyik sajátossága ugyanis, hogy az elnöki funkciónak nem túl sok köze van a döntéshozó politikai hatalomhoz, azt viszont, hogy a valódi döntéshozók milyen módon viszonyulnak ehhez a kérdéshez, (sajnos), volt alkalmunk megtapasztalni ez alatt a pár hónap alatt. Ennek a történetnek azonban -- saját belpolitikai viszonyainkba átültetve, és különös tekintettel december 28-ára -- vannak más, ebben a pillanatban akár fontosabbnak is nevezhető tanulságai.

 Mádl Ferenc állásfoglalásának ugyanis van egy rejtett, áttételes politikai üzenete is. Amióta a délvidéki magyar politikum is többpártrendszerűvé vált, nem volt rá példa, hogy ezek a pártok ilyen hatékonyan tudjanak élni az egységes kiállás és az ebből szinte természetesen következő eredményes nyomásgyakorlás eszközeivel. Az elnöki üzenet tehát nem is annyira rejtett, és megfejtése nem is túl bonyolult: szétforgácsolódva, egymás ellen acsarkodva szinte biztos a kudarcc, együtt és összefogva viszont -- lám! -- nagyon messzire el lehet jutni. Sajnos, az utóbbi napok erre vonatkozó hírei arról tanúskodnak, hogy a délvidéki magyar politikai közélet még mindig nem érett meg teljes egészében arra, hogy ezt a tanulságot felismerje, magáévá tegye, és ennek szellemében cselekedjen, még akkor sem, ha a tét olyan nagy, mint a köztársasági parlamenti választásokon való eredményes szereplés.

A másik tanulság pedig még ennél az elsónél is fontosabb, Mádl elnök úr ugyanis tulajdonképpen pontosan ugyanezt üzent nekünk, "egyszerű" és halandó itteni választópolgároknak. Ha szétforgácsolódva és gyéren, ha erőtlően és egymás ellen acsarkodva szavazunk majd december 28-án, akkor akár azt is "sikerülhet" elérnünk, hogy egyáltalán ne legyen magyar képviselő a következő szerbiai parlamentben. Nem az egyik pártból vagy a másiktól, hanem egyikből sem. A tét most ez.

A pillanatnyi helyzet tehát a következő: a délvidéki magyar politikum egységes tudott lenni egy, úgymond, "külpolitikai" kérdésben, de képtelen volt ugyanerre egy belpolitikai kérdésben. A választók erről a helyzetről mondhatnak majd véleményt december 28-án. Mindez kérdés formájában úgy fogalmazható meg, hogy vajon a délvidéki magyar közösség képes-e arra, hogy bölcsőbb legyen a saját pártjainál, és úgy szavazni, hogy minél erőteljesebb legyen a magyar képviselet a következő szerbiai parlamentben -- mert a cél csakis így fogalmazható meg, és sehogy másként.

Kiderül.

Magyar Szó, 2003. december 2.

Letelepedés nélkül is

Mádl Ferenc a kettős állampolgárságról -- A VMSZ üdvözli a magyar elnök állásfoglalását

A magyar állampolgárság megszerzésének egyszerűsítése a szerbiai és horvátországi magyaroknak Mádl Ferenc álláspontja szerint "nem ütközik kényszerítő jogi akadályba sem a magyar alkotmány, sem a nemzetközi és az európai jog alapján". A köztársasági elnök állásfoglalását tartalmazó közleményt az államfő hivatalának sajtóosztálya hétfőn juttatta el az MTI-nek.

"A jog szempontjából (...) nem kizárt az állampolgárság kérelemre történő megadása magyarországi letelepedési engedély és áttelepülés nélkül azoknak a nem magyar állampolgároknak, akiknek a felmenője magyar állampolgár volt, és alkotmányos alapismeretekből magyar nyelven vizsgát tesznek" -- olvasható a közleményben. Öt vajdasági magyar párt és mozgalom 2003 augusztusában közös levélben arra kérte Mádl Ferenc köztársasági elnököt, segítse olyan döntés meghozatalát, amelynek eredményeként a vajdasági magyarok, ha igénylik, letelepedési engedély és áttelepülés nélkül megkaphassák a magyar állampolgárságot -- emlékeztet a közlemény. A Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége és a Magyarok Világszövetsége hasonló tartalmú levelet juttatott el a köztársasági elnökhöz -- teszi hozzá. Az államfő a lehetőségek megvizsgálására konzultációt kezdett neves jogtudósokkal, s ennek alapján jutott az említett következtetésre -- fűzik hozzá.

"A köztársasági elnök meggyőződése szerint ugyanakkor az állampolgárság megszerzésének megkönnyítéséről szóló döntés akkor lehet helyes, ha az egyidejűleg szolgálja a szomszédos államokban élő magyaroknak a magyar nemzethez való tartozását és a szülőföldjükön való boldogulását, valamint erősíti magyar nemzeti azonosságtudatát" -- tartalmazza az állásfoglalás. Hozzáteszi: ezért szükséges ezt a kérdést a Magyar Állandó Értekezlet elé terjeszteni.

A Vajdasági Magyar Szövetség örömmel üdvözli Mádl Ferenc közleményét, amelyben a kettős állampolgárság intézménye bevezetésének kérdéseit taglalja.

A Vajdasági Magyar Szövetség elsőrangú feladatának határozta meg az általa képviselt nemzeti közösség, a vajdasági magyarság köreiben felmerülő igények figyelemmel kísérését, mivel politikai tevékenységében a közösségi érdek érvényesítését tartja vezérelvnek. Ezen elvek mentén gondosan körüljárva a kérdést megállapította, hogy a délvidéki magyarokban erősen él a magyar nemzethez, az anyaországhoz való, határokon átívelő tartozás igénye. A VMSZ a Magyar Köztársaság elnökének nyilatkozatát mérföldkönek tekinti a kérdésben kezdeményezett tárgyalások menetében. Úgy értékeljük, hogy a kettős állampolgárság bevezetése érdekében, a vajdasági magyarság lelkes támogatásával kifejtett munkánk a magyar államfő állásfoglalásával célegyenesbe fordult.

Magyar Szó, 2003. december 3.

A határmódosítás nélküli nemzeti integráció mellett

A VMDP üdvözli Mádl Ferenc állásfoglalását a kettős állampolgárságról

Mádl Ferenc államférfiúi bölcsességét dicséri, hogy most, amikor a kettős állampolgárságról szóló viták kritikus ponthoz értek, méltósággal és határozottan a kettős állampolgárságot igénylő politikai erők oldalára állt, olvasható a VMDP tegnap kiadott közleményében.

A Magyar Köztársaság elnökének megállapítása, hogy a kettős állampolgárság egyszerűsített megszerzése "nem ütközik kényszerítő jogi akadályokba sem a magyar alkotmány, sem a nemzetközi és az európai jog alapján", számunkra azt jelenti, hogy Mádl Ferenc elismert jogtudósként is hitet tesz a Kárpát-medencében élő magyar közösségek határmódosítás nélküli nemzeti integrációja mellett.

A Vajdasági Magyar Demokrata Párt szerint a küszöbönálló Máért előkészítő tanácskozáson a Mádl Ferenc által megjelölt úton kell elindulni. Különben az a veszély fenyeget, hogy 2004. május elseje után a vajdasági magyarságnak szembe kell néznie a súlyos anyagi terhekkel járó schengeni vízumrendszabályok alkalmazásával.

Magyar Szó, 2003. december 4.

A magyar állampolgárság egyszerűsített megszerzése nem ütközik kényszerítő jogi akadályba

Mádl Ferenc állásfoglalása a kettős állampolgárságról: a teljes dokumentum ismertetése

 A magyar állampolgárság megszerzésének egyszerűsítése a szerbiai és horvátországi magyaroknak Mádl Ferenc álláspontja szerint "nem ütközik kényszerítő jogi akadályba sem a magyar alkotmány, sem a nemzetközi és az európai jog alapján". A köztársasági elnök állásfoglalását a kettős állampolgárság könnyített megszerzéséről keddi számunkban ismertettük, az alábbiakban a teljes dokumentumot közöljük, amelyet a magyar államfő hivatalának sajtóosztálya juttatott el az MTI-hez.

Öt vajdasági magyar párt és mozgalom 2003 augusztusában közös levélben fordult Mádl Ferenc köztársasági elnökhöz. A levélben arra kéri a köztársasági elnököt, segítse elő egy olyan döntés meghozatalát, melynek eredményeképpen a vajdasági magyarok közül mindazok, akik igénylik, letelepedési engedély és áttelepülés nélkül megkaphassák a magyar állampolgárságot. Ezt követően a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége és a Magyarok Világszövetsége hasonló tartalmú levelet juttatott el a köztársasági elnökhöz. Mádl Ferenc köztársasági elnök, miután tudomást szerzett a vajdasági magyar szervezetek leveléről, 2003. augusztus 9-i csopaki nyilatkozatában kifejtette, hogy a kettős állampolgárság ügye rendkívül fontos kérdése a magyarságnak. A köztársasági elnök kifejezte reményét,

hogy a megoldás esélyeiről, lehetőségeiről és jogi feltételeiről a politikai elit és a társadalomtudományok képviselői előbb-utóbb megnyugtató állásfoglalást alakíthatnak ki. A köztársasági elnök ennek megfelelően üdvözli, hogy a kormány és a határon túli érdekeltek között a kérdéssről érdemi tárgyalások kezdődtek, és bátorítja a feleket, hogy keressék a megfelelő megoldást.

Az államfő ugyanakkor szeretne ténylegesen is hozzájárulni az előrelépéshez e téren. A köztársasági elnök ezért a lehetőségek megvizsgálása érdekében konzultációt kezdett neves, a nemzetközi és az európai jogot, valamint az alkotmányjogot kiválóan ismerő jogtudósokkal: Herczegh Gézával, a hágai Nemzetközi Bíróság volt bírójával, Király Miklóssal, az ELTE nemzetközi magánjogi és európai gazdasági jogi tanszékének vezetőjével, Martonyi János volt külügyminiszterrel, valamint Zlinszky János volt alkotmánybíróval. Mádl Ferenc a konzultációk alapján a következő álláspontra jutott: A magyar állampolgárság megszerzésének a jelenlegi állampolgársági szabályokhoz képest további egyszerűsítése a szerbiai és horvátországi magyarok számára nem ütközik kényszerítő jogi akadályba sem a magyar alkotmány, sem a nemzetközi jog és az európai jog alapján. A jog szempontjából tehát nem kizárt az állampolgárság kérelemre történő megadása magyarországi letelepedési engedély és áttelepülés nélkül azoknak a nem magyar állampolgároknak, akiknek a felmenője magyar állampolgár volt és alkotmányos alapismeretekből magyar nyelven vizsgát tesznek. A köztársasági elnök meggyőződése szerint ugyanakkor az állampolgárság megszerzésének megkönnyítéséről szóló döntés akkor lehet helyes, ha az egyidejűleg szolgálja a szomszédos államokban élő magyaroknak a magyar nemzethez való tartozását és a szülőföldjükön való boldogulását, valamint erősíti magyar nemzeti azonosságtudatát. Ezekre a nemzetpolitikai szempontokra tekintettel szükségesnek mutatkozik a kérdést a Magyar Állandó Értekezlet elé terjeszteni.

A köztársasági elnök álláspontját megalapozó szempontok a következőképpen foglalhatók össze:

1. A kérdésnek a mindenki számára megnyugtató rendezéséhez kiindulópontul az alkotmány kell hogy szolgáljon, mely szerint a Magyar Köztársaság felelősséget érez a határain kívül élő magyarok sorsáért, és előmozdítja az anyaországgal való kapcsolatok ápolását. A köztársasági elnök véleménye szerint az ügyben érintett minden magyar embert ez a felelősségérzet és szolidaritás kell hogy vezéreljen.

2. A felmerült kérdéssről való gondolkodást félreérthetővé teszi, ha azt a kettős állampolgárság körében próbáljuk értelmezni. A kettős, vagy akár többes állampolgárságot ugyanis a magyar jog ma is lehetővé teszi: a honosításnak, azaz a magyar állampolgárság megszerzésének a magyar jog szerint nem feltétele, hogy bárki lemondjon korábbi állampolgárságáról. Ezért célravezetőbb a felmerült kérdés kapcsán a magyar állampolgárságnak a határon túli magyarok számára egyszerűsített megszerzéséről beszélni.

3. A magyar állampolgársági jog jelenleg is lényegesen könnyebbé teszi a határon túli magyar nemzetiségű személyek részére a magyar állampolgárság megszerzését. Szemben ugyanis az általános szabállyal, mely szerint nyolc éven keresztül kell folyamatosan Magyarországon lakni (letelepedni) a kérelmezőnek, a magukat magyar nemzetiségűnek valló nem magyar állampolgárok, akiknek valamelyik felmenője magyar állampolgár volt, egyéves magyarországi letelepedés után megszerezhetik a magyar állampolgárságot, ha ezt kérelmezik, és alkotmányos alapismeretekből magyar nyelven vizsgát tesznek. A kérdés jelenleg tehát az, jogilag lehetséges és célszerű-e az ilyen személyekre vonatkozóan további

könnyítéseket bevezetni oly módon, hogy a magyar jog teljes mértékben eltekint a magyarországi letelepedéstől.

4. A nemzetközi jog nem zárja ki egy ilyen módosítás lehetőségét. A nemzetközi jognak ugyanis általánosan elfogadott szabálya, hogy minden állam saját joga szerint határozza meg, kik az állampolgárai. Természetesen az állampolgárság köteléket feltételez az állam és polgára között. Azonban nem lehet kétségbe vonni, hogy a kulturális és nyelvi identitás, valamint a felmenők korábbi magyar állampolgársága olyan tényezők, melyek valódi köteléket jeleníthetnek meg az anyaország és az állampolgárság megszerzője között. Ugyanilyen kevésbé merülnek fel kényszerítő jogi akadályok a hátrányos megkülönböztetés tilalmával kapcsolatban, hiszen el kell választani a diszkriminációt az indokolt és elfogadható különbségtételtől. Az állampolgársági kötelék természete ugyanis megköveteli az államoktól, hogy bizonyos kritériumokat állapítsanak meg az állampolgárság elnyerése feltételéül. Ezek a kritériumok adott esetben kedvezőbb elbánáshoz vezethetnek. Az indokolt különbségtételnek vagy kedvezőbb elbánásnak gyakori példája a nemzeti nyelv és az alapvető alkotmányos szabályok ismeretének megkövetelése a honosításhoz, valamint a leszármazás alapján az állampolgárság könnyített megszerzése.

Az Európai Unió joga alapvetően a tagállamokra bízta annak megállapítását, kit tekintenek saját állampolgáruknak. A maastrichti uniós szerződéshez fűzött 2. számú nyilatkozat értelmében "minden esetben, amikor az Európai Közösség Alapító Szerződése valamely tagállam állampolgárára utal, annak kérdését, hogy egy személy valamely tagállam állampolgára-e, kizárólag az érintett tagállam belső jogára utalással kell eldönteni". Ez az alapelv az Európai Bíróság gyakorlatából következő módon kettős állampolgárookra is vonatkozik. Miután pedig a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz való csatlakozásáról szóló megállapodásból ezzel ellentétes szabály nem vezethető le, joggal állítható, hogy az uniós jog alapján a Magyar Köztársaság is szabadon állapíthatja meg állampolgársági szabályait.

5. A jogi lehetőségek ismerete természetesen csak kiindulópontul szolgálhat az állampolgársági szabályozás módosítása nemzetpolitikai összefüggéseinek tisztázásához. A köztársasági elnök meggyőződése szerint a Magyar Köztársaság akkor jár el helyesen, ha egyidejűleg elősegíti a szomszédos államokban élő magyaroknak a magyar nemzethez való tartozását és a szülőföldjükön való boldogulását, valamint erősíti magyar nemzeti azonosságtudatát. Az ügy érdemében való döntés feltételezi annak a körülmények megvizsgálását, vajon a magyar állampolgárság megszerzésének könnyítése előmozdítja-e e célkitűzések mindegyikének az elérését. Különösen fontos, hogy egy ilyen irányú módosítás ne ösztönözze elvándorlásra az érintetteket. A magyar nemzetpolitika számára ugyanis konszenzuális alapelv volt az elmúlt 13 évben, hogy a határon túli magyarok boldogulását szülő- és lakóhelyükön kell előmozdítani, elismerve természetesen mindenkinek a jogát arra, hogy boldogulását a saját elképzelései szerint keresse.

A szülőföldön való boldogulás lehetősége szempontjából kiemelkedő cél, hogy a könnyített eljárással létrejövő kettős állampolgárságú státus ne nehezítse meg a magyar nemzeti kisebbség tagjainak helyzetét a nekik otthont adó szomszédos országban. Ez pedig úgy segíthető elő, ha a magyar állampolgársági szabályok módosítását a szomszédos országgal kötött kétoldalú nemzetközi megállapodás kíséri, mely rendezi a magyar állampolgársággal is rendelkező magyar nemzeti kisebbségek jogállását. A magyar állampolgársági szabályok módosítása emellett együtt kell hogy járjon a kedvezménytörvény

megfelelő módosításával, hiszen jelenleg a magyar állampolgárság kizárja a kedvezménytörvény által nyújtott előnyök igénybevételét.

6. A fentiekre -- különösen a kérdés nemzetpolitikai aspektusaira tekintettel -- a felmerült igények teljesítéséhez szükségesnek látszó törvénymódosítások következményeinek tisztázása és hatékonyságuk biztosítása érdekében a köztársasági elnök szerint szükségesnek mutatkozik a kérdést a Magyar Állandó Értekezlet elé terjeszteni. Ez az a fórum, ahol a magyar kormány és a magyar politikai pártok, illetve a határon túli magyarok szervezetei közösen, valamennyi fontos szempont figyelembevételével nyilváníthatnak véleményt ilyen jellegű kérdésekről.

Magyar Szó, 2003. december 4.

Négypárti egyeztetés a kettős állampolgárságról

A magyar parlamenti pártok képviselői egyetértenek a Mádl Ferenc által megfogalmazott állásfoglalással

Egyetértés van abban, hogy a négy parlamenti pártnak szándékában áll a kettős állampolgárság érdekében egy minél szélesebb körű elemző munka megkezdése -- nyilatkozta Dávid Ibolya, az általa kezdeményezett megbeszélés után szerdán újságíróknak. Az MDF elnöke elmondta, hogy a parlamenti pártok képviselői egyetértettek azzal az állásfoglalással, amelyet a köztársasági elnök megfogalmazott.

Mádl Ferenc állásfoglalása szerint "A jog szempontjából (...) nem kizárt az állampolgárság kérelemre történő megadása magyarországi letelepedési engedély és áttelepülés nélkül azoknak a nem magyar állampolgároknak, akiknek a felmenője magyar állampolgár volt, és alkotmányos alapismeretekből magyar nyelven vizsgát tesznek".

Dávid Ibolya tájékoztatása szerint december 10-éig létrehozzák a pártok által delegált szakértői csoportot, és felkérték a kormányt, hogy január 30-áig bocsássa a négy párt rendelkezésére a már elkészült hatástanulmányokat, elemzéseket.

Az egyeztetésen az MSZP-t Wiener György, a Fideszt Bába Iván, az SZDSZ-t Szent-Iványi István képviselte.

Magyar Szó, 2003. december 5.

Az autonómia a nemzetrészek tartós megmaradásának az esélye

Németh Zsolt szerint ezt sem a kedvezménytörvény, sem a magyar állampolgárság kiterjesztése nem szavatolhatja

A határon túli magyarok számára egyedül az autonómia jelenthet esélyt a közösségként

történő tartós megmaradásra; ezt sem a kedvezménytörvény, sem a magyar állampolgárság kiterjesztése nem szavatolhatja -- mondta az MTI-nek Brüsszelben az Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke.

Németh Zsolt (Fidesz--MPSZ) azután beszélt erről, hogy a brüsszeli Magyar Ház Közéleti esték című rendezvénysorozatának keretében előadást tartott szerdán este a nemzeti érdekérvényesítés és az EU viszonyáról.

A határon túli magyarság demográfiai-szociológiai szempontból olyan válságos helyzetben van, hogy csak egy erős orvosság jelenthet gyógyírt, s ez az autonómia. Ez tekinthető megmaradása belső feltételének, míg a kedvezménytörvény és az állampolgárság kiterjesztése csak külső feltétel lehet -- állapította meg. Úgy vélekedett, hogy a határon túli magyarság körében az állampolgárság kiterjesztésével és az autonómiával kapcsolatos törekvések felerősödését "befolyásolta a szocialista kormány e kérdéshez való érzéketlen viszonyulása és a státustörvény megcsönkítése".

A képviselő további fontos mozzanatnak nevezte, hogy a szerb miniszterelnök júniusban tett kijelentésével -- amely szerint támogatja a vajdasági magyarok kettős állampolgárságát -- nagy lendületet adott a Kárpát-medencei magyar nemzetpolitika dilemmáinak megjelenítéséhez.

Szerinte ez annak ellenére is elmondható, hogy azóta Zoran Živković -- állásfoglalását jelentősen módosítva -- kizárta az etnikai alapú megkülönböztetést e téren.

Németh Zsolt felhívta a figyelmet az e kérdésekről az idén lezajlott európai politikai vitákra, amelyek részeként az Európa Tanácsban Andreas Gross szocialista képviselő által az autonómiáról előterjesztett jelentés "mértőrdkönek tekinthető a nemzetközi jog fejlődése szempontjából". A dokumentum többek között kinyilvánítja, hogy az autonómia nem az elszakadás, hanem a társadalmi stabilitás eszköze.

A nemzetközi figyelem felkeltését szolgálta az a magyar javaslat is, amely szerint az EU új alkotmányos szerződésének a kisebbségek jogairól is említést kell tennie. Ez kihívás volt a szomszédos országok diplomáciája számára, de az EU meghatározó tagállamait is gondolkodásra készítette a csatlakozási folyamat és a nemzeti kisebbségek helyzetének szoros viszonyáról -- mondta Németh Zsolt.

A szerződéstervezetbe bekerült megfogalmazás nem tükrözi ugyan pontosan az eredeti magyar törekvéseket, amelyek szerint a nemzeti és etnikai kisebbségek kollektív jogairól kellett volna említést tenni. A képviselő szerint azért jelent mégis áttörést, mert a kisebbségi jogok mind ez ideig egyetlen uniós szerződésben semmilyen formában nem szerepeltek. Szerinte erről a pontról tovább lehet majd lépni; erre az adja a reményt, hogy az EU-tagállamok gyakorlatában a kollektív jogok, sőt az autonómia általánosan elterjedt intézmény. A kérdés az, hogy a nemzeti gyakorlatoktól sikerül-e valamilyen módon a közösségi normák felé elmozdulni. Az alkotmányos szerződésbe bekerült utalással a kisebbségvédelem ügye először jelent meg a közösségi normák szintjén, végső soron pedig ennek a "közösségiesítéséről" lenne szó -- mondta.

Arra a kérdésre válaszolva, hogy ez a több évtizedes uniós jogfejlődésben miért nem sikerült eddig, megállapította: még azok az országok is, amelyek belpolitikai megfontolásból engedtek az autonómiaköveteléseknek, nemzetállami keretek között tették ezt, és kerülni akarták, hogy

e törekvéseknek nemzetközi hivatkozási alapjuk legyen. A mostani áttörés után azonban már joggal remélhető, hogy az utóbbi évtizedekben e téren kialakult normák a közösségi jog részévé válhatnak -- mondta Németh Zsolt.

Magyar Szó, 2003. december 5.

Politikai megegyezés a kettős állampolgárságról

Magyarországi letelepedés nélkül is jogosultak lehetnek a határon túliak

Az államfő nyilatkozata nyomán tegnap gyors megegyezés született a parlamenti pártok között: elhatározták, hogy megkezdődik a folyamat, melynek eredményeként a határon túli magyarok kettős állampolgárságot kaphatnak, írja a Budapesti Nap.

A négy parlamenti párt képviselői megállapodtak abban, hogy még ebben a hónapban szakértői csoportot alakítanak, amely kidolgozza, miként adhatja meg az anyaország a határon túli magyarok számára a magyar állampolgárságot. A négy párti összejövetelt Dávid Ibolya, az MDF elnöke kezdeményezte, miután Mádl Ferenc köztársasági elnök kijelentette: a kettős állampolgárság jogszerű. Előzőleg az államfő tanulmányozta a jelentést, amelyet neves, a nemzetközi és az európai jogban jártas tudósok készítettek el kérésére. A kettős állampolgárság kérdése azért van napirenden már hosszú hónapok óta, mert az uniós csatlakozásra váró Magyarországnak néhány szomszédjával szemben -- a schengeni egyezménynek megfelelően -- vízumkényszert kellett bevezetnie. A kárpátaljai és főként a vajdasági magyarok attól tartottak: kapcsolatuk az anyaországgal ezáltal végzetesen meggyengül, és javasolták: a kettős állampolgárság megadásával orvosolja Budapest ezt a feszültséget. Időközben az ingyenes vízummegadás lehetőségével élve Szerbia és Montenegróból és Ukrajnából különös nehézségek nélkül akárki átjöhét Magyarországra. A kettős állampolgárságot azonban főleg a vajdasági magyar szervezetek továbbra is követelték, mert attól féltek, hogy az EU-tag Magyarország számára a "kinti" nemzettársak támogatása másodlagos üggyé válhat.

A budapesti Külügyminisztérium eddigi nyilatkozatai szerint az uniós egyezmények nem teszik lehetővé a kettős állampolgárság bevezetését. A Szerbia és Montenegró-i vezetők is némi ingadozás után olyan álláspontra helyezkedtek, melynek értelmében etnikai alapon állampolgáraik egy része nem kaphat magyar állampolgárságot is.

Mádl Ferenc ezzel szemben úgy vélekedett: nem kizárt az állampolgárság megadása -- magyarországi letelepedési engedély és áttelepülés nélkül -- azoknak, akiknek a felmenője magyar állampolgár volt, és alkotmányos alapismeretekből magyar nyelven vizsgát tesznek.

Négy párti támogatás Mádl elnöknek

A négy parlamenti párt támogatta a köztársasági elnök állásfoglalását, amelynek értelmében megkönnyítik a határon túliak magyar állampolgársághoz jutását, tudósít a Népszabadság. A négy parlamenti párt jó kiindulópontnak tekinti Mádl Ferenc hétfői nyilatkozatát a határon túliak magyar állampolgársági igényéről. A Dávid Ibolya MDF-elnök által kezdeményezett szerdai tanácskozáson kiderült: a köztársasági elnök által általánosságban megfogalmazott alapelvek után még hátravan a konkrét javaslatok kidolgozása. E célból szakértői

tárgyalássorozatot indítanak, amelyre a pártok december 10-éig delegálhatnak résztvevőket. -- Az érdemi munka jövő februárban kezdődik, január 30-áig várják a kormánytól, hogy rendelkezésre bocsássa a most készülő hatástanulmányokat, a tárgyalások eredményét tavasszal terjesztik elő -- mondta Szent-Iványi István (SZDSZ).

Mint Dávid Ibolya hangsúlyozta: a kettős állampolgárság megteremtése helyett a jelenlegi állampolgársági törvényt alakítanák át annak érdekében, hogy megkönnyítsék az állampolgárság megszerzését a határon túli magyarok számára.

Egyébként már 1993 óta könnyebben kaphat magyar állampolgárságot minden olyan személy, akinek magyar felmenői vannak, beszél magyarul, továbbá le tudja tenni az állampolgársági vizsgát.

A Fidesz a státustörvény végrehajtását és a határon túli autonómiatörekvések figyelését is politikája fontos pilléreinek tartja azért, hogy az érintettek a szülőföldjükön maradjanak -- mondta Bába Iván. Ezzel szemben az MSZP-s Wiener György az állampolgárság amúgy is bonyolult problémáját nem terhelné az autonómia kérdésével.

Folyamatos lesz a konzultáció a szomszédos országok kormányaival, bár igazán csak a végső eredményről lehet egyeztetni -- mondta lapunk kérdésére Szent-Iványi István. -- Az EU-ban az állampolgársági jog nemzeti hatáskör. Más kérdés, hogy melyik országgal tudunk végül megállapodást kötni -- tette hozzá.

Mint emlékeztet, Zoran Živković szerb kormányfő októberi budapesti látogatásakor határozottan elvetette annak lehetőségét, hogy a szerbiai magyaroknak etnikai alapon kettős állampolgárságot lehetne adni. A vajdasági magyar pártok és az ottani sajtó óriási sikernek nevezte Mádl Ferenc állásfoglalását. Az államfő szerint nem ütközik jogi akadályba, hogy a szerbiai és a horvátországi magyarok felmenőik és magyar nyelvtudásuk alapján magyar állampolgárságot kapjanak. A köztársasági elnök csak a "kettős állampolgárság" elnevezést kerülné el, amelyet félrevezetőnek tart. Helyette a magyar állampolgárság megszerzésének könnyítéséről beszélne. Kérdés azonban, hogy az új megfogalmazással el lehet-e érni a szomszédos országok kormányainak beleegyezését.

Magyar Szó, 2003. december 9.

Kalapot le a bátrak előtt!

A kettős állampolgárságról folytatott viták tanulságai

A kettős állampolgársággal kapcsolatos viták és erőfeszítések kezdete óta sok minden világosabbá vált. Legelőször is világossá vált, hogy szó sem lehet a kettős állampolgárság kollektív megadásáról. Šešelj volt az, aki nekünk legutóbb kollektív magyar állampolgárságot akart adni, amikor egy szendviccsel autóbuszra akart bennünket rakni. Továbbá világossá vált az, hogy a kettős állampolgárságot kérni kell, s azt nem adják, hanem megtűrik. És ami a leglényegesebb: tisztázódott, hogy annak engedélyezése Magyarország részéről nagyon egyszerű dolog. Csak arra van szükség, hogy a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény 4. cikkelyéből töröljenek két bekezdést: azokat, amelyek az állampolgárság megszerzését 8 éves folyamatos magyarországi tartózkodáshoz, illetve a Magyarországon

biztosított megélhetéshez és lakhelyhez köti. Ezzel kapcsolatban tisztázódott az is, hogy a kettős állampolgárság engedélyezésének nincs nemzetközi jogi akadálya. (Más kérdés, hogy itt lehetnek viták az EU-ban, amely a lakosság száma szerint határozza meg egy-egy tagállam súlyát és a minősített többséget.) Sőt az 1997. évi, állampolgárságról szóló európai konvenció abban különbözik az 1963. évitől, hogy nem korlátozza az államok jogát, hogy engedélyezzék a többes állampolgárságot és kimondja, hogy a többes állampolgárok "teljes jogaikat és kötelezettségeiket" a lakóhelyük szerinti államban kapják meg, s külön cikkely szerint ott katonáskodnak.

A dolog mégsem olyan egyszerű. Elképzelhetetlen ugyanis, ha a dolog ilyen egyszerű lenne, a Fidesz -- amely most a kettős állampolgárság olyan lelkes híve -- négyéves kormányzása alatt semmit se tegyen a kettős állampolgárság érdekében, amikor a szakértők már akkor figyelmeztették az EU-csatlakozással járó következményekre: "A XX. század szenvedéseibe befáradt és joggal egyre türelmetlenebb magyarság nehezen viselné el az újabb szétszakítotttságot, amelyet most nem a győztes ellenség, hanem a politikai szükségszerűség kényszerít rá". Sőt kockáztatta az összeütközést a Magyarok Világszövetségével, amely már 1998. áprilisi választmányi ülése után követelte a kettős állampolgárság megadását, és nem hallgatta meg a szakértők figyelmeztetését arra vonatkozóan, hogy az EU-val folyó tárgyalásokon ebben a kérdésben "derogációt" kell kérnie. Az igazság az, hogy ez sokkal bonyolultabb kérdés, semhogy néhány félmondat törlésével meg lehetne oldani. A szakértők ugyanis már akkor figyelmeztettek, hogy "a kettős állampolgárság körének kiszélesítése esetén" újra kell fogalmazni a jogokra és kötelezettségekre vonatkozó alkotmányos rendelkezéseket, sőt, hogy "a kettős állampolgárság tömegessé tétele politikailag, alkotmányjogilag és diplomáciailag nem járható út, több problémát vet fel, mint amennyit megold". (Az idézeteket a Magyar Kisebbség c. kolozsvári folyóirat kettős állampolgárságnak szentelt 1999. 2-3. számából vettük.)

Sem helyünk, sem lehetőségünk nincs arra, hogy kitérjünk a kérdés bonyolultságának taglalására. Tulajdonképpen mondanivalónkhoz átmenetként még csak annyit: tisztázódott az is, ha felülkerekedik az az álláspont, hogy Magyarország engedélyezi a vajdasági magyarok kettős állampolgárságát, akkor ahhoz államközi megállapodás kell, amely tartalmazza a kölcsönösség elvét és Szerbia és Montenegró minden állampolgárára vonatkozik. És nem is választás kérdése az, hogy törvénymódosítás vagy államközi szerződés kell-e, hanem mind a kettő. Az egyik oldalon: nehezen lehetséges, hogy a külföldi állampolgárok egy csoportja nemzetközi szerződéssel mentesíthető a magyar törvények hatálya alól. A másik oldalon: az államközi szerződésre szükség van bizonyos problémák megoldásához. Mert, ha nem is gondolunk arra, hogy a kettős állampolgárság mennyire megkönnyítené a jövődöbeli Šešeljek dolgát (a demokráciájára büszke USA-ban Pearl Harbour után gyűjtőtáborba vitték nemcsak a japán állampolgárokat, hanem a japán származású amerikai állampolgárokat is), a már meglévő kettős állampolgársággal is voltak problémák, amelyeket államközi szerződéssel kell megoldani. Csak két példát említsünk. Az egyik oldalon a jugoszláv állampolgárságát is megtartó magyar állampolgárságú kollegánkat a NATO-bombázás idején azzal üldözték el Belgrádból, hogy közölték vele: ha nem távozik rögtön, aktivizálják jugoszláv állampolgárságát és elviszik katonának. A másik oldalon Szerbiában élő kettős állampolgárságú ismerősünk a szerbiai határon már nem meri használni magyar útlevelét, mert tudja, hogy van egy olyan -- soha nem alkalmazott, de bármikor elővehető -- itteni jogszabály, amely szerint külföldi állampolgárnak jelentkeznie kell és engedély nélkül csak egy hónapig tartózkodhat itt.

Ezzel már eljutottunk a címünkben jelzett mondanivalóhoz: annak hangsúlyozásához, hogy a

vajdasági magyarok minden megpróbáltatás és megannyi szenvedés után is megőrizték azt a bátorságot, amelyre a kettős állampolgárság jogának kivívásához ezekben a napokban szükségük volt. Mert már a titói Jugoszlávia feldarabolásakor az volt az érv, hogy az akkor még nemzetiségnek nevezett kisebbségeknek nincs önrendelkezési joguk, mert azt egy másik államban gyakorolják. Később a polgárháború vérzivataraiiban számtalanszor a szemükbe vágta: nekik van egy tartalékhazájuk, ha itt nem tetszik, menjenek oda, sőt nekünk Šešelj csak "ígérgette" a kitelepítést, de az albánok tömeges elűzése megkezdődött. A NATO-bombázások idején nem a kitelepítés hívei, hanem jóakarató ismerősök is mondták sok vajdasági magyarnak: minek tűrik ezt a kínszenvedést, amikor nekik van egy tartalékhazájuk. Annak megértéséhez, hogy ilyen tapasztalatok után mennyi bátorság kell a kettős állampolgárság tömeges megadásának követeléséhez, elég emlékeztetnünk arra, hogy a magyarországi kisebbségi önkormányzatok lehetetlen helyzetbe kerültek, mert az ottani kisebbségek nem egyeztek bele a külön választási névjegyzékekbe, mert attól tartottak, hogy azt felhasználják a következő kitelepítéskor.

BÁLINT István

Magyar Szó, 2003. december 9.

"NYITOTT KAPUKAT DÖNGETNEK"

Lehetne-e áttelepülés nélkül?

A magyar külügyminiszter a kettős állampolgárság kérdéséről nyilatkozva a problémák és akadályok egész sorát vetette fel

Magyarországon 1870 óta létezik a kettős állampolgárság intézménye, így nyitott kapukat döngtet az, aki ennek elismerését követeli --jelentette ki kedden Brüsszelben a külügyminiszter.

Kovács László az EU-tagállamok és a csatlakozó országok külügyminisztereinek tanácsulése után, egy kérdésre válaszolva beszélt erről azzal összefüggésben, hogy a sajtóban, de egyes politikusok nyilatkozataiban is megjelennek félreértésre okot adó megállapítások, jelentette az MTI.

Az utóbbi években több tízezren települtek át a környező országokból Magyarországra és kapták meg a magyar állampolgárságot úgy, hogy közben megőrizték az eredetét. Úgynevezett kedvezményes eljárással pedig 1993 óta lehet magyar állampolgárságot szerezni --mondta. A mostanában folyó viták azonban egyrészt arról szólnak, hogy legyen-e erre lehetőség áttelepülés nélkül is, másrészt arról, hogy pontosan mivel járna ez. Vagyis magában foglalná-e a magyar állampolgársággal járó valamennyi olyan kedvezményt -- például a szülési segélyt --, amelyek alanyi jogon járnak. Ha igen, akkor kérdés, hogy ez mit jelentene a magyar költségvetés szempontjából -- fűzte hozzá a miniszter.

Vannak emellett jogi problémák is. Ukrajna például nem ismeri el a kettős állampolgárságot, így ha egy Kárpátalján élő magyar kapja meg a magyar állampolgárságot, akkor az ukránt elveszíti. Ebben az esetben át kell települnie Magyarországra, de ekkor már az sem vehető biztosra, hogy az ukrán állam folyósítani fogja a nyugdíját. De még ha folyósítaná is, Ukrajában az átlagos nyugdíj négy-ötezer forintnak felel meg.

A felelősségteljes döntéshez ezért mindenekelőtt tudni kellene, hogy pontosan mit kérnek a szomszédos országokban élő magyar kisebbségeknek azok a képviselői, akik a magyar állampolgárság kiterjesztését szorgalmazzák -- állapította meg Kovács László.

Tisztázni kell továbbá, mit enged meg e tekintetben az érintett országok joga. Romániában például elvben nem lenne akadálya egy második állampolgárság megszerzésének, de a román vezetők világosan értésre adták, hogy a gyakorlatban ezt nem tennék lehetővé. Szerbia hajlandó lenne ugyan erre, de csak kétoldalú megállapodás keretében, kölcsönösségi alapon és annak kikötésével, hogy a megállapodás nem tartalmazhatna etnikai alapú megkülönböztetést. Ilyen egyezmény van érvényben például Szerbia és Montenegró valamint Bosznia-Hercegovina között, s ennek alapján az előbbi minden állampolgárának jár a boszniai állampolgárság. Kérdés, hogyan fogadna egy ilyen jellegű megállapodást Szerbia és Montenegróval a magyar közvélemény -- jegyezte meg a miniszter.

Végül a problémák az EU szintjén is jelentkeznek, mert Magyarország csatlakozása után a magyar állampolgárok automatikusan az Unió állampolgáraivá is válnak. Az is kérdés tehát, hogyan reagálna az EU arra, ha olyan országok állampolgáira is kiterjedne ez, amelyekkel még csatlakozási tárgyalásokat sem folytat.

(Egyéb információink a kettős állampolgárság kérdéséről a [Kitekintő](#) rovatunkban)

Magyar Szó, 2003. december 9.

Csak kérni kell?

"Nem az evés a kettős állampolgárság próbája"

Vizsgálni kell a kettős állampolgárság demográfiai következményeit, még mielőtt konkrét lépések történnének -- értett egyet a Határon Túli Magyarok Hivatalának elnöke az RMDSZ vezetőivel a hétfői kolozsvári megbeszélésen.

Mi van a csomagban?

"Szeretnénk tudni, mi van abban a csomagban, amit csak kérni kell, és megadatik. Én ügyvezető elnökként még nem tudom" -- nyilatkozta a többek között a kettős állampolgárság kérdését érintő kétórás megbeszélés után Takács Csaba az RMDSZ ügyvezető elnökségének székházában.

Az ügyvezető elnök szerint ugyanis mind a mai napig nincs konkrét elképzelés a kettős állampolgársággal járó előnyökről és hátrányokról, például nincs tisztázva, hogy jár-e vele ingyenes egészségügyi ellátás vagy szavazati jog. A kettős állampolgárság átgondolása azért is fontos, mert a jelenlegi feltételrendszer elszakítja a kérvényezőt hazájától. Bálint-Pataki József, a Határon Túli Magyarok Hivatalának (HTMH) elnöke hozzáfűzte: sok kérdést kell körüljárni a kettős állampolgárság ügyében, hisz a kettős állampolgár például nem tarthat igényt magyarigazolványra.

A puding próbája

Mindkét fél egyetértett abban, hogy a kettős állampolgárság demográfiai következményeit meg lehet és meg kell vizsgálni, még mielőtt konkrét lépések történnének. "A puding és a népességsökkenés más kategóriába tartozik" -- reagált Takács arra az újságírói felvetésre, hogy a kettős állampolgárság is olyan, mint a puding: amíg nem próbáljuk ki, nem tudjuk, hogy milyen.

Szociológusok, politológusok, antropológusok több felmérést és tanulmányt készítettek ebben a témában, és ezek eredményei fontos iránymutatók lehetnek, vélte Takács. Mint mondta, a nem végleges eredmények azt mutatják, hogy a 18--24 évesek körülbelül 10--14%-a a Magyarországra való áttelepülés megkönnyítésére használná fel kettős állampolgárságát. Takács szerint egyesek megpróbálják félrevezetni a közvéleményt ezzel a kérdéssel kapcsolatban: "Ne csapjuk be megint az erdélyi magyarságot. Azok, akik azt állítják, a kettős állampolgárságot csak kérni kell, és megadatik, becsapják őket" -- figyelmeztet az ügyvezető elnök.

Eredmények vannak

Bálint-Pataki József az elmúlt időszakot értékelve hangsúlyozta: eredmények vannak, ezt bizonyítja a magyar Országgyűlés végső szavazás előtt álló jövő évi költségvetés-tervezete. A határon túli magyarok támogatására elkülönített összegek minden bizonnyal elegendőek lesznek azoknak a tevékenységeknek a finanszírozására, amelyek lebonyolítása a HTMH hatáskörébe tartozik -- vélekedik az elnök.

A támogatást minőségre adják

Az idei oktatási-nevelési támogatásokról szólva Bálint-Pataki József kijelentette: szeptember 4-én látta el kézjeggyével azt a 4 millió euró átutalását jóváhagyó dokumentumot, amely az Erdélyből ez ideig igényelt oktatási támogatások kifizetését fedezi.

A HTMH elnöke reméli, hogy a jövőben a támogatási rendszert még hatékonyabbá lehet tenni nemcsak oktatási, hanem kulturális és szociális téren is. A HTMH és az Iskola Alapítvány közötti megállapodást közvetlenül a jövő évi költségvetés-tervezet elfogadása előtt kötik meg, ezt követően pedig kiírják az új pályázatokat az oktatási-nevelési támogatásokra.

A Sapientia az idén kapta a legnagyobb összegű támogatást -- fűzte hozzá Takács. Jövőre valószínűleg nőni fog a felsőoktatásnak szánt összeg, de a Sapientiának is tudnia kell: ezt a minőségi oktatásra kapják -- utalt az ügyvezető elnök a közelmúltban az Erdélyi Magyar Tudományegyetemen kirobbant botrányára.

Máért csak jövőre

Bálint-Pataki bejelentette, hogy a jövő év első felében ül össze a Magyar Állandó Értekezlet. Ennek előkészítő szakasza zárul le ez év december közepén a Máért önkormányzati-állampolgársági szakbizottságának ülésével. A magyarországi sajtó néhány napja azt a hírt közölte, miszerint a Máért ülésére még az idén sor kerül. Mint kiderült, újságírói tévedésről

volt csak szó. A Máért összehívására az RMDSZ is a januári időpontot tartja a legmegfelelőbbnek. (Transindex)

Magyar Szó, 2003. december 10.

A forró kása

A Vajdasági Magyar Szövetség mérföldkönek tekinti Mádl Ferenc köztársasági elnök állásfoglalását a kettős állampolgárságról -- vagyis, hogy jogilag lehetséges a kettős állampolgárság magyarországi letelepedési engedély és áttelepülés nélkül is. Volt és lesz az ügyben négy párti egyeztetés, összeül a jövő év elején a Magyar Állandó Értekezlet. A kettős állampolgárság ügye azonban nem jogi, hanem politikai probléma, aminek a lényegével egyelőre nem hajlandóak nyilvánosan szembenézni sem a határon túli, sem a magyarországi politikusok.

Az viszont az ügyben legserényebb MDF-nek és a VMSZ-nek elsőrendű kampányérdeke, hogy a téma napirenden maradjon, és mindennap írjanak róla az újságírók. Az MDF a saját szavazótáborának kedves saját ügyé plankolta föl a kérdést. A VMSZ-t meg az szorítja, hogy kétséges, a december végi szerbiai választáson akár egyetlen magyar képviselő is bekerül-e a parlamentbe. A vajdasági öt magyar párt szavazótáborára együtt sem éri el az 5 százalékos küszöböt, és hát Kasza József mégiscsak a nemrég megbukott kormánynak volt a miniszterelnök-helyettese. Tőle a vajdasági magyarok is számon kérik a nem teljesült várakozásaikat, ha Kasza nem igyekezne egészen más, vonzó témára terelni a vajdasági magyar közbeszédet. Mellesleg, a vajdasági magyaroknak nem az állampolgárság a legfőbb gondjuk, hanem a vízumkényszer, meg az, hogy milyen jövő vár rájuk a még mindig instabil országban, ahol nem kizárt bizonyos visszarendeződés sem.

A köztársasági elnök által is elengedhetetlennek tartott hatástanulmányokból -- ha egyáltalán születnek a két politikai oldal érdekeitől független jelentések -- ki kell derülnie a lényegnek is. Hogy tudniillik a magyarországi letelepedés nélküli magyar állampolgárság megadása milyen hatást gyakorolhat egyfelől az itthoni választások eredményére, másfelől a migrációs folyamatokra. Hogy amelyik határon túli magyar megkapja az állampolgárságot, az megkapja-e vele a választójogot is -- hosszabb távon ez valószínűleg nem kerülhető el. Ha pedig szavazati joguk lesz, akkor melyik nagy pártra fog szavazni a többségük. A másik nagy kérdéskör: gyorsítaná vagy lassítaná a határon túliaknak megadandó állampolgárság a szülőföld elhagyását? Feltételezésem: gyorsítaná. Már az a nehézkes és megalázó metódus is gyorsította, ami eddig volt. Részben a bevándorlás miatt nem csökkent 10 millió alá a magyarországi népesség, és ez a jelenség az egyik oka a határon túli magyarok létszámcsökkenésének is. És: nemcsak magyarok vándorolnak ki pl. Erdélyből és a Vajdaságból, hanem szerbek és románok is, nagy számban.

Lehet-e jó lelkiismerettel mondani a Márton Áron Kollégiumban lakó erdélyi egyetemistának, hogy te itt ne gyökeresedjél meg, ne keress állást, ne barátkozz, ne ess szerelemben, mert neked kollektív kötelességeid vannak otthon? A képzett, vállalkozó szellemű magyarok helyben maradását nem a státustörvény, vagy az aradi Szabadság-szobor bután szimbolikus ügye, pláne nem az áttelepülés nélküli állampolgárság megadása szolgálná a leginkább. Sokkal inkább az, ha a magyar állam segített volna a privatizáció során polgárrá válni a határon túli magyaroknak. (De gazdasági kérdésekben minden kormánynak fontosabb volt

ennél, hogy olcsó erdélyi feketemunkások építsék az irodaházakat Budapesten, és kapálják a szőlőt Soltvadkerten.)

Így most az alkotmányjog kulisszái mögött kerülgetik a forró kását: ha megadják a magyar állampolgárságot, akkor előbb-utóbb fölszakadnak a választójog és az áttelepülés gátjai is. Akkor pedig a baloldal hosszú időre mehet ellenzékbe Magyarországon. De nem jár jól a jobboldal sem: aki akar, átjön, és Orbánra szavaz. Aki viszont ottmarad, az asszimilálódik. Attól fogva nem válnak el többé a nemzet és az ország határai; a nemzeti nagyot álmodók itt találják magukat végleg bezárva a 93 ezer négyzetkilométeren.

TANÁCS István

Magyar Szó, 2003. december 18.

KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁG

Az aláírási ívek átadva

**Vajdasági magyar politikai vezetőket fogadtak a Miniszterelnöki
Hivatalban**

Tudósítónktól

Budapest, december 17.

Fényképezőgépek és filmkamerák pergőtüzében kerültek átadásra az öt vajdasági magyar párt által a kettős állampolgárság támogatására rövid idő alatt összegyűjtött, bő ötvenezer aláírást tartalmazó ívek kötegei. Ez alkalmából Szabó Vilmos, a Miniszterelnöki Hivatal kisebbségi ügyekért felelős politikai államtitkára elmondta, azzal a felelősséggel veszik át a küldeményt, hogy a kettős állampolgárság kérdéskörét a kormány komolyan és alaposan fogja megvizsgálni, a vajdasági, valamint más határon túli magyar szervezetek képviselőivel közösen. Egyben emlékeztetett Mádl Ferenc köztársasági elnök e tárgyban kifejtett állásfoglalására, valamint a négy magyar parlamenti pár tárgyalási készségére. Bejelentette, hogy a Máért mai szakmai értekezletén is erről folytatnak eszmecserét, végül reményét fejezte ki, hogy a téma a jövő év legelején a Magyar Állandó Értekezlet elé kerülhet. A VMSZ elnökeként Kasza József a vajdasági magyarság jogos igényéről szólt, így elvárható, hogy elbírálása ennek megfelelő lesz. „Nem kívánunk az anyaország terhére lenni, s nem is alamizsnát kérünk – mondta –, hanem gyors és pozitív döntést.” Ágoston András, a VMDP elnöke arra emlékeztetett, hogy pártjuk 1997 óta folyamatosan követeli a kettős állampolgárságot, megítélése szerint Magyarország EU-csatlakozása előtt, vagy közvetlenül utána ennek megvalósulására most komoly esély mutatkozik, s az mindkét fél számára előnyös lenne. A remény hangján szólt végül Ricz György, a Kereszténydemokrata Európa Mozgalom megbízott elnöke. Az eseményen megjelent Bálint--Pataki József, a Határon Túli Magyarok Hivatalának elnöke is.

S. P.

Magyar Szó, 2003. december 18.

Nincs jogi akadály

Áttörés a Máért szakértői tanácskozásán a magyar állampolgárság megadásának ügyében?

A Máért tegnapi szakértői ülésén, amelyen részt vettek a határon túli magyar szervezetek képviselői, illetve a belügyminisztérium és a külügyminisztérium képviselői is, áttörés történt a kettős állampolgárság megszerzésének kérdésében.

Miavecz Bélát, a vajdasági szakértői csoport tagját kérdeztük a tegnapi ülés eredményeiről: -- Az áttörést az jelenti, hogy Horváthné dr. Feksz Mária, a magyar külügyminisztérium jogi szakértői bizottságának a vezetője kijelentette, hogy sem a magyar belső jogrend, sem az európai jogrend nem akadályozza meg azt, hogy Magyarország belső törvénymódosítással megadja a határon túli magyaroknak a magyar állampolgárságot. A Vajdasági Magyar Szövetség képviselői, valamint a szakértői bizottság képviselői ismertették a délvidéki álláspontot, és a résztvevőknek semmi kifogása nem volt a mi kérvényünk jogi megfogalmazása ellen. Egyértelműen támogatták azt, hogy a magyar állampolgárság megszerzésére vonatkozó törvénynek úgy kellene módosulnia, hogy a határon túli magyarok egyéni kérelem alapján, áttelepülés és vagyoni bizonylatok nélkül, honosítás útján megkapják az állampolgárságot, illetve visszahonosítás történjen azok esetében, akiknek volt állampolgárságuk, de valamilyen oknál fogva elveszítették azt. A honosításnál és a visszahonosításnál is az a lényeg, hogy elkerülhető legyen a Magyarországra való áttelepülés. A VMSZ és az RMDSZ álláspontja is az, hogy a határon túli magyarok elsősorban szülőföldjükön boldoguljanak, ugyanakkor mégis lehetővé kell tenni a határokon átvélő nemzetegyesítést.

Tehát gyakorlatilag csak és kizárólag a magyar Országgyűlésen múlik az, hogy ez a törvénymódosítás létrejön-e vagy sem.

A parlamentnek kétharmados többséggel kell megszavaznia ezt a törvénymódosítást. A négy parlamenti párt e kérdéskör kivizsgálására bizottságot alapított, amely bizottságnak hatástanulmányt kell készítenie arra vonatkozóan, hogy milyen esetleges demográfiai következményei lennének annak, ha az anyaország ily módon megkönnyítené az állampolgárság megszerzését. A VMSZ és az RMDSZ is készített már ilyen hatástanulmányt, és ezek csak néhány százalékos elköltözést mutattak. Utána e törvénymódosítási javaslatnak a parlament elé kell jutnia, és csak ezután következhet a szavazás a módosításról. Elindult tehát egy folyamat, amelynek még messze a vége, de mindenképpen történt előrelépés ebben a kérdésben. Számunkra a tegnapi ülés legfontosabb eredménye, hogy a vajdasági magyarok szakértői bizottságának javaslatát minden jelenlevő határon túli magyar párt támogatta.

DANYI Szilvia

Magyar Szó, 2003. december 19.

Nincs áttörés a kettős állampolgárság kérdésében

A magyar külügyi szóvivő jó szándékú félreértésnek nevezte a lapunkban megjelent értékelést -- A magyar kormány részéről sem állásfoglalás, sem pedig nyilatkozattétel nem hangzott el, közölte a Külügyminisztérium képviselője

A Magyar Állandó Értekezlet (Máért) szerdai budapesti szakértői ülése informatív jellegű találkozó volt, ezért jó szándékú félreértés áttörésről beszélni a kettős állampolgárság ügyében -- mondta a külügyi szóvivő csütörtökön az MTI-nek.

Tóth Tamás a Magyar Szó című újvidéki napilap csütörtöki cikkére reagált, amely szerint a kettős állampolgárságról szóló tárgyalásokon a Külügyminisztérium jogi szakértői bizottságát vezető diplomata a szerdai tanácskozáson azt mondta, sem a magyar belső jogrend, sem az európai jogrend nem akadályozza meg a határon túli magyarok számára a magyar állampolgárság megadását, magyarországi belső törvénymódosítással.

"Az informatív jellegű találkozón a határon túli magyar szerveződések ismertették a kettős állampolgárság kapcsán kialakult álláspontjukat a magyar kormány képviselője előtt. A magyar kormány részéről sem állásfoglalás, sem pedig nyilatkozattétel nem hangzott el" -- hangsúlyozta Tóth Tamás.

Hozzátette: nem született döntés vagy ajánlás sem, mivel a Máért ügyrendje alapján ez a bizottság ilyet nem készíthet.

Mint mondta, a kettős állampolgárság kérdése szerepel a Máért következő teljes ülésének napirendjén, a szerdai találkozó annak előkészítéséül szolgált.

A szóvivő kitért arra is, hogy a szerdai szakértői ülésen megjelent magyar pártok képviselői részéről sem hangzott el semmiféle állásfoglalás, kijelentés a kettős állampolgárság ügyében. "Áttörésről a diplomáciában akkor beszélünk, amikor egy ügy megoldódott" -- szögezte le Tóth Tamás.

Elmondta, a kettős állampolgárság ügyének vizsgálata az elején tart, ami a magyar szervezetekkel történő egyeztetést jelenti. Ezt kell követnie az érintett kormányokkal való konzultációnak, majd fel kell mérni, hogy az egész kérdéskör az EU normáihoz, az európai jogrendhez miként viszonyul.

Tóth Tamás közlése szerint azt is meg kell vizsgálni, milyen hatással lesz a magyar költségvetésre, illetve Magyarország állampolgáira a kettős állampolgárság esetleges bevezetése.

"A Külügyminisztérium kizárólag szakmai alapon kezeli a kérdést, a tárca által készített eddigi elemzés kizárólag az alkotmány, a vonatkozó jogszabályok, a hatályos nemzetközi szerződések vizsgálatán alapul" -- hangsúlyozta a szóvivő.

Éppen ezért -- fűzte hozzá -- a külügyi tárca a szerdai találkozón csupán ismertette, hogy elméletileg két úton lehet rendezni a kérdést. Az egyik a belső jogszabálmódosítás, a másik pedig kétoldalú nemzetközi szerződés(ek) kötése.

"A kérdés megoldásánál figyelembe kell venni, hogy az említett belső és nemzetközi jogszabályok nyomatékosan szólnak a diszkrimináció tilalmáról, mind az egyes állampolgárok, mind pedig -- nemzetközi szerződés esetén -- a szerződő felekhez tartozó valamennyi állampolgár tekintetében" -- fejtette ki a külügyi szóvivő. Közölte: a Külügyminisztérium folytatja a kérdésben a szakmai konzultációs munkát.

Magyar Szó, 2003. december 19.

ÜDVÖZLENDŐ A MÁÉRT-TANÁCSKOZÁS MEGÁLLAPÍTÁSA

Kettős állampolgárság és politikai autonómia

A VMDP elégedettséggel állapítja meg, hogy a Fidesz--MPSZ nemzeti ügyé tette a kisebbségi magyar autonómatörekvéseket

A Vajdasági Magyar Demokrata Párt üdvözli, hogy a Máért szakértői tanácskozása is megerősítette: a kettős állampolgárságnak nincs jogi akadály. A négy magyar parlamenti párt és a Máért bizottsági állásfoglalás, valamint az ötvenezer vajdasági magyar által aláírt támogatási ívek átadása után a kettős állampolgárság ügye végleg oda került, ahol kedvező megoldás születhet: a magyar kormány és a magyar parlament elé.

A VMDP megköszöni a vajdasági ötpárti szakértői bizottság eredményes munkáját, s feltételezi, hogy a szakértők most már végleges javaslata megfelelő súllyal esik latba a végső döntés meghozatalakor is.

A VMDP elégedettséggel állapítja meg, hogy az erdélyi magyar autonómia ügyének felkarolásával Orbán Viktor és a Fidesz--MPSZ nemzeti ügyé tette a kisebbségi magyar autonómatörekvéseket. Magyarország EU-csatlakozását követően a határmódosítás nélküli nemzeti integráció immár alapjává vált a körvonalaazódó új magyar nemzeti konszenzusnak. Az új nemzetstratégia legfontosabb elemei a kisebbségi közösségek tényleges politikai autonómiája, valamint a kettős állampolgárság. Az autonómia -- a vajdasági magyarok esetében a magyar (perszonális) autonómia -- a kisebbségi közösségek demokratikus belső közéletét és erősödését hivatott biztosítani, a kettős állampolgárság pedig segíti Magyarországot a fenntartható fejlődés EU-szabta feltételeinek a megteremtésében, s hozzájárul ahhoz, hogy a magyarok nemzetként foglalhassák el helyüket Európában.

Magyar Szó, 2003. december 19.

A kettős állampolgárság kérdése

Az MDF bírálta a kormánypártokat

Nem delegáltak senkit sem a négypárti egyeztetésre

Az MDF elnöke a párt szerdai elnökségi ülését követő budapesti sajtótájékoztatón kifogásolta, hogy a kormánypártok nem delegáltak tagokat a kettős állampolgársággal kapcsolatos négypárti egyeztetésre, holott az erre szabott határidő december 10-e volt.

"A mai napig nem küldték el a kormánypártok a neveket, ami jelzi e kérdés fontosságát számukra" -- mondta Dávid Ibolya.

Emlékeztetett: a négypárti egyeztetést azt követően kezdeményezte, hogy az Országgyűlés nem vette napirendre az MDF indítványát a kettős állampolgárságról.

Közölte, hogy a frakciók sem szakmailag, sem politikailag nem kifogásolták pártja javaslatát. A pártok az első egyeztetésen megállapodtak abban, hogy december 10-éig megnevezik delegáltjaikat -- tette hozzá az MDF elnöke.

A pártelnök emlékeztetett arra, hogy a nap folyamán a vajdasági magyarok átadták a magyar állampolgárság odaítélését támogató 50 ezer aláírást a kisebbségi ügyekért felelős politikai államtitkárnak és a Határon Túli Magyarok Hivatala elnökének.

Újságírói kérdésre válaszolva Dávid Ibolya elmondta, hogy az MDF januárban állítja össze az európai parlamenti választásokra a listát, amelyet az országos választmány hagy majd jóvá. Ugyancsak újságírói kérdésre válaszolva Dávid Ibolya közölte: az elnökség nem tárgyalta arról, hogy Hende Csaba MDF-es képviselő arra hívta fel a polgári köröket, hogy legyenek a "Szabad Európa hírnökei", vagyis a Fidesz számára gyűjtsenek ajánlószelvényeket. Hende Csaba ezzel magát minősítette -- mondta a pártelnök.

Magyar Szó, 2003. december 20.

Egyező szakértői vélemények

Áttörés? A kását nem eszik olyan forrón, nyilatkozat Szabó Vilmos a Népszavának

Olyan hírek terjedtek el, hogy áttörést értek el a Magyar Állandó Értekezlet (Máért) szerdai szakbizottsági ülésén a kettős állampolgárság ügyében. Vajon azt jelenti-e ez, hogy ennek lehetőségére áldásukat adták a kormánypártok képviselői is? --kérdezte a Népszava Szabó Vilmost, a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkárát.

Mint Szabó válaszából kitűnt, a kását nem eszik olyan forrón, ahogy egyes híradások alapján gondolni lehetne. Lényegében arról van szó, hogy a résztvevők -- köztük a négy parlamenti párt delegáltjai --bizonyos alapelveket illetően egyező véleményeket hangoztattak. Ezek az alapelvek a következők voltak: az állampolgárságot csak egyéni (s nem kollektív) alapon lehet megadni; csak teljes jogú állampolgárság létezik; s végül nem lehet az állampolgárság megadását csak a délvidéki (vajdasági) lakosokra korlátozni -- a többi határon túlira is ugyanazon szabályoknak kell vonatkozniuk.

Óvatos lennék az "áttörés" szó használatával -- mondta Szabó Vilmos --, hiszen szakbizottsági ülésről van szó, ahol döntés nem születhet. A tanácskozás egyébként igen nyugodt légkörben folyt le, egyáltalán nem volt politikai jellegű, a résztvevők tudatában voltak annak, hogy nemzeti ügyről van szó, amelyet szakmai szemmel tekintettek át.

A Máért állampolgársági és önkormányzati szakbizottsága azt követően ült össze, hogy két héttel ezelőtt az MDF kezdeményezésére négy párti találkozót tartottak, amelyen megállapodtak: a kettős állampolgárság kérdését szakértői szintre teszik át. A bizottság javaslatokat készít elő a következő Máért-ülés számára, amely viszont majd a kormánynak tehet indítványokat.

Mint emlékeztetés, a kettős állampolgárság kérdése az idén júniusban, Medgyessy Péter szabadkai látogatása során merült fel újra. A magyar miniszterelnök vendéglátójával, Zoran Živković szerb kormányfővel közösen tartott sajtóértekezletén tették fel a kérdést, meg lehetne-e adni a kettős állampolgárságot a vajdasági magyarság számára. Živković úgy válaszolt, hogy a belgrádi kormánynak nem lenne ez ellen kifogása. Ezt követően a Vajdaságban, majd másutt is aláírásgyűjtés indult. Az összegyűjtött ötvenezer vajdasági aláírást szerdán adták át Szabó Vilmosnak és Bálint-Pataki Józsefnek, a Határon Túli Magyarok Hivatala elnökének.

Az áttörésnek többféle értelmezése lehetséges

**Miavecz Béla: Véleményem szerint egyfajta áttörést jelentett a vajdasági
magyarság számára már az is, hogy egyáltalán sor került a szakmai
tárgyalásokra**

A Máért szerdai üléséről készült Miavecz Béla-interjúra reagált Tóth Tamás, a magyar külügyi szóvivő, aki a Miavecz által említett áttörést "jó szándékú félreértés"-nek nevezte, tehát cáfolta, hogy áttörésként értelmezhető előrehaladás történt volna a kettős állampolgárságról zajló szakmai megbeszélésen. A Magyar Szó ismét megkérdezte Miavecz Bélát, a Vajdasági Magyar Szövetség jogi szakértőjét, ezúttal arról, hogy mi a véleménye a külügyi szóvivő cáfolatáról:-- A vajdasági magyar pártok által kijelölt szakértői bizottság már többször hangsúlyozta, hogy az anyaország szakértőivel folytatott tárgyalások a kettős állampolgárság kérdését illetően nagyon korrektek, körültekintőek voltak, és véleményünk szerint az anyaország részéről van egy befogadókészség a kérdés megoldására. Ami az áttörés szót illeti, ennek többfajta értelmezése lehetséges. Lehet diplomáciai, lehet politikai, lehet szakmai, lehet erkölcsi áttörés is. A Máért ülésén senki nem fejezte ki ellenvetését a vajdasági magyar szakértői bizottság törvénymódosítási javaslatával kapcsolatban, ezt mi erkölcsi és szakmai áttörésnek értékeljük. Természetesen voltak aggályok, hogy milyen demográfiai következményekkel járna egy ilyen törvénymódosítás, erre vonatkozóan majd készítenek hatástanulmányokat az anyaországban is az illetékesek. Ez megjelent a Magyar Szóban, illetve az is, hogy egy hosszú folyamat előtt állunk. Véleményem szerint egyfajta áttörést jelentett a vajdasági magyarság számára már az is, hogy egyáltalán sor került a szakmai tárgyalásokra.

- A szakértői bizottság és a VMSZ álláspontja szerint tehát többfajta áttörésről van szó -- folytatta a Máért-tanácskozáson részt vett vajdasági szakértő --, ugyanakkor egy szóval sem mondta senki, hogy ez azt jelenti, hogy a határon túli magyarság megkapja a kettős állampolgárságot a közeljövőben. Erre nem utaltam, és a megjelent cikk sem tett ilyen utalást, hogy ilyenfajta áttörés történt volna. Fogalmazhattam volna úgy is, hogy jó szándékú

előrehaladás történt, mivel az anyaország részéről érezhetően van befogadókészség e kérdéskör körültekintő kivizsgálására, szögezte le Miaveczen Béla.

DANYI Szilvia

Eltérő értelmezések

A Magyar Hírlap értesülései szerint Európa aggasztónak tartja a kettős állampolgársággal kapcsolatos fejleményeket

Áttörés történt a kettős állampolgárság megszerzésének kérdésében a Magyar Állandó Értekezlet (Máért) szerdai budapesti szakértői ülésén -- írta az újvidéki Magyar Szó. Ezt Budapesten azonban cáfolták. A lapnak az egyik vajdasági küldött értékelte így a fejleményeket, mondván, a magyar külügyi tárca jogi szakértői bizottságának vezetője kijelentette: sem a magyar, sem az európai jogrend nem akadályozza meg, hogy Magyarország belső törvénymódosítással megadja a határon túli magyaroknak a magyar állampolgárságot.

Szabó Vilmos, a határon túli magyarok ügyeiért felelős miniszterelnökségi államtitkár szerint áttörésről igazából annyiban lehet beszélni, hogy végre politikai felhangoktól mentesen, szakértők egyeztettek a kérdéssel, írja a Magyar Hírlap. A Máért szakbizottságainak nincs döntési jogkörük, így csak rögzítették az elveket, amelyek alapján e kérdést kezelni kell. Ezek szerint az állampolgársági kérelmeket nem kollektíven, hanem egyéni alapon kell vizsgálni; ha már felmerül, akkor kizárólag teljes jogú állampolgárságról lehet beszélni; a lehetőséget pedig, ha biztosítják, nemcsak a vajdasági vagy horvátországi, de minden külföldön élő magyarnak fel kell kínálni.

A szerdai tanácskozás konzultatív jellegét hangsúlyozta lapunknak a külügyi szóvivő is. Tóth Tamás szerint a megbeszélés alapvető célja az volt, hogy a kormány megismerkedjen a határon túli szervezetek álláspontjaival. "Fel sem merül tehát az egyetértés vagy az egyet nem értés kérdése" -- mondta a szóvivő.

Egyelőre kérdés az is, mennyire támogatja a gondolatot a többi határon túli szervezet. A vajdaságiak szerint mindegyik egyetért vele, ismert azonban, hogy Markó Béla, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elnöke például többször figyelmeztetett: el kell kerülni, hogy esetleg az erdélyi magyarok tömeges elvándorlását eredményezze egy ilyen lépés. A kárpátaljai magyarokra, ha az ottani törvény nem változik, a lehetőség nem vonatkozhat, mert Kijev nem ismeri el a kettős állampolgárságot. A szlovákiaiak pedig velünk egyszerre lépnek be az EU-ba.

Kiszámíthatatlan az is, miként reagálna egy ilyen változásra az Európai Unió. Az állampolgárság szabályozása ugyan nemzeti hatáskörbe tartozik, ám aligha fogadnák szó nélkül, ha Magyarország belépésével tömegesen válnának uniós állampolgárokká olyan országok lakói, akikkel még nem is tárgyalnak a csatlakozásról.

A Magyar Hírlap értesülései szerint ezt az Unió budapesti képviselőjének egyik diplomatája már egy-másfél hónapja jelezte is a magyar kormányoknak. Állítólag úgy fogalmazott: a maguk részéről aggasztónak tartják a folyamatot, s szeretné, ha adott időben Budapest konkretizálná elképzeléseit.

Állampolgárság: nincs kivétel

Nehezen teljesíthető a vajdaságiak kérése, írja a Népszabadság

Csak egyféle magyar állampolgárság lehetséges, az elvhez ragaszkodik a magyar kormány -- tudta meg a Népszabadság. Emiatt nehezen teljesíthető a vajdaságiak kérése, mert ők továbbra is ragaszkodnak ahhoz, hogy áttelepülés nélkül -- vagyis a jelenlegi törvények részleges módosításával -- kapjanak állampolgárságot. Ráadásul azt kérik, hogy ez a szabályozás csak rájuk, illetve a horvátországi magyarokra vonatkozzon. Ám a magyar kormány szerint a vajdaságiak is csak olyan állampolgárságot kaphatnak, mint amelyet minden más, külföldön élő magyar, s amely összhangban van az érvényes törvényekkel, az alkotmánnyal. Az állampolgársági törvényt csak úgy módosíthatják, ha az mindenkre egyformán vonatkozik. A lehetséges megoldásokról tovább folynak a tárgyalások. Az ördög ezúttal is a részletekben bújik meg. Márpedig épp a részletekről, a hogyanról nincs egyetértés. Ennek kapcsán felvetődik a kérdés: történt-e áttörés a szerdai Magyar Állandó Értekezlet (Máért) állampolgársági és önkormányzati szaktanácsadói ülésén? Az újvidéki Magyar Szó cikkírója szerint igen.

Tóth Tamás, a Külügyminisztérium szóvivője azonban egyértelműen elutasítja, hogy áttörésről beszélhetnénk. "Az út elején tartunk, még messze vagyunk a megoldástól. A Külügyminisztérium szigorúan szakmai alapon kezeli ezt a kérdést" -- mondta a Népszabadságnak. Szerinte áttörésről akkor lehetne beszélni, ha a kérdést megoldották volna. Erről szó nincs -- hangsúlyozza. Egyelőre a feltérképezésnél, egy több szakaszból álló folyamat első állomásánál tartunk.

A szakaszok: 1. A budapesti kormány megismerkedik a határ menti magyarok szervezeteinek véleményével. Most ebben a szakaszban vagyunk. 2. Tanulmányozzák, megismerik az érintett kormányok véleményét. 3. Ezt követően ellenőrzik, egyfajta EU-normakontroll alá vetik a tervezett állampolgársági törvénymódosítást.

A szerdai Máért-albizottsági konzultációs ülésen kialakult vélemények arra szolgálnak, hogy a Máért "nagy" tanácskozása elé terjesszék őket. A tárca képviselői azt tapasztalták, hogy nincs egységes álláspont a határon túliak között arról, vajon az állampolgársági törvény a szülőföldön maradásra vagy a távozásra serkentene-e. Ezért felkérték a határon túli magyar szervezeteket, készítsenek hatástanulmányt. Az ülésen döntéseket nem hoztak, mert nem is hozhattak.

Szabó Vilmos, a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára óvatos a következtetésekkel, mégis úgy értékeli, az alapelvekben, a vizsgálati szempontokban azonos álláspont alakult ki a szaktanácsadói ülésen:

1. A megadandó állampolgárság valamennyi külföldön élő magyarra vonatkozik. Tehát nemcsak a Vajdaság, Horvátország vagy Erdély magyarjai, hanem például az "amerikás" magyarok, a Németországban, Svájcban, Franciaországban letelepedett magyarok is kaphatnak állampolgárságot.

2. Az elbírálás alapelve egyéni, nem pedig kollektív.

3. Teljes jogú állampolgárságról van szó, nem pedig részleges jogokat biztosító, "másodosztályú" állampolgárságról.

A tárgyalások továbbra is több szinten folytatódnak, összegzés legkorábban a Máért-értekezleten várható, amely a tervek szerint a jövő év elején ül össze. A megoldás annak ellenére sem körvonalazódik, hogy a köztársasági elnök által felkért jogászok lehetségesnek tartják az állampolgársági törvény módosítását úgy, hogy az kedvezzen a határon túliaknak. Nincs válasz ugyanis arra, milyen szociális, szavazójogi és gazdasági következményei lennének az esetleges törvénymódosításnak. Ad absurdum akár három-négymillió külföldön élő magyar is kérhetné az állampolgárságot, ami jogilag, de anyagilag is megoldhatatlan feladat elé állítaná az országot.

Külügyi források szerint a vajdasági sajtónak az lehet a célja, hogy az "áttörés" emlegetésével -- egyfajta "jó szándékú félreértelmezéssel" -- felgyorsítsa a tárgyalásokat. Türelmetlenségük érthető, hisz az idő előrehaladtával, a december végi előre hozott szerbiai parlamenti választások sejtethető kimenetelével nagymértékben romolhat a helyzetük. A választások semmi jót nem ígérnek a demokratikus, Európához felzárkózni akaró erőknek, sem az ottani magyarságnak, amely szétforgácsolva, mintegy a magyarországi politikai viszonyokat modellezve indul, részben bojkottálva a választásokat (VMDK), részben két koalíciót alkotva.

„A jog nem zárja ki a magyar állampolgárság megadását”

Teljes körű állampolgárságot kell biztosítani minden külföldön élő magyar nemzetiségűnek, aki azt igényli -- értettek egyet a Magyar Állandó Értekezlet (Máért) állampolgársági és önkormányzati szakbizottságának tagjai. A tanácskozás résztvevői úgy vélték: egyéni alapon kell megvizsgálni a magyar állampolgárság megítélésének lehetőségét.

Az öt délvidéki magyar párt szerint az volna a legcélszerűbb, ha a magyarországi állampolgársági törvényt úgy változtatnák meg, hogy az állampolgárságot könnyebben meg lehessen ítélni, a vajdaságiak teljes körű állampolgárságot akarnak, de Magyarországra nem kívánnak áttelepülni. Kezdeményezésük nagy visszhangra talált Horvátországban és Romániában is. A horvátországi magyarok egyetlen, parlamenti képvisellel is rendelkező pártja, a HMDK már kérte is a magyar állampolgárság megadását, magyarországi letelepedés nélkül.

Mádl Ferenc államfő kérésére nemrég jogtudósokból álló csoport vizsgálta az ügyet; tanulmányuk kimondja: a jog nem zárja ki a magyar állampolgárság megadását a határon túli magyar közösségek tagjainak. A tervek szerint a jövő év elején összehívják a Máért ülést, ahol a hazai és határon túli magyar pártok vitatják meg a kérdést. (Népszabadság)

Egymásnak teljesen ellentmondó információk

érik a vajdasági magyar embereket a kettős állampolgárság kérdésében. Egyik nap lapunk a Máért-tanácskozáson részt vevő jogszakértőre hivatkozva áttörésről ad hírt, hogy másnap már Nincs áttörés címmel értesülhessenek a magyar külügyi szóvivő hosszas cáfoltáról, hogy tulajdonképpen "jó szándékú félreértésről" van szó. Tóth Tamás szerint ugyanis a kettős állampolgárság ügyének vizsgálata az elején tart. A Népszabadság tegnapi (lásd fentebb) cikkéből pedig az derül ki, hogy még az elején sem. E lap értesülése szerint ugyanis csak egyféle állampolgárság létezhet, s ehhez ragaszkodik a magyar kormány. Punktum. Emiatt nehezen teljesíthető a vajdaságiak kérése, részletezi a lap, mert ők, mármint a vajdaságiak, továbbra is ragaszkodnak ahhoz, hogy áttelepülés nélkül -- vagyis a jelenlegi törvények részleges módosításával -- kapjanak állampolgárságot. Ha valaki ebből a Népszabadság-írásból próbálná lemérni a magyar állampolgárság kedvezményes megadásának az esélyeit, illetve, hogy van-e egyáltalán politikai szándék e kérdés rendezésére, lesújtó válaszokat kapna. Tehát nincs kivételezés.

Ha a vajdasági magyar polgár tovább "lapoz" a vezető magyar médiumok online kiadásában, s olvassa a jegyzeteket, vagy a magyar külügyi és határon túli magyarok kérdésével foglalkozó tisztségviselők nyilatkozatait, vagy éppen a vajdasági magyar pártvezetőket, honi szakértőket hallgatja, teljesen összezavarodik, s végül már maga sem tudja, hanyadán áll állampolgárságügyben.

sebestyén

Magyar Szó 2003. december 23-26.

Egyetértés a kettős állampolgárság ügyében

Ideges kezdet, békés befejezés az Újvidéki Televízió különműsorában

Feszült légkörben, ideges hangulatban kezdődött kedden este az Újvidéki Televízió Párbeszéd című különműsorában Ágoston András és Kasza József tévévitája, ám ahogy múlt az idő, egyre toleránsabb hangot ütöttek meg, és végül kölcsönös karácsonyi jókívánságokkal fejeződött be a Vajdasági Magyar Demokrata Párt és a Vajdasági Magyar Szövetség elnökeinek szópárbaja.

Rencsár Tivadar műsorvezető először Ágostonnak, a "kihívónak" adott szót, aki rögtön Kaszának szegezte a kérdést, hogy a december 28-ai választásokra miért nem lett magyar koalíció, miért fontos a mandátum, nem pedig a magyar szavazatok begyűjtése, amivel érvelni lehet.

Kasza József szerint szavazatok nélkül is lehet érvelni, a VMSZ az autonómia és a kettős állampolgárság ügyében is érvelt és cselekedett is. A vajdasági magyarságnak fontos, hogy

képviselve legyen a parlamentben. Ágoston közbeszólására Kasza felmutatta a listát, amely a VMSZ eddigi eredményeit összegezi, többek között a kisebbségi törvény meghozatalát, a Magyar Nemzeti Tanács létrehozását említette az eredmények között. Kasza ugyanakkor visszakérdezett: mit tett a VMDP ez idő alatt? Ágoston szerint a történelmi VMDK-hoz fűződik minden olyan dolog, amely sikerként könyvelhető el. Mi mondtuk ki először a határmódosítás nélküli nemzeti integráció fogalmát, emlékeztetett Ágoston, szerinte a Kasza által említett kisebbségi törvény EU-követelmény volt, tehát nem a VMSZ érdeme. Ágoston az MNT megválasztásának módját kifogásolta elsősorban, s mint a párbeszéd további részében kiderült, a többszöri budapesti tárgyalások során épp a VMSZ követelésére húzták ki a programból az MNT létrehozásának lényegét, a többpárti választásokat. Szóba került természetesen a perszonális autonómia kérdése is. Kasza a "lépésről lépésre" módszer mellett kardoskodott, Ágoston ezzel szemben kijelentette, a perszonális autonómia ügyében nincsenek fél lépések.

Vissza-visszatért a párbeszéd során a magyar koalíció kérdése. Ágoston többször kiemelte, a magyar pártok koalícióját vállalta volna, ám a Čanak--Kasza--Ljajić-koalícióhoz már nem hajlandó csatlakozni, mert a vezetőkről "tisztázatlan korrupciós vádak" terjedtek el. Felrótta Kaszának, hogy a kormányban vállalt szerepe ellenére sem munkálkodott azon, hogy a kisebbségek számára hátrányos választási törvényt három év alatt megváltoztassák. Kasza kijelentette, vagyonbevallását borítékolta, közölte, hogy nem vásárolta meg fél Szabadkát, sem Kelebiát, nincs egyetlen gyára sem. Kasza a műsor folyamán többször hangsúlyozta, hogy a VMSZ legalább vállalta a feladatokat, cselekedett, s vannak eredményei is, ezzel szemben a VMDP csak közleményekkel és körlevelekkel volt jelen a politikai életben. Kasza szemére vetette Ágostonnak, hogy még el sem ment az újvidéki temetőbe (amikor a sírgyalázás történt), pedig Temerin ott van, közelebb, mint Budapest. Mennyit hozott a VMDP a vajdasági magyar parasztnak az aszálykárok enyhítésére, kiállt-e a behívók ellen? A hatvanperces műsorból természetesen csak ízelítőt adhatunk. A műsorvezető végezetül azt kérdezte a két vezető magyar politikustól, mi az, amit jónak tart politikai ellenfele munkájában. Ágoston bevallotta, őszintén örül, hogy a kettős állampolgárság ügyében sikerült közösen lépni, s ezzel olyan folyamat indult el, ami az egész nemzet számára fontos. Kasza József azzal fejezte be, hogy legszebb ünnepünkre, a karácsonyra hivatkozott, a szeretet és a megbékélés jegyében kívánt kellemes karácsonyt politikai ellenfelének és a vajdasági magyarságnak. Jókívánságait Ágoston viszonzta, így leszögezhetjük: a kölcsönös vádaskodásoktól sem mentes párbeszéd békésen lezárult.

gy.

Magyar Szó, 2003. december 23-26.

„Lesz kettős állampolgárság”

Higgyenek a jövőben, bízzanak a saját erejükben, és föltétlenül menjenek el választani, és adjanak bizalmat a magyaroknak, illetve a koalícióknak, amelyben magyarok szerepelnek!

Orbán Viktor, a Fidesz elnöke a minap interjút adott a Duna Televíziónak, amelyet tegnapi számunkban ismertettünk az MTI jelentése alapján. Az alábbiakban a Duna Televízió szerkesztőségétől átküldött integrális szövegből azokat a részeket ragadjuk ki, amelyek a vajdasági magyarsághoz szóló üzenetet tartalmaznak. Aki kérdezett: Csáky Zoltán.

Vasárnap parlamenti választásokat tartanak Szerbiában. A tét nagy. Mit üzen a vajdasági magyarságnak?

Sokat beszéltem vajdasági magyarokkal az elmúlt időszakban, és egy kicsit mintha lehangoltak lennének. Egy kicsit mint hogyha -- a hitehagyott szó erős, de mintha -- egy kis kiábrándulást éreznék, hát mégiscsak beállt a vízumkényszer. Előálltak javaslatokkal a kettős állampolgárságra. Ezt úgy rázta le magáról a magyar országvezetés, mint kutya a vizet. Szakértői tárgyalások vannak.

Tárgyalnak még.

-- Hát tárgyalnak, de már rég meg kellett volna csinálni, nincs akadálya, a jogászok megvizsgálták. Ebben az ügyben -- ha jól emlékszem -- még a köztársasági elnök által fölkerített testületek is már megnyilvánultak, nemzetközi példák vannak. Hát hogyha az olaszok megadhatják a Dél-Amerikában élő olaszoknak az állampolgárságot minden különösebb jogi nehézség nélkül, akkor ha mi akarnánk, megadhatnánk. Ez nem szakmai kérdés, azon már túl vagyunk, minden szakmai kérdést megoldottunk. Ha lenne akarat, közéleti, politikai akarat, már megkaphatták volna. Tehát úgy érzik szerintem a vajdaságiak, hogy rosszul alakultak a dolgaik az elmúlt időszakban, és ezért a kedvük nem olyan emelkedett és harcos, mint ami egy választás előtt egyébként szükséges lenne. Tehát én ha üzenhetek nekik, és kívánhatok nekik bármit az áldott, békés karácsonyi ünnepeken és a boldog újesztendőn túl az az, hogy ne adják fel, higgyenek benne, fontos a választás, menjenek el, támogassák azokat a koalíciókat, amelyekben magyarok is részt vesznek, kell, hogy a magyarok ott legyenek a közéletben, kell, hogy ők magas arányban menjenek el, és eljön az idő, amikor Magyarországon is olyan állapotok lesznek, amikor össze tudunk működni megint, lesz kettős állampolgárság, megint megkapja a lényegét a státustörvény: Az autonómia, amit ők már kiépítettek, a Vajdaságban ugye autonómia van, az szerintem erősödni fog. Tehát higgyenek a jövőben, bízzanak a saját erejükben, és föltétlenül menjenek el választani, és adjanak bizalmat a magyaroknak, illetve a koalícióknak, amelyben magyarok szerepelnek.